

Kdor po mali
maši kosi, ta
za pečko suši.

Pretežno
oblačno bo s
posameznimi
plohami.

Murska Sobota, 7. septembra 2000, leto LII, št. 36, odgovorni urednik Janez Votek, cena 220 sit

AKTUALNO DOMA, str. 3

**Tovarna oblačil Mura
se seli na letališče**

GOSPODARSTVO, str. 7

**Spet Mariborčan
v soboškem sedlu**

NAJ... KMETIJA, str. 33 - 48

**Vse o akciji Naj... kmetija
v današnji prilogi!**

NEPRESLIŠANO



LUVIK KOVÁČ

**Sejem vse
manj živ**

Pa smo ga vendarle preživeli. Radgonski sejem namreč, ki vsako leto zadnji konec tedna v avgustu odpira vrata razstavljalcem in obiskovalcem. Celih devet dni je Radgona gostila to največjo slovensko kmetijsko manifestacijo, to pa je morda celo nekoliko preveč tudi za tiste najbolj trdožive. Razstavljalci že nekaj časa opozarjajo, da bi kazalo prireditve skrajšati, vendar organizatorji vztrajajo.

Dokler so sejem deklarirali kot potrošniško prireditev, je to še vzdržalo, vendar postaja sejem v zadnjih letih čedalje manj potrošniški.

Tudi organizatorji priznavajo, da dobiva vedno bolj poslovni značaj, to pa navsezadnje potrjuje tudi obisk. Le kakšnih 150 tisoč obiskovalcev so našli v devetih dneh, kar je daleč za rekordnim obiskom. Če smo včasih rekli, da sejem bil je živ, je zdaj vedno manj živ. Pa to niti ne preseneča, saj kmetijstvo ni v rožnatem položaju, letos pa se sooča še s problemi, ki niso odvisni od volje človeka. Suša bo dohodek marsikateri kmetije razpolovila, marsikje bo ogrozila preživetje, zato za nove naložbe ni denarja. Če se je včasih na sejmu veliko kupovalo, letos ni bilo tako.

In če so šli v prejšnjih letih mnogi na sejem kar tako, na ogled ali da se srečajo s prijatelji, takšno prakso vse bolj opuščajo. Navsezadnje obisk sejma niti ni več poceni. Bencin se draži vsak teden, za vstopnico je bilo treba odšteti 800 tolarjev, 400 tolarjev še za parkirnino, gostinci pa so krepko navtili cene. In če pomislimo, da se je začelo novo šolsko leto in naša šola ni več zastoj, da se je potrebno oskrbeti s kurjavo za zimo in da nas poštarji tedensko zasipajo s takšnimi ali drugačnimi položnicami, potem ne preseneča, da obisk na sejmu ni več takšen kot nekoč.

Subregija Prlekija

Podpise blagoslovil tudi minister Senjur



Ormož, Ljutomer, Sv. Jurij ob Ščavnici,
Križevci pri Ljutomeru

V Ormožu so ta teden gostili ministra za ekonomske odnose in razvoj dr. Marjana Senjura, ki se je ob koncu obiska v Jeruzalemu udeležil podpisovanja pisma o dobri nameri za ustanovitev subregije Prlekija.

Ideja o ustanovitvi subregije je v začetku zajemala občini Ormož in Ljutomer, širše še Gornjo Radgono, vendar so pismo podpisali župani Ormoža, Ljutomera, Sv. Jurija ob Ščavnici in Križevci pri Ljutomeru. Čeprav so programska izhodišča projekta, katerega avtor je Goran Šoster, direktor Prleške razvojne agencije, poslali tudi občinskemu svetu Veržej, pa ta občina zaenkrat še ni pristopila k podpisu, saj po njihovem mnenju niso dobili dovolj informacij o položaju in namenu ustanavljanja subregije.

Po besedah ormoškega župana Vilija Trofenika je imelo srečanje na Jeruzalemu simboličen pomen, saj kraj neposredno meji na Ljutomersko in ormoško območje, s čimer obe strani dokazujeta voljo in željo po enakopravnem položaju. Kot je večkrat poudarjal, zadeva naj ne bi imela predvolilnega prizvoka, torej bo treba idejo tudi v prihodnje podpirati enako zavzeto

in delovati v smeri njenega razvoja. Minister je v svojem nagovoru najprej pripomnil, da so jih s potezo ustanovitve subregije pravzaprav spravili v zadrego, saj so si to predstavljali nekoliko drugače. Ormož naj bi spadal v statistično regijo Podravje, Ljutomer pa v statistično regijo Pomurje, torej gre pri tem za povezavo delov dveh statističnih regij. Minister je kljub temu izrazil upanje in zaželel, da bi subregija zaživele, za kar je treba oblikovati skupne razvojne programe in konkretne projekte. Ob tem bi nemara, po ministrovem razmišljanju, privabili tudi preostale občine, ki bi v projektu videle skupne interese.

Župan Ljutomera Jožef Špindler je omenil občine Gornja Radgona, Radenci, Lenart, Veržej in Razkrižje, s čimer ne bi nastala nova regija, gre zgolj za povezovanje, da bi skušali zmanjšati razvojni zaostanek Prlekije.

D. TIBAOT, foto: NJ

Skoraj kot nova šola



Za 208 učencev in učenk osnovne šole na Kapelskem Vrhju je bil prvi šolski dan šele v sredo 6. septembra, in to nekaj posebnega. Medtem so namreč njihovo šolo temeljito obnovili – prebelili notranjost in zunanost, postavili nove zunanje zidove, vgradili nova okna in vrata za neposreden izhod iz učilnic na zunanje površine, obnovili strešno kritino, prenovili tla v telovadnici, uredili prezračevalne naprave v nekaterih prostorih idr. –, tako da je sedaj njihova šola videti skoraj kot povsem nova. Zelo lepo učilnico so na primer pridobili za 24 učencev 1. razreda 9-letnega programa osnovne šole. Obračun vseh del bo znašal okrog 114 milijonov tolarjev. Gre za skupno financiranje občine in šolskega ministrstva. Po besedah ravnateljice Marije Mauko ima veliko zaslug pri tej naložbi Občina Radenci z županom Herbertom Šerfjem na čelu, ki je ob začetku novega šolskega leta izrekel vsem šolarjem in pedagoškim delavcem prirčno dobrodošlico. Uradna otvoritev pa še bo, in to kmalu po volitvah. Besedilo in foto: JG

NAROČNIK

VESTNIK ZA ZVESTOBO

Vsak teden bomo objavili ime naročnika,
ki nam je zvest najmanj 10 let.

Nagrada: VESTNIKOV ZLATNIK!

DOBITNIK
VESTNIKOVEGA
ZLATNIKA
ZVESTOBE
JE TA TEDEN

ŠTEFAN FLISAR
Ropoča 64
9262 Rogoševci

33.

**Mednarodni
OBRTNI SEJEM**

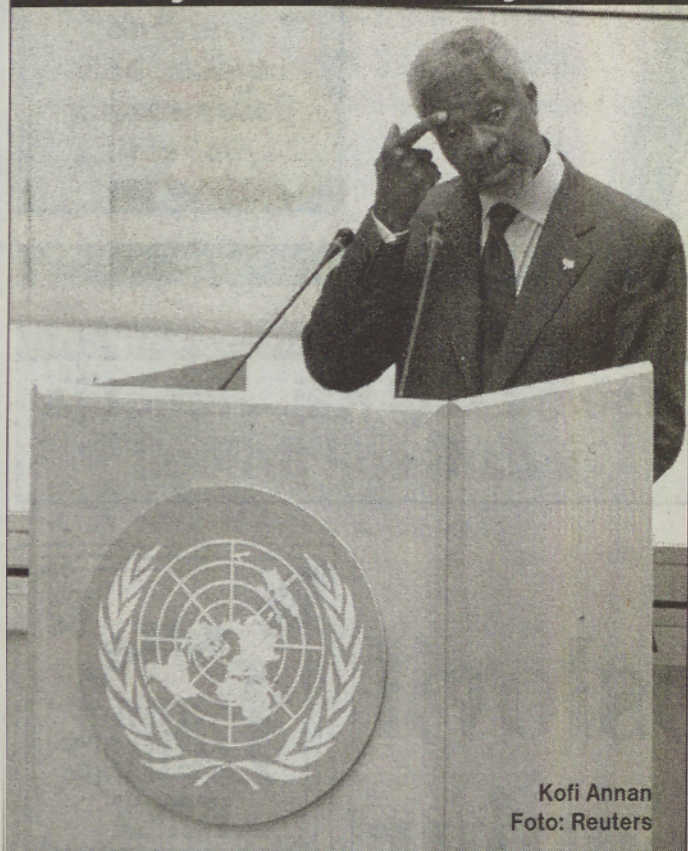
Celje, 8. do 17. september 2000

Ogledalo slovenske uspešnosti

Generalni pokrovitelj:

MERKUR

Preboj v novo tisočletje



Kofi Annan
Foto: Reuters

Prvi septembrski dnevi so za OZN in New York izrazito polni aktivnosti, saj se otvoritvenega zasedanja nove Generalne skupščine udeležuje svetovna politična elita, ki opozarja na nacionalna razmišljanja o problemih, ki tarejo svet, in skuša oblikovati smernice za prihodnost. V začetku septembra tako v mestu svoj pogled na svet izražajo predsedniki svetovnih parlamentov, verski in duhovni voditelji ter številne nevladne organizacije.

Kučanovih pet minut

Med svetovno elito bo po nekajletnem premoru predsednik slovenske države Milan Kučan, ki bo v petih minutah izrazil tisto, kar naj bi slovensko zunanjo politiko najbolj zanimalo, nato pa bivanje v New Yorku izkoristil za utrjevanje dvostranskih vezi med Slovenijo in drugimi članicami mednarodne skupnosti. New York bo obiskal še zunanji minister Lojze Peterle, ki se bo udeležil rednega dela zasedanja Generalne skupščine. Slovenija ima v OZN prvič od ustanovitve svetovne organizacije na tako visokem položaju, kot je pomočnik generalnega sekretarja za politične zadeve, tudi svojega predstavnika, nekdanjega veleposlanika misije Danila Türka, ki pa ga zdaj bolj kot nacionalne prioritete zavezujejo vprašanja, s katerimi se ubada mednarodna skupnost. Za slovenskega veleposlanika pri OZN Ernesta Petriča in njegovo ekipo še vedno ostaja dovolj dela tudi in predvsem za ubadanje z nerešenimi problemi, kot je na primer absurda zmešnjava glede sukcesije nekdanje skupne države SFRJ.

Annanova zamisel

Zamisel o organiziranju vrha svetovnih voditeljev na prehodu v novo tisočletje se je porodila generalnem sekretarju OZN Kofiju Annanu iz Gane. Njegovi predhodniki, razen Butrosa Butrosa Galija, so stali na čelu OZN v blokovski razdeljenem svetu, ki so ga oblikovali zmagovalci največjega spopada v zgodovini človeštva druge svetovne vojne. ZDA in Sovjetska zveza sta si svet razdelili. Na večino držav se je dalo zlahka vplivati ter jim preko voditeljev, odvisnih od svojega položaja, vsiliti pravila obnašanja. Razpad starega reda je prinesel na površje vse probleme, ki so se dolga leta kuhali v polpokritem loncu. Balkan, Sovjetska zveza, Afrika, Indonezija, so področja, kjer je to najbolj očitno. Prevladujoča misel, da se mednarodna skupnost lahko vmeša samo v probleme med državami je v času globalizacije izgubila smisel, kajti zdaj lahko vsak vidi kaj se dogaja znotraj meja posameznih držav. Osnovno človeško dostojanstvo ne dopušča mirno opazovanje nepopisne krutosti, trpljenja in hinavščine v imenu varovanja državne suverenosti. Koniec prehodnega obdobja je napovedal Kofi Annan, ki je pogumno potrdil, kar se je pokazalo ob kosovski krizi. Nihče ne bi smel več v imenu državne suverenosti ne kaznovano pobijati, mučiti, preganjati in zatirati lastnih državljanov, ne da bi za to plačal ceno.

Osnovno človeško dostojanstvo ne dopušča mirno opazovanje nepopisne krutosti, trpljenja in hinavščine v imenu varovanja državne suverenosti. Koniec prehodnega obdobja je napovedal Kofi Annan, ki je pogumno potrdil, kar se je pokazalo ob kosovski krizi. Nihče ne bi smel več v imenu državne suverenosti ne kaznovano pobijati, mučiti, preganjati in zatirati lastnih državljanov, ne da bi za to plačal ceno.

Le sanje

Kofi Annan je pripravil poročilo, v katerem je opredelil teme o katerih naj bi razpravljali in skušali najti rešitve. Poročilo je razdelil v štiri sklope – svoboda pred pomanjkanjem, strahom, uničenjem okolja ter vloga OZN v prihodnosti. Okrepiti bo treba mirovne operacije, z denarjem, ljudmi in novim načinom razmišljanja, ki bo hudodelcem dokazal, da se zločin ne izplača. Potrebna bo pravičnejša razdelitev svetovnega bogastva, ohranitev čistega okolja, države pa bodo morale spremeniti način razmišljanja in začeti nastopati s pozicije vrednot ne samo in pritislov. **RP**

Na bližajočih se državnoborskih volitvah bodo, kot so poudarjali nekateri strankarski veljaki, ki so gostovali v Pomurju, pomurski volivci odigrali veliko vlogo prav za njihovo stranko. Kako bodo volili v Lendavi, Ljutomeru, M. Soboti in G. Radgoni, ki predstavljajo prvi, tretji, četrti, peti in šesti volilni okraj osme volilne enote, še ne vemo, podamo pa vam lahko le nekaj kandidatov strankarskih list, med katerimi bodo volivci lahko izbirali. Ker se večina občinskih odbor še ni uskladila glede svojih kandidatov, spisek le-teh ne bo popoln pa tudi tista imena kandidatov, ki so objavljena, se lahko ponekod še spremenijo. Nekateri odbori so nam posredovali tudi več imen, med katerimi se še morajo uskladiti.

Parlamentarne volitve

Strankarski kandidati

Ljutomer

SLS+SKD - Ozvald Tučič; SDS - Maksimiljan Gošnjak; LDS - Jožef Špindler; DESUS - Marija Gjerkeš Dugonik; ZLSD - dr. Jožef Šumak; ZELENi Slovenije - Rajko Mlinarič.

Gornja Radgona

SLS+SKD - Slavko Mihalič; LDS - Miha Vodenik; ZLSD - Feri Horvat; DESUS - Milan Nekrep; NSi - Ivan Kajdič (kandidat občine G. Radgona), Jože

Kocuvan (kandidat občine Sv. Jurij ob Ščavnici); ZELENi Slovenije - Davorin Semolič.

Lendava

LDS - Ciril Pucko; NSi - Jože Kociper (kandidat občine Odanci); Jože Nerač (kandidat občine Črenšovci); DESUS - Dragica Larnsak; kandidati za poslance madžarske narodnosti so: Marija Požonec, Jože Koccon in Geza Puhani; ZELENi Slovenije - Franc Vida.

Murska Sobota

(pokriva dva volilna okraja, zato omenjamo dva kandidata) DESUS - Angela Novak, Rudi Kulič; LDS - Andrej Gerenčar, Geza Džuban; SDS - Drago Šiftar; ZLSD - Nadja Ivanc - Milošević, Ernest Novak; SLS+SKD - Ivan Obal; NSi - Ivan Mesarič, Slavko Horvat; ZELENi Slovenije - Jelka Orban, Miran Györek; Demokrati: Slavko Švenda.

C. KOSEDNAR, D. TIBAOT

Ob »murski« meji med Slovenijo in Hrvaško se obeta nekaj novega

Prosto gibanje ljudi?

Na hotiškem brodu je za 23. september napovedano podpisovanje sporazuma o sodelovanju na gospodarskem in kulturnem področju ter v turizmu, športu, lovu in ribolovu



Če se ne moreta sporazumeti državi, kako bi vendarle spremenili mejni režim ob reki Muri, da ljudje ne bi imeli nepotrebnih težav med gibanjem v tem prostoru, nameravajo to storiti obmejne občine – Lendava, Črenšovci, Sv. Martin na Muri, M. Središče in Podturen.

Gre za že pripravljen sporazum o sodelovanju na gospodarskem in kulturnem področju ter v turizmu, športu in ribolovu, v katerem je kot prva sopolpisnica

NSi bo imela močno podporo v Pomurju

Kot gobe po dežju

Po nekaj začetnih ustanovitvah občinskih odborov Bajukove stranke v Pomurju je prišlo zadnji teden do pravega navala ustanavljanja občinskih odborov NSi v naši regiji. Najbolj dejavni so bili na »markovskem«, in sicer so nove odbore dobili v Beltincih, Odrancih, Črenšovcih in Turnišču. Na desnem bregu Mure so jih ustanovili v Ljutomeru, Radencih in Razkrižju. Še ta teden pa naj bi dobila tudi M. Sobota in Kuzma nov občinski odbor stranke. Kot pravijo skoraj vsi, jih je k ustanavljanju odborov vodilo nesoglasje znotraj združene stranke, predvsem samosvoje ravnanje vodstva SLS, zaradi česar se je nezaupanje prikradlo tudi v občinske odbore.

Ljutomer

Na pobudo iniciativnega odbora so dvanajstega avgusta ustanovili ljutomerski občinski odbor, članstvo se zaenkrat giblje okrog številke petdeset. Predsednik odbora je Milan Rebernik Žizek, po-

dpredsednica je Viktorija Štampar, tajnik pa Daniel Smodiš.

Razkrižje

Razkrižski občinski odbor je na pobudo iniciativnega odbora, katerega predsednik je Ciril Zanjekovič, v ustanavljanju. V nedeljo bodo izvolili predsednika, podpredsednika in druge organe.

Radenci

Občinski odbor NSi Radenci je bil ustanovljen 28. avgusta. Za predsednika so izvolili Mitjo Rantaša, podpredsednica pa je Marija Marič. Do odepitve od stranke SLS+SKD tukaj sploh ni prišlo, kajti v občini se stranki SLS in SKD nista niti združili.

Beltinci

Ustanovitev beltinskega odbora NSi je potekala prejšnji četrtek, na kateri je bilo okrog petdeset navzočih, od katerih je pristopne izjave podpisalo 44 članov. Izvolili so tudi organe odbora, in sicer je predsednik postal Karel Krajcar, podpredsednik pa Jože Bojnec.

Turnišče

Za turniški občinski odbor je ustanovitev potekala v petek v Gomilici. Ta dan je k novemu odboru pristopilo šestnajst članov, večina iz vrst nekdanje SKD. Člani izvršilnega odbora, ki so bili izvoljeni že v petek, so se ponovno sestali čez dva dni ter izvolili potrebne organe občinskega odbora, med katerimi je predsednik postal Stanko Sobočan in podpredsednik Ivan Prša.

Črenšovci

Občinski odbor Bajukove stranke je bil ustanovljen tudi v Črenšovcih, in sicer v soboto, ko se je včlanilo sedemnajst članov. Predsednik odbora je postal Jože Nerač, podpredsednik pa Stanko Gerič.

Odranci

Odranski občinski odbor NSi pa so ustanovili v nedeljo v vaško-gasilskem domu. K novemu odboru je pristopilo 24 članov, večina iz nekdanje SKD, nekaj pa je tudi takšnih, ki še niso bili v nobenem

(poleg županov vseh omenjenih občin) navedena tudi Županija Medžimurska, do podpisa tega sporazuma pa naj bi prišlo 23. septembra na hotiškem brodu ob navzočnosti predstavnikov zunanjih ministrstev in visokih politikov obeh držav. Po besedah župana občine Črenšovci Antona Törnarja je ta sporazum pravzaprav neke vrste zausnica eni in drugi državi zaradi nerešenih problemov, ki tarejo ljudi ob meji.

Med določili sporazuma, ki ga nameravajo podpisati na hotiškem brodu, velja omeniti predvsem določili, da bo v obmejnem pasu krajinskega parka Mura prosto gibanje ljudi, uradni identifikacijski dokument bo osebna izkaznica, ter da bo omogočen tudi prost pretok blaga in storitev. Pričakovati je seveda, da bodo sprejeli določene ukrepe tudi državni organi, sicer bo v sporazumu vse lepo zapisano, v praksi pa ...

JOŽE GRAJ

Beltinci

Končno združeni?

Beltinska odbora SLS in SKD sta ena izmed redkih v Sloveniji, katerima se še ni uspelo združiti v združeni občinski odbor SLS+SKD. Kot vemo, so se nesoglasja med omenjenima odboroma jasno kazala med drugim tudi v občinskih klopetih, kjer so tisti svetniki, ki so člani SLS, dvakrat zapovrstjo bojkotirali julijsko sejo občinskega sveta, ko pa so na sejo le prišli, so županu, ki je predsednik SKD, očitali odločanja pri določenih vprašanjih brez soglasja občinskega sveta.

Sprti strani pa sta zadnji trenutek, približujejo se namreč volitve in vsak glas bo za združeno stranko dobrodošel, le našli skupni jezik, saj se nameravata ta petek združiti, kot smo tudi uradno izvedeli od Jožefa Kavasa, predsednika SKD. Na zboru bodo izbrali tudi predsednika občinskega odbora SLS + SKD, ki bo očitno najbolj zanimiva točka združitvenega sestanka.

C. KOSEDNAR

odboru. Predsednik odbora je postal Jože Kociper, podpredsednik pa Franc Mlinarič.

V. Polana

Tudi v Polani so v torek ustanovili občinski odbor nove stranke. Organov odbora tokrat še niso izvolili, ampak bodo to naredili na prvi seji.

C. KOSEDNAR, D. TIBAOT

VESTNIK

IZHAJA OB ČETRTKIH
Izdaja: Podjetje za informiranje d. d.
Murska Sobota

Uredništvo: Ima Benko (direktorica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kováč (namestnik odgovornega urednika), A. Nana Riturper Rodaž, Bernarda Balazek, Peček, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jeršak, Feri Maučec, Stefan Sobočan (novinarji), Nataša Juhnov, Jurij Zauneker (fotograf), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Robert J. Kováč (računalniški prelopi).

Naslov uredništva in uprave: M. Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 31 998 (naročniška služba), n.č. 31 960, 33 019 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 33 015, št. telefaksa 32 175. Nenaročnih rokopiesov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za tri mesece je 2.800,00 SIT, za naročnike v tujini 150 DEM letno, za delovne organizacije, podjetja in obrtnike 8.000,00 SIT - polletno. Izvod v kolportaži pa 220,00 SIT. Tekoči račun pri Agenciji RS za PFI Murska Sobota: 51900-801-53227, devizni račun pri Abanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512.

Tisk: Podjetje za usposabljanje invalidov SET Večič. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izvoda in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost. Uradni list 23. 12. 1998, št. 89.

Elektronska pošta: vestnik@eunet.si
WWW stran: http://www.pmf.si

Sejem obiskal tudi predsednik vlade

Priporočilo za ogled sejma

Letošnji kmetijski sejem v Gornji Radgoni so poleg poslovnih in gospodarskih obiskal tudi številni politiki ter najrazličnejše delegacije iz domovine in tujine. Aktualni predsednik slovenske vlade dr. Andrej Bajuk je načrtovani obisk sejma najprej odpovedal, zadnji delovni dan v tednu pa je prireditel vendarle obiskal.

Za ogled sicer ni imel veliko časa, po ogledu pa je povedal: »Mislim, da smo lahko vsi ponosni nad tem, kar je mogoče videti v Gornji Radgoni, kako je v zadnjih desetletjih naše kmetijstvo napredovalo. Seveda si sejma nisem mogel ogledati v celoti, sem pa vesel, da sem videl vsaj njegov del. Vsem Slovenkam in Slovencem priporočam, da prihodnje leto pridejo v Gor-



Strateško povezovanje Pivovarne Laško in Radenske

Vstopanje Uniona?

Vred koncem redakcije smo izvedeli, da predsednik uprave Radenske, d. d., Alojz Behek in predsednik uprave Pivovarne Laško Tone Turnšek za danes, sedmega septembra, sklicujeta tiskovno konferenco, na kateri bosta pojasnila strateško povezovanje obeh družb.

Radenska in Pivovarna Laško sta namreč prejšnji teden kupili družbo Prerada iz Splita, in to za 40 milijonov mark, katere osnovne dejavnosti so proizvodnja piva in stranskih proizvodov, pekarskih izdelkov, testenin in sluznostno raztovarjanje žitaric. Radenska, d. d., je kupila 20-odstotni lastniški delež. V Obvestilu o nakupu kapitalskih deležev Prerade, d. d., Split Hrvaška, objavljenem v včerajšnjem Delu, kupca sporočata, »...da sta navedene kapitalске deleže pridobila z namenom proizvodnje svojega asortimana in skupnega tržnega nastopanja na hrvaškem trgu, ki izhaja iz dolgoročnih strateških ciljev obeh družb«. Kljub včeraj objavljenemu Obvestilu o nakupu kapitalskih deležev Pivovarne La-

ko in Radenske v Preradi, je Ljubljanska borza v torek ustavila trgovanje z rednimi delnicami Radenske in Pivovarne Laško. Uradno zaradi zavarovanja interesov vlagateljev, ker je Večernji list objavil drugačno informacijo o sklenjenem poslu.

Med vlagatelji, ki v tem letu izpričujejo svoj interes z očitnim povečevanjem lastniškega deleža v Radenski, je tudi Pivovarna Union. Po delniški knjigi Radenske je prvega septembra Pivovarna Union, d. d., z 1,255-odstotnim lastniškim deležem že prišla v družbo dvanajstih največjih delničarjev, svoj delež je od januarja, ko je imela 0,301 odstotni delež, povečala za skoraj odstotek. Sicer pa je na prvem mestu s 14,828-odstotnim lastniškim deležem Kapitalaska družba, d. d. (1,37 odstotka

manj kot januarja), nato je z 10,198 odstotka Pivovarna Laško (v primerjavi z januarjem nespremenjen delež), 10,120 odstotka ima Slovenska odškodninska družba (nespremenjeno) in 5,162 Pomurska investicijska družba (nespremenjeno). Vidno pa je svoj delež v Radenski povečala še Zavarovalnica Triglav, OE Murska Sobota, ki ima 0,757-odstotni delež. **MH**

njo Radgono in si za ogled sejma vzamejo več časa, kot si ga je predsednik vlade.

Na vprašanje, ali je sejem začel slovenskega kmetijstva, je dejal, da to gotovo je, saj se predstavljajo vse kmetijske in živilske panoge iz vse Slovenije in mogoče si je ogledati, kaj se pri nas dogaja in kaj zmoremo.

O pripravljenosti slovenskega kmetijstva za vstop v Evropsko unijo pa je predsednik vlade menil, da je to izziv za panogo, ki bo morala postati konkurenčnejša. Je pa prepričan, da se ob delavnosti naših ljudi tega ni treba bati.

TEKST IN FOTOGRAFIJA: LUDVIK KOVAČ

Petanjka cesta



Začasna prekinitev del

Ta teden so se začela dela za obnovo petanjskega vozišča, vendar so se kmalu tudi ustavila. V križišču proti Gederovcem je namreč močvirje (je pod zaščito Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine), v katerega naj bi izvajalec del preveč posegel.

Zavod je dal soglasje k posegu v okolje ob obnovi vozišča in gradnji pločnikov ter kolesarske steze pod določenimi pogoji, ki jih nameravajo upoštevati, zato je ta teden že prišlo do sestanka z Zavodom in izvajalci, tako da naj bi drugi teden dela spet stekla. **DT, FOTO: NJ**

Komentar

Po agresivni Haiderjevi zahtevi o preklicu avnojskega, oziroma dveh avnojskih sklepov postaja to po izjavah vodilnih avstrijskih politikov tudi uradno stališče Avstrije in se neposredno nanaša na položaj in obravnavo nemške manjšine in njenega premoženja po drugi vojni, ki ju povezuje tudi z zakonom o denacionalizaciji. Glede na polarizacijo političnega prostora in razgretost politikov v času pred volitvami dobiva problem notranjepolitične razsežnosti, ki dajejo prej občutek notranjega boja kot konsistentne zunanje politike. Realno morda drži teza, da avnojska sklepa nista sestavni del naše nove države, toda zgodovinsko gledano in tudi formalno pravno ju ni mogoče zanikati in ju tudi z ideološko diskvalifikacijo izbrisati iz zgodovinskega spomina in ju izničiti kot netemeljna, ali da ne predstavljata pravne kontinuitete države. Tu se kaže še to, da ob tej polemiki še nismo dosegli zavedanja, da smo vojno končali na strani zmagovalcev in da omenjena sklepa v svojem bistvu ne odstopata od podobnih aktov in sklepov, ki so jih sprejeli zavezniki. Ne samo ta dva, ampak tudi drugi avnojski sklepi imajo kljub vsemu širo dimenzijo, ki jih tudi ni mogoče izvzeti iz konteksta pravne kontinuitete. Morda ravno zaradi ideološkega naboja proletarskega internacionalizma vsebujejo sklepi tako močno pravico, kot je pravica do samoodločbe.



J. VOTEK

Haiderjeva macola

Prekmurski jastrebi in AVNOJ

Zgodba o Haiderju ali Haider nam je dal tisto, za kar smo ga prosili. Spomniti se velja samo časa, ko se je povzpел na oblast in ko je evropska politika do tega razpihivalca nacionalističnih strasti zavzela izredno radikalno stališče in postavila Avstrijo v politično osamitev, naši politiki pa so se odzvali dokaj komfomistično pod pretvezo, da gre za avstrijske notranje zadeve in da se nobena juha ne poje tako vroča, kot se skuha. Šli smo celo tako daleč, da se je v času največje evropske ofenzive proti Haiderju naš predsednik vlade dr. Drnovšek sestal z omenjenim gospodom. Vse to pod pretvezo, da je Avstrija eden od pomembnih dejavnikov pri našem vključevanju v Evropo. In sedaj nam je ta dejavnik, ki smo ga tako ponižno božali, pokazal svoje zobe. S tega vidika je nesporno, da je AVNOJ potrebno braniti, tudi zaradi naše manjšine, kajti posredno je pod vprašanjem tudi avstrijska državna pogodba.

V tej zgodbi pa smo se ponovno našli v ospredju tudi Prekmurci, oziroma prekmurski mladi jastrebi. In to ni prvič. Spomnimo se prvega občinskega praznika beltsinske občine, ko je eden od teh jastreb postavil pod vprašaj priključitev Prekmurja najprej k Sloveniji in šele potem Jugoslaviji. Sedaj pa se je dvignila predsednica podmladka SLS+SKD Kavaševa, ki je podpisala dokaj ostro izjavo proti avnojskemu sklepu. S tem ne trdim, da je izjava njeno avtorstvo, vendar že dvig glave ob priključitvi Prekmurja in sedanje radikalno stališče, za katerim stoji podpis predsednice mladih Kavašev, nam pokaže, da nam manjka zgodovinskega spomina in s tem posredno tudi zavesti. Po teh reakcijah, ne glede na politično in s tem tudi ideološko opredelitev, kaže, kot da se zmeraj ne bi imeli razvite zavesti skupnosti z drugimi Slovenci. To je sicer stvar kulture vsakega posameznika, toda mlada gospodinja bi se morala zavedati, da kljub majhni »vojni« prizadetosti tudi levi in desni breg Mure nista izvzeta iz te zgodbe in se ju omenjeni sklep močno tiče. Dobro bi bilo, če bi kaj več vedeli o okupaciji Prekmurja s strani Madžarov in nemški okupaciji desnega brega Mure in Prelekije. Očitno, je da omenjena mladenka preveč služi interesom dnevne politike, kajti če bi se zavedala in se spomnila ali pa celo prebrala članke, ki jih je spisal njen rojak dr. Vilko Novak v pričujočem tedniku o pohudah za revizijo Pariške mirovne pogodbe, ali pa Jeričeve spomine in Slavičovo Naše Prekmurje, ne bi reagirala zgolj in samo na ideološki, ampak tudi nacionalno »zavedni« ravni.

Začelo se je ...

Novo šolsko leto je tu. Določeno je, da se novo šolsko leto začne vedno s 1. septembrom. In če je to v ponedeljek, torek, sredo in četrtek, se takrat začne tudi pouk.

Kakšna sreča, da letos ni bilo tako (ker je bil 1. september v petek), je skoraj gotovo z veseljem ugotavljala velika večina šolarjev, najbrž pa tudi učiteljev. Počitnice so namreč trajale vse do ponedeljka 4. septembra, ki je bil prvi dan pouka. Na nekaterih šolah (Gornji Petroveci, Kapela) pa še kasneje, ker do takrat niso bila končana vsa gradbena dela oz. določena opravila.

Pogled v letošnji šolski koledar pa govori, da vse do 30. oktobra, ko se bodo začele jesenske počitnice (trajale bodo do 5. novembra), ne bo nobenega počitka. Lepši časi so nato na vrsti 25. decembra, ko se bodo začele novoletne počitnice, ki bodo trajale do vključno 2. januarja. Pouka prista dneva bo sta zatem 8. in 9. februar (slovenski kulturni praznik), sledile bodo zimske počitnice – za naše območje od 19. do 25. februarja –, od 27. aprila do 2. maja pa še prvomajске počitnice. Pouka prosti dan bo tudi velikonočni ponedeljek, to je 16. april. Učenci osmih razredov bodo končali s poukom 15., vsi drugi pa 22. junija.

Bistvene spremembe v novem šolskem letu niso predvidene. Velja po omeniti, da se bo vključilo v poskusno izvajanje 9-letnega programa tudi deset novih osnovnih šol v Pomurju, enajst vrtcev pa je dobilo soglasje za vključitev v drugi krog uvajanja novega kurikula za vzgojno-izobraževalno delo.

Dosedanje izkušnje pri uvajanju novosti so na splošno pozitivne, saj vzgojitelji in učitelji ugotavljajo, da so se spremenile ter obogatile oblike in metode dela, učenci pa izražajo zadovoljstvo, ker lahko s tremi izbirnimi predmeti sooblikujejo del svojega programa. **JOŽE GRAJ**

75 let tovarne Mura bodo proslavili to soboto

V znamenju uspehov

Zaposleni in upokoenci soboške Mure bodo 75-letni jubilej tovarne proslavili to soboto na letališču v Rakičanu. V vodstvu Mure pravijo, da bodo ta visoki jubilej slavili v zelo delovnem poletju, ko tudi poslovni rezultati ne izostajajo.

Julija je dosegel neto izvoz vrednost 12,6 milijona mark, to pa je najvišja mesečna vrednost v zadnjih dveh letih. Do sredine avgusta so bile končane pomladno-poletne kolekcije 2001 Murinih in uglednih svetovnih modnih

znamk, torej pravočasno za sklenitev pogodb s trgovci, že sredi poletja pa so bili na prodajnih mestih prvi modeli za letošnje jesen.

Na sobotni prireditvi bodo zaslužnim delavcem podelili Mu-

rine zlatnike za 25 let dela v podjetju in zlate znake kakovosti za posebne dosežke. Murine zlatnike bo prejelo 206 zaposlenih, ki so v podjetju že od leta 1975, zlati znak kakovosti za nadpovprečno kakovostno opravljanje svojega dela in za ustvarjanje ugodnega odnosa do kakovosti v svojem delovnem okolju pa bodo podelili 25 zaposlenim. **L. KOVAČ**

Kako reševati »sporna« kmetijska zemljišča?

Jaz tebi, ti meni

V občini Črenšovci, in gotovo je podobno tudi marsikje drugje, ugotavljajo, da imajo več kmetijskih zemljišč in gozdov, ki so bili svojčas splošno ljudsko premoženje, v posesti nekdanje KIK Pomurke ali kakšne druge družbene delovne organizacije, zdaj pa ni povsem jasno, kdo je pravzaprav njihov lastnik.

Potem ko so bile ukinjene kmetijsko-zemljiške skupnosti, na katera so bila prenesena takšna zemljišča, jih je »prevzel« Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije. Stanje pa ni ustrezno urejeno za vse primere, saj si zemljišča ponekod, na primer igrišča, zemljišča ob pokopališčih, vaških poteh in zemljišča v urbanih območjih, lastita tako sklad kot občina (vaške ali krajevne skupnosti). Promet in s tem tudi določeni posegi na teh zemljiščih zaradi tega niso mogoči brez soglasja enega ali drugega partnerja. Tako so denimo organizatorji morali iskati soglasje pri omenjenem skladu celo za prireditev Mlinarski dnevi Bistrica 2000, ki je bila pri reki Muri na športno-rekreativnem prostoru, ki ga je opredelila Občina Črenšovci v skladu z Zakonom o športu kot objekt širšega pomena z namenom, da postane tudi lastnik tega območja. Tam naj bi prišlo tudi do zgraditve oz. postavitve rečnega mlina, ki ga načrtuje Turistično društvo Bistrica. Da bi zadevo vendarle nekako uredili v obojestranskem interesu, so na črenšovski občini pripravili predlog zemljišč, ki naj bi se prenesla na sklad in obratno. V tem predlogu so izvzeta zemljišča, ki jih je občina pridobila oz. kupila po letu 1995 (predvidena za vrtno podjetja Energotherm, čistilna naprava), poleg tega pa tudi zemljišča ob pokopališčih, igriščih, vaških poteh ter vsa zemljišča v urbanih območjih.

V predlogu je zajetih blizu 20 hektarjev zemljišč, od tega skoraj polovica v k. o. Dolnja Bistrica, Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov R Slovenije pa naj bi se v pogodbi o prenosu odpovedal tudi zemljišču, ki ga je okrog 2,6 hektarja, pri Muri ob Kantini (k. o. Gor. Bistrica). Upajo, da je njihova »ponudba« primerna in da bo dogovor čimprej sklenjen.

JG ■

Teden duhovnosti in kulture v Črenšovcih

V župniji Črenšovci imajo od 2. do 9. septembra teden duhovnosti in kulture. Posvečen je 140-letnici cerkve Sv. križa in dograditvi župnijskega doma Sv. družine.

»V dnevih, ki so pred nami, naj najde vsak od nas trenutek umirive v prižiganju novih spoznanj za svoje srce. Ta duh naj prežari naš skupni korak, da bo med nami več sonca,« so zapisali v zloženki.

Prvi dan v tednu duhovnosti – sobota – je potekal v znamenju domovine in Slovencev po svetu; v nedeljo so dali poudarek aktualni temi novo šolsko leto – izziv za starše, učitelje in vzgojitelje; v torek sta bila med drugim srečanje otrok z akademskim slikarjem Štefanom Haukom in predstavitev njegovega mozaika Sv. družina – dan pa je bil označen kot umetnost iz duha; v torek je bil pogovor na temo *možje slovenske krajin*; včerajšnji dan so namenili redovnicam – šolskim sestram; danes – v četrtek – ob 19. uri bo predavanje dr. Metke Klevišar z naslovom *Kako upati v boleznin in umiranju*; jutrišnji dan pa ima naslov *Marija in jaz pod križem*. Organizirali bodo križev pot v naravi, ob 20. uri pa bo srečanje mladih s patrom Karlom Gražanom. Sobota bo v znamenju mučenca Danijela Halasa; v nedeljo pa bo farno prošenje in ob 15. uri blagoslovitev novga župnijskega doma in obnovljenega Plejevega križa. Slovesnost bo vodil škof dr. Franc Kramberger.

Š. S. ■

Lendavski grad lahko zgrmi v dolino?

Sanacija hriba in temeljev gradu

Obrambni zid so odstranili po drugi svetovni vojni

V hribu ob vznožju lendavskega gradu potekajo v teh dneh grad-bena dela, vanj namreč vstavljajo 24 betonskih stebrov, dolgih osem metrov, da bi tako utrdili grajski hrib. Vrednost naložbe je 25 milijonov tolarjev. Od tega je 10 milijonov tolarjev prispevalo madžarsko kulturno ministrstvo, osem milijonov naše kulturno ministrstvo in sedem milijonov lendavska občina.

Vendar pa ugotavljajo, da ob pobočjih gradu niso zasledili večjih škodljivih erozijskih vplivov, po čemer sklepajo, da tudi temeljna tla niso bila nikjer huje poškodovana. Tako so ugotovili, da je



Na fotografiji iz leta 1916 je imel lendavski grad še obrambno obzidje s stražnimi stolpi. V naslednjih petih letih naj bi ga obnovili.

V Lendavi jih je začelo skrbeti za stabilnost gradu v času zadnjega večjega potresa v Posočju, ko je prišlo tudi do opaznejših poškodb zgradbe. Potem ko so si grajski hrib in njegovo okolico ogledali strokovnjaki, so ugotovili, da je grajsko poslopje le del nekdanjega širšega grajskega kompleksa, ki je bil obdan z obrambnim zidom.

Kot je razvidno tudi iz starih fotografij, je bil obrambni zid, ki so ga porušili po drugi svetovni vojni, poseben dejavnik stabilnosti osrednjega grajskega poslopja, ki sedaj nenaravno izstopa. Sedaj so ostali le še temelji obrambnega zidu in obrambnih zgradb, ki pa so bili narejeni večinoma iz opečnih zidakov, ti pa zaradi vlage in starosti že razpadajo. V geotehničnem poročilu podjetja Geokal iz Maribora

ra ugotavljajo, da je »razloge za pojav razpok na nekaterih delih grajskega poslopja iskati najprej v dotrajanosti konstrukcijskih elementov – predvsem temeljev in opečnih delov sten in podpor-nih zidov –, predvsem na vzhodni strani pa je zaradi relativno strmega nagiba pobočja (40-45 stopinj) vprašljiva tudi nosilnost temeljnih tal«. Grič je bil v času gradnje gradu najbrž v vrhnjem delu razširjen z nasipavanjem ter z gradnjo podporno-obrambnih zidov in stolpov.

Po pregledu sestave tal so ugotovili, da so temelji grajskega poslopja večinoma v plasteh srednje gostega do gostega rahlo vezanega peska (peščenjaka), ki je sicer v primernih razmerah (ob normalni vlagi v tleh in primerni efektivni globini temeljenja) primerna temeljna osnova.

Kmetijske šole in izobraževanje za turistično dejavnost

Začeti že v vrtcih

*Srednja kmetijska šola Rakičan na dobri poti

Od turistične dejavnosti so velika pričakovanja. Tudi v kmetijskih šolah se zavedajo, da lahko storijo določene korake na tem področju. Pristopi so različni.

Tudi o tem je tekla beseda na posvetu srednjih kmetijskih šol Slovenije v okviru kmetijsko-živ-ljskega sejma v Gornji Radgoni, na katerem je imel uvodni referat ravnatelj Srednje kmetijske šole Rakičan Štefan Smodiš.

»Kmetijske šole različno peljemo te aktivnosti, in sicer glede na specifično šol. Vsega se ne da strpati v izobraževalne programe, da pa se marsikaj storiti tudi z aktivnostmi, ki tečejo zunaj njih ... Kar se tiče izobraževanja, lahko to poteka na organiziran in neorganiziran način, to je na funkcionalen in nefunkcionalen. Oba načina pa vodita k temu, da smo bolj ozaveščeni in usposobljeni za turizem.

To so stvari, ki potrebujejo veliko časa, zato je treba začeti z vzgojo za turistično dejavnost že v otroškem vrtcu ... Mislim, da se kmetijske šole na različne načine kar dobro vključujemo v to nalogo, tako da se predstavljamo na lokalnih sejmih, povezujemo se in izvajamo razne projekte s turističnimi društvi ipd. Ni predmeta, pri katerem ne bi mogli govoriti o turizmu, pa najsi gre za slovenski jezik, športno vzgojo, praktični pouk ali interesne dejavnosti. Veliko se da z mladimi narediti prek drugih projektov, ki jih izvajajo šole ...« je med drugim poudaril Štefan Smodiš.

In kakšne so njihove konkretne izkušnje, dejavnosti? Dijaja-

vprašljiva stabilnost oz. nosilnost temeljnih tal predvsem na vzhodnih pobočjih grajskega griča, na preostalih delih pa je zaradi manjšega nagiba pobočij in večjega odmika objekta od brežin to manj košljivo.

Sanacija grajskega hriba in obnova obrambnega zidu potekata v sodelovanju madžarske in slovenske delovne skupine ter financiranju Slovenije in Madžarske. Program obnove grajskega obzidja in stražnih stolpov je že pripravljen in v delovni skupini menijo, da je potrebno z obnovitvenimi deli čim prej začeti. V prvi fazi del, ki se je že začela, predvidevajo statično ureditev grajskega hriba. V nadaljnje delo pa so vključili tudi arheologe, umetnostne zgodovinarje in druge strokovnjake iz Ljubljane, Maribora in Budimpešte pa tudi soboškega pokrajinskega muzeja in muzeja v Zalae-gerszegu. Načrtujejo, da bi z obnovitvenimi deli končali v naslednjih petih letih.

JOŽE GABOR ■

Na kratko

Kuzma

Občina Kuzma je dala skupaj z Ministrstvom za okolje in prostor ter Uradom za prostorsko planiranje izdelati občinsko prostorsko dokumentacijo za urejanje bivalnih razmer Romov na Doliču, v Kuzmi in Gornjih Slavečih.

Naložba (vrednost dokumentacije, zemljišč, ki jih bo treba odkupiti in komunalno urediti) znaša 1.609.000 tolarjev. (J. Ž.)

Vedrost in veselost sta sonce, pod katerim vse uspeva



Dokaz za to misel je posnetek druge soboške izmene otrok in vzgojiteljev, ki so preživeli na morju v Baški med 14. in 25. avgustom dvanajst nepozabnih in lepih počitniških dni. V izmeni je letovalo 164 otrok, od tega 15 iz VVO in 149 šolarjev od prvega do sedmega razreda. Za njih je skrbelo 17 vzgojiteljev, zdravnik, medicinska sestra, športni animator in pedagoški vodja. Vreme je bilo ves čas izredno lepo, zato smo seveda preživeli največ časa na plaži. Morje nas je zelo razveselilo, saj še nikoli ni bilo tako toplo. In kaj je lep-

šega za otroke kot igra v njem. Seveda smo se tudi popeljali z ladjo. Letošnja novost je bil kino Baška. Otroci so bili navdušeni nad slovenskim filmom Nepopisan list, saj je našel marsikdo v zgodbi delček svojega življenja.

Upam, da so si otroci nabrali dovolj zdravja in moči za novo šolsko leto. Delček Baške in lepih doživetij bo živel z njimi prav gotovo vse šolsko leto. – *Pedagoška voditeljica druge izmene: MARIJA ZVER*

kom poskušajo posredovati »turistične« vsebine na različnih nivojih – kot osveščanje in delno že na profesionalni ravni.

Tako imajo podjetniški center, prek katerega se dijaki preizkušajo tudi pri trženju kmetijskih pridelkov in v strežbi gostom kot na kakšni turistični kmetiji.

Prav tako so uredili poučno sprostivno pot v okolici šole in v ta namen izobrazili deset vodnikov.

Imajo tudi učno kuhinjo, v kateri izdelujejo namaze, napitke idr., ki naj bi jih gostom ponudili na turistični kmetiji.

Kot smo lahko slišali od drugih razpravalcev, je največ učnih vsebin za vodenje kmečkega turizma vključenih v 3-letni program kmetovalka – gospodinja, dijaki pa si pridobijo precej znanj za takšno dejavnost še v prenovljenem programu kmetijski tehnik (izbirni predmet turizem na kmetiji), v tej smeri je načrtovana tudi delna prenova 3-letnega programa kmetovalec z vključitvijo izbirnega predmeta turizem na kmetiji (manjši obseg kot pri kmetijskem tehniku).

Glede na programe za preustroj kmetijstva se bomo morali v naši deželi vedno bolj usmerjati k dopolnilnim dejavnostim, in turizem je vsekakor ena od njih. K tem ciljem pa lahko vodijo le ustrezni programi za usposabljanje.

JG ■

Na kratko

Sveta Trojica, Pristava

V petek so odprli lokalno cesto Sveta Trojica-Zgornji Porčič-Lenart. Gre za precejšnjo pridobitev v KS Sveta Trojica v Slovenskih goricah. Hkrati so podpisali pogodbo za izdelavo orgel za tamkajšnje romarske cerkev.

Kmalu bodo začeli modernizirati cesto med Pristavo in Cvenom. Občina Ljutomer bo plačala za posodobitev 12.000.000 tolarjev. (J. Ž.)

Bogojina

V tem kraju so imeli šele nedavno od tega ocenjevanje vzorcev vin lanskega pridelka. Poglejmo prva mesta! Vino zvrst: Franc Mesarič iz Bogojine (18,15 točk); laški rizling: Katarina Raus iz Bogojine (17,90); beli pinot: Jože Berden iz Filovec (18,17); chardonay: družina Casar iz Bogojine (18,35); sivi pinot: Olga Puhan iz Bogojine (18,15); kerner: družina Šomen iz Bogojine (18,20); renski rizling: Anica Gregorec iz Bogojine (18,30); sauvignon: Ernest Novak iz Murske Sobotice (18,00), traminac: Olga Puhan iz Bogojine (18,48 točke). (J. Ž.)

Beltinci

Končno so se zganili tudi občani Panonske ulice v Beltincih, ki živijo ob zelo prometni cesti I. reda, in zahtevajo enake pravice, kot so bile priznane stanovalcem Cankarjeve ulice v Murski Soboti. Nasprotujejo tudi parkirišču v Lipovcih. S svojimi zahtevami so seznanili občinski svet. Občina bo naročila in plačala vibracijsko merjenje tal.

Ko bodo znani rezultati, bodo imeli pobudniki ozaveščanja pravno podlago za odškodninske zahteve. Veliko dela pa čaka sodnega cenilca, ki mora ugotoviti škodo na objektih. (J. Ž.)

LJUDSKA UNIVERZA
MURSKA SOBOTA

Stomškova 33, tel.: 538 15 60

Brezplačna
OSNOVNA ŠOLA
ZA ODRASLE

En razred v pol leta.

Začetek
12. septembra
2000.

Domača in umetna obrt

»Slamnate strehe je treba ohraniti«

Anton Golnar iz Sovjaka je na strehi dnevno tudi po štirinajst ur



Pokrivanje streh s slamo je Antonu Golnarju, ki je obudil že pozabljeno obrt, v veselje.

V Sovjaku je ljudska univerza organizirala šolo za usposabljanje krovcev za pokrivanje streh s slamo, kjer se je Anton Golnar navdušil nad tem delom. Pred letom in pol je pridobil obrt in zdaj ga zaradi obilice dela skoraj ni več doma.

Kot kaže, je bilo vedno dovolj dela, vendar so stari mojstri umrli in ni bilo nikogar, ki bi jih nadomestil.

Zavest o oživljanju starih obrti se zadnje čase vendarle krepi in Anton ugotavlja, da si ljudje želijo vedno več slamnatih streh, vendar ne na stanovanjskih hišah kot nekoč, pač pa si želijo s slamo kritih vrtnih utic, majhnih hišic in podobno, torej bolj v estetske namene. Slamnata streha ima daljšo življenjsko dobo, če je narejena pod kotom vsaj petinšestdeset stopinj, bolj strma je, boljše je. Debelina strehe je prav tako pomembna, navadno je to med dvajset in trideset centimetrov. Takšna streha zdrži, seveda odvisno od debeline, od dvajset do štirideset let. Največ škode nastane zaradi izmenjavanja dežja in sonca, sneg ji toliko ne škodi. Najboljša slama je

ržena, ker je dolga, dobre pa so tudi daljše pšenične slame. Kvaliteta slame je odvisna od podnebja in letine. »Letos je izredno lepa in kvalitetna slama, lanske pa so zelo črne, ker jih je spirala dež, zato je tudi potrebno pravi čas požeti,« dodaja Anton, ko si v rokah ogleduje letošnjo letino. Sam ima doma tudi njive, kjer poseje pšenico in slamo uporabi za svoje naročnike, nekaj pa je kupi od okoliških kmetov.

Anton, ki smo ga ob prihodu zmotili pri delu na strehi, nam je tudi pokazal, kako slamnata streha nastaja. Za en kvadratni meter porabi do dvajset kilogramov slame, ki jo po snopih oz. »šopih« polaga na »lapt«.

Z vrbovimi šibami nato slamo zveže, lahko tudi z žico, in tako v eni uri pokrije kvadratni meter površine. »Pri delu vedno potrebujem enega delavca, da mi

meče snope. Med počitnicami mi pomaga sin, navadno pa si stranke priskrbijo svojega delavca,« razlaga petinštiridesetletni mojster.

Dela je v tem času več kot dovolj, saj je Anton vsak dan na strehi, včasih tudi po štirinajst ur. V neznosni vročini, ki nas je doletela letos, je to precej garaško in naporno delo, vendar pa pravi, da je težkega dela vajen, da pa vročino lažje prenaša, nosi bela oblačila.

Dela opravlja po vseh krajih Slovenije, včasih se vozi domov, včasih pa ostane tam. Prostega časa pravzaprav sploh nima, strehe lahko pokriva celo pozimi, vendar se temperatura ne sme spustiti pod minus pet stopinj. Ko zapade sneg, plete košare ali opravlja dela na kmetiji. Poudarja, da mu je pokrivanje streh s slamo zelo všeč, saj meni, da jih je treba ohraniti, »in prav vesel sem, da lahko k temu tudi sam nekaj pripomorem«.

D. TIBAOT ■

Na kratko

Ljutomer

Sodnik za prekrške je dobil v prvem polletju v obravnavo 1.200 novih zadev, zaostanek iz prejšnjih let pa je bil 1.600 zadev. Ker trenutno dela le en sodnik za prekrške, je bilo v šestih mesecih rešenih 980 zadev, od tega kar veliko takih, ki se nanašajo na ilegalno prehajanje meje (tujci - ilegali). Sodnika pa precej zaposlujejo tudi kršilci cestnoprometnih predpisov. V prvem polletju jih je ostalo z območja UE Ljutomer 15 brez voznškega dovoljenja, ker so se hudo pregrešili. Več kot 250 kršilcem CP predpisov pa je sodnik izrekel denarne kazni. Ker pa mno-

gi nimajo denarja, gredo na prestopanje kazni. Letos jih je »sede-lo« že več kot sto. (F. Kl.)

Gornja Radgona

Miha Vodenik, radgonski župan, je na vprašanje, zastavljeno na skupščini obrtne zbornice, ali lahko obrtniki začetniki pričakujejo možnost za brezplačen najem poslovnih prostorov, odgovoril negativno. Brezplačnega najema menda predpisi ne omogočajo. Sicer pa je ta čas v Gornji Radgoni pet nezasedenih poslovnih prostorov, od tega so trije v objektih, za katere teče denacionalizacijski postopek. (F. Kl.)

Občinski svet v Črenšovcih

Več za vrtec, za smeti še ne

Prvega septembra se začne tudi v vrtcih začetek novega šolskega leta, zato je bil potreben premislek, kakšna naj bo organiziranost predšolske vzgoje v določenem okolju pa še morda o ekonomskih cenah, na podlagi katerih se potem izračunajo prispevki staršev, ki imajo otroke v vrtcu.

V črenšovski občini delujeta otroška vrtca na Srednji Bistrici in v Črenšovcih. Do določene spremembe v organiziranosti je prišlo samo v Črenšovcih, kjer so formirali, tako kot je to predvideno v zakonodaji, poseben oddelek Romov. Pri tem pa ne gre za povsem ločeno delo s skupino 12 romskih otrok, ampak predvsem pri dejavnostih v prostem času, sicer pa bodo vključeni v delo vseh treh rednih oddelkov (skupina predšolskih otrok, srednja in mlajša skupina). Skupno število vpisanih otrok pa je 70, to je približno toliko kot v minulem šolskem letu, medtem ko se je precej (za deset otrok) zmanjšal vpis v vrtec na Srednji Bistrici, ki ga obiskuje sedaj 43 otrok, oblikovali pa so tri oddelke kot doslej (en oddelek prvega starostnega obdobja 1-3 let in dva oddelka drugega starostnega obdobja 3-7 let). Zmanjšanje števila otrok je tudi glavni vzrok, da so morali povišati ekonomsko ceno za 8,3 % (prva skupina) oziroma 22,5 odstotka (druga dva oddelka), to pa pomeni, da bo le-ta znašala v prvem primeru 50.334,00, v drugem pa 44.915,00 tolarjev. Seveda to še ne pomeni, da bodo starši zares morali toliko plačati za svoje otroke v vrtcu, ampak samo določen delež glede na njihove osebne prejemke oz. največ 80 odstotkov, večina pa polovico ali manj od določenih zneskov. Vseeno pa povišanja, ki ga je na zadnji seji potrdil občinski svet, gotovo ne bodo sprejeli z odobravanjem. Za vrtec v Črenšovcih je namreč ostala ekonomska cena nespremenjena in znaša 36.224,00 tolarjev. Občinski svetniki z županom na čelu pa zaenkrat niso soglašali z zahtevkom za 75-odstotno (postopno v treh terminih) povišanje cen za odvoz komunalnih odpadkov, ki jim ga je poslalo podjetje Komunala Lendava. Nekateri razlogi so se jim sicer zdeli upravičeni (ureditev dodatnega zemljišča za odlaganje odpadkov, nakup novega vozila), kljub vsemu so bili proti tako visokemu dvigu cen - po novem bi znašale 1.186,50 + odškodnina za razvrednotenje okolja za tedenski odvoz v 120-litrskih posodah, doslej pa to vse skupaj zneslo 919 tolarjev. Res je, da so ponekod cene še višje, vendar je tam poskrbljeno za ločeno zbiranje odpadkov ter za odvoz kosovnih odpadkov in nevarnih snovi. No, resnici na ljubo tudi lendavska Komunala obljublja, da bo, če bodo dobili potrjene višje cene, tudi oni poskrbeli za odvoz kosovnih odpadkov 2-krat letno in 1-krat letno za odvoz nevarnih odpadkov. Sledi usklajevanje na sosvetu županov občin na območju Upravne enote Lendava.

JOŽE GRAJ ■

Ribiči moravske občine, združite se!

Delovodja ne more biti s. p.

Delovodja pri občinskem komunalnem podjetju Čista narava iz Tešanovec Ignac Jakopin ne more biti istočasno tudi samostojni podjetnik, ki ima svoje gradbeno podjetje, so odločili moravskotopliški svetniki na zadnji seji. S tem se je strinjal tudi župan Franc Cipot, ki je že opravil pogovor z g. Jakopinom, ki gradi tudi vinoč v turistične namene. Ignac Jakopin ima tako tri mesece časa, da dokončno razmisli in se opredeli za eno ali drugo stvar. Če bo odšel z mesta delovodje, mora do konca oktobra podati pisno odpoved, iz podjetja pa oditi pred 1. marcem prihodnjega leta. Če pa ostane na mestu delovodje, ne bo smel imeti več firme kot samostojni podjetnik. Kot kaže, se bo uresničila prva možnost. Sicer pa nekateri svetniki g. Jakopina precej cenijo. Viktor Časar iz Mlajtimca je dejal, da boljšega in bolj zagnanega človeka od Jakopina ne bodo našli, zato je treba že zdaj iskati njegovo zamenjavo. Župan Cipot je potrdil, da iskanje že poteka.

Svetniki pa so izrazili tudi nekaj zamer na račun Ribiške družine Murska Sobota.

Vse gramoznice v občini Moravske Toplice so namreč v lasti RD Murska Sobota, po mnenju Franca Kučana iz Tešanovec pa njeni člani čistijo samo gramoznice v Bakovcih in Krogu, teša-

novsko pa puščajo onesnaženo. Ko pride kakšen domači ribič, pa ga takoj »utrjuje« z dovoljenji in podobnimi stvarmi.

»Ustanovimo lastno ribiško družino, da ne bo več tujec upravljal naše gramoznice,« je poudaril Kučan. Dopolnil ga je Milan Varga, ki je spomnil na primer,

ko so pred kratkim domačini spustili v filovsko gramoznico 300 tisoč rib, »potem pa so prišla gospoda iz Murske Sobotice in rekla, da je to njihovo.« Tajnica občine Nada Lutarič je dejala, da so akti o ustanovitvi lastne ribiške družine že narejeni, vendar društva še ne morejo ustanoviti, ker še ni zbranih dovolj ribičev: »Mi sami ga ne moremo ustanoviti, ker nismo ribiči. Potrebujemo čimveč združenih ribičev iz naše občine, potem pa to ne bo več problem.«

TOMO KOLEŠ ■

VESTNIK

Četrtošolci na morju



Predzadnji teden v avgustu je postalo prijetno obmorsko mesto Izola deset dni drugi dom 254 četrtošolcem z OŠ I in II Murska Sobota ter OŠ Odranci, Velika Polana in Puconci. Poleg strokovnega dela (plavalno »opismenjevanje« in utrjevanje plavalnih tehnik ter spoznavanje primorskega sveta) so si učenci ogledali tudi nekaj razstav in prireditev, na primer ribiško fešto pa tudi z ladjo so se zapeljali. V Simonovem zalivu in na drugih urejenih plažah so se nastavljali vročemu soncu, saj so hoteli priti domov zagoreli. Vtisi so odlični in še bi ostali tam, toda naglo se je približal dan, ko je počitnic konec in se je treba lotiti učenja. Ostajajo pa seveda lepi spomini na morje. Na posnetku je skupina četrtošolcev z OŠ Puconci. - Foto: J. Konkolič

Najdražja plemenska telica



Za najbolje ocenjeno plemensko telico rejca Štefana Agga je odšel novi lastnik Anton Gomboc 260 tisoč tolarjev. Ta cena je rekord pri prodaji plemenskih telic lisaste pasme.

240 tisoč tolarjev za najboljšo

Prodaja plemenskih telic na sejmu v Gornji Radgoni je tako rekoč že tradicija in pripravili so jo tudi letos. Naprodaj so bile najboljše plemenske telice lisaste pasme, prodali pa so vseh osem, ki so jih ponudili kupcem.

Uresničile so se napovedi Franca Šonaja z Živinorejsko-veterinarskega zavoda za Pomurje, da bo pri letošnji prodaji dosežen cenovni rekord. Za najboljšo telico rejca Štefana Agga iz Kamovec, ki sta ji na ocenitvi pripadla prvo mesto in zvonec, je odšel Anton Gomboc iz Korovec 260 tisoč tolarjev. Sicer pa so našle vse razstavljene plemenske telice Štefana Agga svoje novo domovanje pri rejcu Antonu Gombocu. Na dražbi so prodajali za 240 tisoč tolarjev tudi telico črno-bele pasme, vendar zanjo ni bilo kupca. Na sejmu so ocenjevali tudi najboljše krave – bikovske matere, ki so jih rejci pripeljali v radgonski hlev šele v četrtek, saj bi sicer v devetdnevem sejmskem vrvežu doživele prevelik stres. Med kravami lisaste pasme je bila najboljša iz reje Štefana Norčiča iz Kupšinec, drugo mesto je pripadlo kravi Jožeta Bandurja iz Orehove vasi in tretje Francu Sužniku iz Selc. Med rjavimi kravami je imel najboljšo rejec Aleksander Miklavčič, sledita pa mu Jože Tuta in David Klinkon, vsi iz Zatoľmina. Med črno-belimi kravami so razglasili le prvo in drugo, prva je iz reje Jaka Korenčana iz Podbrezja, druga pa je last Alojza Logarja iz Gorič.

Tekst in fotografija: L. KOVAČ ■

Podjetniki petih držav

V okviru gornjeradgonskega Mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma je Območna gospodarska zbornica za Pomurje organizirala sedaj že tradicionalno deveto poslovno srečanje podjetnikov iz Avstrije, Hrvaške, Madžarske, Italije in Slovenije. Poslovne borze se je udeležilo triinpetdeset podjetij od triinšedemdeset prijavljenih, njene učinke pa bodo organizatorji ugotavljali z anketnim listom, ki ga bodo poslali sodelujočim. V času prireditve so bile prve ocene poslovanja pozitivne.

Kljub temu organizatorji ugotavljajo, da med podjetniki interes za sodelovanje na borzi upada, zato jo bodo prihodnje leto obogatili z novimi vsebinami in konkretnimi informacijami o poslovanju med državami. Poslovne borze so se udeležili tudi svetovalci veleposlaništev za spodbujanje trgovskega in gospodarskega sodelovanja.

MH ■

Prisilna poravnava ustavljena

Hčerinska družba

Uprava Gidgrada je v torek uradno prejela sklepa o ustavitvi postopka prisilne poravnave

Poravnavalni svet murskosoboškega okrožnega sodišča se je zanj odločil, ker družba ni pravočasno oddala finančnega načrta. Na predlog uprave se je postopek prisilne poravnave začel zadnji dan maja, v tem času pa naj bi upniki prijavi milijardo tolarjev terjatev. Do ustavitve prisilne poravnave in s tem do vzpostavitve prejšnjega stanja in razmerij v družbi ter posledično razrešitve prisilnega upravitelja naj bi prišlo zaradi dva dni prepozno oddanega finančnega načrta.

Ker je uprava družbe Gidgrad že v času postopka na sodišču vložila predlog za ustanovitev in registracijo hčerinske družbe Gradbeništvo, d. o. o., se v določenih krogih že slišijo razlage, da je do zamude pri oddaji finančnega načrta prišlo namerno. Ustanovitev hčerinske družbe med prisilno poravnavo bi bilo namreč lahko pravno protislovno, zato pa je ta možnost odprta sedaj, ko je postopek prisilne poravnave ustavljen.

Hčerinska družba je bila tako včeraj tudi registrirana, ob tem pa je seveda umestno vprašanje o tehtnosti odločitve, da bo z vsemi nitmi (stoodstotno lastništvo) povezana z matično družbo. Slednja namreč z ukinitvijo postopka prisilne poravnave ni v nič kaj manjši kaši, kot je bila pred njeno objavo.

Vprašanje, kako jo bodo sanirali, namreč ostaja. Bodo upniki pristali, da jo ponovno predlagajo v poravnavo, ali pa si bo moral dati nadzorni svet skupaj z upravo na mizo črno varianto?

MH ■

Suša prepolovila pridelek sladkorne pese

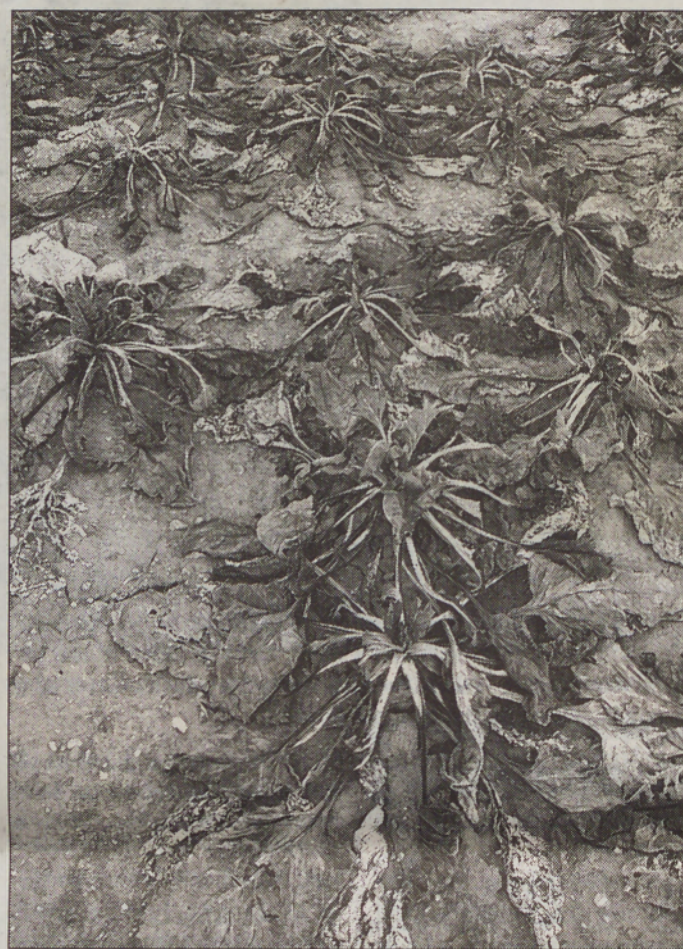
Trg s sladkorjem ne bo ogrožen

Tovarna sladkorja podelila priznanja najboljšim pridelovalcem v letu 1999

Slovenski pridelovalci sladkorne pese so lani s to poljščino zasejali rekordne površine, saj so jo pridelovali na 10.600 hektarjih, z rezultati pa so dokazali, da s pridelavo pese lahko konkurenčno vstopijo v Evropsko unijo, je dejal na prireditvi ob dnevu pridelovalcev sladkorne pese, ki so ga pripravili v okviru letošnjega kmetijsko-živilskega sejma, direktor Tovarne sladkorja Ormož Jurij Dogša.

Letos pridelovalci sladkorne pese gotovo ne bodo zadovoljni, saj je suša, zlasti tista v avgustu, ko so bile še izredno visoke temperature, močno zmanjšala pridelek, ki bo v povprečju za tretjino nižji, marsikje bo nižji za dve tretjini, ponekod pa se pese ne bo splašalo pospravljati. Po Dogševih besedah izpad pridelka ne bo vplival na stanje na tržišču, saj imajo v tovarni še lanske zaloge sladkorja, po lanskem precejšnjem padcu cen pa le-te spet rastejo. Kljub temu je direktor tovarne pozval odgovorne, da čim prej sprejmejo ukrepe za ublažitev posledic letošnje suše tudi za pridelovalce sladkorne pese, saj bodo sicer mnogi pridelovali z izgubo.

Tovarna je razvojno strategijo vedno gradila na partnerstvu s pridelovalci in tako bo delala tudi v prihodnje. Seveda pa je treba v Sloveniji čim prej narediti korake k približevanju tržnemu redu v Evropski uniji, ki je eden najboljših in zagotavlja stabilnost pridelovalcem in predelovalcem.



Cilj tovarne je, da bi pridelovali sladkorno peso v Sloveniji na 12 tisoč hektarjih, zdaj pridelki dosegajo 45 ton na hektar, ob povprečni 15-odstotni sladkorni stopnji pa na hektarju

pripravimo 5,8 tone sladkorja. Te rezultate bo treba izboljšati in če se želimo približati pridelovalcem v Evropski uniji, bo treba pridelke povečati za desetino, pridelavo sladkorja na hektar pa povečati na 7 ton.

Potem ko so na posvetu predstavili Center za sladkorno peso, ki je neprofitna strokovna organizacija, in Združenje pridelovalcev sladkorne pese, ki so ga ustanovili spomladi, so govorili o izkušnjah pri pridelavi sladkorne pese in proizvodnji sladkorja strokovnjaki iz Nizozemske, večinski lastniki pa so predstavili še svoje strateške poglede in pričakovanja v zvezi s slovensko-nizozemskim sodelovanjem pri pridelavi in predelavi sladkorne pese.

Na dnevu pridelovalcev sladkorne pese so podelili tudi priznanja najboljšim. Prejelo jih je 32 posameznikov, po pridelanih tonah sladkorja na hektar je dosegel najboljši rezultat Jože Šala iz Obreža pri Ormožu, ki je pridelal 12,7 tone sladkorja, le malo za njim pa sta Ivan Kokot iz Moškanjcev in Zvonko Dečko iz Središča. Med kmetijskimi gospodarstvi je prvo mesto pripadlo Agrokombinatu Maribor, druga je bila organizacijska enota Benica KG Lendava, tretji pa KK Ptuj, delovna enota Ravno polje.

LUDVIK KOVAČ, foto: NJ ■

Varstroj Lendava

Lastne delnice za poravnavo dolga državi

Na osmi skupščini lendavske družbe Varstroj – tovarna varilne in rezalne opreme so delničarji, ki so zastopali dobrih petinšedemdeset odstotkov kapitala, izglasovali vse sklepe, ki jih je predlagala uprava. Enotni so si bili pri sprejemanju poslovnega poročila, poročila nadzornega sveta in imenovanju revizijske hiše, ne pa tudi pri predlogu, da se lanski dobiček v višini 25 milijonov tolarjev namenijo za vir sklada lastnih delnic. Dva večja zunanja lastnika, ki sta imela na skupščini skoraj 40 odstotkov glasov, sta glasovala proti.

Z delnicami iz lastnega sklada namerava družba poravnati dva dolgoročna kredita, ki ju ima pri ministrstvu za gospodarske dejavnosti in za kar je bil pred časom objavljen javni razpis. S konverzijo dolga pri ministrstvu v lastniški delež se je strinjala tudi večina delničarjev na skupščini.

»Velika verjetnost je, da bo to odobreno tudi s strani države,« je izjavil direktor Varstroja mag. Štefan Kepe. Menjalno razmerje sedaj še ni znano, po predvidevanjih direktorja pa bi država dobila od pet do sedem odstotkov tega, ali bo upoštevana knjižna ali nominalna vrednost delnice.

Sicer pa prvi mož Varstroja za družbo napoveduje konstantno rast vrednosti kapitala, vsaj tolikšno, kot znaša rast inflacije, za letos pa še 35 milijonov to-

larjev dobička ter 15-odstotno rast prodaje in proizvodnje, ki bo temeljila na povečani produktivnosti. Konec leta naj bi se že tudi poznali učinka projekta Vpeljava sinhronizirane proizvodnje v družbi Varstroj, ki ga z namenom, optimizirati proizvodnjo ter zmanjšati zaloge, izvaja svetovalna hiša Scepter iz Slovenj Gradca.

»Izpeljati pa želimo še eno večjih investicij v barvarnico, vredno okoli sto milijonov tolarjev. To je moderna barvarnica s praškastim načinom barvanja in upoštevanjem ekologije,« je povedal sogovornik. Triletno stabilno poslovanje in pozitivna rast je podjetju že lani odprla možnosti za vlaganje in posodabljanje proizvodnje. Za sanacijo strehe nad proizvodnimi halami ter za nakup dveh CNC-strojev, enega za upogibanje in drugega za rezkanje, so namenili šestdeset milijonov tolarjev, dobre štiri milijone pa so namenili še za primerno ureditev razstavno-predstavitvenega prostora družbe.

MH ■

Dom starejših občanov v Ljutomeru

Seznama zaposlenih in varovancev še ni

Gradbeni odbor za gradnjo doma starejših občanov v Ljutomeru je sestavil obvestilo za javnost, in sicer so zapisali, da zaradi nepacnih podatkov o vselitvi v dom in zaposlovanju, ki krožijo med občani. V njem sporočajo, da bo Dom starejših občanov Ljutomer organiziran kot javni zavod, vendar vlada še ni začela s postopkom njegovega ustanavljanja, «... zato tudi ne more biti nobenih uradnih seznamov o varovancih in nobenih seznamov o novih zaposlitvah v domu...».

Vsi, ki so se že zanimali za možnost zaposlitve v domu, so tudi dobili obvestilo, da se uradni postopki še niso začeli in da bodo morali počakati na javni razpis, ki bo objavljen predvidoma v začetku naslednjega leta. Gradbeni odbor tudi obvešča vse, ki se zanimajo za bivanje v domu iz občin Ljutomer, Križevci, Veržej in Razkrižje, da se pisno ali ustno oglasijo na Centru za socialno delo Ljutomer (telefon 581 13 35), ki bo po pooblastilu gradbenega odbora nastavljal enotni evidenčni seznam interesentov za bivanje. Toda to še ne pomeni sprejema v dom, saj bo ta po uradnem postopku opravljen predvidoma prihodnje leto. Po pričakovanju naj bi bil dom vseljiv prihodnje leto in to, v zadovoljstvo gradbenega odbora, pravočasno in po predvidenih cenah.

Gradnja doma bo stala 622,6 milijona tolarjev, sredstva pa zagotavljajo: 70 odstotkov država in 30 občine Ljutomer, Križevci, Razkrižje in Veržej. Izbran je že opremljevalec kuhinje in pralnice, ki bosta stali 50 milijonov

tojarjev, 205 milijonov pa bo stala notranja oprema. Zanj bodo najeli posojilo, ki pa bo že bremenilo poslovanje zavoda. Pripravljeni so že tudi projekti za ureditev okolice, ki so jih poslali v presojo in usklajevanje na ministrstvo, čemur bo sledil razpis za izvajalca del.

MH ■

Radio Murski val 94,6 Mhz

**Nedelja,
10. september
ob 10.30**

**NEDELJSKA
KUHNJA**

Naj... kmetija pri Černelovih v Slaptincih, predstavlja jih Boštjan Rous, popoldne javljanja od Hanžekovičeve obnovljene domačije v Markovcih

VESTNIK

Novi direktor soboške pošte

S prvim septembrom je postal novi direktor PE Pošte Slovenije v Murski Soboti 40-letni diplomirani ekonomist, specializiran za področje mednarodnih zadev, Janez Pernek iz Maribora. Zamenjal je dosedanjega direktorja Matijo Sobočana, ki je bil tik pred upokojitvijo premeščen na delovno mesto svetovalca.



Gospod Pernek je doslej delal v Ministrstvu za promet in zveze, kjer se je ukvarjal s poštno regulativo, pred tem pa je bil zaposlen na mariborski pošti. Tam je od leta 1995 najprej vodil delovno enoto Poštni center, po dveh letih pa je bil imenovan za direktorja PE Pošta Maribor. Prvič pa se je zaposlil v nekdanji Avtotrgovini mariborskega TAM-a, kjer je opravljal najzahtevnejše naloge s področja domačega in tujega tržišča.

Kot nam je povedal v krajšem pogovoru, si bo v prvi vrsti prizadeval za dosledno izvajanje poštne politike, pri čemer je za novoimenovanega direktorja soboške pošte Janeza Perneka bistvenega pomena vzpostavljane pozitivnih odnosov med delavci.

MJ, foto: NJ

Zbiralnica kadavrov bo v Murski Soboti

Brez neugodnih vplivov na okolje

Zgradili jo bodo nedaleč od soboške čistilne naprave in Pomurkine klavnice

D o leta 1980 v Pomurju ni bilo organiziranega zbiranja kadavrov, zato so imeli v krajevnih skupnostih svoja pokopališča za poginule živali. Po letu 1980 je kadavre zbirala veterinarsko-higienska služba Veterinarskega zavoda Murska Sobota, od leta 1995 pa se to zbiranje opravlja v okviru Veterinarskega zavoda Slovenije. Zbrane kadavre so do leta 1992 predelovali v soboški kafileriji, po zaprtju le-te pa jih vsak dan odvažajo v kafilerijo podjetja KOTO v Ljubljani.

Odvoz klavniških odpadkov iz velikih mesnopredelovalnih obratov poteka neposredno, medtem ko kadavre in klavniške odpadke iz manjših obratov zbirajo v Murski Soboti. Teh se nabere dnevno od 6 do 7 ton, zbiranje je na neustreznem prostoru, saj je prav v mestu, zato so začeli že leta 1992 iskati drugo primerno lokacijo. Izbrali so jih devet, osem v beltinski in eno v moravskotopliški občini, za najprimernejšo pa določili zbiralnico v Bratonicah, saj bi bila tudi v bližini prašičerejske farme v Nemščaku. Postopki za gradnjo so bili razmeroma daleč, vendar so se začele pojavljati ovire v lokalni skupnosti, ki je gradnjo povezovala z nekaterimi zahtevki, ki za investitorja niso bili sprejemljivi.

Tako je ostala le možnost gradnje v k. o. Mlajtinci, ki so jo podprli tudi v občinskem svetu, so pa hkrati iskali še drugo lokacijo v k. o. Murska Sobota. Slednja bi bila namreč za investitorja sprejemljivejša, njena realizacija pa hitrejša, saj ni treba spreminjati prostorsko ureditve

zda namreč ugotavljajo v skrajno neprimernih razmerah, mesečno jih opravijo od 60 do 70, po ureditvi novih prostorov pa naj bi število potrojili. Nova zbiralnica pa ne bo pomembna le kot infrastrukturni objekt za živinorejo, pač pa bo tudi pomembna strokovna ustanova.

Po zagotovilih poznavalcev nova zbiralnica kadavrov ne bo imela škodljivih vplivov na okolje.

Skoraj četrtnino vseh slovenskih kadavrov zberejo v Pomurju. Lani so jih zbrali 1.677 ton, največji del, 66 odstotkov ali blizu 1.108 ton, pa jih odpade na prašiče. Po količini kadavrov vodi občina Beltinci z 19,6-odstotnim deležem, sledijo pa občine Ljutomer, Murska Sobota in Gornja Radgona. Takšna sestava ne preseneča, saj je največ kadavrov tam, kjer so prašičerejske farme. Strokovna javnost je zato toliko bolj presenečena nad odporom do gradnje zbiralnice v Bratonicah, saj objekt ne bi vplival na okolje.

nih pogojev. Tudi v svetu mestne občine ni bilo zadržkov za gradnjo, po ugotovitvah Zavoda za ekonomiko in urbanizem pa bi bila ta gradnja tudi cenejša. Postopki za pridobitev ustreznih dovoljenj že tečejo, pripravljajo tudi projekte in študijo o vplivih na okolje in še pred koncem leta naj bi že objavili javni razpis za izbiro izvajalca.

Poleg zbiralnice kadavrov bodo uredili tudi prostore za patomorfološko službo, ki bo za Pomurje še posebno pomembna pridobitev. Vzroke za pogine

je, delovne razmere pa bodo zadovoljevale vse standarde, saj bodo živali ohlajevali na 4 stopinje Celzija, še naprej pa jih bodo odvažali vsak dan. Čeprav računajo, da število kadavrov v Pomurju v prihodnje ne bo bistveno naraščalo (boljša preventiva in zmanjševanje obsega govedoreje), bo v novi zbiralnici, ki bo v bližini Pomurkine klavnice in nedaleč od čistilne naprave, na dan mogoče prevzeti 20 ton kadavrov in drugih klavniških odpadkov.

LUDVIK KOVAČ

V Šalovcih še enkrat o škodi zaradi divjadi

Rešitev ni le povečanje odstrela

N a komisijo državnega zbora za peticije se je že pred časom obrnila skupina občanov iz šalovske, gornjepetrovske in hodoške občine. Predsednik komisije Zoran Lešnik, ki si je pred kratkim ogledal prizadete kmetijske površine in ki se tudi sam kot lovec ni mogel načuditi, da divjad lahko povzroči tolikšno škodo, je sklical pogovor minuli torek v Šalovcih.

Prvopodpisana na peticiji Zorica Rengeo iz Šalovec je še enkrat (pogovori na temo o divjadi so se v zadnjih mesecih kar vrstili, zadnji je bil v začetku letošnjega julija) poudarila, da je škoda, ki jo povzroča divjad, predvsem jeleni in divje svinje, vsako leto višja, po njenem mnenju tudi zaradi zmeraj večjega staleža. Moti jo tudi, da vsi dosedanja dogovori niso prišli dlje od Murske Sobotice.

Direktor gojitvenega lovišča Kompas Geza Bačić je povedal, da so za 11 tisoč hektarjev lovne površine lani plačali 11 milijonov tolarjev odškodnine, to pa je približno četrtnina vseh odškodnin v Sloveniji. Ob razumevanju problemov, ki jih divjad povzroča kmetom, ugotavljajo, da se iz leta v leto slabšajo razmere za poslovanje lovišča.

Nosilec lovskogojitvenih načrtov Zavod za gozdove, območna enota Murska Sobota je za letos sprejela načrt o 33-odstotnem povečanju odstrela v primerjavi z lani. Po mnenju direktorja Štefana Kovača se s povečanim odstrelom lahko zmanjša obseg škod, vendar bodo učinki vidni šele dolgoročno, ne pa od danes na jutri. Želijo si tudi boljšega sodelovanja s kolegi iz Madžarske. Da bi končno enkrat za vselej ugotovili, odkod prihaja divjad, so se pri Zavodu za gozdove odločili, da bodo izvedli telemetrično gibanje populacije jelenov.

V nadaljevanju pogovora je bilo slišati kar nekaj skeptičnih razpravljalcev, ki so menili, da dogovora s sosedi iz Madžarske ne bo in da bo divjad zaradi razmer, kakršne so pri sosedih, še naprej prihajala po hrano v Slovenijo. Rešitev ni le povečan odstrel, ampak so potrebni tudi nekateri drugi ukrepi. Župan občine Šalovci Aleksander Abraham je menil, da je eden od njih tudi obnova 100 hektarjev zaraščenih zemljišč oziroma ureditev tako imenovanega varovalnega pasu. Pri tem pa bi morala prizadetim občinam oziroma njenim občanom na pomoč priskočiti tudi država.

Poslanec Geza Džuban je poudaril, da bo letos škoda, ki jo je povzročila divjad, poravnana s sredstvi, ki jih bo zagotovil interventni zakon, ki so ga poslanci sprejeli pred dnevi, namenjen pa je predvsem odpravi posledic suše. Po njegovem mnenju bi potrebovali tudi novo lovsko zakonodajo, ki pa je ne bo tako lahko sprejeti, saj se na tem področju pojavljajo različni interesi tako lovcev, kmetov, lastnikov gozdov kot lokalnih skupnosti. Vsekakor bi morali razmišljati, da bi za škodo na obmejnih območjih, za katero lovske organizacije niso več sposobne plačevati odškodnine, ustanovili poseben sklad, ki bi ga financirala država.

SILVA EÖRY

Veterinarji v nove prostore



Boljše možnosti za laboratorij

V prostore upravne zgradbe Agromerkurja

V okviru Veterinarskega zavoda Slovenije deluje v Pomurju tudi laboratorij, ki ima prostore v Lendavski ulici v Murski Soboti, vendar razmere za njegovo delovanje tam niso primerne. V njem o lani opravili 150 tisoč mikrobioloških, parazitoloških in seroloških pregledov, ker se potrebe po tovrstnih pregledih povečujejo, pa bodo laboratorij preselili v primerne prostore.

Veterinarski zavod Slovenije je e sklenil menjalno pogodbo z Agromerkurjem in mestno občino Murska Sobota, po kateri bo svoje prostore v Lendavski ulici prepuštil mestni občini, v zameno pa bo obil sedanjega upravno zgradbo soškega Agromerkurja. Vanjo se o preselil celotni veterinarski zgradbi, v teh prostorih pa bodo uredili tudi novi laboratorij.

Projekti za preureditev novih prostorov bodo kmalu končani,

in če bo teklo vse po načrtih, naj bi se že v prvih mesecih prihodnjega leta preselili v nove prostore. Naložbe, ki jih v tej regiji načrtuje država, so dokaz, da je Pomurje pomembno živinorejsko območje, s temi naložbami pa se bo ta vloga še okrepila. Po podatkih se v zadnjem času obseg govedoreje na tem območju sicer zmanjšuje, povečuje pa se prireja prašičev.

L. KOVAČ

Gostilna Kurboš iz Noršinec pri Ljutomeru

»Zakoni nam niso naklonjeni«

Zlata plaketa za kakovost gostinske ponudbe

M iran Kurboš se je vrnil iz Nemčije pred šestimi leti, takrat je začel v Noršincih voditi gostinski lokal, ki ga je dal pred prihodom postaviti na mesto, kjer je prej stala znamenita gostilna Lipa s stoletno tradicijo. V Nemčijo je odšel že s štirinajstimi leti, zadnjih sedemnajst let pa je bil lastnik plesnega lokala.

Ker sta oba z ženo iz Prlekije, sta vedno hrepenela po vrniti domov, želela sta, da njuna hčerka in sin živita v Sloveniji, in zdaj tukaj obiskujeta srednjo šolo. Hčerka je dijakinja srednje ekonomske šole na Ptuju, sin pa se bo izučil za gostinskega tehnika v Radencih.

Oče Miran je nanju ponosen, saj rada pomagata v lokalni kar je še kako dobrodošlo ob povečanem prometu. In tega imajo pri Kurboših mnogokrat. Mimo namreč pelje glavna tranzitna pot od Gornje Radgone proti Ormožu, obišče pa jih tudi precej turistov iz tujine in drugih krajev Slovenije, velikokrat pa gostijo tudi zaokrožene družbe. Miran kot vodja in lastnik lokala



Miranu Kurbošu je oseben stik z gosti zelo pomemben.

skoraj vedno pozdravi goste ob prihodu, včasih poklepetu z njimi ob mizi, stisk roke ali pa nasmeja pa vas bo čakal tudi pri odhodu. »To je v Nemčiji čisto običajno, vsak gost je pomemben, vsak se mora počutiti prijetno in dobrodošlo,« razlaga Mi-

ran. S tem misli tudi na urejenost lokala, prijeten ambient in lično urejeno okolico. Uredili so sprehajalno pot z mostičkom, za otroke so gugalnice, lahko pa si ogledate tudi golobe, saj je Miran velik ljubitelj in rejec golobov.

Kdo pa skrbi za njihovo promocijo, kdo jim oblikuje v Prlekiji že vsem dobro znane slogane (Ko veš, kje dobro ješ, in ko veš, kam greš)? »Za vse to poskrbim kar sam. Oblikujem letake, vizitke, pišem slogane,« nam pokaže Miran enega od letakov. Ustavi se pri besedi gostilna, ki mu ni preveč všeč, vendar so se morali po novem zakonu preimenovali iz gostišča v gostilno, saj je treba imeti za gostišče vsaj pet sob za goste. Ob tem z veliko negotovanja omeni, kako zelo jih tolčejo zakoni. Pravi, da skoraj z vsako spremembo ali uvedbo novega zakona potegnejo v gostinstvu krajši konec gostinci.

Trenuto imajo zaposlenih sedem ljudi, štiri kuharice in tri natakarje. Veliko znanja je tukaj pustila prva kuharica, vendar pa Miran ugotavlja, da vsaka od kuharic naredi poseben pečat na njihovo ponudbo. Miran prenaša na vse svoje zaposlene pričanje o tem, kako pomemben je gost, to pa mu zelo dobro uspeva. Enakega mnenja je bila tudi posebna komisija sekcije za gostinstvo in turizem pri obrtni zbornici Slovenije, ki je gostilni Kurboš v lanskem letu podelila zlato plaketo za kakovost gostinske ponudbe.

D. TIBAOT

Tako v Ameriki, kako pa pri nas?



V bogati Ameriki imajo svojo vrednost tudi izpraznjene »aluminijeve« doze in plastenke, ki jih prebivalci in obiskovalci vele mesta odlagajo v koše za smeti. Mož (črnc), ki sem ga posnel na 8. aveniji v središču Manhattna v New Yorku, si služi vsakdanji kos kruha z zbiranjem in odnašanjem doz in plastenk, ki jih tam uporabijo kot surovino za nove izdelke. Pa pri nas? Nikomur niti na misel ne pride, da bi brskal po smeteh in iz njih pobiral dolarje, no ja – tolarje. – Foto: L. Kr.

Terminator

Roman Vučko, podžupan Občine Črenšovci in svetnik z Dolnje Bistrice: Glede zamenjave zemljišč sem moral na vašem odboru marsikdaj poslušati, češ da to delamo zaradi Kolenkovega mlina.



Anton Kolenko, svetnik s Srednje Bistrice: Tudi jaz sem to slišal že večkrat, in to dobro prenašam. Vsi pa najbrž vemo, kako je...

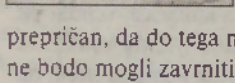
V na novo izdani lepi brošurici Turistične zanimivosti občine Šalovci je poleg cerkva in naravnih lepot tudi slika in biografija pisatelja Ferija Lainščka.

Lepo je, če si že za časa svojega življenja turistična zanimivost, vprašanje pa je, kako razložiti turistom, ki bodo hoteli videti Lainščka, da je to v bistvu kip, ki hodi. Sam se verjetno ne bo razburjal, ker je v brošuri na prijetnem mestu. Poleg njega je namreč fotografija vinske turistične ceste Goričko.



Soboško gledališče je vendarle našlo direktorja, ki ga bo uspel popeljati v akustične višave. Potem ko je na košarkarskem turnirju Creativa zvokovni mojster Željko Marušić po prvem delu finala bantil nad soboško publiko, da je preveč gledališka, ga je proti koncu demantiral Sani Bečirovič (na sliki pri prostih metih), ki je z atraktivnimi potezami proti Maccabiju Raananaju mrtvohladne Sobočane spravil do stojišč ovacij. Sani, ti si naš direktor, ki ga že dolgo iščemo!

Potem ko je lendavski župan Jožef Kocon na okrogli mizi ob srečanju obmejnih krajev Slovenije pojasnil, da bi se dalo s trstiko, ki v neomejenih količinah raste pri Lendavi, narediti velik posel, je postalo vsakomur jasno, da se odpravlja na Sicilijo. Tam so namreč pred kratkim sprejeli zakon, da mora biti vsaka strešna kritina iz določene vrste trstike. Kaj pa, če Siciljani ne bodo hoteli trgovati? Idejni »boter« je prepričan, da do tega ne bo prišlo, saj »jim bodo dali ponudbo, ki je ne bodo mogli zavrniti«. Naša »roba« je pač boljša kot siciljanska!



Zgodba o uspehu, največji pridelovalec vrtnin Avgust Podlessek in specialistka za poljedelstvo Zita Novak, ki ne počivata na kmetiji.



Srečanje mladih v Petišovcih

Glasbeni festival Adijo poletje

Pogovor o financiranju mladinskih organizacij

V petišovskih termah je organiziralo Društvo ustvarjalne mladine iz Lendave 1. in 2. septembra že 5. leto zapored mladinsko kulturno-zabavno prireditev Adijo poletje. Prireditve se je začela s srečanjem predstavnikov mladinskih organizacij iz Slovenije in tujine, sledile so športne aktivnosti. Obiskovalci so lahko med drugim prisluhnili še okrogli mizi o financiranju mladinskih organizacij in glasbenim nastopom vrste domačih in tujih glasbenih skupin.

V petek so za goste iz drugih krajev najprej organizirali izlet po Prekmurju s predstavitvijo znamenitosti. Popoldne so pripravili okroglo mizo o financiranju mladinskih organizacij, kjer so svoje izkušnje na tem področju predstavili tudi gostje iz Avstrije. Po predstavitvi svoje dejavnosti društva Logo iz Avstrije, ki je nekak-



Na prireditvi je nastopila tudi skupina Khons iz Lendave.

šen posrednik med državo in mladinskimi organizacijami pri uresničevanju mladinskih projektov, so ugotovili, da se je mogoče v Avstriji za sofinanciranje projekta dogovoriti tudi med letom, tudi kak mesec pred njegovim uresničevanjem, če je projekt do-

ber in zanimiv, pri nas pa je treba projekt prijaviti že običajno eno leto prej, če želiš, da ga državne institucije sofinancirajo.

Sledil je nastop skupin Sexless iz Ljubljane, Ear Wax iz Madžarske in Shiam iz Krškega. Zvečer so lahko obiskovalci pri-

služili predavanju o potovanju po Bližnjem vzhodu in Indiji. Dan oziroma noč pa so končali z nastopom skupin Khons iz Lendave, Let 3 iz Hrvaške in Wrong iz Gornje Radgone.

V soboto so se mladi najprej pomerili v malem nogometu, sledili pa sta gledališki predstavi skupine Torpedo iz Murske Sobote s predstavo Profesorji in gledališke skupine Nylon iz Slovenske Bistrice s predstavo Koruzno zrno. Po potopisnem predavanju o Peruju in Boliviji so sledili nastopi rockovskih skupin Glinasti golobi z Razkrižja, Niowt iz Ljubljane, Juff iz Lendave in Urban iz Hrvaške. Prireditve se je končala v soboto z rave zabavo v Lendavi z nazivom Clubbing-global sound experience by DJ Chip in DJ Damir.

Poleg tega so si obiskovalci v teh dneh lahko ogledali v petišovskih Termah še botypeanting, bruhanje ognja in stripburger. Po besedah predsednika Društva ustvarjalne mladine iz Lendave Vojka Balantiča je namen prireditve srečanje in druženje članov mladinskih organizacij z namenom, da bi spodbujali mladinsko kulturo in boljše medsebojno sodelovanje mladih v Sloveniji ter večje povezovanje z mladimi iz tujine.

JOŽE GABOR ■

Velika predstavitev pomurskega turizma v Ljubljani

Prvo mesto za koruzne pogače

Sobota, 16. septembra, na Plečnikovem trgu - Skupina Likos razstavlja v grajskem stolpu.

Pomurska turistična zveza bo skupaj z Mestno občino Ljubljana v soboto, 16. septembra, od 9. do 14. ure na Plečnikovem trgu v Ljubljani predstavila turistično ponudbo Pomurja. Za predstavitev obstaja veliko zanimanje Ljubljčanov; to lahko zadržimo po dobro obiskani predstavitvi na Ljubljanskem gradu. Ime Plečnikov trg tudi Ljubljčanom ne pove veliko, zato naj dodamo, da je to ploščad pred Maximarketom v smeri proti (nekdanji) prekmurški ambasadi in na prostoru, kjer so pred desetletji Prekmurci izbojevali zmago proti murkim elektrarnam in Slovencem prvič pokazali bio hrano.

Poleg ponudbe zdravilišč, ki predstavljajo jedro turistične ponudbe Pomurja, bodo predstavili tudi ponudbo zasebnih gostiln, turističnih kmetij, društev in agencij, tradicionalne in druge prireditve ter domačo obrt. Predstavitev je del vseslovenske akcije Slovenske nacionalne turistične organizacije pod sloganom Dobrodošli doma. Predstavitev v Ljubljani je že šesta v vrsti prireditve, ki jih je v šestih letih po Sloveniji pripravila PTZ, da bi seznanimi morebitne obiskovalce Pomurja s ponudbo. Po besedah predsednika PTZ Štefana Dravca ponuja Pomurje kakovosten in duhovno bogat dopust. Predstavnica mestne občine Ljubljana Barbara Zupanc pa je na tiskovni konferenci in predstavitvi Pomurja povedala, da se mora Ljubljana kot glavno mesto Slovenije tudi začeti obnašati kot prestolnica.

Ob tej priložnosti so v Ljubljanskem gradu v grajskem stolpu odprli tudi likovno razstavo z naslovom Panonski motivi, na kateri je razstavljenih 14 del predstavnikov amatersko-ljubiteljske skupine Likos iz Murske Sobote.



Poleg predstavitev vseh zdravilišč bo turistična ponudba Pomurja, ki jo bodo predstavili v Ljubljani, obsegala tudi druge ponudbe in novosti, ki jih je po zagotovilih organizatorjev veliko. Med drugim smo spoznali turistično kmetijo Ferencovi na Goričkem, Fuks grabo Korovci, vaško turistično tržnico v Moščancih in evropsko vas štokelj Malo in Veliko Polano, učno gozdno pot ob mrtvicah Mure in odlična Rožmanova vina iz Dolgovaških gor. Predstavitev turistične ponudbe Pomurja v Ljubljani pa bo seveda spremljala tudi bogata kulinarčna ponudba, ki smo jo na gradu že preizkusili. V zbirki več kot deset vrst pogač (od ocvirkovih do posolank) je po hitri anketi, ki sem jo izpeljal predvsem med ženskim delom navzočih,

prvo mesto zasedla skupina koruznih pogač.

MARJAN HORVAT ■

Gola ženska na njivi



Jožica Šbül iz Skakovec je prinesla pokazat v naše uredništvo 1.100 gramov težek in 30 centimetrov dolg krompir sorte desierte, ki ga je na domači njivi sama izkopala z motiko. Takoj ko ga je odkrila, je postala pozorna tudi na krompirjevo obliko. Prevladala je ugotovitev, da je krompir zelo podoben ženskemu aktu (golemu telesu), zato so si ga s toliko večjo radovednostjo ogledovali moški. Jožica je tudi povedala, da je na skakovskem območju (suši navkljub, ali pa ravno zato?) še kar dobra krompirjeva letina. Tudi drug krompir je namreč debel in zdrav, vendar je bil le-ta nenavadne oblike in zato ga ponujamo na ogled tudi našim cenjenim bralcem. – Š. S., foto: N. J.

AGOS IMPEX d.o.o. Pristaniška 2, Koper

Razpisuje
prosta delovna mesta
- trgovski potnik
- več prodajalk

Ponudbe z življenjepisom in dokazili o opravljenem šolanju prinesite osebno v soboto 9.9 in v ponedeljek 11.9.2000, v M-center. Pleše1, 9000 Murska Sobota, prodajalna »Dino«.

Bodo Bobri, carstvo somov, izumrli?

Ribiči nemočni

Projekti za dolgoročno rešitev v različnih predalih

Si lahko predstavljate, da kroži okrog Dolnje Bistrice in ponekod tudi med naseljem približno sedem kilometrov dolga vodna struga, ki ji domačini pravijo Berek? No, po zgraditvi kolišča Bobri (gostinskega lokala na kolih, stoječih v vodi) se vedno bolj uveljavlja ime Bobri. Če ne bi bilo če-jev, bi bila ta vodna površina raj za ribe in druge živali, s tem pa tudi za ribiče, lovcе in še koga. Voda v strugi pa je žal vedno bolj umazana. Kaj storiti?

V zadnjem času je med tistimi, ki si prizadevajo za rešitev Bobrov (vode, ne kolišča, ki žal tudi propada), še posebej aktiven vodja temeljne ribiške enote v Črenšovcih Anton Balažič iz Žižkov. On pravi tej strugi tudi carstvo somov.

»Tu notri so res veliki somi. V mojem otroštvu je ujel Gjerak z Dolnje Bistrice 58-kilogramskega soma. Od tega je okrog štirideset let. Mislim, da so medtem nekateri še večji in težji. Vsekakor pa je precej somov. Ribičev v naši enoti je okrog 120. Vsak član mora opraviti letno 16 ur dela na delovnih akcijah. Čistimo vodo in obrežje ter urejamo okolje.«

Dolžina vodne in ribolovne površine je po njegovih podatkih okrog 7 kilometrov. Je pa na nekaterih mestih precej zaraščena. Nekoč so tej strugi rekli Berek (oz. Verki berek), ki naj bi bilo še vedno uradno ime v katastru.

Pri curku

Anton Balažič nas je najprej popeljal k tistemu delu, kjer se voda izteka iz struge. Pravijo, da je tam curek. Zakaj se tako reče?

»Tu je nekoč tekla voda kot v potoku, mi pravimo curek, kar čez cesto. Voda je včasih segala do kolen ali še višje. Sem smo se hodili kopat, prat kmečke vozove idr. Tu smo namakali tudi kono-

pljo. Potem so naredili nasip, iztok vode pa speljali po cevi pod cesto in nasipom.«

Anton nam je tudi pojasnil, kako je sploh mogoče, da voda stalno teče iz rokava Bobri po potoku, ki se izliva v Muro.

»To je zato, ker ima Berek stalne izvire (vretine). Pozimi se lepo vidi, kje so ti izviri, ker tam voda nikoli ne zamrzne. Kvečjemu se naredi tanka skorjica ledu, ponekod pa niti to ne. Iztok vode bi bil še večji, če bi poglobili iztočni jarek.«

Rešitev?

Prvi korak, ki bi ga bilo treba



ANTON BALAZIČ: »Najprej bi morali poglobiti in očistiti iztočni jarek, ki je dolg okrog 200 metrov.«

storiti, da bi vsaj malo izboljšali pretočnost vode in s tem dosegli povečanje vsebnosti kisika v njej, bi bil, poglobiti in očistiti iztočni jarek (curek). Stanje bi se izboljšalo tudi tako, če bi vložili rastlinojede ribe amurje, vendar jim tega ne dovoli Zavod za ribištvo Slovenije. Ne dovolijo jim uvoza amurjev, ker to pri nas ni avtohtona riba.

Dolgoročno rešitev pa bi bila, če bi zgradili kanal, s katerim bi »vzpostavili« povezavo z reko Muro. Projekt o tem – imenuje se Sanacija murskega rokava Bobri – je star že pet let, izdelali pa so ga na Vodnogospodarskem biroju Maribor.

Žal še vedno leži v predalih – na občini, pri ribiški družini in še kje.

Ta projekt predvideva izkop jarka od Golobovega Nacija, kjer je nekoč že bila struga, do predela Meksiko in reke Mure. Seveda bi morali zgraditi tudi avtomatske zapornice, ki bi regulirale pretok vode iz Mure v Berek in nazaj.

S tem bi se povečala vsebnost kisika, obenem bi se očistile odpadle rastline in druge snovi. Pred petimi leti so bila ocenjena dela na okrog 2,6 milijona tolarjev. To bi bilo sedaj prav gotovo dosti premalo.

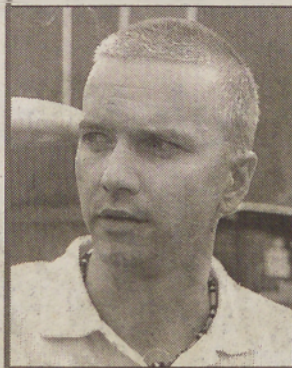
»Mislim, da bi morali kandidirati na sredstva iz programa Phare, tako kot načrtuje Zveza ribiških družin Pomurja s sedežem na Moti pri Ljutomeru poglobitev starega rokava Mure med Srednjo Bistrico in Razkrižjem.«

BESEDILO IN FOTO: JOŽE GRAJ ■

Ali boste kaj investirali v kmetijsko mehanizacijo?

»Samo primerjamo!«

Tokratno anketo smo delali na Kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni. Zanimalo nas je, ali si kmetovalci in drugi obiskovalci mehanizacijo ogledujejo samo informativno ali nameravajo tudi kaj kupiti, obenem pa smo jih pobarali tudi o tem, kako jih je prizadela suša. Po naši anketi sodeč niti eden od kmetovalcev ni pripravljen za kakšen večji nakup (previsoke cene?), zanimivo pa je tudi, da je večina naših anketirancev prišla iz Štajerske. Ali to pomeni, da smo Pomurci že prej obupali, ali pa nas sejem enostavno ne zanima več?



prej tudi lahko privoščili nakup. Drugače ne bi bilo mogoče. Tu na sejmu se pri tem manjši trgovci bolj trudijo, medtem ko je pri velikih bolj tako tako ... Glede suše pa mislim, da bi se država lahko prej odzvala, pravzaprav takoj, in ponudila subvencijo ter dolgoročne kredite, ker bo to kmete dolgoročno prizadelo. Tudi v Sl. Bistrici in na naši kmetiji je bila škoda okrog 40-odstotna, predvsem se to pozna pri silaži in koruzi.«



no, da ni treba »skakati« iz ene trgovine do druge. Z obsegom ponudbe na sejmu pa sem zadovoljna, ker je dovolj velika. Iz vseh teh kmetijskih strojev se res da nekaj izluščiti. Tudi v Framu je bila suša katastrofalna. Mi doma imamo srečo, ker nam prek parcele teče potok in smo si z njim lahko malo pomagali. Drugače pa je hudo, vrtovi so povsem suhi.«



dicionalno. Vse najdeš na tistem mestu, kjer je bilo že prej. Mogoče ravno nasprotno, da bi se to malce razdelilo, ker je sedaj preveč vsega na kupu. Sam nisem kmet, ampak samo vrtničar. Suša je višja sila, voda pa božji dar. Vodo za zalivanje si lahko sam priskrbiš, če imaš doma kakšne rezervoarje za deževnico. Za poljedelce na velikih površinah pa je suša prehuda in prevelika.«



odstotkov, potem pa še suša, tako da je kmetijska mehanizacija v tej situaciji predraga. Kmet je pri nas podcenjen. Mi se gremo amerikanizacijo, toda v Ameriki je kmet cenjen. Resda ima ogromne površine, ampak mu država za njih nekaj da. Pri nas pa je to podcenjeno, tako da si kmetje ne moremo več plačevati socialnega zavarovanja, osebne varnosti, ker smo s poštenim delom odvisni od matere narave, tako da ne vem, kam pelje to kmetijstvo. Evropa bo postala lačna, če bo še dve leti suša. Na sejmu sem zato čisto informativno. Kot sem že rekel, imam doma traktor s 70 KS, ki me je pred petimi leti stal okrog 23.000 mark, danes pa stane ta isti tip traktorja, npr. Univerzal 703 s pogonom na vsa štiri kolesa, okrog 40 tisoč mark, to pa je dosti preveč, ker cena živine ni toliko narasla. V takšni situaciji, kot je trenutno kmetijstvo, si kakšnega nakupa ne moremo privoščiti. Lahko le vzdržujemo stroje, ki jih imamo. Kako bo vnaprej, pa ne vem. V kmetijstvu živimo v negotovosti, kar je žalostno za našo državo. ■

TOMO KOLEŠ ■



Bobri (kolišče in struga) še vedno kažejo idilično podobno, resnica pa je žal drugačna.

Prijetno dejanje za maturante Gimnazije M. Sobota

Slovesna podelitev spričeval

Minuli petek so sedli v klopi soboške kinodvorane letošnji maturanti Gimnazije M. Sobota, večina njihovih staršev in profesorjev, pridružili pa se jim še nekateri gostje. Na vrsti je bilo najbrž zadnje skupno srečanje vseh maturantov, in to za večino prav gotovo prijetno, saj so jim čestitali za uspešno opravljeno maturo, jim izročili spričevala in vsakemu posebej še nagelj. Prisluhnili so tudi priložnostnemu kulturnemu programu.

Ravnateljica gimnazije Regina Cipot je ob tej priložnosti v svojem pozdravnem nagovoru posebej poudarila, da so trije od 156 kandidatov na maturi dosegli izjemen uspeh, in sicer so osvojili od 30 do 31 točk, s čimer so si zaslužili spričevalo s pohvalo šolskega ministra, posebej pa jim je na sprejemu čestital tudi predsednik države Milan Kučan. To so bili Primož Raj-

bar, Benjamin Virč in Lea Mauko. Šolske predmetne komisije in nadzorni učitelji so po njenih besedah odgovorno in vestno opravili svoje delo, saj maturitetni organi niso prejeli nobene pritožbe kandidatov.

»Naj vas v velikih mestih ne zavedeta njihov čar in lepota, temveč naj bo vaše vodilo sprotno in prizadevno delo, tako da boste čez nekaj let lahko prosla-

vili naslednji uspeh, to je vašo diplomu,« pa je izrekla maturantom za popotnico. JG ■

Prisega mladih vojakov



V petek, 1. septembra, je v več slovenskih krajih slovesno priseglo več kot 1.200 mladih vojakov Slovenske vojske. Slovesnost je bila tudi v Murski Soboti, in sicer v parku pri gradu, kjer je priseglo 36 vojakov sedemnajste generacije 76. protiokepnega divizion. To so fantje iz različnih krajev Slovenije, ki se bodo usposabljali sedem mesecev v vojašnici v Murski Soboti. Slavnostni govornik na prisegi je bil mag. Jože Jurša, sicer generalni sekretar v Ministrstvu za obrambo. Vojake, starešine in tudi svoje vojakov je nagovoril tudi soboški župan Anton Slavič. Pripravili so tudi krajši kulturni program, gostje pa so si lahko ogledali vojašnico. – Š. S., foto: N. J.

V spomladanskem roku se je prijavilo za maturo 10.560 dijakov in dijakinj iz 133 srednjih šol v Sloveniji. Med njimi jih je bilo 8.744, ki so ta zrelostni izpit opravljali prvič. Uspešnih je bilo 8.585 ali 86,75 odstotka, kar je nekoliko boljše kot leto poprej.

V Pomurju je bilo 373 kandidatov. Na ljutomerski gimnaziji so opravili maturo vsi (100-odstotni rezultat), na Gimnaziji Murska Sobota je bil rezultat skoraj 90-odstoten, na Dvojezični srednji šoli Lendava (gimnazijski program) pa 95,5-odstoten (»padel« je samo en dijak). Od 29. avgusta do 6. septembra je potekal še drugi rok letošnje mature, rezultati pa bodo znani 20. tega meseca.

Naslanjal se je na drog svetilke in stegoval glavo. Majhen, drobne postave, redkih belih las, ki jih je mršil veter, ukrivljenega hrbta in grčastih rok. Obleka, bolj »svežašnja«, je izdajala, da je bil zanj to praznični dan, pa čeprav je svetla karirasta srajca, odpeta nižje od popka, silila izza pasu. Pri nogah je imel dve pleteni košari in vsake toliko časa je pogledal po njej. Nekoga je iskal, a se s košarama ni mogel prebijati skozi gručo ljudi.

okrasje sejmskim stojnicam, obiskovalci, ki so prišli past radovednost, mlade družine z vozički, ki so prišle na popoldanski potoč, najstniki, ki so se s »kockami« v rokah podali tja, kjer so trgovci ponujali novo tehniko mobilne telefonije ... Nihče od teh ni izpričeval, da jim je zemlja sveta ali kmetovanje blizu, obisk sejma, ki se imenuje kmetijski, pa praznik.

Kdo od teh bi potem sploh posegel po dveh pletenih košarah, ki jih je staroselec tako verno

Vstopnica in dve košari

»Popazim vam na košari. Vi samo pojdite, če koga iščete,« se je ponudila opazovalka vrveža gornjeradgonskega sejma, sedeč na slamnati bali, nastavljeni za dekoracijo pred vhodom v upravno hišo sejmišča. Možakarjeve ustnice so se razlezele v nasmeh, ki je razkril dve vrsti pomanjkljivih zob. Ko je videl, da neznanki lahko zaupa, ker je pač z njim prijazen, je primaknil košari in se podal v skupino ljudi, da poišče ženo. Našel jo je. Čez kratek čas sta se vrnila oba. Ona še bolj drobna in sključena od njega, plahega pogleda in opirajoč se na berglo. Bila je praznično opravičena in sandali so bili le za izbrane dni, zato so drgnili rob stopala. Boleče mesto si je zaščitila z zataknjenim robcem. Sedaj sta se oba postavila k svetilki in k nogam potegnili dve pleteni košari. Tako sta stala kot dva staroselca, arhaični podobi, ki znata z golimi rokami obdelovati zemljo in si s spoštovanjem rezati vsakdanji kruh, ter brez besed strmela v frfotajoči svet.

Bilo je to mravljišče raznovrstnih ljudi. Mladi poslovneži z železastimi lasmi in zlatimi uhančki, poslovneži starejšega kova z obvezno kravato in glasnim pozdravljanjem ter objemanjem tovarišev, poslovne ženske v mini krilih in z negovanimi dolgimi nogami, rosno mlada dekleta, ki so bila



čuval? Nihče. Kvečjemu bi jih brcnili v stran, če bi jim bile v napoto. Podobno starega kmeta v tem sejmskem vrvežu je bila groteskno žalostna, vredna pomilovanja, grozljivo resnična. Dve košari, ki si ju je kupil, prav tako pri možakarju, katerega so postavili organizatorji s pletenjem košar »v živo« tjakaj zgolj kot spominek preteklosti, sta bili njegovo premoženje. Vstop-

nica in dve košari, vredni manj kot maža za obraz, ki jo je opazovalki dogajanja vneto ponujala ena od prodajalk pri eni od desetih in več stojnicah s kozmetiko. Kmetijsko-živilski sejem in kozmetika, pa še ta ponarejena in uvožena.

A le pri stojnicah, kjer so prodajali stvari, ki s kmetijstvom nimajo zveze, so se ustavljali obiskovalci. Pri prodajalcih kmetijskih strojev jih ni bilo. Po katastrofalni suši jih ni, ki bi se imeli upanje in premogli optimizem, da bi zadnje prihranke vložili v posodabljanje svoje kmetije. Pomurskih kmetov, naslednikov staroselca s košarama, na sejmu skorajda ni bilo.

Bili pa so vsi drugi, ki jim je šlo za kupčijo, in ni je bilo večje »hohštaplarije« od te, ki si jo pokazali živilski predelovalci in trgovci. Kmetje in obiskovalci povprečne ravni ter nepoznanih obrazov jim niso bili zanimivi.

MH ■

V Gornji Radgoni zaprli 38. mednarodni kmetijsko-živilski sejem

Prireditve za evropsko regijo

Letošnji obisk precej zaostal za rekordnim

Letošnji sejem po številu obiskovalcev ni rekorden, je pa rekorden po strokovnosti in številu delegacij, ki so si ga ogledale, obiskalo pa ga je tudi rekordno število domačih in tujih ministrov, je pred zaprtjem sejma na tiskovni konferenci dejal njegov direktor Janez Erjavec. Prireditve je spremljalo okoli 300 domačih in tujih novinarjev, veliko pa je bilo obiskovalcev iz tujine, saj so ti predstavljali petino vseh, ki so obiskali letošnjo sejmsko prireditve.

Dobrih 150 tisoč obiskovalcev je sicer precej za rekordnim obiskom, vendar organizatorji zatrjujejo, da gre tudi pri obisku za strukturne spremembe, saj s svojo usmeritvijo v strokovno kmetijsko-živilsko prireditve sejem poleg kmetijcev privablja predvsem poslovne ljudi in s poslovnim namenom je letos prišlo na sejem že 90 odstotkov obiskovalcev.

Čeprav je letošnja sejmska prireditve potekala v predvolilnem obdobju in si je sejem ogledalo precej poslancev, predsednikov in funkcionarjev političnih strank, ni bila preveč politično obeležena, jo je pa zaznamovala suša, saj so na mnogih posvetih spregovorili tudi o tej problematiki.

Mednarodni kmetijsko-živilski sejem bo še letos sprejel v mednarodno združenje sejmov UPI in po Erjavčevih besedah bo postal sejmska prireditve za evrop-

ske regijo. Na njem bodo dobile poudarek predvsem Slovenija, avstrijska Štajerska, Gradišanska in Koroška, madžarski Zalska in Železna županija, hrvaško Medijmurje in obmejna italijanska območja, v tej smeri ga bodo negovali in razvijali tudi v prihodnje in organizatorji so prepričani, da je prav v tem njegova prihodnost.

Da je sejem v Gornji Radgoni že zdavnaj presegel državne meje, potrjuje tudi letošnji obisk tujih delegacij, saj ga je obiskalo šest kmetijskih ministrov in 15 delegacij kmetijskih ministrstev. Vsi so ga ocenili z laskavo oceno, na njem pa sta bila podpisana tudi dva meddržavna sporazuma o sodelovanju s kmetijskima ministrstvom Hrvaške in Irske. Zlasti od slednjega si slovenski kmetijci še veliko obetajo, saj je Irska že 27 let članica Evropske unije in jim bodo nji-

hove izkušnje lahko dobrodošle.

Po besedah kmetijskega ministra Cirila Smrkolja je sejem tudi stičišče razprav o razvojnih problemih slovenskega kmetijstva in agroživilstva, hkrati pa tudi prava podoba teh dveh dejavnosti. Ministrstvu mu daje poseben pomen, zato v času sejma doberšen del dejavnosti ministrstva prenesejo v Gornjo Radgono, praksa zadnjih let pa potrjuje, da so strokovna posvetovanja in okrogle mize v preteklih letih pomagale sooblikovati program razvoja slovenskega kmetijstva in podeželja.

Seveda po Smrkoljevih besedah kmetijstvo in podeželje potrebuje tudi ustrezno proračunsko podporo. Ta je v Sloveniji še vedno dvakrat nižja kot v Evropski uniji, saj pri nas za ukrepe kmetijske politike namenimo le 1.15 odstotka bruto domačega proizvoda, v državah Evropske unije pa 1,45 odstotka, ob tem, da je domači bruto proizvod v Evropski uniji več kot dvakrat večji od slovenskega. Da se dohodki naših kmetov ne bi preveč zmanjšali, bi morali v prihodnjem letu v državnem proračunu za kmetijstvo zagotoviti 62 milijard tolarjev.

LUDVIK KOVAČ ■

Vestnik na Pomurskem sejmu

S kuponom do nagrad

Zamurjenci, Zadnji moment, Foxy Teens in Kalamari

Tokrat ste se lahko z Vestnikom srečali v četrtek na radgonskem sejmu, kjer smo za obiskovalce pripravili pester zabavno-glasbeni program, na koncu pa smo razveselili še nekaj bralcev Vestnika pri žrebanju.

Obiskovalci sejma so bili najprej deležni zabavnih domislic Zamurjencev, ki so se na šaljiv način dotaknili aktualnih zadev, seveda pri tem niso izpustili niti naše vrle politike. Za njimi je na oder vnesla nekaj nostalgčnih trenutkov skupina Zadnji moment iz Veržaja, ko so nas pozdravili tudi z domačimi vižami.

Še bolj prepričljive pa so bile naslednje nastopajoče - Maja, Mina in Tanja iz skupine Foxy Teens. Mlade pevke so z obilico energije in navdušenja uspele ogreti občinstvo, med njimi še najbolj mlajše fante, ki so dekletom zavzeto ploskali in jim pošiljali iskriče pogleda, še posebej ob pesmi Pošlji mi poljub. Zgo-

vorne »foksice« so povedale, kako prijetno se počutijo med nami, ob tem pa so obljubile, da še pridejo.

Vestnikovi bralci so lahko prišli ta dan na sejem z dvajsetodstotnim popustom, če so prišli med deveto in trinajsto uro in če so v sejmski prilogi Vestnika izrezali poseben kupon.

Kupone smo nato zbrali v posebni košari, ki je ves čas nastopov samevala v ospredju odra. Žrebanje se je naposled začelo, pri čemer nam je pomagala mlada Estera iz občinstva. Vestnikove majice so dobili Anica Brumen iz Šratovec, Marija Prelec iz Murske Sobote in Sidonija

Cvetko iz D. Bistrice. Kuharsko knjigo Branka Časarja Boug zganaj so prejeli Vida Hašaj iz Moščanec, Irena Fliser iz Černelavcev in Jože Ošljaj iz Murske Sobote. Za Vestnikov zlatnik zvestobe so bili izžrebani Geza Cipot iz Murske Sobote, Ivanka Ošljaj iz Bogojine in Marta Kajdič iz Lomanoš. Glavno nagrado, tedenski paket v Portorožu, pa je prejel Štefan Zavec iz Rakičana.

Za konec nam je zaigrala še skupina Kalamari, in ker prihajajo fantje iz Primorske, so prav tako vabljivo morsko zveneli tudi njihovi glasbeni takti.

D. TIBAOT, foto: JZ ■

Sadjarji bijejo plat zvona

Prepolovljen pridelek

Škode je za poldrugo milijardo tolarjev

Do junija so nekaj škode v slovenskih sadovnjakih že povzročila neurja s točo in tudi plazovi, vendar je bila škoda takrat še razmeroma majhna. Katastrofa se je začela v juliju in avgustu, pravijo slovenski sadjarji, saj so se takrat suši pridružili še visoke temperature. Suša je pridelek jabolk močno zmanjšala, saj so sadeži ostali drobni in po kakovosti niso primerni za tržišče, sonce pa je plodove še ožgalo in niso primerni niti za industrijsko predelavo.

Delež plodov s sončnimi ožigi je v nekaterih najbolj prizadetih nasadih 80-odstoten, v povprečju pa je ožganih plodov 40 odstotkov. Če so slovenski sadjarji letos pričakovali pridelek 59 tisoč ton jabolk, bodo trgu lahko ponudili le od 30 do 35 tisoč ton pridelka, kar pomeni, da bodo samo letos zaradi suše utrpeli za poldrugo milijardo tolarjev škode.

Seveda bodo posledice izpada veliko hujše, saj zaradi pomanjkanja kakovostnega sadja lahko izgubijo tudi nekatera tržišča, kamor so v preteklih letih uspešno izvažali slovensko sadje. V nasprotju s poljedelci sadjarji s strahom pričakujejo tudi prihodnje leto, saj se bodo posledice letošnje suše gotovo odrazile tudi na pridelku v prihodnjem letu. V času, ko naj bi se oblikovali cvetni nastavki za prihodnje leto, vremenski pogoji niso bili primerni, vendar pa te škode zaenkrat se ni moč oceniti.

Kot so povedali na tiskovni konferenci na kmetijskem sejmu

v Gornji Radgoni, se slovenski sadjarji tudi bojijo, da sredstva, ki jih bo država namenila za sanacijo posledice suše, ne bodo pravično razdeljena, saj je katastrofa najbolj prizadela prav sadjarje in mnogim grozi eksistenčni propad. Sadjarji zato zahtevajo, da ustrezna državna komisija v septembru še enkrat oceni nastalo škodo v sadovnjakih. Suša in vročinski val sta najbolj prizadela nasade v Posavju, na Štajerskem in na Goriškem.

V Sloveniji pridelujemo jabolka na 3 tisoč hektarjih in na teh površinah pridelajo 80 odstotkov vsega slovenskega sadja, ki je po kakovosti konkurenčno pridelovalcem v Evropski uniji. Ker letos velik del sadja ne bo primeren za svežo prodajo, bi morala država poskrbeti, da tega ne bi izkoristila predelovalna industrija in sadje odkupovala po drastično nizkih cenah.

Sadjarji od države zahtevajo tudi pravočasno izplačevanje izvoznih podpor in subvencij.



Mlada dekleta iz skupine Foxy Teens so s sproščenim nastopom poskrbela za čudovito razpoloženje.

Radio Murški val 94,6 Mhz

Nedelja, 10. september ob 20.00

VENTIL,

oddaja z vici in o njih z Brankom Žuncem



VESTNIK NA INTERNETU:

WWW.P-INF.SI

XII. Košičevi dnevi v Bogojini

Besede, namenjene slovenski besedi

Duhovnik in pisatelj Jožef Košič se je rodil 9. oktobra 1788 v Bogojini, umrl 1867. kot župnik na Gornjem Seniku.

Bil je prvi prekmurski posvetni pisatelj, svoje rojake je želel izobraževati, skrbel je za čistost jezika. Najbolj znana je v tem smislu njegova knjiga *Zobrisani Sloven i Slovenka med Murov i Rabov* - prekmurska različica Slomškove knjige *Blaže in Nežica v nedeljski šoli*. Zanimanje za zgodovino kažejo *Zgodbe vogerskoga králestva ter Starine železnih ino salaskih Slovenov*, pomemben je njegov spis v madžarščini *O vendskih Tóthih na Madžarskem*, prirejal je tudi nabožne knjige in pisal pesmi.

V Bogojini praznujejo Košičeve dneve že dvanajsto leto, vsakič z drugačnim vodilom. Letošnji so bili namenjeni slovenski besedi, iz množice prireditve zelo izstopata dva osrednja dogodka: okrogla miza o besedi in literarni večer.

Okroglo mizo je vodila slavistka Metoda Perger, njeni gostje pa so bili: Valerija Perger - svetovalka za slovenski jezik v Porabju, Ivan Camplin - duhovnik, dr. Jožef Smej - škof, Jože Vugrinec - direktor Pokrajinske in študijske knjižnice v Murski Soboti. Pristojna in zanimiva združba, ki je odgovarjala na različna vprašanja o slovenstvu, o prekmurskem prostoru, svojem poklicu, zaščiti slovenščine pred vdorom tujih besed, poučevanju, lektoriranju, branju knjig, preteklosti, zamejstvu in še o čem. Vsi sodelujoči, ki jim je jezik na ta ali oni način poklicno sredstvo, so se izrekli o svojem poklicu kot pravem, opravljajo ga brez obžalovanja. Učitelje je vanj usmerjala materina beseda, dobri pedagogi, profesorji na univerzi, poslušalci za jezik, občudovanje tistih, ki lepo pišejo in govorijo. Duhovniki pa so bili vpoklicani na božji klic, s tem pa se pri njih družijo tudi ljubezen do slovenstva.

Dr. Jožef Smej je povedal marsikatero zanimivo podrobnost iz Košičevega življenja, zlasti pa opozoril na lepoto in čistost njegovih besed. Ivan Camplin je pripovedoval o preteklosti, kako je uvažal knjižni jezik v Kleklove Novine, pa o sedanjih tegobah svojega duhovniškega poslanstva v Porabju, Metoda

vse izgubljeno. O podobnem, pa vendar malo drugače, je bilo govora na četrtkovem literarnem večeru v lepi Plečnikovki cerkvi, ko je Jože Vugrinec gostil pesnika in igralca Toneja Kuntnerja, pisatelja Bogdana Novaka, pisatelja, duhovnika in kulturne-



Perger je spregovorila o večkrat negativnem odnosu učencev do pouka materinščine in vzrokih zanj. Jože Vugrinec pa o pomankanju literature, primerne za srednješolce, o tem, da zanimanje za knjigo zmanjšujejo elektronski mediji. Na državni ravni pa, je omenil, se dogovarjajo o zakonu, ki bi slovenščino uzakonil kot državni jezik in tako postavil nekakšen obrambni zid pred pogosto nepotrebni tujimi besedami.

Tako torej so slavisti in duhovniki, od nekdaj nosilci lepe besede, govorili o besedi, prve, kot je rekla Valerija, je poslala država, druge Bog - a lahko bi dodali, da je bilo, vsaj med slavisti preteklih časov, veliko svečenicov besede, in taki so ostali v spominu številnih generacij svojih učencev, zato gotovo še ni

ga urednika Družine Jožeta Zadravca. Povabljeni pa, na različne načine povezani z Bogojino, so spregovorili o svojem delu pa tudi o skrbi za usodo jezika in domovine. Tone Kuntner je prebral izbor svojih značilnih pesmi z motivi domovine, staršev, slovenstva, vsega, kar izginja, in končal s Prešernovo Elegijo mojim rojakom, rekoč, da se od takrat pa dosihmal ni skoraj nič spremenilo. Bogdan Novak, priljubljeni pisatelj slovenske sage Lipa zelenela je, je govoril o otroštvu, spominih na očeta Vilka, na očetovega strica Ivana Bašo, graditelja znamenite bogojinske cerkve, o prazniku, ki ga zanj pomeni srečanje s Prekmurjem, in nas zabaval s pripovedjo o mladostni potegavščini. Jože Zadravec je spregovoril o svoji knjigi *Na gredicah moje*

dežele, doslej sta izšli dve, ki predstavljata prikaz slovenskih župnij doma in v zamejstvu. Govoril je zlasti o svojih poteh po Koroški, Tržaškem, Porabju, med izseljenci v Nemčiji, Franciji, o različnih srečanjih v daljni Ameriki, koder se ljudje, četudi ne znajo več slovensko, še vedno imajo za Slovence - govoril je o slovenskem domoljubju in še posebno o našem, prekmurskem. Po vsem navedenem pa ni bilo čudno, da se je večer končal s torkovo temo - kaj storiti v obrambo ogroženega jezika, kakšen bo naš jezikovni vstop v Evropsko unijo - in spet so končali pri eni od možnih rešitev: zavarovanje slovenščine kot državnega jezika.

Zanimivi pogovor, ki ga je spremljalo veliko ljudi, pa je z lepim petjem popestril domači nonet Talita.

B. B. L., foto: JZ ■

Likovna kolonija v Lendavi



Sodelujoči na mednarodni likovni koloniji v Lendavi

Sodelovali umetniki iz šestih držav

28 let ustvarjanja na gradu in njegovi okolici

V organizaciji lendavskega zavoda Galerija - Muzej je od 20. do 29. avgusta tudi letos potekala že 28. mednarodna likovna kolonija. Tudi to poletje so na lendavskem gradu in v njegovi okolici poleg umetnikov iz Slovenije v desetih dneh ustvarjali še umetniki iz tujine, in sicer Danske, Madžarske, Avstrije, Italije in Nemčije.

Na koloniji so iz Avstrije prišli Rudi Bentik, Johann Julian Taupe in Peter Huemer, iz Nemčije Veronika Dutt in Elke Siml, iz Danske Kikka Moaeller in Anne-Maarie Holm, iz Italije Pipo Altomare, iz Madžarske György Ezüsta in Laszlo Nemes. Od slovenskih umetnikov pa so sodelovali Suzana Kiraly Moss, Črtomir Frelj, Dare Birska in Dominik O. Krizan. Ti umetniki so bili na likovni koloniji sicer že tudi lani, vendar pa so se po besedah direktorja Galerije - Muzeja Franca Geriča odločili, da bodo še tudi letos povabili isto ekipo slikarjev, ki se je že nekako privadila na ustvarjanje v tem okolju.

V 28 letih, odkar v Lendavi organizirajo kolonijo, se je zvrstilo že veliko umetnikov, ki so ob koncu nekaj svojih stvaritev pustili tudi organizatorjem, tako da se je doslej zbralo že čez 600 stvaritev, ki so nastale v stiku umetnikov s pomursko okolico in njenimi ljudmi.

Tudi celotno zbirko zadnjih 28 let nameravajo enkrat v prihodnje razstaviti. Razstavo del, ki so nastala letos, bodo pripravili 10. novembra, 8. septembra pa se bodo v Lendavi zbrali umetnostni zgodovinarji iz Italije, Avstrije, Nemčije, Madžarske in Slovenije, ki bodo med drugim tudi ocenili dosežke ustvarjalnosti preteklih lendavskih kolonij. Po Geričevih besedah so se v Lendavi doslej vedno trudili, da bi na koloniji sodelovali res kakovostni umetniki.

Poleg tega v kratkem načrtujejo v lendavskem Muzeju še ponovno tiskanje knjige, ki jo je leta 1573 v Lendavi tiskal tiskar Hoffhalter. Gre za evangeličansko delo Postila, nastalo v prvi tiskarni na tem območju, ki jo je ustanovil Nikolaj Banffy in je tiskala protestantske knjige. Ob zaključku likovne kolonije so izdali še knjigo grafiki v 30 izvodih, v katero je vsak sodelujoči na koloniji prispeval eno mapo.

J. GABOR ■

Lov za izgubljenim zakladom

V prostorih Mladinskega informativno-kulturnega kluba (MIKK) so pred kratkim odprli fotografsko razstavo avtorja Tomaža Ebenšpangerja iz Murske Sobotice, ki sicer študira arhitekturo v Ljubljani.

Tovrstna kompozicija se tudi odraža na ciklusu dvajsetih posnetkov, ki se v glavnem vrtijo okrog osmih glavnih slik, posnetih v črno-beli tehniki. Naslov razstave je *Lov za izgubljenim zakladom*, akademski slikar Igor Banfi, ki je imel otvoritveni govor, pa je ocenil, da je Ebenšpangerjev lov v bistvu lov za izgubljeno mladostjo. Njegovi modeli so tisti ljudje, ki so najbolj pristni in nepotvorjeni, namreč otroci, njegova glavna igralka pa je bila mala Alma Merklin iz Murske Sobotice.

Tomaž Ebenšpanger se s fotografijo ukvarja že deset let, vendar le za razvedrilo in hobi, pričujoča razstava pa je njegova prva.

TK ■

Vilko Novak:

Spomini na dr. Avgusta Pavla

V.



Ko sem prvič ob vojni v marcu 1956 prišel na Gorenji Senik, sem želel obiskati tudi Kiharja, a so mi odgovorili, da to ni mogoče. Izrazil sem začudenje. Navzoč je bil tudi zastopnik zunanjega ministrstva. Naslednje jutro, ko smo vsi gostje prespali v Sombotelu, so mi ponudili, da se na poti v Budimpešto lahko oglasim pri Kiharju v Janoshazi, a sem ta obisk odklonil, češ če je bilo včeraj tako nevarno in nemogoče, tudi danes ne more biti drugače. Posebno me je odbijala množica častnikov - kakšne enote? -, ki je prenočila z nami v hotelu in nas dolgo spremljala pri vrnitvi v Budimpešto. Ob vrnitvi v domovino pa me je sprejel grob, lažniv napad v soboškem tedniku, na katerega nisem mogel odgovoriti - in sledila je dveletna »disciplinska preiskava« na univerzi, ki seveda ni mogla dokazati ničesar neugodnega ter jo je prekinila zahteva z zunanjega ministrstva. Toda - šlo mi

je le dvajset let napredovanja in ob postavitvi Pavlovega spomenika na Cankovi so mi sporočili, da tam »nisem zaželen«. Odgovoril sem, da v tako družbo niti ne bi šel. To je, najkrajše povedano, vse v zvezi s spominom na Avgusta Pavla.

Leta 1932 je Pavel izdal svojo prvo pesniško zbirko: *Vak völgy ölen igy zsolozsmázok* - Tako pojem psalme v naročju slepe doline. O tej knjigi kakor tudi o naslednji čez tri leta, Felgyújtott erdő - *Zažgani gozd*, sem mnogo pisal (tudi o madžarskih odmevih na knjigo) v dnevniku *Slovenec* in v raznih revijah, v dnevniku pod naslovom *rubrike: Slovenica in Hungaria*, potem pa je Pavel v svojih revijah, ki jih je ustanovil, najprej Vasi szemle, pozneje preimenovane v *Dunántuli szemle* (Revija železne županije, Prekdonavska revija), pisal o pomembnejših slovenskih znanstvenih delih ter o člankih, ki so se kakorkoli dotikali Madžarske, in

ocenah o madžarskih delih v zvezi s Slovenijo - pod naslovom *Hungarica in Slovenia*.

Pavla ni moglo zadovoljiti samo delo v šoli in muzeju, zato je v dogovoru z drugimi znanstveniki v županiji in pozneje v sosednjih županijah (Zala, Sopron) ustanovil revijo, ki je obravnavala zgodovinska, jezikoslovna in narodoslovna vprašanja tega ozemlja. Osrednje revije niso kazale zanimanja za taka »obrobna« vprašanja. Pavel je bil vesel, da v Sloveniji pišemo o njem, njegovih spisih, toda vselej me je opozarjal: pazite, kaj napišete, ker tu prežijo moji nasprotniki na vsako besedo, ki bi se mogla obrniti proti meni, češ da simpatiziram z Jugoslavijo. Tedaj so bile razmere med državama napete tudi zavoljo političnih simpatij do Hrvatov in narobe, saj so se ustaši zbirali in vojaško urili na Madžarskem, to pa je prišlo v javnost posebej ob umoru kralja Aleksandra v Marseillu.

Dr. Avgust Pavel je zdaj v počitnicah vse češče prihajal »domov«, k sestri, učiteljici na meščanski šoli v Šoštanju. Prej, okoli 1920, je bila v Soboti, dokler je tam obstajala stara meščanska šola, v katero se je postopoma vseljevala nastajajoča gimnazija. Dve sestri sta bili redovnici - učiteljici v Žižkih, ki ju je tudi obiskoval. Tako je prišel v avgustu 1933 za nekaj dni v Ljubljano, kjer smo se sestali z njim na vrhu nebotičnika, in tam je nastal daljši razgovor, ki je prvič natančneje predstavil

našega rojaka in njegovo dotodanje delo (obj. v *Slovenecu*, 10. avgusta 1933, št. 180).

Dr. Pavel sam mi je pošiljal poleg svojega še razne druge madžarske časopise, po katerih sem povzemal poročila tako o najnovejši literaturi kot o drugih vprašanjih, vedno več pa je izhajalo člankov o Slovincih na Madžarskem, ki smo jih tedaj imenovali »rabski« Slovinci, ker o Porabju še nihče ni niti govoril niti pisal, ta izraz je nastal šele po drugi vojni.

Leta 1936 je Pavel objavil svojo drugo zbirko pesmi *Zažgani gozd* in ob njegovi petdesetletnici je izšel tudi daljši članek. Vsega je izšlo v tem letu kar trinajst člankov v zvezi z Madžari v dnevniku *Slovenec*. Naslednje leto pa smo že mogli poročati o »prvi slovenski knjigi v madžarščini« - to je bil Pavlov prevod Cankarjevega Hlapca Jerneja (Jernej szolgalegény ésa ő igazsága) in Potepuha Marka in Kralja Matjaža (Mihaszna Markó és Matyas király) v pomembni založbi Nyugat, ki je izdajala tudi vodilno revijo pod tem naslovom. Odlični Pavlov prevod je vzbudil veliko zanimanje in odmev v tisku, ki je poudarjal pomen Madžarom dotlej neznanega pisatelja, ki so ga nekateri poznali le po nemških prevodih. O vseh teh madžarskih poročilih je poročal tudi naš dnevnik, tako da sta postali ime in delo Avgusta Pavla v letih pred vojno dokaj navzoči.

(SE NADALJUJE)

Vestnikov zlatnik tokrat Flisarjev iz Moravskih Toplic

Življenje gre naprej

V osemčlanski družini so vneti bralci

V prejšnjem Vestniku smo objavili na prvi strani, da je žreb namenil zlatnik naročniku Emilu Flisarju, v ponedeljek pa sem se zapeljal v Moravske Toplice in po zares dolgi vožnji po Dolgi ulici zavil v ulico Vinska graba ter obiskal domačijo številka 24. Bil sem pristrčno sprejet, tako kot Vestnik.

Najprej sem poklepetal z 38-letnim Emilom, ki – kot vidite na posnetku – uporablja bergle. Povedal je, da je dal skozi več operacij hrbtenice in da se je, tako upa, vsaj delno pozdravil, to pomeni, da ne povsem, zato so ga (kot nekdanjega kontrolorja gotovih izdelkov v Pomurskem tisku) upokojili. Noge niso povsem zanesljive, zato

uporablja bergle. Njegova žena Dragica, ki se je priložila v Vinsko grabo s sosednjega Suhega Vrha, je povedala, da so pravzaprav vsi srečni, ker se je Emil vsaj delno pozdravil, saj bi bilo lahko hujše. V pogovor sta se vključila tudi njuna velika sinova: Sašo, ki obiskuje gimnazijo, in Aleš, ki hodi v ekonomsko srednjo šolo. Nič ne de,



Zakonca Dragica in Emil Flisar ter njuna pridna sinova – dijaka. – Foto: Š. S.

ker oče ne more voziti traktorja, saj ga pri tem delu uspešno nadomeščata onadva. Sicer pa so Flisarjevi velika (osemčlanska) družina: doma sta še Emilova brata Franc in Štefan ter starša: 71-letni Ludvik in 62-letna mati Irena. Obdelujejo osem hektarjev zemlje, redijo govedo, imajo molznice ter plemenske svinje in bekone.

Vestnik pa prav vsi radi berejo, sicer ga ne bi imeli naročenega takooo dolgo. Menda že trideset let. Tudi pri Flisarjevih najprej pogledajo na zadnjo stran in potem listajo ter prebirajo proti prvi strani. Dragica je povedala, da najprej pogleda osmrtnice.

Še mnogi drugi bralci tako storijo in to jih spomni, da ima življenje tudi konec.

Emilu Flisarju veliko pomenijo obiski in tudi taka moralna priznanja, kot je Vestnikov zlatnik. Zanj se je pristrčno zahvalil, potem pa je vzela zlatnik v roke Dragica in tudi njej je bil všeč.

Š. S. ■

Evangelikičanska gmajna Murska Sobota

Trije jubileji evangeličanske cerkve

Odmeven seniorjev nagovor

V nedeljo, 3. septembra, dopoldne je bila v evangeličanski cerkvi v Murski Soboti svečana božja služba, s katero so zaznamovali 110-letnico nekdanje molilnice, 100-letnico cerkvene občine in 90-letnico zgraditve cerkve.

V začetku slovesnosti je inšpektor cerkve Vlado Goldinskiy na kratko predstavil zgodovino evangeličanske cerkve v Murski Soboti. Najprej (leta 1886) so ustanovili v Murski Soboti podružnico puconске evangeličanske cerkve. Kmalu potem so se odločili za gradnjo molilnice in 1890. leta so jo že blagoslovili. Prvi kaplan je bil Štefan Balok, prvi redni duhovnik pa Štefan Kovač. Leta 1900 je nastala samostojna Evangeličanska cerkvena občina Murska Sobota. Ker je postala molilnica prete-

sna za vse vernike, so se odločili za gradnjo cerkve. Temeljni kamen zanjo so položili maja 1909. leta, že 18. septembra leta

1910 pa jo je posvetil škof Franc Gyuratz. Po smrti dolgoletnega duhovnika in seniorja Kovača je prevzel 1947. leta duhovniško

mesto Leopold Hari in služboval vse do upokojitve 1977. leta. Tedaj je prevzel službo duhovnika senior Ludvik Novak in deloval



Te-le evangeličanske vernice so stare natanko toliko kot soboška evangeličanska cerkev: 90 let. Sedele so v prvi vrsti in k jubileju jim je čestital tudi senior mag. Geza Erniša.



Nekdanjo molilnico v Murski Soboti so nadomestili z novo evangeličansko cerkvijo, ki so jo posvetili 18. septembra 1910. leta. Notranjost krasi oljna oltarna slika Evgena Boryja *Razpeti Kristus*. V nedeljo so postavili pred njo križ, darilo vernikov iz Nemčije.

do 1995. leta. Po njegovi smrti ga je nadomestil sedanji duhovnik Leon Novak.

To je le zares kratek povzetek iz življenja evangeličanske cerkve v Murski Soboti. V pripravi je obsežnejša knjiga o zgodovini evangeličanov v Murski Soboti, ki bo izšla ob dnevu reformacije.

Oltarsko svečano božjo službo sta vodila na slovesnostih duhovnika (in magistra) Ludvik Jošar in Gustav Škalič, pridigal pa je senior magister Geza Erniša, ki je med drugim povedal: »K vsemu, kar sodi v človeško življenje in je zanj pomembno in potrebno, sodi tudi praznovanje. Modrost zato ne pravi zamen, da je življenje brez praznikov kakor dolga pot brez počitka. In tudi mi smo se zbrali ob pomembnem trojnem jubileju evangeličanske gmajne tu v Soboti, katere korenine segajo v dajno preteklost. To je vsekakor dovolj velik razlog, da se za trenutek ustavimo in namenimo hvaležen spomin odločitvi vernega človeka, ki je pomenila zgraditev božje hiše in odločitev, da se oznanja božja beseda ter podeljujejo zakramenti. Gotovo pa naš pogled, kljub potrebni hvaležnosti, danes ni zazrt samo v preteklost. Živimo tu in zdaj in kot kristjani protestantsko-luteranske provincije v naši lepo domovini hočemo skupaj z vse-

mi dobro mislečimi ljudmi delati in skrbeti za prijazno in srečno sedanost ter prihodnost. In ravno zaradi te skrbi za sedanost in prihodnost imamo spoštljiv spomin do preteklosti, pri tem pa smo tudi sumničavi do sedanosti, kajti te ne želimo sprejeti le, kot nam je dana, ampak jo hočemo kljub majhni številčnosti tudi dejavno sooblikovati ...»

V okviru svečane božje službe, ki so jo bogatili orgelska glasba in tudi flavta pa petje mladinskega pevskega zbora in kvarteta gostov iz Avstrije, so imeli krajše pozdravne nagovore: predstavniki cerkvenih občin iz Avstrije in Nemčije (slednji so tudi darovali velik oltarski križ), novi direktor urada za verske skupnosti R Slovenije Vlado Čepovar, soboški župan Anton Slavic, soboški katoliški duhovnik in dekan Martin Horvat ter predstavnik protestantskega društva iz Ljubljane dr. Norčič. Predstavniki evangeličanske cerkve so tudi čestitali skupini evangeličanskih vernikov, ki praznujejo (kot cerkev) 90-letnico.

Skoraj dve uri trajajočo duhovno zelo bogato slovesnost so sklenili s pesmijo Trdi grad.

Mnogi verniki so se potem zadržali na dvorišču pri cerkvi, kjer so ženske ponudile pecivo.

Besedilo in foto: Š. SOBOČAN ■

EUROPARK

Nakupovalno središče Maribor

SOBOTA BO SREČEN DAN



VW LUPO in še več kot 60 nagrad

V soboto, 9. septembra 2000, zaključek velike nagradne igre z žrebanjem nagrad.

Od 10. ure naprej vas bodo zabavali

Štajerskih 7 in Dragica Kladnik - Dada.

PORSCHE
MARIBOR



doživetje
nakupov

Siliranje koruznega zdroba

Siliran koruzni zдроб (Corn-Cob-Mix ali CCM) je gospodarsko zelo pomembna oblika krmljenja koruze v Pomurju. Delež oklaska je navadno od 20- do 50-odstotka, primerna vlažnost zrnja ob spravilu pa 35- do 40-odstotka. Vлага zrnja ob spravilu in delež surove vlaknine določata energijsko vrednost siliranega koruznega zdroba. Letošnja izjemna suša, ki je prizadela Pomurje, je vzrok, da so letos začeli silirati živinorejci koruzni zдроб dva do tri tedne prej kot običajajo. Na kaj moramo biti pozorni pri pripravi siliranega koruznega zdroba, da bomo pridelali kakovostno silažo?

Pred polnjenjem silosa je potrebno temeljito čiščenje in saniranje morebitnih poškodb sten silosa ter prilagoditi velikost silosa dnevnemu odvzemu silaže. Dnevni odvzem naj bo vsaj 5- do 10-centimetrski. Že pred pripravo silaže iz koruznega zdroba sestavimo ustrezne obroke ter glede na sestavo le-teh in predviden letni stalež živali ustrezno prilagodimo zmogljivost silosov ter predvidimo dnevni odvzem. Primerna vлага zrnja ob spravilu je 35- do 40-odstotna. Vedno je treba računati, da vlažnost zrnja ob spravilu naraste za povprečno 2 do 5 odstotkov, odvisno od deleža oklaska in sorte koruze. Praksa kaže, da se problemi pri siliranju in krmljenju koruznega zdroba linearno povečujejo z vsebnostjo suhe snovi. Presuhe silaže niso stabilne, zato je v primerih presuhega zrnja silažo treba močiti oziroma kako drugače doseči stabilnost (silimi dodatki). Zelo pomembno je, da vodo dodajamo enakomerno ves čas siliranja. Količina dodane vode na tono koruznega zdroba je odvisna od vsebnosti suhe snovi.

Vлага zrnja (%)	Količina dodane vode (litri/tono)
30	75
25	150
20	230

Koruzna je pri 35- do 40-odstotni vlagi dovzetna za kvarjenje, še zlasti če je večji delež lomljenih zrn. Zato praviloma naj ne bi preteklo od spravila do siliranja koruze več kot 6 ur.

Prebavljivost siliranega koruznega zdroba narašča s finostjo drobljenja. 80 odstotkov delcev naj bi bilo manjših od 2 mm. Finost drobljenja je zlasti pomembna pri večjem deležu oklaska in višji sušini.

Skozi ves postopek polnjenja silosa je potrebno razgrinjanje in temeljito tlačjenje silosa, zlasti ob stenah. V nasprotnem primeru se velikokrat srečujemo s pojavom t. i. zračnih žepov, kjer se silaža začne kvariti. V silos nikakor ne smemo vnašati zemlje in drugih nečistoč, ki so vir številnih mikroorganizmov in v skrajnem primeru povzročajo kvarjenje silaže. Silos je treba po končanem siliranju temeljito pokriti in primerno obtežiti. Ob spravilu koruze lahko z nastavitvijo kombajna vplivamo na delež oklaska v koruzi, ki se lahko giblje od 20 do 50 odstotkov. Dejstvo je, da z deležem oklaska narašča tudi nevarnost poznejše fermentacije, zato sta temeljito tlačjenje in zadosten dnevni odvzem pri tovrstnih silazah še posebno pomembna. Silaže iz koruznega zdroba so zelo variabilne glede na hranilne vrednosti, kar je predvsem posledica vsebnosti sušine, deleža oklaska in poteka fermentacije, zato je zelo priporočljivo, da siliran koruzni zдроб pred uporabo kemično analiziramo in ugotovimo vsaj vsebnost suhe snovi in surove vlaknine. Na podlagi teh dveh podatkov lahko dokaj zanesljivo izračunamo vsebnost metabolne energije pripravljene silaže in posledično ustrezno uravnomo dnevne obroke za prašiče. Koruzni zдроб je material, ki se lahko silira, in ob upoštevanju vsega do sedaj povedanega **silirni dodatki** niso potrebni. Vsaka poznejša fermentacija pomeni izgubo hranilnih snovi in potencialno nevarnost take silaže za prašiče. V praksi saniramo poznejšo fermentacijo, ki se najprej kaže kot ogrevanje silaže, z uporabo propionske kisline oziroma njene soli. Krmljenje siliranega koruznega zdroba ali CCM je le ena od oblik krmljenja koruze v obliki silaže. Poznamo tudi silirano koruzno zmje, siliran koruzni storž brez olupka in z olupkom. Predvsem zadnji dve obliki koruzne silaže bi lahko živinorejci uspešno uporabljali pri krmljenju nizkobrejših plemenskih svinj in merjascev ter na tak način vsaj deloma omilili izpad pridelka suhe snovi s koruznih polj.

SAŠO SEVER, UNIV. DIPL. INŽ. ZOOT. ■

Trgatev 2000

Letos prej kot običajno

Če bi kdo prerokoval, da bo začetek trgatve ranih in srednje poznih sort v letu 2000 že 29. avgusta, bi mu težko verjeli. Vendar se je to dejansko zgodilo, saj podatki meritev o dozorevanju srednje poznih sort grozdja kažejo, da so dozorele kar 30 dni prej. Cvetenje srednje poznih sort je bilo letos končano že konec maja, zato je bila tudi faza formiranja jagod, ko vinska trta potrebuje največ vlage, končana še pred prvim pomanjkanjem vlage v sredini junija. Nekateri laški rizlingi pa so prav tu doživeli prvi stres, tako da so grozdne jagode tudi do 20 odstotkov drobnejše kot v normalnih letih. Sušo so v nadaljevanju občutili predvsem mlajši vinogradi, glavni udarec pa je prišel v sredini avgusta, kajti poleg rekordnih temperatur je svoje opravil tudi tople veter, ki je osmudil listje. Marsikje pa so na jagodnih kožicah nastali tudi sončni ožigi.

Sladkorne stopnje pri srednje poznih sortah se trenutno gibljejo od 85 do 100 Oe stopinj, tu vodita sorti sauvignon in chardonnay. Kisline pa so še v normalnih mejah od 6 do 8 g/l. Sedaj je odvisno od vinogradnika in od njegovih kupcev vina, da se odloči, kakšen tip vina potrebuje. Kajti, če imamo tržišče za suha in polsuha neustekleničena vina, nima smisla čakati še na višje sladkorne stopnje in nižanje kisline, saj bodo imela sicer vina preveč alkohola in bodo na okus delovala neharmonično. Sladkorna stopnja mošta 83 Oe stopinj ustvari ob popolnem prevretju nekaj več kot 11 vol. odstotkov alkohola. In taka vina so za gostinsko ponudbo najbolj zaželena. Če so vina suha, je tudi lažje kletariti, tako da tistim vinogradnikom, ki v kleti nimajo prilagojene tehnologije, za vina s preostankom sladkorja svetujemo, da trgatve opravijo prej kot tisti, ki hočejo negovati vrhunska vina ali vina posebnih kakovosti, ki bodo imela ostanek nepovretega sladkorja (polsladka in sladka vina). Ti vinogradi morajo pooblaščenim organizacijam (Kmetijski zavod Maribor) prijaviti trgatve in se jim na podlagi oglada in izmere sladkorne stopnje izda odločba. Tudi za predčasne trgatve poznih sort (laški rizling, renski rizling in šipon) lahko zaprosimo, če imamo mlad vinograd, ki ga je prizadela suša, ali zaradi drugega tehtnega razloga.

Trenutne sladkorne stopnje pri poznih sortah se gibljejo od 65 do 80 Oe stopinj. Letos imajo v nasprotju s prejšnjimi leti v glavnem višje sladkorne stopnje laški kot renski rizlingi. Tako stanje je v vinogradih, ki ne čutijo posledic suše. Kisline v grozdju poznih sort pa so od 6 do 10 g/l. Nižje kisline so še

sorazmerno primerne pri sorti laški rizling. Uradni začetek trgatve poznih sort grozdja bomo sporočili v naslednjem tednu.

V nadaljevanju bi vinogradnike opozoril na nekaj bistvenih opravil pri trgatvi in predelavi grozdja.

Odločitev o času trgatve je odvisna od želje in potrebe po določenem tipu vina. Res nas je nara-va letos nagradila, da lahko skoraj izbiramo, kakšno vino želimo pridelati. Grozdje na trsih, ki so utrpeli sušo, trgamo posebej in ga ločimo pri predelavi grozdja in stiskanju. Takega grozdja ni treba pecljati in ne drozgati, stiskamo ga celega. Vendar moramo mošt obdelati s čistili (želatina in kremenčvo čistilo). Izplen mošta povečamo z dodatkom posebnih encimov, ki jih dodamo med stiskanjem in pospešijo odpiranje medceličnih prostorov v jagodni kožici. S tem dosežemo za 10 in več odstotkov večjo količino mošta, to pa je letos še posebno pomembno. Takojšen dodatek čistil v mošt izpod stiskalnice svetujemo tudi pri zelo »opečanem« grozdju.

Žveplanje je odvisno od zdravstvenega stanja grozdja (gnilobe), temperature grozdja ali mošta in od tehnološke opremljenosti kleti, predvsem možnosti hlajenja mošta. Pri temperaturah mošta nad 20 stopinj svetujemo žveplanje (50 ml 5- do 6-odstotne žveplaste kisline na hl) ali druge oblike. Grozdje, ki so ga načele ose in sršeni, je treba tudi močnejše žveplati. Če grozdje čaka na predelavo, se lahko odločimo za kalijev metabisulfit v količini 5 g/hl, vendar je tu problem enakomerne in količinsko natančne porazdelitve žvepla, zato mnogokrat pride do prežveplanja mošta in s tem problemov pri vre-

nju. Pri hladnejših mostih iz zdravega grozdja lahko žveplanje zmanjšamo na 30 ml ali ga celo opustimo. Pri zdravem grozdju in aromatičnih sortah se lahko odločimo za maceracijo drozge z dodatkom encima. Drozgo žveplamo s 30 ml žveplaste kisline. Čas maceracije je odvisen od temperature drozge in je krajši pri višnji temperaturi, vendar z obveznim mešanjem drozge (čas maceracije pri 15-25 stopinj je 3-5 ur). Bolj praktična je maceracija z dodatkom encimov v fazi stiskanja v pnevmatskih stiskalnicah, vendar podaljšamo čas stiskanja za 30 odstotkov. O vrsti encima in o količinah pridelovalcem svetujemo, da se držijo navodil, ki so navedena na embalaži posameznega enološkega sredstva.

Razsluzenje mošta po 12-48 urah je obvezen ukrep, saj so nekateri vinogradniki čezmerno škropili, marsikje pa je bila tudi kršena karencna (čas od zadnjega škropljenja in trgatve), zato lahko pričakujemo tudi težave z vrenjem. Po razsluzenju ne žveplamo ne mošta ne posode. Svetujemo obvezno uporabo selekcioniranih kvasnic. Pri višjih sladkornih stopnjah in pri nižjih temperaturah mošta pod 15 stopinj svetujemo tudi dodatek hrane za kvasnice. Temperatura med vrenjem belega mošta naj bi bila med 15-18 stopinjami in rdečega mošta 20-25 stopinj Celzija.

Svetujemo, da poteka vrenje aromatičnih sort v jeklenih tankih, pri katerih lahko s hlajenjem uravnavamo temperaturo.

Trgatev 2000 bo v glavnem končana že septembra, to pa je po eni strani tudi zahvala vinski trti, ki je imela tega preveč, čeprav je rastlina sonca, zato gre lahko po trgatvi na zaslužen dopust. Da bo njen dopust prijetnejši, lahko poskrbi vinogradnik z gnojenjem z organskimi ali mineralnimi gnojili na podlagi analize zemlje, saj je bil marsikje vpliv suše večji zaradi pomanjkanja organske snovi v tleh. O preventivnih ukrepih dolgoročnejšega zmanjševanja suše v vinogradih pa po trgatvi.

ERNEST NOVAK, UNIV. DIPL. ING. KMET. KSS ZA POMURJE

Cene vinogradniške in kletarske opreme

Agrooprema Potrošnik, Murska Sobota	mpc v sit
preša navadna, 60 l	47.830,00
preša navadna, 80 l	50.269,00
preša navadna, 100 l	59.012,00
preša navadna, 120 l	64.602,00
pecljalnik električni	59.485,70
pecljalnik navadni	30.247,10
milin za grozdje ročni	17.147,50
kad za grozdje, 500 l	6.679,50
kad za grozdje, 350 l	5.269,50
kad za grozdje, 240 l	4.267,00
kad za grozdje, 210 l	3.726,20
cisterna za vino, 200 l	25.105,40
cisterna za vino, 100 l	16.362,10
cisterna za vino, 150 l	21.834,00
brenta, 40 l	2.880,00
Čistilna sredstva:	
soda, 1 kg	262,70
sodali, 1 kg	778,50
javelle, 1 kg	342,30
detar, 1 kg	772,10
Kvasovke:	
- uvaferm cm, 100 g	888,20
- uvaferm ceg, 100 g	1.572,70
- uvaferm cs2, 100 g	1.572,70
- uvaferm 228, 100 g	1.572,70
- uvaferm slovenska kvasovka, 100 g	1.571,30
- microcel, 0,5 kg	1.710,80
- bentonit special, 0,5 kg	731,50
encimi:	
- lalzyme hc, 5 g	525,60
- lalzyme oe, 5 g	525,60
- vinozym, 5 g	525,60
- neosol, 0,5 l	535,20
- neosol, 1 l	892,00
- gelsol, 0,1 l	360,90
- gelsol, 1 l	1.370,60
- vinolest k+s	3.689,00
- reagent za žveplo	885,40
- reagent za kislino	885,40
- odcejevalnik steklenic	1.467,00
- pralec steklenic	15.473,80
- filter za filtracijo	77.714,70

SKZ Murska Sobota, prodajalna Bodonci	mpc v sit
milin za grozdje ročni	14.092,00
pecljalnik ročni	39.746,00
kad za grozdje, 275 l	4.075,00
kad za grozdje, 240 l	3.956,00
kad za grozdje, 500 l	6.477,00
žveplasta kislina, 1 l	287,00
žveplasta kislina, 3 l	760,00
paralinsko olje 0,5 l	273,00
žveplasti trakovi, 0,5 kg	420,00
suha vinska kvasovka, 100 g	1.720,00
mastika, 0,5 kg	555,00
pluta zamaški, 20 do 60	18.00-194,00
brenta, 40 l	4.520,00

Ukrepi po suši

Prav gotovo je letošnja suša precej prizadela rast strniščnih dosevkov. Bolj ali manj so prizadeti na vseh rastiščih, še posebno na tleh, kjer v teksturni sestavi prevladuje pesek ali prod. V teh dneh je bilo naslovljeno na Kmetijskosvetovalno službo veliko vprašanj, kaj storiti s strnišnimi dosevki (predvsem s posevki, ki so namenjeni za krmo: mnogocvetna ljujka in landsberška mešanica), ali jih preorati ali pustiti in videti, kaj se bo z njimi dogajalo.

Svetujemo vam, da sami ali z območnim kmetijskim svetovalcem skrbno pregledate setve in nato sprejmete odločitve. Namreč, na prvi pogled dobi človek zelo slab občutek. Seveda, če opravimo pregled natančneje, da rastline izpulimo s koreninami in pregledamo razrastišče (mnogocvetna ljujka), lahko na dobnem deležu rastlin (predvsem na težjih tleh) ugotovimo, da le-to še ni odmrla in lahko pričakujemo ob zadostni količini padavin ponovno rast. Stanje posevkov bo mogoče najbolj natančno oceniti deset dni po padavinah. Tam, kjer bodo posevki prerediti, svetujemo, da njivske površine s predsetvenikom plitvo obdelate in posejete čisti posevek mnogocvetne ljujke. Glede na to, ker je veliko koruze že silirane, bi bilo smiselno, da koruzišča, ki jih ne nameravate zasejati z ozimnimi žiti, zasejete z mnogocvetno ljujko ali listnatim ohrovom. S septembrskimi setvijo

mnogocvetne ljujke v letošnjem letu sicer ne boste dobili pridelka, če pa že, bo skromen, bo pa bistveno pripomogla k premagovanju primanjkljaja voluminozne krme v aprilu naslednjega leta. Mnogocvetne ljujke sejemo 40 kg na ha. Sejemo jo lahko do oktobra. Listnati ohrov je vrsta, ki najbolj prirašča septembra in daje kakovostno voluminozno krmo do pozne jeseni. Zanj je značilno, da zelo dobro prenaša nizke temperature zraka. Na ha ga sejemo 12 kg. Suša je tudi precej prizadela travnate površine, zato je treba pregledati tudi te in se na osnovi ocene odločiti za ukrep. V letošnjem letu bo tudi kmetijskosvetovalna služba za Pomurje organizirala setev trav med obstoječo travno rušo. Svetujemo vam, da se zainteresirani za setev čim prej oglašite pri svojem območnem svetovalcu.

KSS POMURJE
MAG. STANKO KAPUN,
UNIV. DIPL. INŽ. KMET.

Sortni poskusi ozimnih žit 2000

Franc Vitez, Tešanovci

Sorta	Odst. vlage	Odst. beljakovin	Hekt. masa	Odst. primesi	Padajoče število	Pridelek kg/ha
BARBARA	14,4	14,4	82,8	2,0	373	7.676
SUPERŽITARKA	14,3	12,0	83,2	1,9	284	7.901
ŽITARKA	14,1	12,7	83,8	1,9	297	7.730
BRUTUS	13,9	16,5	82,3	1,4	408	7.267
JUSTUS	13,9	13,3	81,3	2,1	416	7.092
SOISSONS	14,4	11,2	81,1	1,7	390	8.692
TORONTO	14,1	13,6	81,4	2,4	328	9.080
PROFIT	14,4	12,2	81,9	2,0	404	7.461
PAJERO	14,0	12,9	80,3	3,4	402	8.022
PEGASOS	13,8	15,0	82,2	2,1	311	8.058
RENAN	13,9	13,1	80,0	1,5	264	8.175
XENOS	13,6	12,3	81,3	1,8	313	7.379
LUDWIG	13,4	15,1	81,0	1,7	358	8.646
XENOS	16,4	13,8	80,4	1,8	340	5.741
EGON	14,8	12,2	80,7	2,2	368	6.840
REMUS	13,9	14,8	80,0	2,0	375	7.793
povprečje	14,2	13,4	81,5	2,0		7.722

Čas žetve: 14. 7. 2000

Franc Vitez, Tešanovci

Sorta	Odst. vlage	Odst. beljakovin	Hekt. masa	Odst. primesi	Padajoče število	Pridelek kg/ha
ZG - 2	12,4	11,7	83,5	2,2	281	8.981
MARIJA	12,5	11,6	83,0	2,7	332	9.240
ZG - 1	11,9	11,7	82,3	2,4	319	9.664
povprečje	12,3	11,7	82,9	2,4		9.295

Čas žetve: 12. 7. 2000

Branko Kuzma, Skakovci

Sorta	Odst. vlage	Odst. beljakovin	Hekt. masa	Odst. primesi	Padajoče število	Pridelek kg/ha
ANA	12,8	11,8	83,2	4,3	326	7.881
SRPANJKA	13,0	12,7	84,0	7,1 lom	397	8.988
BARBARA	13,1	13,4	86,3	4,9	381	8.559
KATA	13,3	13,3	86,0	2,7	232	7.740
SUPERŽITARKA	13,1	12,3	84,9	4,5	325	8.940
SOISSONS	13,5	11,0	83,1	4,1	347	9.085
JUSTUS	13,2	12,2	82,5	5,7 lom	329	7.540
BRUTUS	18,1	15,4	77,9	2,3	412	5.361
RENAN	14,8	13,2	80,1	3,3	336	9.184
ORMIL	13,9	12,0	79,4	4,5	283	7.096
ORNICAL	13,4	12,2	81,0	4,4	217	7.384
QUALITAL	16,1	12,9	77,6	4,5	261	8.347
SIDERAL	14,0	13,4	79,0	4,3	273	9.291
LUDVIK	14,3	14,4	78,7	4,9	347	5.195
MURA	12,6	13,1	80,7	5,6 lom	295	6.936
LEDAVA	13,3	13,4	82,9	2,4	260	8.287
CSÖRNÖC	14,6	11,0	81,1	4,3	280	7.870
PINKA	12,4	10,3	82,9	4,6	309	6.473
povprečje poskusa	13,9	12,7	81,7	4,4		7.787

Čas žetve: 6. 7. 2000

PRIPRAVILA: METKA BARBARIČ, SPECIALISTKA ZA POLJEDELSTVO

VESTNIK NA INTERNETU:

HTTP://WWW.P-INF.SI

Gasilci v Lakošu so bogatejši



PGD Gornji Lakoš je praznovalo 75-letnico. Ob jubileju so pripravili gasilsko slovesnost, na kateri so tudi prevzeli (in dali blagosloviti) obnovljeno orodno gasilsko vozilo TAM 75 A5. Na slovesnost je prišlo 80 uniformiranih gasilcev iz enajstih gasilskih društev. Zbranim je čestital poveljnik GZ Lendava Stanko Lešnjak. Bogat kulturni program so pripravili domači kulturniki. Botri vozila so bili: KS Gornji Lakoš, Integral – promet in delavnice Lendava in prevoznitvo Stanislava Horvata. Svojevrsen prispevek k slavu so dale ženske: spekle so več kot 100 perecev, jih prodajale, denar pa dale gasilskemu društvu za izpopolnitev opreme. Na slovesnosti so podelili več gasilskih odličij. – Foto: J. Ž.

V Trnju novo vozilo



V Trnju je bila večja gasilska slovesnost, saj so tamkajšnji gasilci in vsa vas dobili novo orodno vozilo Iveco turbo dayli 35/10. Naložba je stala 5.700.000 tolarjev, od tega je 3.000.000 tolarjev

prispevala črenšovska občina, zavarovalnica Triglav je dala milijon, ostalo pa so zbrali krajanji in domača podjetnika. Ob prevzemu vozila so pripravili v Trnju bogat kulturni program. Za pridobitev sta čestitala predsednik GZ Lendava Jože Koccon starejši in črenšovski župan Anton Törnar. Ta je predal ključke vozila poveljniku Janezu Horvatu, nato jih je slednji izročil šoferju Martinu Sarjašu. Vozilo je blagoslovil častni kanonik Franc Tement. – Foto: J. Ž.

Na kratko

Radenci

Ena večjih naložb delniške družbe Radenska v naslednjem letu je gradnja golfskega igrišča z 18 luknjami ob levi strani ceste, ki vodi iz Radenec proti Ljutomeru. V letošnjem letu bodo začeli pripravljati dokumentacijo in odkupiti zemljišče. Naložbo naj bi sklenili v treh letih, stala pa bo okrog 500 milijonov tolarjev. (F. Kl.)

Prekmurske ceste so zavzeli starejši kolesarji iz Murske Sobotice, Radenec, Tišine in Kroga in bili za vzor mlajšim

Organizirano kolesarijo dvajset let



Pobudnik za ustanovitev kolesarske sekcije pri Društvu upokojencev Murska Sobota je bil Ivan Ferbežar, prvi predsednik je bil Aton Filipič in zdaj je predsednica Erika Hertl

Zmnožično rekreacijsko vožnjo po obmurskih vaseh so nedavno počastili 20-letnico delovanja kolesarske sekcije Društva upokojencev Murska Sobota. Pridružilo se jim je tudi 8 kolesarjev društva upokojencev Radenci, s Tišine se jih je pripeljalo 16, iz Kroga 12, dva sta bila iz Pomurskega tiska in 29 jih je bilo iz Murske Sobotice.

Soboški upokojenci so začeli organizirano kolesariti leta 1980. Pobudnik je bil takratni predsednik soboških upokojencev Ivan Ferbežar, prvi predsednik kole-

sarske sekcije pa je bil Anton Filipič. Njima so se sprva na kolesih pridružili: Tone Šlebir, Johan Flajsinger, Franc Vogrinčič, Stefan Vogrinčič, Anton Titan in

Dvajsetletnico delovanja so proslavili člani kolesarske sekcije DU Murska Sobota z rekreacijsko vožnjo. Pridružili so se jim kolesarji iz Radenec, Tišine, Kroga. Foto: F. Š.

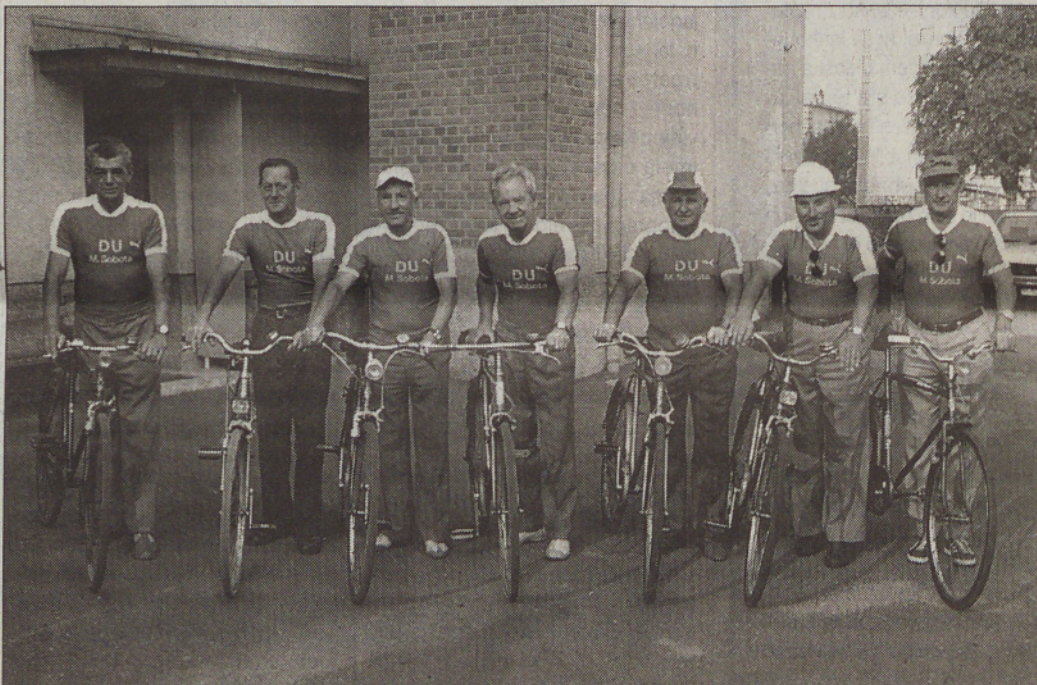
Franc Weindorfer. Začeli so moški, a zdaj prevladujejo kolesarke. Sekcija ima danes 33 članov.

Po vožnji po obmurskih vaseh so se kolesarji zbrali pri soboškem ribiškem domu, kjer je podelila predsednica kolesarske sekcije Erika Hertl priznanji Ivanu Ferbežarju in Antonu Filipiču. Poudarila je, da je prejela sekcija v dveh desetletjih številne pokale za dosežene dobre uvrstitve na različnih kolesarskih maratonih. Ob tej priložnosti je imel krajši nagovor predsednik soboških upokojencev Jože Vild. Rekel je, da je to najbolje organizirana

sekcija v okviru društva. Prvi predsednik Anton Filipič se je zahvalil za prejetu priznanje in menil, da je to zasluga vseh članic in članov, ki so lahko za zgled mlajšim. Skrbijo za svoje zdravje in spoznavajo naravne lepote.

Sekcijo so po vrsti vodili naslednji predsedniki: Anton Filipič, Avgust Pozvek, Marjan Pahor, Adolf Topolovec in zadnjih dobrih pet let Erika Hertl. Kolesarji se dobivajo ob ponedeljkih. Poleti kolesarijo od 25 do 30 kilometrov. Pozimi se odpravljajo na pohode.

F. Š. ■



Ta posnetek je nastal pred približno dvajsetimi leti pred soboškim domom upokojencev. »Ovekovščili« so se nekateri od prvih članov društvene kolesarske sekcije.

Igre pri srednjeveškem gradu

Negovski podjetnik Branko Jenuš in še nekaj krajanov je pravo gibalno družabnega življenja.

Zadnja taka prireditev so bile četrte vaške igre. Tekmovalci so se pomerili v zabijanju žeblicev v hlo, vlečenju vrvi, prenašanju posebnih bremen, žaganju hlobovin, potiskanju bal idr. Najboljše ekipe so dobile nagrade in pokale. Sicer pa je okolje pri gradu idealno mesto za razne prireditve in še več jih bo. – O. B.

»Rože mi pomenijo več kot morje«



Olga Žavcar z Rožičkega Vrha ima že več let zapored balkone in okenske police, kjer se s svojimi pisanimi cvetovi bohotojijo najrazličnejše rože. Lani in letos se je odločila za surfinije, na dveh okenskih policah pa ima kar devetnajst let stare »muškate« oz. stoječe pelargonije, ki jih je dobila v Gradcu. Zalivanje rož ji vzame dnevno dve uri časa, redno pa zaliva tudi z gnojilom in železom, vse to pa precej stane, izračunala je, da letno približno 80.000 SIT, saj ima več kot dvesto sadik. Pravi, da so bile lani rože še lepše, letos pa naj bi bilo krivo podnebje, da so nekoliko slabše, vendar so še vedno dovolj polne in privlačne za poglede. Olgi je všeč vsaka cvetlica, tudi če raste na travniku, in delo z rožami jo vedno bolj veseli, saj zatrjuje, da čas in denar, ki ju nameni za rože, ne bi nikoli porabila za počitnice ob morju, veliko bolj jo sproščata pogled na številne cvetove in sprehod po bližnjem vinogradu, kjer je prav tako veliko dela. V prihodnje, ko bo narejena fasada na hiši in dokončno urejena okolica, namerava imeti še več rož, takrat bo poskusila tudi z drugimi sortami. – DT

Tabor mladih gasilcev



Občinska gasilska zveza (OGZ) Moravske Toplice je tudi letos poskrbela za druženje mladih gasilcev. Tokrat je bil tabor v Prosenjakovcih, poudarek pa je bil na življenju v naravi in seveda gasilstvu. Udeležilo se ga je kar 83 mladih iz štirinajstih gasilskih društev. Pripravili so tudi pohod na Madžarsko, na katerem so ob pomoči desetih mentorjev mladi spoznavali Prosenjakove in okolico ter sosednjo vas onkraj meje – Magyarszombatfő, ki je sicer znana po lončarstvu. Predsednik OGZ Štefan Škerlak nam je povedal, da so se v poučevanje mladih, zlasti pri učnih delavnicah, aktivno vključile tudi vzgojiteljice VVZ Moravske Toplice, predstavniki Slovenske vojske in taborniki iz Murske Sobotice, ki so mlade seznanili s tem, kako se orientirati v naravi s pomočjo zemljevida in kompasa. Prosenjakovski lovci in čebelarji pa so jih poučili o zakonitostih v naravi ter o dejavnosti čebelarstva. Tudi predstavniki občinskega štaba CZ Moravske Toplice ter gasilci Prosenjakovec in Moravskih Toplic so posredovali svoja znanja. Vodja tabora je bil Robert Janko. – G. Grabar

Blizu Negove so razgledni Kogel, zaselek Mujhovec ...

Čas in človek sta podirala in zdaj obnavljamo

V srednjem veku je vodila skozi Negovo živahna trgovska cesta



Obnova obzidja ob negovskem gradu. Foto: F. Š.

Vedno več Slovencev in tujcev potuje po naših krajih. Spoznavajo in občudujejo slikovito pokrajino, njene posebnosti, bogato kulturno dediščino. Mene je pot vodila k Negovi. Tamkajšnje grajsko poslopje obnavlja manjša skupina gradbenic. Je že tako v življenju, da čas in človek podirata in nato podrtje obnavljamo. Lep del negovskega gradu so porušili po drugi svetovni vojni domačini. Spremeniti so ga želeli v »zadružni dom«. A iz tega ni bilo nič. Ostalo je le razdejano. In počasi, zelo počasi, a vendarle dobiva graščina prvotno podobo.

Pri Negovi se zlivata lepa narava in bogata zgodovina. Gručasto naselje se je v davni ugnježilo na strateško zanimivi terasi zahodno od osrednjega dela Ščavnjske doline. Jugovzhodno od vasi se vleče gozdni razgledni hrbet Kogel. V bližini so še raztresena naselja Mujhovec, 310 metrov visok Ločki vrh in pet metrov nižji Negovski vrh.

Pri Negovi so odkrili neolitske najdbe. Gre za kamnite se-

kire, dleta, ki jih je ljudstvo poimenovalo »gromske strele«. Ljudje so namreč verjeli, da so ti, lepo obdelani kamni tja prileteli z neba med bliskom in gromom, udarjanjem strel.

In tu so bile najdene hallstatsko-ilirske gomile. Svetovno znane so, tukaj odkrite in po kraju imenovane slovite negovske čelade, ki so še vedno uganka za mnoge strokovnjake. Živahno je bilo tukaj v srednjem veku, ko

je vodila skozi kraj prometna trgovska cesta. O njej pričajo tu najdeni benečanski napisi.

Negova se prvič pisno omenja v listini, izdani med 1106. in 1124. letom. Prvi znani lastniki Negove in okolice so bili grofje Spanheimi, ki so jo okoli leta 1120 prodali šentpavelskemu samostanu na Koroškem. V tem času je gotovo grad že stal, četudi se prvič omenja šele 1425. leta. Od konca 16. stoletja je bila graščina v posesti rodbine Trautmannsdorff s Češkega. Ta ga je obnovila in povečala in ga nazadnje uporabljala kot pristavo.

Negovska cerkev sv. Marije je bila zidana leta 1699. Prvotno je bila podružnica benediške župnije. Izločila se je pred letom 1592 kot vikariat, a 1782. leta kot župnija.

In ne smemo pozabiti na stare čase, ko je bila tukaj Negojeva vas. Negoj je bil verjetno slovenski knez. In v negovskem gradu je nekaj časa celo bival madžarski kralj Matija Korvin. Njega smo si Slovenci »ustoličili« za svojega kralja Matjaža ...

F. Š.



Lepo obnovljena vhodna vrata na grajsko dvorišče. Foto: F. Š.

Brez tradicionalnih obrti ostali tudi v Markovcih

Včasih trije mlini, zdaj le muzej

Šli so se proizvodnjo eteričnega olja

Z novimi časi so se pojavile tudi na našem podeželju drugačne dejavnosti. Prejšnje je v glavnem spodbujala serijska proizvodnja. Leta 1924 so imeli v Markovcih na Goriškem kovača. Peter Črno je skrbel, da vaški konji niso ostajali bosi, da so imela kolesa kmečkih voz dovolj trdne obroče in druge ročno kovane dele.

Kmečke vozove, orodja in druge lesene naprave časa je izdeloval kolar Ivan Dornfrid. Čevlje je izdeloval in popravljal Peter Ostrič.

Na Veliki Krki pa so se vrtela leta 1924 kolesa treh mlinov.



Jože Žido iz Markovca ob svojem mlinu, ki bo kmalu mlinarski muzej. Foto: F. Š.

Prapor gasilske zveze



Ob letošnjem prazniku petrovske občine je Gasilska zveza občine Gornji Petrovci na posebni gasilski slovesnosti razvila svoj prapor. Slovesnosti se je udeležilo 135 univorniranih gasilcev iz trinajstih gasilskih društev z območja petrovske gasilske zveze. Prapor je razvil župan Franc Šlihtuber. Na drog so pripeli 21 trakov, krasi pa ga tudi 17 zlatih žebelčkov. Na slovesnosti so imeli krajše nagovore: predsednik GZS Ernest Eöry, predsednik GZ Gornji Petrovci Aleksander Bagar, petrovski župan, poslanec Geza Džuban in gasilski veteran Gusti Trplan. – Foto: J. Ž.

Pridobitev ižakovskih gasilcev



Na Otoku ljubezni v Ižakovcih je bila slovesnost, na kateri so gasilci prevzeli gumijast reševalni čoln z motorjem. Slavnostni govornik je bil predsednik GZ Beltinci Jože Lebar, čoln pa je blagoslovil župnik Jože Hozjan. Trač je prerezal župan Jože Kavaš, plovilo pa je prevzel Ljubo Antolin. Ta je tudi svečano obljubil, da bodo gasilci vedno pripravljeni pomagati pri reševanju z Mure, jezer in/ali gramoznic. Boter čolna je bil Ivan Lauš, ki se je tudi med prvimi popeljal s čolnom po Muri. – Foto: J. Ž.

Paradižnik velikan

Na vrtu Godinovič na Dolnji Bistrici so imeli (suši navkljub) dobro letino. Med množico paradižnikov so namreč našli tudi takega, ki je tehtal 1.700 gramov, in paradižnik, ki je »vagala« 700 gramov. To nam je pripovedovala gospodinja Rozalija, s paradižnikom pa se je slikala vnukinja Marija Sarjaš. – Foto: J. Ž.



PGD Suhi Vrh: avtocisterna



Na Jelovškem bregu so gasilci Suhga Vrha pripravili v nedeljo veliko gasilsko slovesnost, s katero so zaznamovali 30-letnico aktivnega delovanja; ob tej priložnosti pa so predali namenu tudi avtomobilsko cisterno, ki so jo kupili od gasilcev v Sovodnjah na Tolminkem. Prireditve se je začela z mimohodom domačih in gostujočih gasilcev. Na čelu povelja je bila konjska vprega z njihovo prvo ročno brizgalno, za njo pa so korakali in igrali godbeniki iz

Na kratko

Sebeborci

V tem kraju so imeli družabne vaške igre med zaselki Balerov Breg, Podžlaci ter gornji in dolnji del vasi. Pomerili so se v prevozu vode s samokolnico, pitju piva, streljanju s fračo, sestavljanju kmečkega voza, škropljenju s staro ročno brizgalno in vlečenju vrvi. Najbolje se je odrezala skupina iz znanega dela vasi (G. G.).

Takrat so bili mlinarji: Janez Jakic, Aleksander Lenarčič in Henrik Holl. Obrtniki so se skozi čas menjavali. Lastnik zadnjega mlinarja v vasi je danes Jože Žido. Mleti je nehal pred petimi leti. Poslopje in naprave v mlinu so dokaj dobro ohranjene. S pomočjo Občine Šalovci in še koga bo mlin obnovil. V njem je zelo redka pogonska naprava, ki je delovala s pomočjo lesnega plina.

Židov mlin v Markovcih bo postal mlinarski muzej. Ogledovali si ga bodo turisti, učeča se mladina.

Zanimivo je, da so začeli po drugi svetovni vojni v Markovcih destilirati borove iglice, a so zaradi nerentabilnosti proizvodnjo eteričnega olja hitro opustili. Če bi nadaljevali, bi bilo verjetno danes Goričko brez borov.

F. Š.

V sopari ni težko izvabiti iz ljudi željo po hladni kopeli, težje se ji je odreči, kot smo se ji morali mi, ko smo v avgustovski vročini sedli v razbeljen avto, da bi vam lahko v besedi in sliki prikazali Pomurce, ki si kopanje privoščijo tam, kjer jim nihče ne zaračunava in kjer lahko v miru zaplavajo, ne da bi komu po pomoči segli za kopalke. Umetna jezera, nastala zaradi izkopa gramoza ali drugih potreb, so mikavna tako za mlade kot tudi za tiste z družinami in malo starejše. Poleg počitka in kopanja so pikniki, zabave, deskanje, ponočevanje ter poziranje tistih, katerim »bikiniji« prav dobro pristojijo, običajne dejavnosti, ki jih tukaj lahko počneš. Ali še vedno verjamete, da si ob vsem tem tudi mi nismo privoščili osvežitve? Pa še to, če na fotografijah zasledite predvsem moške postave, je to zaradi tega, ker sta našo reportažno ekipo sestavljali dve tretjini deklet.

Bukovniško jezero

Verjamemo, da ste se v jezeru, ki leži sredi gozda, mnogi od vas že namakali ali pa ob njem taborili, zabavali ter počeli še kaj drugega. Tokratna podoba bukovniškega jezera je bila bolj uživaška. Srečali smo skupino fantov iz Bogojine, ki so tam taborili že četrty dan. Oči so jih izdajale, da so preživeli štiri čudovite dni in burne noči. Pravijo, da so tukaj zato, da se v tem počitniškem času vsaj za nekaj časa izognejo staršem, ki jim sprostitev, ki si jo lahko privoščijo tukaj, doma ne dovolijo. Voda, v kateri je kar precej blata, jih ne moti, da se ne bi vsake toliko časa namočili in strez..., ups, skoraj bi nam ušlo. Ob kapelici sv. Vida, ki stoji globlje v gozdu, sta namreč



Babinska gramoznica privablja predvsem mlade.



Senca, ki jo dajejo drevesa ob Blaguškem jezeru, je prav prijetna.

Obisk neformalnih kopališč

Zadnji vzdihljaji poletja

»Ob takšni vročini ni pomembno, v kakšni vodi se namakaš«

izvir vode in prha, kjer lahko s sebe splakneš umazanijo. Nekaj metrov stran pa je taborila skupina dveh deklet in fantov iz M. Sobote. Sprva jih nismo hoteli motiti, potem smo se vseeno zmenili, da jih bomo vprašali le o tem, kaj počnejo podnevi. »Nič posebnega, zabavamo se, pogovarjamo, kuhamo, jemo, pijemo, kopamo pa se ne, ker je voda preveč umazana. Zvečer pa potem ...«. »Ne, ne, ne ... smo se zmenili, da ni treba govoriti o večerih!«

Gajševsko jezero

To jezero slovi predvsem po »dobrih vetrovih« in je pravi raj za deskanje. Svoje čas je bilo vsako leto ob jezeru tradicionalno srečanje motoristov, zdaj ga že dve leti ni več. Kopalcev tukaj nismo videli, čeprav je bila sobota in so temperature segale že proti štiridesetim stopinjam.

Naleteli pa smo na deskarje, eden od njih se je ravno pripravljaj, da stopi na

svojo desko in ujame veter. Za trenutek smo ga še zadržali na obali, bil je Zlatko iz Osluševcev in povedal nam je, da zdaj že drugo leto obiskuje Gajševsko jezero in da je včasih tukaj tudi več kot dvajset deskarjev.

Pravi, da so vsi enakega mnenja, da bi se moral prostor tukaj bolj urediti, da bi morala biti organizirana ponudba ali da bi zgradili kakšen objekt, kjer bi lahko pospravili svoje deske ali kaj podobnega.



Na Gajševskem jezeru je mogoče ujeti v jadra tudi nekaj vetra.



»Želiva si le, da je voda (v Bukovniškem jezeru) dovolj globoka.«



Ob bakovski gramoznici se da lenariti tudi na ležalnikih.

Babinska gramoznica

V neposredni bližini Ljutomera smo odkrili pravo morsko razpoloženje. Ljudje so se brezskrbno predajali soncu, postavljeni senčniki in napihnjeni rokavčki ter žoge pa so nam dali slutiti, da morje ob vsem tem sploh ni potrebno. Za hrano in pijačo so poskrbeli sami, ko so doma bolj ali manj uspešno spraznili hladilnike. Poleg kopanja se tukaj dogaja še marsikaj, saj je gramoznica vabljiva tudi za mlade kanuiste, ki prihajajo iz Prekmurja, večkrat pa tukaj ob večerih posedajo tudi potrpežljivi ribiči, ki si obetajo dobrega ulova. Ko se večer prevesi v noč, se tukaj začne zbirati mladina. Včasih po več dni taborijo, največkrat pa pripravijo kakšno dobro zabavo ob ognju in petju ob spremljavi kitare.

Blaguško jezero

Mirne duše smo to jezero poimenovali biser v zelenju, kjer je brezplačno kopanje še najbolj organizirano. Kar nekaj kopalcev se pred vročim soncem skriva v senci dreves pri mizah pred hiško, kjer prodajajo pijačo, sladoled in prigrizke. Kopalci se tako ali drugače kratkočasijo ob obrežju ali na nasipu, na

drugi strani pa je kar nekaj šotorov. In ko ti postane dolgčas, se zapelješ še s pedolimi. Da, celo te imajo. Zakaj bi se torej več ur mučili v kolonah avtomobilov proti morju, ko pa imamo tukaj prav vse. Prav prijetno se je bilo zapeljati po jezeru in občasno skočiti v vodo. Izposojevalec pedolinov nam je povedal, da domujejo tukaj tudi raki, ki živijo samo v čistih vodah, poleg tega pa večkrat opravijo tudi analizo vode. »Tukaj je pravi kraj za uživanje in preživljanje dopusta,« je prepričljivo pripomnilo mlado dekle zraven nas.

Bakovska gramoznica

Pravo mrtvilo pa je bilo na ta dan ob Dachauu, kot pravijo bakovski gramoznici nekateri. Redki kopalci so nam rekli, da smo prišli prezgodaj, tukaj je več ljudi pozno popoldne, ko se vrnejo iz službe in se jim več ne splača iti na kopališče ter tam kupovati drage vstopnice. Okolica jezera je primerna le za kopanje, pa še za to moraš najti pravo mesto, da te ob sončenju skozi brisače ne zbadajo kamni. Opazili pa smo, da je del obale ob ribiškem domu kar lepo urejen, da imajo tam tudi ležalnike in da je tam opaziti več starejših kopalcev. Takoj nas je zanimalo, na kakšnem hierarhičnem klinu moraš biti, da se tam lahko pretegneš. Nič posebnega nismo izvedeli. Danica iz Strukovec, ki je bila tukaj že nekajkrat, nam je povedala, da pač moraš prvi priti in zasedsti prostor. Očitno se mladi tega prostora izogibujejo, ker nočejo biti na očeh odraslih, ko se po svoje zabavajo. Izvedeli pa smo tudi, da je kopanje v tem jezeru prepovedano, najbrž zaradi umazane, ki jo puščajo vodni bagri, ki tukaj izkopavajo gramoz, ali pa bi kopalce, ki so tukaj, nekateri rajši videli na rednih kopališčih.

C. KOSEDNAR, D. TIBAOT,
foto: K. GERENČER

Najdaljši užitek

PIVOVARNA UNION
Za prijatelje!

Gasilski podmladek v Logarovcih



V nedeljo je bilo v Logarovcih drugo občinsko gasilsko tekmovanje, na katerem je sodelovalo 22 ekip iz križevske občine. Najboljši v skupni uvrstitvi so bili gasilci iz Vučje vasi, ki so osvojili prehodni pokal. Na fotografiji so pionirke in pionirji gasilskega društva iz Logarovec, ki so na tem tekmovanju zasedli prvo oziroma drugo mesto. Fotografija: Silvo Tratnik

Predstavljali Slovenijo



Med 17. in 22. avgustom je bilo v Debrecenu na Madžarskem mednarodno tekmovanje o prometni varnosti. Slovenijo so predstavljali učenci OŠ Grad: Simon Sukič, Zlatko Zorger, Denis Recek, Marko Hull, Petra Bunderla, Mateja Sever, Melita Kosednar in Mateja Slamar. Njihova mentorja sta bila Aleksander Lutar in Miran Podojsteršek. Tekmovanje je obsegalo štiri panoge: prometna teorija, spretnostna vožnja po poligonu, ulična vožnja in sestava kolesa. Rezultati so bili glede na časovno stisko za priprave in nezkušenost - pričakovani. Dečki so zasedli četrto, deklice pa peto mesto. V skupnem seštevku je bila ekipa Slovenije uvrščena na peto mesto. V razvrstitvi posameznikov je dosegel najboljši rezultat Denis Recek in je zato prejel praktično nagrado. Naši mladi tekmovalci so si ogledali tudi Debrecen in okolico. - Na fotografiji: graški tekmovalci in njihovo spremstvo. - A. L., M. P.

Večja preventiva ne škodi

Na njivi v Šalovcih je neopredeljen izpulil (ne pa tudi posadil) okrog 300 kilogramov paprike. - V kampu v Petišovcih je neznanec iz objestnosti izpraznil tri gasilne aparate. - V Markišavcih pa sta policista s pomočjo službenega psa prijela dva moška, ki sta kradla vršičke konopje v varovanem nasadu. - V Godemarcu je nekdo iz gole objestnosti poškodoval steklo na tujem traktorju. - V Lendavi je izginil avto Renault, registrska številka MS D7 819, rdeče barve. - Nočni tič je vlomil v kiosk na tržnici v Gornji Radgoni in sunil nekaj pločevink pijač. - Iz garaže v vinski kleti na Jeruzalemu je nekdo ukradel gorivo in večjo količino maziv, zato je škoda za 130.000 tolarjev. - Posebno velika škoda pa je v Gornji Radgoni, kjer je dolgoprstnež sunil iz nezaklenjenega stanovanja kar 390.000 tolarjev. - Prav tako v Gornji Radgoni je neznanec odvil z osebnega avta dva okrasna pokrova. - V Prosenjakovcih je nekdo vlomil v počitniško hišico, vendar očitno ni našel nič takega, kar bi ga zanimalo, zato ni odnesel ničesar. - Na Presiki je nekdo ukradel iz

stanovanjske hiše žensko torbico s 5.000 tolarji. - NK Rotunda Selo je oškodovan za 90.000 tolarjev, saj je vlomilec odnesel ducat alkoholnih in brezalkoholnih pijač, povrh pa še štiri profesionalne nogometne žoge. - S parkiranega osebnega avta v Lendavski ulici v Murski Soboti je nekdo odvil kolesne pokrove in naredil za 15.000 tolarjev škodo. - V trgovini »Vse po 199« v Murski Soboti sta neznanca storila ukradla kozmetiko v vrednosti 1.500 tolarjev, nato - ko so ju opazili - pa hitro izginila. - Pri blagajni term v Moravskih Toplicah je Samo V. hotel plačati vstopnico za kopanje z bankovcem za 5.000 tolarjev, a ni šlo, ker je bil (bankovec, seveda) ponarejen. - Iz osebnega avta, parkiranega v Lendavski ulici v Murski Soboti, je nekdo uradel avtoradio, vreden 50.000 tolarjev.

Kaj si bodo mislili o nas *zanamci*, ko bodo brali stare Vestnike? Najbrž nič lepega. Ampak za to ne bodo »zaslužni« le vlomilci in tatovi, ampak tudi mi, ki smo velikokrat malomarni do svojega premoženja.

Š. S. ■

Začelo se je novo šolsko leto Varno v šolo in domov

Lani: en mrtev, 13 hudo in 48 lažje poškodovanih otrok

Zagotavljanje varnosti otrok je ena najpomembnejših nalog policije, je zapisal direktor Policijske uprave Murska Sobota Aleksander Jevšek v sporočilu medijem pred začetkom novega šolskega leta in nadaljeval: *Otroci in mladostniki spadajo v tako imenovano skupino šibkejših prometnih udeležencev, saj se zelo redko pojavljajo kot povzročitelji prometnih nesreč, zato morajo vozniki nanje še posebej paziti.*

Ugotavljamo, da so tudi tokrat stekle določene preventivne aktivnosti policije in drugih, vse to pa z namenom, da bi otroci, še zlasti pa prvošolčki, prišli varno v šolo in se iz nje prav tako varno vrnili. Rezultat ni izostal: prvi dnevi šolskega leta minevajo brez otroških prometnih nesreč. Sicer pa je to »trend« že nekaj zadnjih let, ko se na celotnem območju Slovenije v prvih dneh šolskega leta ni zgodilo veliko prometnih nesreč.

Nesreče pa se žal dogajajo. To ilustrirajo podatki za Pomu-

rje za zadnji dve leti. **1998:** otroci do sedmega leta: en mrtev in 18 lahko poškodovanih otrok; otroci od sedmega do 14. leta: šest hudo poškodovanih in 12 lahko poškodovanih; mladostniki od 14. do 16. leta: en mrtev, dva hudo poškodovana in 13 lahko poškodovanih. **1999:** otroci do sedmega leta: en mrtev, dva hudo poškodovana in 12 lahko poškodovanih; otroci od sedmega do 14. leta: šest hudo poškodovanih in 18 lahko poškodovanih; mladostniki od 14. do 16. leta: pet hudo poškodovanih in 18 lahko poškodovanih.

Pred začetkom letošnjega šolskega leta so policisti in drugi, na primer občinski sveti za preventivo, člani društev šoferjev in avtomehanikov itd., opravili veliko določenih del za večjo varnost otrok, a to ne bo dovolj. »Starši, učitelji in udeleženci v cestnem prometu so prav tako dolžni storiti vse, da bodo otroci varno prišli v šolo in nazaj domov ter da policistom, poleg rednih nalog, ne bo potrebno obravnavati prometnih nesreč z udeležbo otrok,« je sklenil apel policijski direktor.

Mi pa k temu še dodajamo: Prav vsi vozniki se moramo še bolj potruditi za večjo varnost v cestnem prometu.

Upoštevajmo torej prometne predpise, dasiravno je res, da tudi to vselej ne pomaga.

Š. S. ■

Preventiva ne škodi

Iz nezaklenjene garaže na Gornji Bistrici je izginilo motorno kolo Tomos BT 50, vredno 40.000 tolarjev. - V Lendavi je neznanec skušal odpeljati dva jugeca, a nista vžgala, kljub temu pa je škoda za 25.000 tolarjev. - Nek spretnější vlomilec pa se je odpeljal iz Lendave z opel kadetom, reg. številka MS 50 30C. - Na kmetijskem sejmu v Gornji Radgoni je oškodovalec prijavil tatvino mobilnega telefona Erikson, vrednega 30.000 tolarjev. - V Ključarovcih je bilo vlomljeno v trgovino Kmečki dvor in vlomilec je odpeljal stroj za mletje koruze, vreden 209.000 tolarjev.

Š. S. ■

Ko je hudo, me poklič! telefon Samaritan 080 1113

Nepredvidljiva noč in dan! Kilo je brezplačno, omogoča ga Telekom Slovenije

VESTNIK

Zgodilo se je ...

Bakovci

Prejšnji četrtek se je pri popravilu osebnega avta hudo poškodoval A. K. iz Bakovca. Ko je v domači garaži hotel demontirati rezervoar za gorivo, je nenadoma odjeknila eksplozija. A. K. se je opeknel po celem telesu in so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Ormož

Na glavni cesti I. reda zunaj Ormoža se je zgodila 3. septembra prometna nesreča, kajti 50-letni Matej K. iz Ljutomerja je zapeljal na levo smerno vozišče, tedaj pa je pripeljal nasproti 20-letni avtomobilist Gorazd P. iz Moškanjca. Avta sta čelno trčila in Matej K. se je hudo poškodoval, Gorazd P. in sopotnika Dejan G. in Sašo M. pa so jo odnesli z lažjimi poškodbami.

Obmejno tekmovanje gasilcev

Nastopilo 59 desetlin

Največ jih je prišlo iz slovenskih PGD

Gasilci s Tišine oziroma tamkajšnja gasilska zveza so bili prvo nedeljo v septembru gostitelji tradicionalnega mednarodnega tekmovanja gasilcev. Sodelovali so gasilci z območja gasilskih zvez občin: Cankova, Gornja Radgona, Radenci, Tišina (47 desetlin) in gasilskega okrožja avstrijske Radgone (12 desetlin)



Obmejno mednarodno gasilsko tekmovanje na Tišini Foto: G. G.

Po pričakovanju so tudi letos pripadla najvišja mesta slovenskim gasilcem. Tako so v najkakovostnejši in najštevilčnejši kategoriji (člani A) osvojili naslov najboljšega uradni državni podprvaki: gasilci PGD Korovci. Drugo mesto je pripadlo vrsti iz Šratovec, tretje pa gostom iz avstrijskega Weitersfelda. V tej konkurenci se je pomerilo sicer 23 enot,

od tega devet iz Avstrije. Tudi med obmejnimi gasilskimi enotami članov B ni bilo velikih presenečenj. Najboljši so bili tekmovalci PGD Gerlinci, nato gasilci iz Apač, tretji pa Gornjeradgončani. Enota iz avstrijskega Gruisla je bila četrta.

Izmed gostujočih ekip, torej onih, ki ne spadajo v obmejno območje, se je v kategoriji A pomerilo

petnajst ekip, v kategoriji B pa tri. Najuspešnejši so bili gasilci iz Sel z Dravskega polja, drugo mesto je pripadlo Rakičanu, četrto pa gasilcem iz Vučje vasi.

Med članicami - bilo je osem desetlin - so bile v konkurenci A obmejnih gasilskih enot najboljše gasilke s Spodnje Ščavnice, ki so

bile za razred boljše od vrste s Kapele ter za dva od gasilk iz Gerlinec. V isti kategoriji, vendar v konkurenci gostov, so naslov najboljših osvojile gasilke iz Hajdosa pri Ptuj, druga pa je bila vrsta iz Predanovec. Med gostjami v kategoriji B pa so slavile gasilke iz Križevca v Prekmurju pred Vučjo vasjo.

G. GRABAR ■

Vsi na tej strani že imajo nove telefonske številke.

Kličite jih na nove!

086 + stara številka



http://tis.telekom.si

Nove številke izveste, če vtipkate:

Telekom Slovenije

Nogomet

Adjei in Kopunović namesto Horvatha in Nikčevića

Zaradi kvalifikacijske tekme za svetovno prvenstvo slovenske reprezentance s Fermskimi otoki, kjer se je izkazal z zadetkom Milan Osterc, a so naši pripravili po vodstvu z 2 : 0 zmago, so prvoligaši počivali. To je bila vsekakor lepa priložnost za soboško Muro, da po slabem startu in odpustu Horvatha in Nikčevića preizkusi nekatere nove igralce, ki naj bi prinesli v moštvo nove svežine. Na preizkušnji so bili trije igralci Kopunović (Spartak Subotica), Pakasin (Osijek, Dinamo, Hrvatski Dobrovoljac) in Ganec Adjei, ki je nazadnje igral za beltinski Potrošnik. Upravni odbor Mure se je odločil za napadalca Kopunovića in veznega igralca Adjeja, ki sta že podpisala pogodbi s klubom. Tako lahko ljubitelji nogometa lahko pričakujejo, da bodo v prihodnje v Fazaneriji gledali boljši, zlasti pa učinkovitejši nogomet.

V drugoligaški konkurenci so odigrali peto kolo. Trije prekmurski ligaši so iztržili le dve točki. Beltinci so nekoliko presenelijo na gostovanju v Mariboru igrali z Železničarjem, neodločeno in osvojili drugo točko, za katero je najzaslužnejši Škafar, ki je po vodstvu domačinov v drugem polčasu rezultat izenačil. Lendavska Nafta je gostila bivšega prvoligaša Pohorje iz Ruš in bila blizu zmage, ki pa jo je zapravila. Nafta je namreč z goloma Utroše in Varge 16 minut pred koncem vodila z 2 : 0, vendar pa je gostom v zadnji minuti tekme uspelo rezultat izenačiti. Renkovci so gostili dobro moštvo Jadrana Šepiča, v katerem igrajo nekateri izkušeni bivši prvoligaši. Po nepričakovanem vodstvu gostov na samem začetku tekme je domačinom z golom Puharja uspelo rezultat izenačiti, žal pa je strellec moral tik pred polčasom zaradi drugega rumenega kartona zapustiti igrišče, tako da so Renkovci drugi polčas igrali z igralcem manj.

V vzhodni skupini tretje državne nogometne lige je bilo na sporedu četrto kolo, ki je prineslo vrsto presenečenj. Derbi kola je bil v Križevcih, kjer sta se srečali moštvi Turnišča in domačega Lesoplasta. Vodeče Turnišče je bilo blizu zmage, saj je domačinom uspelo rezultat izenačiti šele štiri minute pred koncem tekme. Za največje presenečenje je poskrbela Bistrica, ki na Kobilju prepričljivo premagala domače moštvo in dosegla svojo prvo zmago, Kobilje pa doživelo prvi poraz. Preseneča tudi zmaga Apač v Veržeju in Čarde v Odrancih. Nepričakovano visoki zmagi sta dosegli moštvi Hotize, ki je gostila bivšega drugoligaša Črenšovce in Keme, ki je v Puconcih igrala s Tromejnikom Slovenico. Goričanka je v Rogašovcih premagala Bakovce, kar je bil drugi zaporedni poraz Bakovcev. Po četrtem kolu je tako edino vodeče Turnišče še brez poraza, stanje na lestvici pa kaže, da bo letošnje prvenstvo zanimivo.

V drugem kolu prvenstva v prvi soboški medobčinski nogometni ligi so presenetili nogometaši Prosenjakovec, ki so nepričakovano zmagali na Tišini in dosegli drugo zaporedno zmago. Prosenjakovci so se namreč v prejšnji tekmovalni sezoni borili za obstanek v prvi medobčinski ligi. Preseneča tudi zmaga Serdice v Lipi, ki je še brez točke. V drugem kolu prve lendavske medobčinske nogometne lige je Nedelica visoko zmagala v Veliki Polani in tako že na začetku napovedala, da je najresnejši kandidat za prvo mesto. Drugo zaporedno zmago so zabeležili tudi nogometaši Lakoša, ki so po pričakovanju premagali Petišovce. Obe moštvi sta še brez izgubljene točke.

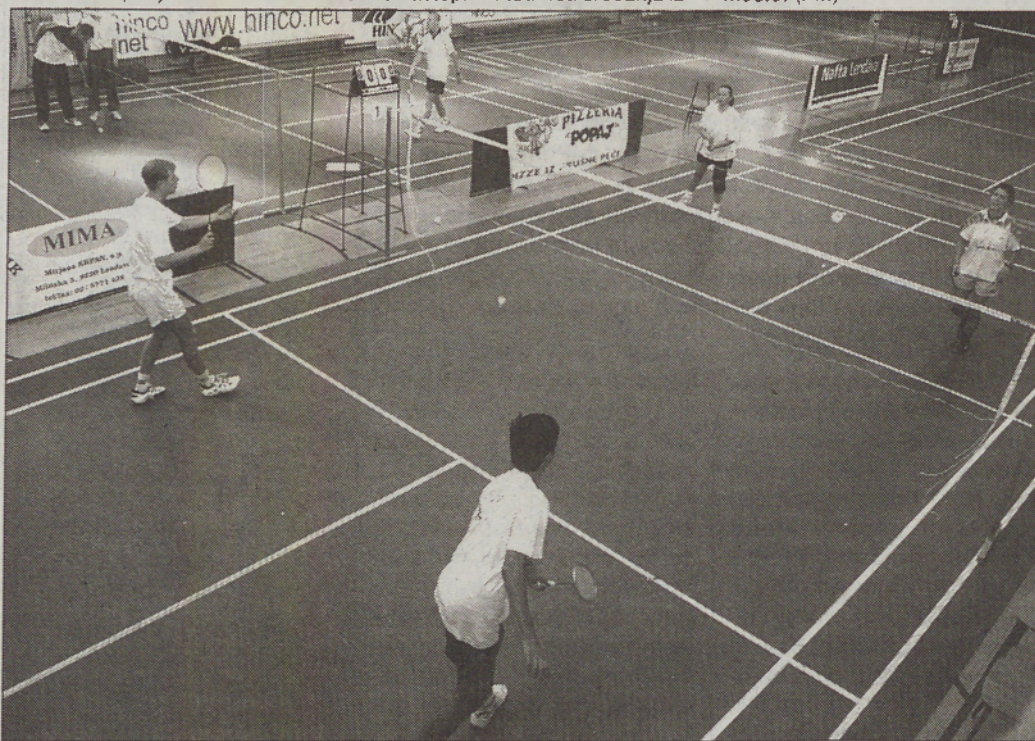
FERI MAUČEC

Badminton

Uspeh Lendavčanov

ŠD Dokonca iz Lendave je bilo organizator mednarodnega turnirja v badmintonu (HINCO). Med tekmovalci iz šestih držav Madžarske, Slovaške, Francije, Ukrajine, Rusije in Slovenije, so dosegli lep uspeh Lendavčani. Najboljši tekmovalac je bil član Mladosti Denis Pešehonov, ki je tokrat tekmoval

prvaka Olimpije udeležili tekmovalci Mladosti iz Lendave kot podprvaki. Za Mladost so igrali: Denis Pešehonov, Miha Horvat, Jernej Novak, Bojan Sekereš, Simona Koncut, Sanja Nagy in Martina Bukovec. Srečanje je bilo za Lendavčane velika preizkušnja, saj so prvič nastopili in tudi vsa srečanja izgubili. Osvojili so le tri nize. Rezultati: Mladost : AIX Union (Francija) 1 : 6 (Pešehonov - Horvat), Mladost : Kastrup (Danska) 0 : 7 in Mladost : TJ Spoje Praha (Česka) 2 : 5 (Pešehonov in Pešehonov - Horvat). Mladost iz Lendave je zasedla v svoji skupini zadnje, četrto mesto. (FM)



za Ukraino, saj je zmagal med posamezniki, v moških dvojicah in mešanih dvojicah. Med ženskami je bila najuspešnejša Natalija Pešehonov (žena Denisa), ki je tekmovala za Rusijo, saj je prav tako zmagala v vseh kategorijah. Lendavčan Miha Horvat je zmagal v moških dvojicah skupaj s klubskim kolegom Denisom Pešehonom, Simona Koncut pa je zmagala v ženskih dvojicah skupaj z Natalijo Pešehonovo. Miha Horvat in Simona Koncut sta se uvrstila v mešanih dvojicah v četrtfinale, kjer sta ju na poti v polfinale izločila zmagovalca Pešehonov. Med posamezniki je dosegel lep uspeh Miha Horvat, ki se je uvrstil v četrtfinale. Sanja Nadž in Jernej Novak sta izpadla v drugem kolu, Martina Bukovec pa v prvem kolu. (FM, fotografija: NJ)

Lendavčanom le tri partije

V Eindhovnu na Nizozemskem je bilo tekmovanje za pokal državnih prvakov v badmintonu. Tekmovanja so se namesto slovenskega

Nogomet

V prijateljski mednarodni nogometni tekmi je hrvaški prvoligaš Varteks iz Varaždina v Murski Soboti premagal domačo Muro s 3 : 1 (2 : 1). Časten zadetek za Muro je dosegel Gajser. Po odhodu Horvatha in Nikčevića iz Murske Sobotice je Mura preizkusila tri nove igralce: Aleksandra Kopunovića, Željka Pakasina in Davida Adjeja. (FM)

V petem kolu prvenstva v prvi slovenski mladinski ligi je Koper premagal Muro s 4 : 1, v prvi slovenski kadetski ligi pa je Koper premagal Muro s 5 : 0. V drugi slovenski mladinski ligi vzhod (4. kolo) so Beltinci premagali Dravinjo z 2 : 0, Nafta pa je igrala z Jarenino 1 : 1. V drugi slovenski kadetski ligi so Beltinci premagali Dravinjo s 4 : 3, Nafta pa je premagala Jarenino z 1 : 0. (FM)

V drugem krogu ženskega nogometnega prvenstva so Škale Pande premagale Jarše z 2 : 1. Zadetka sta dosegli Korpičeva in Fujsova. (FB)

Kolesarstvo

Špilak že zmagovalac

Na Ptujju je bila predzadnja kolesarska dirka za pokal Slovenije za dečke in mladince. Sodelovali so tudi člani KK Tropovci. Najboljši je bil zopet Simon Špilak, ki je zmagal pri dečkih in si že zagotovil naslov pokalnega zmagovalca. Pri mlajših mladincih je bil Tilen Červak šesti, Blaž Gyoha pa enajsti. (FM)

Rokomet

Pomurka prva na Madžarskem

V Sombotelu je bil mednarodni rokometni turnir. Med tremi ekipami je sodelovala tudi Pomurka Krog Bakovci in dosegla lep uspeh. Pomurka je premagala VSE s 25 : 24 in 30 : 24 ter Komlekszitas z 28 : 18 in 28 : 19 ter zasedla prvo mesto. Najboljši strelci pri Pomurki Krog Bakovci so bili: Ovsenjak, 19, A. Kolmanko, 16, in Buzeti, 12. (FM)

MN – pomurska liga

Prosečka vas	2	2	0	0	6:4	6
Junior SNV	2	1	1	0	7:5	4
Bulls	2	1	1	0	6:5	4
Kapela	2	1	0	1	8:6	3
Triglav	2	1	0	1	7:5	3
Krajina	2	1	0	1	6:5	3
Videm	2	1	0	1	8:8	3
Černelavci	2	1	0	1	5:6	3
Mladinec	2	0	1	1	6:7	1
Kupšinci	2	0	1	1	5:7	1
Tropovci	2	0	1	1	3:5	1
Flamingo	2	0	1	1	4:8	1

Črenšovci	4	1	1	2	7:9	4
Tromejnik	4	1	1	2	4:9	4
Veržeje	4	1	0	3	8:9	3
Bistrica	4	1	0	3	8:12	3

1. MNL MS

Rezultati – 2. kolo
Tišina : Prosenjakovci 2 : 3
Lipa : Serdica 2 : 3
Bratanci : Slatina 2 : 1
Grad : Cankova 3 : 3
Rakičan : Ljutomer 2 : 1
Ižakovci : Roma 2 : 2

Prosenjakovci	2	2	0	0	9:4	6
Rakičan	2	2	0	0	6:2	6
Cankova	2	1	1	0	7:6	4
Grad	2	1	1	0	5:4	4
Slatina	2	1	0	1	6:4	3
Tišina	2	1	0	1	6:5	3
Bratanci	2	1	0	1	5:5	3
Serdica	2	1	0	1	5:8	3
Ižakovci	2	0	1	1	4:6	1
Roma	2	0	1	1	3:6	1

Druga državna nogometna liga

Železničar : Beltinci 1 : 1

Maribor – Igrišče na Taboru, gledalcev 150. Sodnik: Vivod (Dolič). Strelci: 1 : 0 Plošnik (54 – 11-metrovka), 1 : 1 Škafar (68).
Beltinci: Fekonja, Kološa, Slana, Fajdiga, Erjavec, Kokaš, Mertuk (Zver), Škafar, Novak, Zorica, Fras.

Nafta : Pohorje 2 : 2

Lendava – Igrišče Nafta, gledalcev 250. Sodnik: Bohinc (Škofja Loka). Strelci: 1 : 0 Utroša (29), 2 : 0 Varga (59), 2 : 1 Janžekovič (74), 2 : 2 Dobaj (90).

Nafta: Starovasnik, Hozjan, Zver (Horvath), D. Novak, Tratnjek, Ulen, Gerenčer (Gjerkeš), Godina, Varga, Utroša (T. Novak), Baša.

Renkovci : Jadran Šepič 1 : 3

Renkovci – Igrišče Renkovec, gledalcev 250. Sodnik: Avdagič (Ljubljana). Strelci: 0 : 1 Želko (3), 1 : 1 Puhar (28), 1 : 2 Dobrin (38), 1 : 3 Želko (65 – 11-metrovka).

Renkovci: A. Lebar, D. Ritlop, Kocet, Nežič (Felbar), S. Bojnec, Litrop (Graber), R. Bojnec, A. Ritlop, Puhar, S. Lebar, Gašparac (Kerman).

Tretja državna nogometna liga

Veržeje : Apače 3 : 4

Veržeje – Igrišče Veržeja, gledalcev 150. Sodnik: Rajh (Lovrenc na Pohorju). Strelci: 1 : 0 Ropoša (17), 1 : 1 Vukan (29), 2 : 1 Sunčič (36), 2 : 2 Vukan (48), 2 : 3 Vajngerl (71), 3 : 3 Sunčič (78), 3 : 4 Vajngerl (84).

Veržeje: Dervarič, Panič, Omrečnjak, Uršič, Hanžekovič, Vidmar, B. Osterc (Nemec), Sunčič, Kolb (Špilak), Kosi, Ropoša.

Apače: Kozar, Kurbus, Hvalec (Kaučič), Fifolt, Logar, Fras, A. Vajngerl, M. Vajngerl, Vukan, D. Vajngerl (Topolnjak), Cipot (Štraki).

Odranci : Čarda 1 : 2

Odranci – Igrišče Odranec, gledalcev 200. Sodnik: Mihelič (Maribor). Strelci: 0 : 1 Kerec (4), 0 : 2 Koltaj (39), 1 : 2 S. Kavaš (87).

Odranci: Marič, Kreslin (Zakojč), S. Virag, R. Berendijaš, Hozjan, Mertik (Lebar), B. Berendijaš, Brunec, Zdravec (P. Kavaš), S. Kavaš.

Čarda: Lepoša, Cmor, Čarni (Klemenčič), Jaklin, Meničanin, Cigut, Vogrinčič (Gomboc), Kerčmar, Kerec, Koltaj, Kranjc (Matuš).

Kema : Tromejnik Slovenica 4 : 0

Puconci – Igrišče Keme, gledalcev 200. Sodnik: Koren (Renkovci). Strelci: 1 : 0 Vučak (21), 2 : 0 Rakar (63), 3 : 0 Rakar (73), 4 : 0 Kuhar (74).

Kema: Sočič, Vinčec, D. Banfi, Gregorec, B. Sočič, Ivančič (Kuplen), B. Banfi, Kutoš, Rakar, Kuhar, Vučak (Bočkarič).

Tromejnik Slovenica: Husar, Pelcar, Smodiš, J. Horvat, Šinko, B. Šalamon, Cener (Hajdinjak), Kovač, B. Horvat, A. Šalamon, Kulcsar (Bence).

Nograd Hotiza : Črenšovci 5 : 1

Hotiza – Igrišče Nograda Hotize, gledalcev 200. Sodnik: Brence (Maribor). Strelci: 1 : 0 Györköš (36), 2 : 0 Györköš (39), 3 : 0 Tratnjek (43), 3 : 1 Plej (49), 4 : 1 Alabert Lackovič (61), 5 : 1 Györköš (73).

Nograd Horiza: Plej, Kulčar, Albin Lackovič (Cigan), Oletič, Kolar, Jakšič, Albert Lackovič, Kerek (Horvat), Robert Lackovič, Tratnjek, Györköš (Koudila).

Črenšovci: Hanžekovič, Matjašec, Hartman (Kustec), B. Horvat, Plej, Pintarič, Kreslin (Da. Horvat), Gomboc, De. Horvat, Vori, Tkalec.

Goričanka Big Fun : Bakovci 2 : 1

Rogašovci – Igrišče Goričanke Big Fun, gledalcev 100. Sodnik: Pintarič (Črenšovci). Strelci: 0 : 1 Faršang (13), 1 : 1 Kren (20), 2 : 1 Kosednar (79).

Goričanka Big Fun: Nemec, Gider, Buček, F. Vogrinčič, Ficko, Poredoš, Kren, Kolar, Kosednar (Marič), S. Vogrinčič (Gumilar), Lapoša.

Bakovci: Kamnik, Celcar, Viher, Sabotin, Bagola, Cor, Šnurer (Horvat), Donša, Faršang (Hari), Verban.

Lesoplast : Turnišče 1 : 1

Križevci – Igrišče Lesoplasta, gledalcev 500. Sodnik: Kopajnik (Ptuj). Strelci: 0 : 1 Kreslin (50), 1 : 1 Krančič (86).

Lesoplast: Zver, Šebok, Sukič (Ulen), Žvič, Kardoš, Škerlak, Krančič, Kerčmar, Časar (Gjergjek), Škaper, Malačič (Vavroš).

Turnišče: Dominko, D. Pucko, J. Pucko, Prša, Buzeti, Mujdrica, Ternar (Kreslin), Tompa (Hozjan), Gabor, Škafar, Lacko (Doma).

Kobilje : Bistrica 0 : 3

Kobilje – Igrišče Kobilja, gledalcev 100. Sodnik: Herceg (Šalovci). Strelci: 0 : 1 Kustec (14), 0 : 2 Kuzma (80, 0 : 3 Ozbetič (85)).

Kobilje: Cener, Turner, Gregorec (Kutoš), Horvat, J. Bukovec, Nemet, Laci, Gyurkač, Trajber, Karlovčec (Penhofer).

Bistrica: I. Kustec, Lazar, Horvat, Maučec, R. Kolenko, Fifonja, Veldin, Ozbetič, Kuzma (Cigan), Gruškovnjak (A. Kolenko), D. Kustec.

Ljutomer	2	0	0	2	2:4	0
Lipa	2	0	0	2	4:8	0

1. MNL Lendava

Rezultati – 2. kolo
Olimpija : Panonija 0 : 0
Polana : Nedelica 0 : 4
Čentiba : Dobrovnik 2 : 2
Lakoš : Petišovci 3 : 2

Nedelica	2	2	0	0	10:1	6
Lakoš	2	2	0	0	4:2	6
Čentiba	2	1	1	0	9:3	4
Dobrovnik	2	1	1	0	6:2	4
Olimpija	2	0	1	1	0:1	1
Panonija	2	0	1	1	1:6	1
Petišovci	2	0	0	2	3:10	0
Polana	2	0	0	2	0:8	0

2. MNL MS

Rezultati – 2. kolo
Bogojina : Hodoš 1 : 1
Dokležovje : Rotunda 4 : 1

Hodoš	2	1	1	0	7:3	4
Makoter	2	1	1	0	5:1	4
Šalovci	2	1	1	0	4:1	4
Dokležovje	2	1	0	1	4:3	3
Puška	2	1	0	1	3:2	3
Gančani	2	1	0	1	2:5	3
Bogojina	2	0	1	1	1:4	1
Rotunda	2	0	0	2	3:10	0

2. MNL Lendava

Rezultati – 2. kolo
Žitkovci : Graničar
Nafta (v.): Mostje
Dolina : Kapca

Žitkovci	2	2	0	0	8:1	6
Mostje	2	1	1	0	6:2	4
Nafta (v.)	2	1	1	0	6:4	4
Dolina	2	1	0	1	5:5	3
Kapca	2	0	0	2	3:9	0
Graničar	2	0	0	2	1:8	0

Hokej na travi

Hokejska zveza Slovenije brez predsednika!

Po treh letih je bila v Murski Soboti skupščina Zveze za hokej na travi Slovenije. Predsednik Milan Regvat je v svojem poročilu ugotovil, da z opravljenim delom ni zadovoljen in da se je večina problemov, ki je bila evidentna že v prejšnjem odboju, ponavljala. Med drugim je povedal: »Državna, pokalna in dvoranska prvenstva so sicer potekala po sprejetem programu, vendar je bilo veliko pritožb in pripomb na sojenje tekem. Problemi bi se lahko hitreje in pravilneje reševali, če bi delovale komisije, ki so bile imenovane na skupščini. Večina komisij je bila le na papirju, tekme so sodili predvsem aktivni igralci posameznih klubov, tako da zveza sploh nima sodniške organizacije.

V Zvezi za hokej na travi Slovenije deluje le pet klubov in je ena najmanjših v Združenju športnih zvez, ki deluje pod okriljem olimpijskega komiteja. Da je bilo delo zveze še bolj oteženo, je po nekaj mesecih odstopil sekretar Sandi Atelšek, ob koncu lanskega leta pa je odstopil še sekretar Štefan Mesarič. Kljub sklepom skupščine nikoli ni bilo izdelano finančno poročilo o delovanju zveze v prejšnjem obdobju, tako da smo se morali kar nekaj časa ukvarjati s finančnimi obveznostmi, ki so počasi prihajale na zvezo. Zveza je skoraj brez državne pomoči živela z donacijami raznih sponzorjev, med katerimi je v najtežjih trenutkih priložila le Zavarovalnica Triglav Murska Sobota. Kljub omenjenim težavam je zveza organizirala nekaj prijateljskih meddržavnih tekem in tekmovalje za panonski pokal. V tem mandatu so predvsem naši klubi Slovenijo uspešno predstavljali na evropskih tekmovanjih tako v moški kot ženski konkurenci in se uveljavili kot odlični organizatorji.

Kljub finančnim težavam je bilo opaziti kvaliteten rast slovenskega hokeja na travi, zaživel pa sta tudi ženski ekipi v Predanovcih in Moravskih Toplicah, »je povedal dosežani predsednik Milan Regvat. V razpravi je bilo danih nekaj pobud za boljše delo zveze v prihodnje. Po mnenju predstavnikov klubov bi se moralo čimprej urediti finančno stanje v zvezi, spremeniti tekmovalni sistem, ki bi bil privlačnejši, uvesti šolska tekmovanja v regiji in ustanoviti vsaj še en hokejski klub. Dogovorili so se, da bo v nedeljo, 10. septembra, v Lipovcih tekma za super pokal med Lekom in Triglavom, na turnirju pa naj bi sodelovala tudi preostala moštva.

Izvolili so novo vodstvo Zveze za hokej na travi Slovenije. Za predsednika je bil izbran Stanko Kerčmar, za podpredsednika Stanko Kerman in Borut Premzl, za tajnika Štefan Mesarič, za selektorja članske reprezentance Jože Časar, za pomočnika pa Miran Mesarič. Selektor naj bi na super pokalu sestavil slovensko reprezentanco, ki bo še ta mesec sodelovala na tekmovalju za panonski pokal v Bratislavi.

Letos naj bi tudi proslavili 50-letnico hokeja na travi v Sloveniji. Zaradi nekaterih nerešenih zadev v zvezi in odsotnosti nekaterih članov je na skupščini novoizvoljeni predsednik Stanko Kerčmar odstopil, tako da je zveza zdaj brez predsednika.

FERI MAUČEC

Mali nogomet

V prvem kolu prvenstva v prvi državni ligi malega nogometa je ljubomski Meteorplast gostoval v Tolminu in z domačim Puntarjem igral neodločeno 3 : 3. Strelca za Ljutomerčane sta bila Kumik, 2, in Stojko. (NŠ)

Strelstvo

Ekipni pokal LD Križevci

LD Radgona je pripravila tekmovalje v streljanju na umetne golobe in tarčo srnjaka za pokal Kmetijsko-živilskega sejma.

Med 150 tekmovalci 15 lovskih in strelskih družin je zmagala v ekipnem delu tekmovalja za pokal organizatorja LD Križevci (Karel Pojbič, Denis Pojbič, Dejan Gom-

boc, Franc Vidonja, Geza Bačić) pred LD Cankova in LD Svečina. Med posamezniki je zmagal Andrej Kovačič (LD Svečina) pred Dejanom Gombocem (LD Križevci).

V tekmovalju za pokal sejma (MK puška – srnjak) je zmagal Karel Majer (LD Šentilj) pred Martinom Maričem (LD Grad Kuzma) in

Košarka



Košarkarski klub Radenska Creativ je bil gostitelj mednarodnega košarkarskega turnirja, na katerem so sodelovale štiri ekipe: Maccabi iz Izraela, Townsville iz Avstralije, Union Olimpija iz Ljubljane in Radenska Creativ iz Murske Sobote. Največ so pokazali Ljubljančani, ki so premagali Townsville z 98 : 78 in Maccabi s 94 : 83. Radenska Creativ je igrala s Townsvillu in izgubila s 76 : 95. Sobočani so igrali dobro, z igro pa so navdušili tudi nekateri mladi igralci. Strelci za Radensko Creativ: Meško 22, Niderl 15, Želj 15, Žakula 10, Besedič 8 in Novak 6. (FM, fotografija: NJ)

Kajak kanu

B. Horvat prvak, N. Škraban tretja

Na reki Savi v Hrastniku je bilo državno člansko prvenstvo kajakašev in kanuistov v spustu na divjih vodah. Med 57 tekmovalci in tekmovalkami so sodelovali tudi člani in članice Kajak kanu kluba Mura iz Kroga in se lepo odrezali. Najuspešnejši je bil Borut Horvat, ki je zmagal med člani C-1 in postal državni prvak. Miran Bokan je bil četrti, Miha Kreft pa peti. Med člani K-1 je zasedel Beno Sakač dvajseto, Tomaž Pajnhart pa šestnajsto mesto. Izkazali sta se tudi Nata-

ša Škraban, ki je zasedla tretje mesto, in Nataša Bokan, ki je bila četrta. V soboto bo v Novi Gorici državno mladinsko prvenstvo. (FM)

Namizni tenis

Ocepek drugi

Na prvem odprtem državnem mladinskom turnirju v Ljubljani je med 70 igralci iz 22 klubov sodelovalo tudi 6 igralcev Moravskih Toplic Sobote in eden Keme iz Pucencec.

Izvrsten je bil Ocepek, ki je v polfinalu nepričakovano premagal prvega favorita in državnega reprezentanta Jazbeca in zasedel drugo mesto, to pa je njegova najboljša uvrstitev. Ropoša in Gorčan (Kema) sta se uvrstila med šestnajstero, kar je lep uspeh zlasti za Gorčana. Roudi se je uvrstil v finalno skupino.

M. U.

Atletika

Pelci pokalni prvak

V Novem mestu je bilo finalno tekmovalje za atletski pokal Slovenije za mladince. Sodeloval je tudi član AK Pomurje iz Murske Sobote Samo Pelc in v teku na 400 m z rezultatom 49,53 zasedel prvo mesto ter postal pokalni prvak Slovenije, to pa je eden njegovih največjih uspehov. Na mednarodnem članskem atletskem mitingu v Celju je v teku na 400 m s časom 49,39 zasedel peto mesto.

Na tradicionalnem Ptujskem maratonu so med več kot 150 tekači iz Hrvaške in Slovenije sodelovali tudi tekmovalci TS Radenske. Najhitrejša med njimi je bila Jožica Šiftar, ki je bila v malem maratonu z rezultatom 1:31,29 absolutna zmagovalka.

Prejela je tudi pokala za najhitrejšo v svoji starostni skupini in kot najhitrejša v letošnjem cilju. Izkazal se je tudi Karli Vrtnjak, ki je v svoji starostni skupini zasedel drugo mesto. Mladinec Gregor Ficko je bil med člani peti, Milan Sapač pa pri starejših članih šesti. V teku na 7 km je zasedel Slavko Kumeč (GR) v absolutni kategoriji peto mesto.

G. G.

Spidvej

Lendava ekipni državni prvak

V Krškem je bila četrta, finalna dirka za državno klubsko prvenstvo v spidveju. Med štirimi ekipami so imeli največ uspeha tekmovalci Ljubljane, ki so z 32 točkami zasedli prvo mesto pred Avstrijo, 30, Lendavo, 29 (Koren 8, Kral 8, Lekše 7, Feher 6), in Krškimi, 28 točk. Po štirih dirkah so končni zmagovalci tekmovalci Lendave s 109 točkami pred Krškimi, 100, in Ljubljano, 92 točk.

Spidvejisti Lendave so v tretini zgodovini tovrstnega tekmovalja tako prvič postali državni ekipni prvaki, to pa je vsekakor lep uspeh. (FM)

Šport od tod in tam

Judo – Na državnem mladinskem prvenstvu v judu, so sodelovali tudi Lendavčani. Najboljši med njimi je bil Gorazd Recek (do 100 kg), ki je zasedel drugo mesto. Matej Časar (do 66 kg) je bil tretji, Aleš Nedelko (do 81 kg) peti, vsi Judo klub Lendava, Leon Ozmeč (do 60 kg), JK Borilnih veščin Lendava, pa sedmi. (FB)

Hokej na travi – Moška in ženska ekipa Triglava iz Predanovca je gostovala v Zagrebu in odigrala prijateljski tekmi z ekipama Mladosti. Zagrebčani so bili boljši pri moških in zmagali s 5 : 2, pri ženskah pa je zmagal Triglav z 2 : 0. (FM)

Športne igre KS Beltinci – V Lipovcih so bile prve športne igre krajevnih skupnosti občine Beltinci. Sodelovalo je 6 ekip, medtem ko se KS Ižakovi in Dokležovje tekmovanja nista udeležili. Zmagala je KS Lipovci. V vlečenju vrvi za posebno nagrado KS Lipovci pa so zmagali Gančani. (FM)

Košarka – KK Radenska Creativ organizira medklubski košarkarski turnir, na katerem sodelujejo štiri ekipe: Triglav iz Kranja in Kemoplast Alpos iz Šentjurja (oba prvoligaša), Jurij Plava laguna iz Ljubljane in Radenska Creativ (oba člana 1. B-lige). V petek ob 17.00 Triglav:Jurij Plava laguna, ob 19.00 Radenska Creativ:Kemoplast Alpos. V soboto ob 10.00 Radenska Creativ:Jurij Plava laguna, ob 12.00 Triglav:Kemoplast Alpos, ob 16.00 Kemoplast Alpos:Kurij Plava laguna in ob 18.00 Radenska Creativ:Triglav. Tekme bodo v telovadnici OŠ I. (FM)

Odbojka – V prvi pripravljalni tekmi pred novo sezono v prvi državni ligi so premagale odbojkarice Zavarovalnice Maribor Ljutomer Ptuj s 5 : 0. (NŠ)

Kegljanje – V prijateljskem kegljaškem srečanju je Železničar Čakovec premagal Nafto iz Lendave s 7 : 3 (6357:6243). Najuspešnejši pri Nafti so bili Peric z 840 keglji, Radakovič z 825 in Matko z 815 keglji. (FB)

Strelstvo – Na društvenem strelskem tekmovalju z MK puško Coala iz Petišovca je zmagala med 16 ekipami SD Tišina s 527 krogi, med posamezniki pa Dušan Žiško (Tišina) s 183 krogi pred Marjanom Balazicem (Gančani), 179 krogov. (FB)

Letalstvo – Aeroklub Priek Ljutomer organizira skupaj z Letalsko zvezo Slovenije od 15. do 17. septembra drugo odprto državno prvenstvo v letenju z ultralahkimi letalnimi napravami – dvosedi. Tekmovalje bo na vzletišču v Veržejju. (FM)

Kolesarstvo – Občina Cankova in KK Tropovci organizirata cestno kolesarsko dirko za pokal občine Cankova, ki šteje za pokal Slovenije za otroke in mladince. Dirka bo v nedeljo, 17. septembra, ob 10. uri s startom in ciljem pri jezeru v Krašcih. Tekmovali bodo na 17.800 m dolgi krožni progi. Prijave sprejemajo do 15. septembra na naslov KK Tropovci, Kolesarska ulica 64, Tropovci. (FM)

Kolesarstvo – Občinska športna zveza Moravske Toplice organizira 4. rekreativni kolesarski maraton, ki bo v soboto, 16. septembra, ob 13. uri v športnem parku Zdravilišča Moravske Toplice. Startnina je 2000 SIT, za imetnike olimpijske kartice pa 1500 SIT. Na voljo bosta dve progi na 28 in 50 km. (FM)

Tenis – V Radencih so odigrali 5. kolo pomurske poletne teniške lige. V kategoriji A (tekmovalci) je v vodstvu Aleš Černjak s 119 točkami pred Primožem Starčičem in Petrom Polaničem, po 43 točkah. V kategoriji C (nad 35 let) vodi Miha Potočnik s 120 točkami pred Sašom Babičem, 114, in Milanom Žnuderlom, 71 točk. V kategoriji D (nad 45 let) vodi Lojze Filipič s 103 točkami pred Francem Maučecem, 96, in Jožetom Bračkom, 90 točk. (FM)

Rokoborba

Sobočani peti v Italiji

V Modeni je bil članski turnir v rokoborbi. Med ekipami iz Slovaške, Hrvaške, Italije in Slovenije je sodelovala kadetska ekipa RK M. Sobota (R. Miholič, S. Miholič, A. Krojs, J. Kuhar in okrepitev J. Florjancič iz Keorja). Zmagala je ekipa Dukle iz Slovaške, ekipa M. Sobote pa je bila peta. Najboljši je bil Slavko Miholič s tremi zmagami. (FM)

Bela Pavlič, predsednik Atletskega kluba Pomurje

Ob boljših delovnih razmerah tudi boljši rezultati

Na nedavnem občnem zboru atletskega kluba Pomurje iz Murske Sobote je bil izvoljen za novega predsednika Bela Pavlič, dolgoletni športni delavec. Z njim smo se pogovarjali o stanju, problemih in načrtih kluba.

– Izvoljeni ste bili za novega predsednika kluba. Kakšno zapaščino ste dobili?

»Ker je bil klub poldrugo leto brez predsednika, strokovno delo in rezultati posameznikov niti niso tako slabi. Težave pa so bile na organizacijskem in finančnem področju. Zaradi tega so bili atleti in atletinje prikrajšani za marsikatero tekmovalje. Delo v klubu pa je slo nelo na peščici atletskih delavcev.«

– V Atletskem klubu Pomurje se združujejo mladi talenti, imajo dovolj možnosti za nadaljnji razvoj?

»Z izvolitvijo novega vodstva kluba smo usmerili vse naše delo v zagotavljanje razmer za delo, tre-

ninge in tekmovalje. To smo doslej uspeli, saj so se vse kategorije naših tekmovalcev v zadnjih treh mesecih udeležile vseh tekmovalj, ki so bila organizirana v Sloveniji, pa tudi nekaterih tekmovalj v Avstriji, Madžarski in Hrvaški. Poleg načrtnega strokovnega dela v klubu, ki ga bomo okrepili, smo v tem kratkem času opremili naše tekmovalce z drsi in trenerkami, tako da so enotno oblečeni. Kupili smo blazine za skok v višino in skok s palico. Na atletskem stadionu urejamo tudi prostor za met krogle. Tako ustvarjamo razmere za normalno delo, ki lahko prinese tudi boljše tekmovalne dosežke. V naše vrste tudi vključujemo perspektivne atlete in atletinje iz osnovnih in srednjih šol iz celotnega Pomurja. Pričakujem, da bomo imeli v najkrajšem času v našem klubu zastopane vse kategorije tekmovalcev in da bomo lahko uspešno tekmovali tudi v ekipnih konkurencah doma in v tujini.«

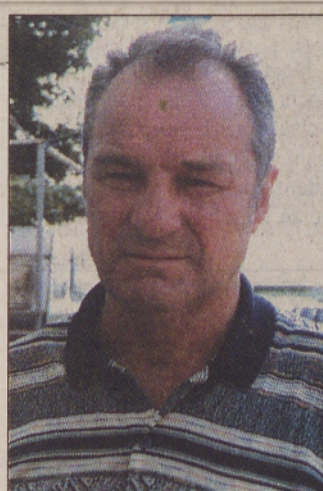
Stankom Rojkom (LD Negova). V nagradnem tekmovalju v streljanju na umetne golobe je zmagal Boštjan Maček (LD Radovci) pred Romanom Dreslerjem (LD Apače). V tekmovalju dvojic sta zmagala Andrej Sapač (LD Rogašovci) in Martin Marič (LD Grad Kuzma). (FM)

– Denar je tesno povezan tudi z zagotavljanjem strokovnih kadrov v klubu. Kakšno je stanje?

»Trenutno imamo v klubu primerne strokovne kadre. Za doseganje boljših rezultatov pa bo potrebno več strokovnega dela s posamezniki in posameznicami, zato nameravamo v klub pritegniti še kakšnega atletskega strokovnjaka ali nekdanjega atleta.«

– Atletski klub Pomurje vsako leto organizira nekatera že ustaljena tekmovanja. Ali nameravate pri tem kaj spremeniti?

»Atletski stadion v Murski Soboti ne omogoča vse atletskih tekmovalj. Vseeno pa je primeren za nekatera tekmovanja, ki jih tudi izvajamo. Zaradi večje popularnosti atletike pa nameravamo v prihodnje organizirati več tekmovanj. K sodelovanju bomo povabili tudi Združenje atletskih sodnikov Mur-



FERI MAUČEC

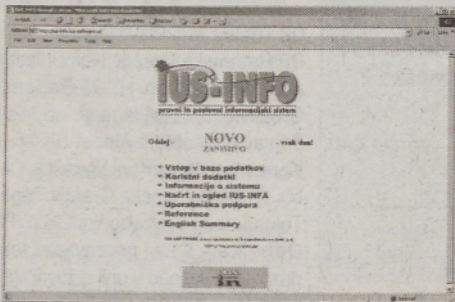
Varna povezava

Trojanski konj je premagan



Prvi računalniški trojanski konj Liberty Crack je napadel Palmove ročne naprave in brisal vse uporabniške programe na njih. Kot vsi trojanski konji je bil videti legitimen, vendar ga ni bilo mogoče kopirati. Trojanski konji pogosto napadajo priključeni k programom za igre, odkrivajo gesla in uničujejo podatke na trdem disku. Žrtve prvega trojanskega konja že lahko uskladijo svoje ročne naprave z osebimi računalniki in rešijo izgubljene podatke, torej škoda ni tolikšna, bati pa se je, da bo prvi napad hekerje opogumil k novim. Takoj ko ima naprava dostop do omrežja ali katerekoli druge naprave, postane lahka tarča. Tako je španski virus Timof-nica letos julija pošiljal lastne kopije v imenike in nato kratka sporočila mobilnim telefonom. Virus Timof-nica je pokazal, da bodo osebni digitalni pomočniki in druge brezžične naprave čedalje bolj priljubljena hekerska tarča, zato so pri podjetju McAfee izdali protivirusni skener VirusScan Wireless za Palmove operacijske sisteme ter za Symbianov EPOC in Microsoftov Windows CE.

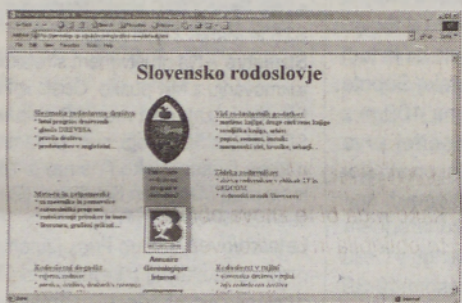
<http://ius-info.ius-software.si/>



Register vseh veljavnih predpisov, čistopisi vseh veljavnih zakonov, judikati, strokovni članki,

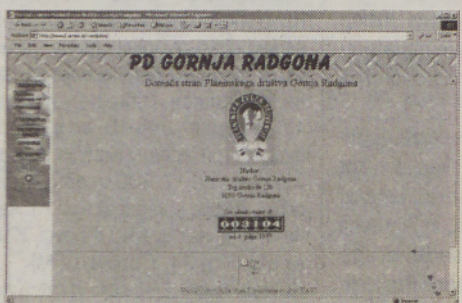
sprotno obveščanje o vseh novih predpisih.

<ftp://genealogy.iip.si/pub/incoming/srd/srd-www/default.html>



Domača stran Slovenskega rodoslovnega društva. Potrebujete računalniški program za spremljanje družinskega rodovnika?

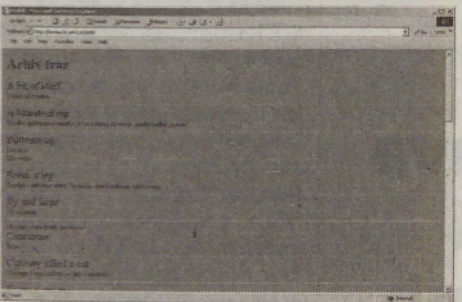
<http://www2.arnes.si/~ssdjutro/>



Domača stran planinskega društva Gornja Radgona. Na njej najdete opis pomurske

planinske poti, slike in opise tur in taborjenj, razpise za ture, vse o mladinskem odseku.

<http://torina.fe.uni-lj.si/jezik/>



Ste slišali frazo, pa ne veste, kaj pomeni? Imate težave z računalniškimi izrazi? Pošljite,

vprašajte. K sodelovanju vabjo tudi vse z znanjem in idejami.

Naslov in oceno vaše najljubše strani svetovnega spleta, tudi če ste jo izdelali sami, lahko predlagate tudi vi. Naslov naše elektronske pošte je: vestnik@eunet.si. Zadeva: Varna povezava.

Ko bom velika, bom učiteljica

Rada bi postala učiteljica. Ta poklic mi je všeč zato, ker imam rada majhne otroke. Učila bi v 1. in 2. razredu. Bila bi prijazna, včasih pa bi se tudi skregala, če bi bilo potrebno. Uporabljala bi palico, da bi lažje dosegla predmete. Z otroki bi hodila na različne predstave in v

galerije. Seveda bi jih učila pisati, računati, telovaditi in risati. Uživala bi, ko bi gledala njihove zvezke in prebiral njihove izmišljene zgodbe. Mislim, da bi me imeli učenci radi, ker bi tudi jaz njih imela rada.

TJAŠA GEČ, 3. RAZ.
OŠ I. M. SOBOTA

Dragi mladi dopisniki!

Počitnice so minile in čez čas boste najbrž spet dobili nov zagon za literarno in likovno ustvarjanje, fotografiranje in poročanje o zanimivejših dogodkih. Vestnik vas čaka z odprtimi rokami oz. rubriko, ki je posebej namenjena vam. Poimenovali smo jo Mularija, s čimer mislimo predvsem na vašo mladostno razigranost in ustvarjalnost. Prišpevke, risbe in fotografije nam lahko pošiljate s posredovanjem šolskih dopisniških (tudi literarnih ali novinarskih) krožkov, lahko pa tudi sami. Naš naslov je še vedno **Podjetje za informiranje, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 M. Sobota**, pripišite pa še »Za Mularijo«.

V pričakovanju, da se boste čimprej oglasili, vas lepo pozdravljam

JOŽE GRAJ

P. S.: Seveda vam želim vse najboljše v šoli, veliko uspehov, dobrih ocen ...

Kemija u kuhinji u usakdanjem življenju

Risanje z jodovico je že nekaj posebnega. Škrobna podlaga je kot nalašč za to, saj se jodovica ob nanosu nanjo obarva vijolično. Že sliši se lepo, videti pa je naravnost čudovito. Likanje perila ni nič kaj prijetno opravilo, vendar pa je likanje risbe toliko prijetnejše, če je le pobarvana z voščenkami. Ob močnih barvah lahko dobimo odtis, ker se vosek pri visoki temperaturi raztopi.

Likamo pa lahko tudi risbo, ki je popackana z limoninim sokom. Še lepše je, če je motiv lepo dodelan, na primer cvetje v vazi. Res da je limonin sok medlo rumene barve, toda pri likanju porjavi, ker beljakovine zakrnejo. Nekoč so na ta način fantje pisali skrivna pisma dekletom, če so bili njihovi starši proti zvezi. Zanimivo, ali ne?

Oljne barve se po navadi uporabljajo za slikanje na platno, vendar to ni edini način ustvarjanja. Oljne barve na vodi plavajo, ker so lažje od nje. In če po takšni vodi potegnemo list papirja, dobimo zanimiv »preliv« barv na njem. Kot naravna barvila pa lahko uporabljamo sok rdeče pese, kamilic, kavo ...

Pa gremo še h kemiji v kuhinjo. Jegličev sirup je zdravilo, njegova priprava pa ne zahteva dosti znanja. Potrebni so voda, posušeno zelišče

in sladkor. Sirup je uporaben šest mesecev. Pomaga pri izločanju sluzi iz dihal. Koristno, ali ne?

Danes vsi radi dišimo in želimo, da bi dišalo tudi vse okrog nas. Dišava iz jelkinih ali smrekovih iglic, kamilic, mete, melise, klinčkov, limone in alkohola je lahko pravšnja za odišavljenje prostora med prazniki. Lahko pripravimo tudi dišavni šopek ali blazinico.

Prav tako je uporaben zeliščni tonik za obraz. Poparek naredimo tako, da vodo zavremo, dodamo različna zelišča, nato pa primešamo eterično olje in po želji še limono. Tonik ni obstojen, saj je uporaben le 24 ur. Uporablja pa se kot čistilec kože, saj zlahka odmaši pore na njej.

Zdaj pa še nekaj za naše želodce. Vsi imamo radi želejeve bombone. In kako jih pripravimo? Želatina je posebna beljakovina, ki spreminja svoje stanje. Tako se utekočini, brž ko ji zvišamo temperaturo. Ko se ohladi, se spet spremeni, in to v prvotno stanje. V vodi seveda nabrekne. Za bombone je potreben le še okus. Z izvlečkom mentola, maline ali jagode to zlahka dosežemo. In kako okusne so šele karamelne lizike? Za pripravo je potreben le sladkor, ki se po segrevanju

do določene temperature utekočini in nastane karamelna masa. Ko se ohladi in strdi, spremeni barvo, postane zlato-rjava in ostane sladka. Lepo, a ne?

JERNEJA BABIČ, 8. RAZ.
OŠ STROČJA VAS

Bilo mi je hudo

Bilo je lepo junijsko jutro. Hitro sem vstal. Ko sem se oblekel in pozajtrkoval, sem stekel na vrt.

Iz pesjaka sem spustil psa Timija, nato pa odnesel kopensko želvico Bunkico na vrt pred našo hišo. Za želvo sem imel narejen poseben okvir iz lesa. Dal sem ga na travo (kot ograjo), nato pa sem tja položil še želvo, ne da bi opazil, da je bila pod okvirjem večja luknja. Bunkica se je brez težav povlekla skozenj in odšla. Šele čez čas sem opazil, da je ni. Začeli smo jo iskati - jaz, mama, oče in še moj pes Timi. Iskali in iskali smo jo, vendar zaman. Bilo mi je tako hudo, da so mi začele solze kar same padati iz oči. Bolelo me je tudi srce, saj sem spoznal, da sem bil jaz kriv, ker nisem bil dovolj pazljiv. Ko sem se nekoliko potolažil, sem si potihno rekel, da bo Bunkici v naravi mogoče še lepše, saj bo povsem svobodna. Čez nekaj časa pa sem dobil novo želvo, ki sem jo prav tako poimenoval Bunkica. Od takrat sem veliko pazljivejši.

JENER ČASAR, 4. B
OŠ I. M. SOBOTA

Muce

Muce so ljubke živali. Zanje je značilno, da so rade čiste, zato se umivajo. Pri tem uporabljajo svoje spretne tačke in jezik. Rade imajo tudi tople prostor, zato se zadržujejo ob topli peči. Tam spijo tudi podnevi. Ponoči pa gredo ven in postanejo lovci. Lovijo miške in druge glodalce. Našo ljubezen do njih nam vračajo tako, da predejo in se dobričajo. Tudi jaz imam dva mucka. Ime jima je Piko in Črnko. Imam ju zelo rada.

KATARINA SOČIČ, 3. RAZ.
OŠ PUČONC

Po slovesu

Sonce prikradlo se je na plan, na poljih obdelanih je obstalo; pokrajino razsvetlilo je, mene pa osrečilo je. Ne, to ni sonce, ne, to ni razsvetljena pokrajina. To je le sveta misel, ki mi razveselila je srce.

BENJAMIN PUHAN, 8. RAZ.
OŠ BOGOJINA

Pa je u glavnem mimo



Gre seveda za skrbi in težave v zvezi z nakupom učbenikov in šolskih potrebščin. Skoraj povsod v knjigarnah je bila precejšnja gneča. Naš posnetek je nastal v Dobri knjigi v M. Soboti. Foto: KATJA GERENČER

Moja soba

Moja soba je majhna. Je na sončni strani. V njej imam posteljo in pisalno mizo s predali, ki je na desni strani ob vratih. Na njej so sintetizator, radio, knjige in kozarec za svinčnike. Na steni visijo

slike. Pri pisalni mizi pa stoji koš za smeti. Imam tudi police, na njih pa knjige.

Na postelji spijo tudi moji medvedki. Levo od postelje je omara. V sobi poslušam radio, pišem do-

mače naloge, se učim, berem in se igram. Sobo pospravljam sama, ker lahko vmes poslušam radio in se igram z barbicami.

TJAŠA GOMBOC, 3. RAZ.
PODRUŽNIČNA OŠ PERTOČA

Ljubezen in sreča

V najglobljih oceanih so biseri skriti, čuvajo jih morski kiti. Dva bisera sta zlato rdeča, to sta ljubezen in sreča. V življenju spremljata vedno nas, širita se kot pšenični klas. Z besedami se ju ne da opisati, ne z barvicami narisati. Vsak ju je že doživel, vsak ju je lahko objel. Čutiš ju zelo mehko, nosiš ju zelo lahko. Včasih nas močno bolita, a za nas lepo skrbila. Vedno ju lahko imaš ob sebi, saj zelo rada sta ob tebi.

DAŠA KONYE, 7. RAZ.
OŠ I. M. SOBOTA



Čarovnik Mihec, lepo bi bilo, če bi nam pričaral same petice!



Prijatelja bom presenetil z žogo. - Narisal Jošt Slavič, 4. razred OŠ Krizevci pri Ljutomeru.

Napovednik koncertov

Murska Sobota

8. septembra: Elvis Jackson + Zaklonske prepeva + Rodoljubac, grajsko dvorišče
14. septembra: The Stroj, železniška postaja
19. septembra: Vitalij Osmacko (Ukrajina), Zvezda

Gornja Radgona

15. septembra: Siddharta + Pridigarji + CZD + Wrong + Juffi + Odpisani ..., sejmišče

Muta

8. septembra: Wrong + Blind Hate + C.R.A.S.H. + Red Max, festival Kempfest 2000

Ljubljana

9. septembra: Psycho-Path + Siddharta + Darkwood Dub (Jugoslavija) + Žoambo Žoet Workestra, Križanke
18. septembra: No Fun At All, Orto
21. novembra: Firewater + Foil, Orto

Gradec

11. septembra: The Dubliners, Orpheum

Besede srca!

Z vprašanji v življenje

Misliš kaj name, zdaj ko se ne vidi in ne slišiva? Te kdaj omamijo spomini in te popeljejo nazaj v tisti temen kraj, kjer sva se prvič poljubila? Se spomniš zvezd na nebu, ki so nama dajale nočno svetlobo? Zakaj je toliko ovir, zakaj ravno pri naju? Zdaj čas beži, jaz pa vem, da mi vseeno ni, ker to ni bil le bežen pogled, dotik in poljub, da bi rekel, da ti nič ni pomenil. Vem, da rad bi se ljubil z mano, tudi jaz enako čutim, a priložnosti več ni. Mogoče ljubezen ni obojestranska, a zase vem, da zame nisi bil le število v tistih dveh nočeh in dveh popoldnevih. Kako ljubeček obrazek je bil ob meni, ki sem ga božala takrat. Rekel si, da se boš poročil z mano, a ko bi zdaj vsaj prost bil, bi bilo življenje še lepše. Če ne bo več priložnosti, da bova skupaj, vedi, da te bom ohranila v večnem spominu. In tisti avto, ki si ga imel pred tem (od mame), s katerim sva se lahko peljala v vsako temno luknjo in v njej uživala. Upajva, da bova lahko spet skupaj, da bi lahko podoživela tiste trenutke pod milim nebom v avtu. Ne pozabi, ker vem, da si bova spet zmešala glave. Ne pričakuj, da te bom kar izpulila iz glave in odšla z drugim, nikoli ti ne bi tega naredila, ker te ljubim.

Majči



Sreča, s kom jo deliti?

Dežne kaplje neustavljivo udarjajo ob pisane dežnike, pod katerimi se skrivajo ljudje, ki hitijo v trgovine, šolo, cvetličarno ... Ulica je polna pisanih barv, čeprav je vreme kiso. Hodim mimo stvari, ki jih nikoli še nisem srečala, vidim pa tudi stvari, ki jih srečujem vsak dan in ki zato postanejo dolgočasne. A kaj hočeš, tak-

šno je življenje, ki ga živimo le enkrat, in še takrat so trenutki, ki ti razjedajo dušo. Edina rešitev je, da greš mimo njih, kot da jih sploh ne bi bilo, ali pa se spopri-meš z njimi ter sam nosiš posledice, ki po večini niso nasmejanega obraza. Usodo in lepo življenje si kroji-mo sami, zato moramo na svet gledati z vidika, ki je za nas nekaj dobrega, sprejemljivega. Če bomo silili tja, kjer so težave, se bomo znašli sredi ceste, ki vodi v več smeri, prava je samo ena. Ta nas popelje na pot veselja, zato moramo upoštevati vsa pravila. Proučiti moramo vse znake in razumeti njihovo skrito ideolo-gijo, ki naj bi jo razvozlati. Velikokrat pa nam razum ne dopušča priti do prave rešitve, tako da ostanemo brez sreče, ki naj bi jo imel vsak človek. Moramo se podati v boj za njo in si jo z vso silo priboriti nazaj. Čeprav bi bilo zaradi tega veliko težav in znoj, je potem spet vse povrnjeno v obilici sreče, ki jo delimo z ljudmi okrog nas, vendar ne z nekom, ki ti je ni pripravljen vrniti. Pojdi naprej, verjemi, na poti se bo našlo veliko takšnih, ki ti jo bodo skušali vračati, samo odprj oči in prislusni srcu, ki te bo vodilo, in življenje bo spet lepo.

Jana

Razočaranja

Vse se je začelo tistega dne, ko se je dekle zaljubi-lo vanj. Mislija je, da je pravi fant zanj, toda že ta dan je doživela prvo razočaranje. Rekel ji je, da ima drugo, in da mu ne pomeni nič, zato se je dekle odločilo, da ga bo skušalo pozabiti. Čez nekaj časa, ko ga je mal-ce pozabila, in je fant ostal brez punce, se je odločil, da bo dekle zapeljal. Njeno srce se je spet vnelo, ven-dar fant ni mislil resno, hotel se je le malo kratkočasi-ti. Tako je dekle doživelo prvi poljub, čez nekaj časa pa spet razočaranje.

Fant se je dekleta naveličal in jo zapustil. Dekle je spet jokalo za njim, ni ga mogla pozabiti. Toda zopet je prišel dan, ko je bil fant osamljen in dekle je zlahka pridobil nazaj. Ker je dekle verjelo, da se je spremenil in da mu je žal, mu je odpustila in ga zopet sprejela. Nekaj časa sta bila skupaj, dokler se fant ni spet nave-ličal in dekle zapustil. Dekle je spet točilo solze in mi-slilo, da je z njo konec. Toda še sedaj jo fant pridno izkorišča. Vedno znova splete nove mreže in ona se vedno ujame vanje.

Tomorrow

Strogo zaupno!

Sončku

Ni dolgo še od tega, odkar sem izvedela, da zagledal si se v Maggie. Res je lepa in postavna, pa tudi oboževalcev ji ne manjka. Vedi pa, da jaz miru ne bom ti dala in večno nate bom čakala!

Sončnica

Film: Misija nemogoče 2

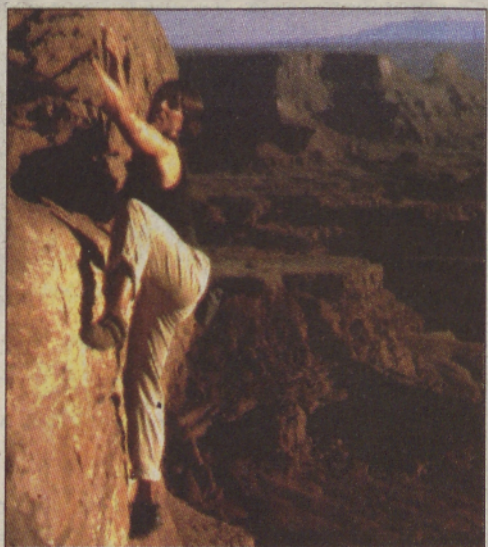
Hi-tech groteska

Če ne bi bilo drugega de-la ... Pravzaprav bi film Misija nemogoče 2 (Mission Impossible 2 ali MI-2) bil lahko odličen. Vendar le v primeru, če bi trajal samo eno uro. Prva ura je namreč zelo zanimiva in gledljiva, tudi ka-mera je zelo izrazita, Tom Cru-se pa ne naredi – ne boste ver-jeli – niti ene same akcije. Izhodišče za kvaliteten film o agentu Ethanu Huntu, ki daje prednost razumu pred mišica-mi in umiku pred nasiljem, je

torej dano. To-da vse to po-kvari druga ura filma, kjer je hongkonški re-žiser John Woo (The Killer, Bul-lett In The He-ad, Hardboiled) strpal noter vse akcijsko, kar je prej izpustil.

Sicer so njego-ve akcije večino-ma posnete v po-časni tehniki in bolj spominjajo na balet, toda vsega je preveč, ne manjka akcijskih ki-li-sejev, kot so dirjanja in odštevanje sekund, najbolj pa je pretiraval pri vožnji Toma Cruisa z motorjem, kjer le-ta izvaja takšne fantazijske točke, da publika širom po slovenskih ki-nodvoranah ironično ploska. Tudi njegov antijunak Sean Ambrose (Dougray Scott) ni preveč prepričljiv in kakšnim karizmatičnim negati-vcem tipa James Remar v filmu 48 ur ne sega niti do kolen. Spet se pojavi Rade Šerbedžija, ki je očitno v zadnjem času priljubljen pri holly-woodskih režiserjih, vendar govori takšno polomljeno angleščino, da je še sreča, da so mu namenili vlogo Rusa. Anthony Hopkins pa nastopi le dvakrat v filmu, verjetno samo za-radi imena.

Sama zgodba je na moč enosta-vna: ruski znanstveniki izumijo zdra-vilo za neko zvrst kuge in obenem tudi virus, ki jim pobegne izven kon-



trole. V rokah mednarodnih pre-kupčevalcev je ta virus vreden mi-lijarde, če pa ne bo denarja, ga bodo spustili med človeštvo. Pro-blemi za Ethana Hunta nastopijo, ko si njegova ljubljena sodelavka Noah pod prisilo vbrizga virus in ima še samo 20 ur življenja. Razen če ne dobi antivirusa ... Film so snemali na atraktivnih lokacijah: v Sydneyu in avstralski goščavi, v Arizoni in špan-ski Seville. V njem se tolikokrat poja-vijo instrumenti tipa GPS (Global Positioning System) in podobni, da se boste vprašali, če Misija ni samo predolga reklama za visoko tehniko. In John, prosimo te, naslednjič izpu-sti sceno z motorjem, ker nismo debili. Če ti Američani verjamejo, ne pomeni, da ti bomo tudi slovenski kinoobiskovalci. Misija 2 je tipičen film, za katerega bodo fantje rekli, da je »brezveze«, dekleta pa, da je »še kar v redu«. TOMO KOLEŠ ■

Vaša čustva!

Njene oči

Nekje sredi polj se življenje je ustavilo zanj, v iskanju nenehnem se izgubila je med ljudmi. Že dolgo nazaj se s srečo je igrala, v modrini oči je veselje sijalo, toda senca je prekrila nasmeh in zdi se, kot da srečna ni bila nikdar, a jaz le v njene oči pogledam in vem, kje se je smejala njeno srce, nekje daleč, med ljudmi z modrino v očeh.

Sonja K.

Najina zgodba

Grozno glava me boli, ker strl si moje srce ti. Misliš si, da sem otrok le, ki verjame vsem vse. Že od začetka vedela sem, da moj nikoli ne boš povsem. Toda kljub vsemu sem te ljubila noro in pozabila, da z drugo včeraj pil si oro. Vse sem pozabila in vedno znova ti oprostila, a sedaj ti zapustil si me in mi rekel: »Končno konec je!«

Miša

Iluzija

Ozirala sem se zvedavo, zazrla se v daljavo na obzorje prostrano, le senca bila je z mano, ki spremljala me je zaspalo, in veter, ki skuštral je lase, ter sonce, ki objemalo me je. Nemir v meni je bil, ker iluzij se je napil, sanjala sem v sebi, da bila bi ob tebi, tvoja bila bi princeska, tvoje sonce, svetla zvezda, edina ljubezen tvoja, ne le drobec peska, ki le brcnil, poteptal bi ga, in stisnila se k tebi bi, da objel, poljubil bi me ti.

Sonja Š.

Ranjeno srce

Kako rada bi te znova objela, te poljubila in te nikoli več izgubila. Srce se joče, hrepeni po tebi, ti me hočeš, a jaz ... Ne vem, kaj naj naredim. Solze stopijo mi v oči, ko vidim te, a ti, ti se mi le smejiš, ne veš, da mučiš me močno.

Ghost

Vedno znova

Vedno znova roji mi po glavi le tisti čas, ko bila sva midva objeta in zaljubljena. Vedno znova se sprašujem, kje sedaj si ti, zakaj minili so časi, ko sva se ljubila. A vedi, da vedno znova mislim še nate in vedno znova si te želim.

Mateja H.

Večni popotnik

Oko mirno spati več ne more, srce miru mi ne da, želi si oditi v svet. Vem, da miru nikjer našla ne bom, zato z vetrom odšla bom v svet. Odšla bom in se spet vrnila, obšla bom v svet, večni bom popotnik.

Tamarine

Tebli

Prišel bo čas, ko me boš popolnoma pozabil, in moj obraz bo popolnoma izbrisan iz tvojega spomina. In če ti bo moja slika ovita do druge, sežgi jo, in ko bo iz nje nastal prah, se spomni teh mojih besed: »Ljubila sem te in vedno te bom.«

Nataša C.

P. S.: V uredništvu Vestnika smo zelo veseli tolikšnega odziva, saj ste nas s svojimi pesmimi in zgodbami kar zasipali. Trudimo se, da bi prav vse objavili, za vaš trud pa vam občasno podelimo tudi praktične nagrade. Tokrat jih bosta po pošti prejeli Sonja K. in Majči.



Mission Impossible 2, ZDA 2000. Režija: John Woo. Igrajo: Tom Cruise, Thandie Newton, Dougray Scott, Ving Rhames, Anthony Hopkins. Dolžina filma: 2 uri. Na sporedu v soboškem kinu Park od 13. do 17. septembra.

HOROSKOP

OVEN



Ona: Nikar ne zamudi priložnosti, ki se ti bo ponudila. S prijatelji se boš odpravila na zanimiv potep, ki se bo končal na povsem nepričakovan način. Toda kaj hitro boš spregledala, kam pes tace moli.

On: Končno bo odkrita tvoja velika skrivnost, vendar bo vse skupaj minilo brez velikih posledic. Izlet v dvojce ti bo prinesel prijetno osvežitev v ljubezni, ki si jo iskal že dalj časa. Pazi se, nekdo ti hoče škodovati!

BIK



Ona: Vedi, da lahko od prijatelja pričakuješ kvečjemu toliko, kot si mu pripravljena dati. Nikar ne čakaj predolgo, saj lahko kaj hitro ostaneš sama in praznih rok. Poskusi raje z majhno zvijačo.

On: Začel se boš spraševati, ali je določen dogodek le golo naključje ali premišljeno delo nekoga, ki se ti že dolgo motovili pod nogami. Nikar se ne zanašaj na svojo srečno zvezdo, ampak stori kaj konkretnega!

DVOJČKA



Ona: Če boš hotela prisiliti partnerja, da bo živel po tvojih pravilih, ga boš kaj kmalu izgubila. Poskusi biti vsaj malo strpnost, in mu ponudi neke vrste kompromis. Zadnja beseda pa bo vseeno tvoja ...

On: Vprašanje je, ali bo tvoj poslovni partner privolil v razmerje, ki nima s poslovnostjo prav nobene zveze. Kaj hitro se ti lahko zgodi, da se boš na koncu prav ti zapleteš v mreže, ki si jih nastavljal nekemu drugemu.

RAK



Ona: Nenadoma se ti bo zazdelo, da te vse skupaj dolgočasni. Le kje so tisti časi, ko se je okoli tebe dogajalo tisoče zanimivih reči? Mogoče pa je že skrajni čas, da storiš nekaj tudi zase in za svojo srečo.

On: S prijatelji se boste kar pošteno povesečili, za nameček pa boš ponovno spoznal še izredno privlačno dekle iz daljne preteklosti. Oba bosta ugotovila, da sta si bila že takrat zelo všeč, sedaj pa bosta to tudi izkoristila.

LEV



Ona: Bodi pozorna na prijateljeve besede in mu poskusi tudi ti povedati kaj lepega. Zgodilo se ti bo nekaj zelo neprijetnega, a se boš po temeljitem razmisleku vsemu skupaj le še smejala. Premisli o nasvetu za počitnice.

On: Skušal boš potolažiti svojo prijateljico in to ti bo tudi uspelo. Vajin odnos bo postal normalnejši - obeta se vama prav prijetno potovanje, iz katerega lahko potegneta korist oba.

DEVICA



Ona: Nikar ne računaj s tem, da ti bo partner kar tako odpustil zadnji spodrslija, saj postaja zaradi tvoje raztresenosti že rahlo nestrpen. Preveliko tveganje ti lahko prinese le izgubo, zato dvakrat premisli.

On: Nima smisla, da porabljaš svojo energijo tam, kjer nimaš od tega prav nobene koristi. S prijatelji se boš domenil za nekaj prav imenitnega, ki ti bo zelo popestrilo dolgočasen vsakdanjik.

TEHTNICA



Ona: S popolnoma novim pristopom boš naredila na svoje prijatelje kar precejšen vtis. Izkoristila boš trenutno situacijo in prav hitro se boš znašla v prijetni moški družbi. Pazi na svoja čustva.

On: Poslovni uspehi so ti odprli mnoga vrata, o katerih si nekoč mislil, da bodo ostala za vedno zaprta. Potrudi se obdržati trenutni življenjski ritim, saj se ti obeta kopica prav zanimivih doživetij. Darilo!

ŠKORPIJON



Ona: Izogibaj se prepirom, saj lahko v jezi izgovoriš beseda, ki jih boš kasneje še presneto obžaloval. Dobiš boš priložnost, da začneš popolnoma na novo, a te bo preteklost preveč privlačila.

On: Začel boš zanemarjati svoje delovne naloge, to pa ti bo prineslo kopico kritik in nasprotovanj. Po drugi strani pa ti bo v ljubezni vse obilno povrnjeno, čeprav na nekoliko drugačen način, a še lepši kot ponavadi.

STRELEC



Ona: Ne razmišljaj toliko o globini in pomenu nekega prijateljstva, ampak živi raje tako, kot ti narekuje tvoje srce. Nasprotnik, ki ti greni življenje, te samo podžiga v prizadevanjih, da bi čimprej dosegla svoj cilj.

On: Posli so se začeli obračati na bolje in od tebe bo odvisno, ali jih boš uspel obdržati na trenutni ravni. Prijatelji ti bodo pripravili presenečenje, toda vprašanje, ali ti bo všeč.

KOZOROG



Ona: Ne poskušaj spreminjati življenjskih navad, saj boš kmalu naletela na osebo, ki te bo prav zaradi njih kovala v zvezde. Predvsem pa hodi naokoli z odprtimi očmi in ušesi, kajti nekaj se bo zgodilo.

On: Tvoje prepričanje, da je pametneje skrivati svoja čustva, te bo pripeljalo do resnih nesporazumov s partnerko. Vse drugače pa bo na poslovnem področju, saj se ti tu obeta prava eksplozija.

VODNAR



Ona: Partner si bo tvoje trenutno omahovanje razlagal popolnoma drugače, kot si boš želela. Nikar ga ne podcenjuj, kajti prav hitro se ti lahko zgodi, da boš ostala sama. Poskrbi za svoje zdravje.

On: Nekdo se zelo trudi, da bi ti olajšal neprijetno situacijo, vendar ostajaš še naprej slep in zaverovan v nekaj, kar sploh ne obstaja. Poslovni načrti se ti lahko kaj hitro prevesijo v pravo polomijo.

RIBI



Ona: Je že res, da sedaj nisi ravno v zavidanja vrednem položaju, toda naj te tolaži to, da bi lahko bilo vse skupaj še veliko slabše. Tako pa ti še vedno ostaja vsaj partnerjeva podpora, pa četudi le moralna.

On: To, da si nekaj želiš, še ni dovolj, treba se bo tudi angažirati in storiti potrebne korake. Predvsem pa se ne podcenjuj, saj si sposoben tudi takšnih reči, ki so bile nekoč resnično nedosegljive.

Pomurske lekarne razkrivajo zdravilne skrivnosti

Apneja med spanjem

Na kaj pomislite, ko zaslišite besedo »smrčanje«? Na debelega možakarja srednjih let, ki je zadremal, kajne? A to je le del resnice. Čeprav smrčanje ne velja za nekaj »ženskega«, vseeno prizadeva tudi lepši spol. Raziskovalci ocenjujejo, da smrči okrog 15 odstotkov prebivalcev, v Sloveniji to pomeni okrog 300.000 ljudi in približno toliko neprespanih partnerjev. Pri nekaterih je smrčanje blago, pri drugih pa je lahko naravnost rušilno, saj ima lahko resne učinke na zdravje in počutje.

Smrčanje - več kot le hrup

Glasno smrčanje je lahko tudi znak, da med spanjem občasno nehate dihati, to pa je škodljivo za zdravje. Lahko je torej simptom potencialno nevarne dihalne motnje, t. i. *nočne apneje* ali *apneje med spanjem*. Apneja (odsotnost dihanja) je funkcionalna sprememba,

ki onemogoča normalno dihanje med spanjem. Pojavi se, ko se mišice jezika in zgornjih dihalnih poti med vdihni sprostitjo oz. s sedežjo in tako preprečijo tok zraka. Ker »zadrževanje diha« med spanjem zviša krvno raven ogljikovega dioksida, človek končno globoko zajame sapo (zahlasta za zrakom), tako odpre dihalno pot in prepreči zadušitev. Vsak apnoični premor lahko traja od 10 sekund do 1 minute in se čez noč večkrat ponovi, celo 5- do 100-krat na uro. Apneja med spanjem se pojavlja družinsko, a strokovnjaki domnevajo, da ostaja motnja neprepoznava kar pri 80 odstotkih ljudi srednjih let, zlasti med ženskami. Bolniki z obstruktivno apnejo imajo ponavadi čezmerno telesno težo in debel vrat oz. nadpovprečno količino maščevja v zgornjem delu telesa (pri ženskah).

Ko nehaš dihati

Posledica izmenjevanja močnega smrčanja in dušenja med nočnim počitkom je vsekakor kronična utrujenost, ki lahko močno prizadene bolnikovo poklicno življenje, zdravje in družbene stike. Lahko povzroča depresijo, razdražljivost, jutranje glavobole, težave pri razmi-

šljanju in nagnjenost k prometnim nesrečam. Nezdravljena apneja med spanjem pa zahteva svoj davek tudi na srcu in ožilju, saj povečuje nevarnost visokega krvnega tlaka, srčnega infarkta in možganske kapi.

Končno pomoč

Razen tega, da ponoči raje ležite na boku kot na hrbtnu, prepro-



stih ukrepov za samopomoč pri nočni apneji ni. Motnjo je treba

Združenje potrošnikov Pomurja svetuje

Vrnitev izdelka brez napake

Stranka iz Murske Sobotice je kupila hčerki za darilo manjšo hi-fi komponento. Čez nekaj dni je opazila, da hčerka z darilom ni zadovoljna in da naprave sploh ne uporablja. Odšla je v trgovino in vprašala, ali je mogoča vrnitev izdelka in plačane kupnine. V trgovini so ji povedali, da ji denarja ne morejo vrniti, ponudili pa so ji dobropis v enaki višini za drug izdelek. Ker gospa s ponujenim ni bila zadovoljna, nas je poklicala in vprašala, kakšne so njene pravice v tem primeru.

Žal smo morali občanki povedati, da je trgovina ravnala pravilno. Trgovina ni dolžna vrniti denarja, če izdelek nima nobene napake, prav tako pa tega ne določa noben zakon. Je pa trgovina ravnala v skladu z dobrimi poslovnimi običaji, ko je stranki ponudila, da za enako vrednost kupi drugo blago oz. izda dobropis za nakup drugega blaga. Ponavadi ti dobropisi nimajo omejenega roka, se je pa v nekaj primerih zgodilo, da je trgovina zavrnila dobropis v novem koledarskem letu. Zato svetujemo vsem, ki dobijo dobropis, da zahtevajo od trgovine, da napišejo rok, do katerega lahko kupijo nov izdelek. Tako se boste izognili morebitnim nesporazumom.

Uradne ure za stranke so v ponedeljek in sredo od 9. do 12. in 15. do 17. ure, v petek od 9. do 12. ure, v torek in četrtek pa za naročene stranke od 9. do 14. ure. Tel.: (02) 5349 390, faks: (02) 5349 391. Trg zmage 4, p. p., 207, 9101 Murska Sobotica.

ANDREJ CIMER, vodja pisarne ■



V nedeljo so na sejmišču pri soboškem Agroservisu prodajali 19 rabljenih avtomobilov, prodali pa

so le dva, in sicer Opel Vectro 1,6, letnik 1990, prevoženih 108.000 kilometrov, za 600.000 tolarjev, in Hyundai Pony 1,3, letnik 1990, prevoženih 167.000 kilometrov, za 200.000 SIT.

Znamka	Letnik	Kilometri	Cena
Zastava 128	1988	60.000	120.000 SIT
Mercedes 190 D	1986	205.000	600.000 SIT
Daihatsu Charade	1991	104.000	240.000 SIT
Opel Ascona 1,6	1983	189.000	160.000 SIT
Rover 414 Si	1997	66.000	1.600.000 SIT
Renault 9	1988	140.000	200.000 SIT
Lada Samara 1,5	1995	79.000	300.000 SIT

prepoznati in jo z zdravniško pomočjo tudi diagnosticirati. Prvi ukrep naj bi bil zdravniško nadzorovano hujšanje, če ste pretežki, v zadnjih letih pa specialisti bolnikom priporočajo uporabo posebne nosne maske za zrak, ki skrbi za trajen pozitivni tlak v dihalih, ali pa poseben zobni aparat, ki ni tako učinkovit, ga pa človek lažje prenaša; redkeje pa svetujejo operacijo, kjer z odstranitvijo odvečnega tkiva v žrelu razširijo dihalne poti.

Nasvet: Če vaš partner posumi, da imate nočno apnejo, obiščite zdravnika! Kajti če se boste spet lahko dobro naspali, bo svet lepši za vse.

ANITA RITONJA, mag. farm. ■

Z našega štedilnika

Juha iz sveže paprike

Piščančja prsa v silvovi omaki Koruzni cmok Zeljna solata

Kivijsorbet

Juha iz sveže paprike

400 g sveže rdeče paprike, 100 g čebule, 3 cl olja, 10 g česna, 150 g krompirja, 10 cl smetane, sol, poper, majaron, 150 cl jušne osnove. Očiščeno papriko in čebulo narežemo na kocke. Malo prepražimo, dodamo sesekljane česen in začini. Premešamo in zalijemo z jušno osnovo. Kuhamo toliko časa, da se paprika popolnoma zmehča, nato juho pretlačimo. Ponovno pristavimo in v juho zakuhamo na drobne kocke narezan krompir. Ko je krompir kuhan, dodamo kisloto smetano in po potrebi še začini.

Piščančja prsa v silvovi omaki

700 g piščančjih prsi, 5 cl olja, 8 cl slivovke, 300 g sliv, 10 cl sladke smetane, sol, beli poper. Piščančja prsa brez kosti natremo s soljo in poprom. Pustimo stati na hladnem dve uri, nato prsa položimo na vroče olje in počasi pokrito pečemo. Med tem pripravimo slive. Za minuto jih potopimo v vrelo vodo, da kožica počni. Poberemo jih iz vode, olupimo, odstrani-

mo koščico in narežemo na kocke. Ko so prsa pečena, jih zalijemo s slivovko. Dodamo na kocke narezane slive. Malo podušimo, zalijemo s sladko smetano, prevremo in ponudimo.

Koruzni cmok

80 g koruznega zdroba, 15 g masla, 20 cl vode, sol, 80 g belega kruha, 1 jajce. Vodo solimo, dodamo maslo in zavremo. Zakuhamo koruzni zdrob, tako da dobimo cmok. Preložimo ga v drugo posodo, da se malo ohladi. Primešamo jajce in na kocke narezan kruh. Vse skupaj damo na kuhinjsko krpo, ki smo jo namazali z oljem. Oblikujemo svaljek, ga zavijemo in ob straneh zavežemo. Damo v slano vodo in kuhamo 30 minut. Krpo odstranimo in poljubno narežemo.

Zeljna solata

800 g svežega zelja, 5 cl bučnega olja, 5 cl kisa, 100 g mesnate slanina, sol, poper. Zelje narežemo na tanke rezance, solimo in pustimo stati pol ure. Nato iz njega iztisnemo odvečno tekočino ter prelijemo z bučnim oljem, razredčenim kisom in poprom. Narahlo premešamo. Preden ponudimo, potrosimo z drobnimi kockicami prepečene mesnate slanine.

Kivijsorbet

400 g kivija, 40 g suhega penečega se vina, 2 cl limoninega soka, 50 g sladkorja, 3 cl sadnega likerja. Kivi olupimo in pretlačimo, nato ga pomešamo s sladkorjem, likerjem, limoninim sokom in vinom. Za dve uri damo v zamrzovalno skrinjo. Vsakih 20 minut premešamo, da dobimo kašo. Sorbet ponudimo v ohlajenih kozarcih, in sicer tako, da damo v kozarec malo zdrobljenega ledu, nanj vlijemo pripravljeno maso in okrasimo s kivijevo rezino.

za zdravje in dobro počutje

Potni listi

Nov zakon o potnih listinah prinaša številne novosti. Že prihodnje leto bodo namreč začeli izdajati nove, prenovljene, izboljšane in bolj zaščitene potne listine. Obstoječe potne listine bo mogoče uporabljati do izteka njihove veljavnosti oz. največ dve leti po uveljavitvi zakona.

5. avgusta 2002 bodo prenehale veljati vse obstoječe potne listine. Med razlogi za sprejetje novega zakona so uskladiitev področja potovalnih dokumentov z evropsko zakonodajo in odprava slabosti v obstoječem zakonu. Poleg zaščitnih elementov bo drugačen tudi videz nove potne listine. Skozi vse vezne strani bodo prikazane najbolj pomembne arhitekturne in zgodovinske značilnosti Slovenije.

Ovitek novega potnega lista ne bo več moder, temveč bordo rdeče barve, to pa je v skladu z resolucijo Evropske unije o enotnem formatu potnega lista. Nova potna listina bo stala državljana okvimo osem tisoč tolarjev. Zaradi zavarovanja otrokove koristi ne bo več mogoč vpis otroka v potni list staršev, temveč bo moral imeti samostojen potni list. Prav tako se spreminja veljavnost potnega lista, in sicer do 4. leta starosti dve leti, od 4. do 18. leta starosti pet, nad 18. letom pa deset let.

M. J. ■

Lepota iz narave

Voda je bistvena za življenje in vitalnost (predstavlja 70 odstotkov telesa) in je eno najučinkovitejših naravnih zdravil. Če pijemo dovolj vode, odplaknemo nečistoče, koža tako postane gladka in elastična. Tudi zunanja uporaba vode ima zdravilen učinek za obraz in telo.

Voda koristi vsem tipom kože, še posebej pa suhi koži. Zaradi vode je naša koža napeta in sijoča. Zato poskrbite, da boste vsak dan popili približno dva litra vode. Najboljša je hladna, ker jo telo hitreje absorbira.

Znano je, da ima blato izjemno zdravilni učinek. Skrivnost je v tem, da njegove organske sestavine vsebujejo snovi, ki blagodejno učinkujejo na kožo, vključno s precejšnjo količino mineralov in vitaminov. Blato deluje na dva načina: kožo »hrani« z minerali, odstrani odvečen loj, ostanke ličil in odmrle celice kože.

Blato ugodno vpliva predvsem na mastno in mešano kožo. Ni boljšega sredstva za globoko čiščenje kože, zatirujejo strokovnjaki. Če masko iz blata nanesemo na toplo in vlažno kožo, se spodbudimo razstrupitev kože in odstranitev nečistoč iz nje.

Toplota pospešuje znojenje in nam tako pomaga ohranjati kožo vlažno ter uravnava temperaturo telesa. Kakršna koli oblika toplote tudi sprošča mišice. V koži je ogromno por, skozi katere se izloča loj. Presenečeni boste, kako koristno vpliva na vašo polt vročina, ki izleče nečistočo iz znojnih žlez. Savna nam lahko pomaga odpraviti tudi različne bo-



lečine, predvsem v vratu, ramenih in hrbtenici.

Kisik je bistven za zdravo kožo. Ko si z zrakom napolnimo pljuča, potuje kisik prek krvi v vse celice in organe telesa. Celicam da energijo, ki jo potrebujejo za obnovo. Obstaja veliko različnih izdelkov za nego kože, ki vsebujejo kisik. Od čistil, ki omogočijo dihanje kože, do vrhunskih pripravkov, ki dovajajo čisti kisik naravnost v celice.

Kisik je koristen zlasti po 25. letu. Od te starosti naprej različni dejavniki, kot sta na primer onesnaženost zraka in stres, onemogočajo oskrbo kože s kisikom, to pa slabo vpliva na obnovo celic. Z zehanjem oskrbimo telo z zelo veliko količino kisika naenkrat. Zato naslednjič, ko boste zazehali, ob tem uživajte.

Pripravi: MILAN JERŠE ■

Hoja pokuri maščobe

Vpraksi se vedno bolj uveljavljajo novi (stari) načini za pridobivanje vitkejših postav. Začetniki naj hodijo trikrat na teden po 30 minut. Poznavalci ugotovljajo, da ima hoja več koristnih učinkov, kot so menili doslej. Poleg tega, da ne obremenjuje sklepov tako kot tek, lahko hoja v »kurjenju« telesnih maščob celo prekosi učinke teka (jogginga).

Hoja dela ljudi vitkejši kot tek. Vzrok: izogrevanje maščob najbolje deluje pri daljši obremenitvi telesa (od 30 minut naprej), in to na srednji ravni obremenitve (frekvenca srčnega utripa glede na starost od 120 do 140). Medtem ko mnogi tekači tečejo redko dlje kot 15 minut in jim pri tem pogosto pohaaja sapa (učinek: telo nima več dovolj kisika, da bi lahko kurilo maščobe), pa tisti, ki hodijo, avtomatično dosežejo optimalno stopnjo kurjenja maščob in kilogrami izginejo.

In kako pravilno hodimo? **Prvič:** nogo postavljamo na tla s peto in potem stopimo s celim stopalom. Ramena potegnemo nazaj, podlahti naj bodo v kotu okrog 90 stopinj. Diani rahlo stisnemo v pest, roke pa avtomatično nihajo v ritmu hoje. **Drugič:** dihamo globoko, ker tako sproščamo napetosti v trebuhu ali drugih delih telesa. **Tretjič:** začetniki naj hodijo trikrat na teden po okrog 30 minut. Kasneje lahko hodijo več kot eno uro. In **četrtič:** vsa oprema so dobri športni copati.

M. J. ■

Skupna blagajna: da ali ne?

Če sta računa ločena, ne more priti do medsebojnega obtoževanja. Kadar smo zaljubljeni, bi s partnerjem delili prav vse. Toda pri denarju je pogosto bolj pametno, če ne leži v skupni blagajni. Par, ki si stroške deli, se izogne marsikateremu sporu in si lahko brez občutka kri- vde kaj prvoščil.

Denar je namreč hladna resničnost. Vse je naprodaj, ljubezen ne. Pa vendar moramo obe skrajnosti nekako spraviti skupaj. To ni lahko, kajti po ugotovitvah strokovnjakov je denar težava številka ena v partnerskem svetovanju.

Stoletja finance sploh niso bila tema zakonske skupnosti. Danes je povsem drugače. Veliko žensk je v službah in zasluži prav toliko ali



celo več kot partner. Kdor se v partnerstvu zavzema za ločena računa, ima odločilno prednost. Glede denarja ne more prihajati do nesporazumov in sporov.

Odnos do denarja je različen. Nekateri ga radi zapravljajo, drugi uživajo, ko listajo po hranilni knjižici. Pri skupni blagajni zato lahko pogosto prihaja do konfliktov. Najkasneje tedaj, ko finance zaškrbljejo, račun v nabiralniku pa se kopičijo. Če sta računa ločena, ne more priti do medsebojnega obtoževanja. Količina denarja pogo-

sto sploh ni vprašljiva. Gre za dokajšnje razlike v odnosu do denarja med ženskami in moškimi.

Ločene blagajne nam prihranijo veliko jeze in težav. Denar pa ima še drugo sestavino: v igri za denar gre vedno tudi za oblast. Če odločamo o partnerjevem denarju, imamo tudi nadzor nad njim. Lasten denar daje partnerju kos svobode. Vsaka oblika odvisnosti se nazadnje konča v očitkih in jezi. Če lahko torej partner brez slabe vesti sam odloča o svojem denarju, je to pravi balzam za njegovo samozavest. Kdor lahko veliko troši, se počuti močnega. Tisti, za katerega veliko trošimo, se čuti zaželenega in ljubljenega. Imeti lasten denar, pomeni imeti v rokah sredstva moči. Le če sta blagajni ločeni, postane finančni solo za dva pridobitev za skupno ljubezen.

Pripravi: MILAN JERŠE ■

Super

v času MOS 2000
od 8. do 17. 9. 2000

Super cena
18.890,00 / SIT
Radiokasetofon JVC RCX 501
- analogni tuner
- enojni CD
- enojni stereo kasetofon

Super cena
33.990,00 / SIT
Videorecorder PHILIPS VR 210
- dve glavi, Turbo drive, VPS, dva Scart

Super cena
24.990,00 / SIT
Drobilec organskih odpadkov za kuhinjsko korito - 0,5 KM KENMORE

Super cena
89.900,00 / SIT
Pralno sušilni stroj ZANUSSI 872 C
- 800 obr./min.
- zmogljivost pri pranju 5 kg
- pri sušenju 2,5 kg
- tiho delovanje

V tednu od 8. do 17. 9. brezplačna prijavica za Kartico Kovinotehna.

Obiščite nas tudi v prodajnem šotoru na MOS v Celju ob hali L, kjer smo za vas pripravili:

- ♦ do 10 % gotovin. popusta za imetnike Kartice Kovinotehna
- ♦ darila ob večjih nakupih in še in še...

nemogoče je mogoče
KOVINOTEHNA

Prodajni center v Murski Soboti, Pleše 1

RENAULT

Pomislite na varnost, preden vas prevzamejo čustva! Čas je, da izročite vaše dotrajano vozilo v roke Renaulta in tako poskrbite zase, pa tudi za druge udeležence prometa. Če je vaš registrirani avto starejši od 10 let, ga do 30. septembra pripeljite v naše salone, kjer bo ob nakupu novih, varnih modelov Renault vreden celih 200.000 tolarjev*. To bo njegova zadnja pot, saj bomo poskrbeli, da bo dotrajan avto ekološko neoporečno uničen.

*Odločitev za nakup vozila v tej akciji izključuje druge akcijske ponudbe.

Stisnimo jih!

Ozelenimo nacionalni vozni park!

www.renault.si

KMETOVALCI, POZOR!

Pridelovalce koruze obveščamo, da bomo v Tovarni močnih krmil v Lipovcih začeli z odkupom koruze v četrtek, 7. septembra 2000.

Odkup koruze bo vsak dan od 7. ure dalje.

Koruzo bomo odkupovali po ceni 25,00 SIT/kg, preračunano na 13,00 % vlage.

Pri predaji koruze v sušenje se bo moral vsak dobavitelj odločiti, ali bo koruzo prodal ali jo bo le posušil in skladiščil.

Pridelovalce koruze posebej obveščamo, da jim lahko pri nas posušeno koruzo vmešamo v krmilo. V tem primeru za to količino koruze do porabe oz. do enega leta ne bomo zaračunovali skladiščenja.

KMETIJSKO GOSPODARSTVO RAKIČAN

Radenska

ZVEZDA - DIANA, d. o. o., Murska Sobota

**objavlja RAZPIS ZA ODDAJO
POSLOVNIH PROSTOROV V NAJEM
na lokaciji v poslovno-upravni zgradbi,
Trg zmage 8, Murska Sobota**

1. Poslovni prostor - 2 pisarni v skupni tlorisni površini 82,48 m². Pisarni sta v II. nadstropju upravne zgradbe Radenska - Zvezda - Diana, Trg zmage 8, in sta namenjeni za opravljanje pisarniške dejavnosti.
2. Poslovni prostor - 1 pisarna v tlorisni površini 15,50 m². Pisarna je v I. nadstropju restavracije Zvezda (stari del) in je namenjena za opravljanje pisarniške dejavnosti.

Poslovna prostora pod tč. 1 in 2 se oddata v najem za dobo enega leta z možnostjo podaljšanja najemnega razmerja.

Mesečna najemnina za poslovni prostor pod tč. 1 je 2.130 SIT/m², mesečna najemnina za poslovni prostor pod tč. 2 pa 1.700 SIT/m². DDV se plača posebej.

Ponudbe interesentov morajo vsebovati - izpisek iz sodnega registra oziroma drug ustrezen dokument.

Ogled poslovnih prostorov je mogoč vsak delovni dan od 8. do 12. ure do končnega zbiranja ponudb.

Pisne ponudbe naj predložijo zainteresirani najkasneje v 15 dneh po objavi na naslov: Radenska - Zvezda - Diana, d. o. o., Trg zmage 8, 9000 Murska Sobota, z oznako »ponudba - ne odpiraj«.

O rezultatih razpisa bodo ponudniki pisno obveščeni v 15 dneh po končani izbiri.

Radenska - Zvezda - Diana, d. o. o., ne prevzema obveznosti sklenitve najema z najboljšim ponudnikom. Uspešni ponudnik mora skleniti najemno pogodbo v naslednjih 30 dneh.

MALE OGLASE

**ZA VESTNIK IN MURSKI VAL
lahko naročite po telefonu št. 531 19 98
vsak delavnik od 8. do 14. ure.**



ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE

**V najem oddamo tri poslovne prostore
v velikosti 18, 23, in 90 m² za mirno dejavnost
v Zdravilišču Moravske Toplice - najboljšemu ponudniku.**

Pisne ponudbe sprejemamo
do vključno 21. septembra 2000 na naslov:

Zdravilišče Moravske Toplice,
Kranjčeva 12, 9226 Moravske Toplice.
Informacije: tel. 512 23 60.



AVTOBUSNI PROMET
Murska Sobota, d. d.



AVTOCENTER HYUNDAI

Slomškova 36, 9000 Murska Sobota,
tel.: (069) 301 662

**DOBITNIK NAGRADNEGA ŽREBANJA ZA
DVE ZIMSKI PNEVMATIKI Z MONTAŽO JE:
KRISTJAN PINTARIČ, Petanjci 106, Tišina.**

Javni anonimni natečaj

**Idejni predlog za izvirni predlog Pomurja
za okraševanje v božično-novoletnem času**

Občina Puconci in Pomurska turistična zveza razpisujeta javni anonimni natečaj Idejni predlog za izvirno idejo okrasa za božično-novoletni čas (okraski, venčki ...) za območje Pomurja. Na natečaju lahko sodelujejo fizične in pravne osebe s stalnim bivališčem v R Sloveniji. Od udeležencev natečaja se zahteva, da ponudijo samo izvirne rešitve, ki niso v prosti prodaji.

Najizvirnejši rešitvi bo podeljena nagrada v višini 50.000 SIT v enkratnem znesku in z možnostjo odkupa za okraševanje v prazničnih dneh božično-novoletnega obdobja. Vsem prispelim spominkom in njihovim izdelovalcem se omogoči promocija v medijih, sodelovanje na zaključni razstavi 7. 10. 2000 in možnost sklenitve individualnih komercialnih pogodb za izdelovalce, ki bodo zagotavljali stalno dobavo oz. proizvodnjo okrasov.

Udeleženci naj oddajo svoje spominke v primerni varni embalaži z vidno označenim napisom (»Za izvirni okrasek«) vsak delovni dan do 30. septembra na občini Puconci pri ge. Marti Horvat, tel. 459 102, ali v Pokrajinskem muzeju pri ge. Nataši Konestabo, tel. 21 155. V zaprti kuverti s šifro naj priložijo tudi svoje polno ime in naslov. Upoštevali bomo samo šifrirane kuverte. Odločitev za najizvirnejši predlog in predstavitev vseh rešitev, prispelih na javni anonimni natečaj, bo na folklorni prireditvi Peli in plesali so jih mati moja v gasilskem domu v Moščancih dne 7. 10. 2000.

Občina Puconci in PTZ Murska Sobota



ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE

**razpisuje delovno mesto
SAMOSTOJNI PRODAJNI REFERENT ZA TUJI TRG**

Od kandidata pričakujemo:

- visokošolsko izobrazbo,

- aktivno znanje nemškega in angleškega jezika.

Zaželeno so delovne izkušnje in osebnostne lastnosti: komunikativnost, dinamičnost, samostojnost in zavzetost.

Nastop dela je mogoč takoj, in sicer za določen čas enega leta z možnostjo stalne zaposlitve.

Pisne prijave pričakujemo v osmih dneh po objavi na naslov: Zdravilišče Moravske Toplice, Kranjčeva 12, 9226 Moravske Toplice.

Na podlagi sklepa stečajnega senata Okrožnega sodišča v Murski Soboti, opr. št. St 10/99-46 z dne 29. 8. 2000 objavljamo

JAVNO DRAŽBO

za prodajo premoženja stečajnega dolžnika: Trgopromet - Avtoprevoznik Zver Jožef, s. p. - v stečaju, Kolodvorska 28, Lendava, in sicer po naslednji izključni ceni:

A. Predmet prodaje na javni dražbi:

Z. št.	Naziv	Izključna cena v SIT
1.	Dvosobno stanovanje v Lendavi, Trg Ljudske pravice 11/II, 54,21 m ² , stoječe na parceli št. 4348, vl. št. 2466 k. o. Lendava	2.555.559,40
2.	Prodajalna v poslovno-stanovanjskem objektu v Lendavi, Partizanska ul. 17 (parc. št. 4283, vl. št. 75 k. o. Lendava 43,85 m ² (prodaja se 50-odstotni delež)	557.062,50
3.	1/2 parcele št. 2087, vpisana vl. št. 242 k. o. Fokovci, v naravi gozd, celotna površina 72 arov in 63 m ²	65.171,25

B. Pogoji prodaje na dražbi:

1. Na dražbi lahko sodelujejo fizične in pravne osebe ob pogoju, da plačajo varščino v višini 10 % izključne cene na žiro račun stečajnega dolžnika št. 50100-620-128-05-1125117-59870.
2. Kupci morajo skleniti pogodbo najkasneje v 15 dneh po javni dražbi in plačati kupnino najkasneje v 15 dneh od dneva sklenitve pogodbe.
3. Izročitev oziroma prenos prodane stvari bo po popolnem plačilu kupnine.
4. Vse stroške v zvezi s pogodbo ter plačilo davka na dodano vrednost plača kupec.
5. Prodaja poteka po načelu videno - kupljeno.
6. Ogled stvari in dodatne informacije po dogovoru po tel. 069 31 348.

Javna dražba bo 25. 9. 2000 ob 14. uri v razpravni dvorani št. 17 Okrožnega sodišča v Murski Soboti, Slomškova 21.

C. Prodaja premičnega premoženja stečajnega dolžnika najugodnejšemu ponudniku, in sicer po najnižji ponudbeni ceni:

1.	Kiosk - shramba:	507.476,00 SIT
2.	Oprema v kiosku:	90.253,50 SIT
3.	Tiskalnik:	43.214,00 SIT
4.	Nakladalec:	436.104,00 SIT
5.	Petrolejska peč:	57.620,50 SIT

Pogoji pri prodaji so enaki kot pod točko B te objave.

Juš Makovec

MACKA

VI.

Leta 1744 so ljudje na Polju ponoreli. Samo v pustnem času se je v križevski fari poročilo blizu 40 parov. V Šajtovi gostilni je bilo veselo kot le kaj. Svati so si podajali kljuko in si z vinom ali z medico privezovali duše. V kotu velike gostilniške sobe so se trudili godci.

Vse je kazalo, da bo v Evropi prišlo do velikega obračuna in z ženitvijo so se vsaj nekateri mlajši moški izognili vojaščini. Pust je bil pozno, šele marca. Tako je bilo dovolj časa za ženitvovanjski ceremonial, na katerega so na Polju veliko dali.

Že pred novim letom so očetje in matere svoje sinove odpeljali na ogled. Konji, ki že nekaj tednov niso prišli iz hlevov, so odeti v cingljajoče praznje komate, polne svetlečih se okroglih in drugih ploščic, živobarvnih cofkov, po hrbtih in prsih pa opravljeni prav tako v svečano opremo, veselo prhali, kot da se zavedajo, kako postajajo pomembni.

V nedeljo pred novim letom so se odpravili na pot tudi oče Matija Markič, mati Gera in sin Simon iz Gornje vasi. Gospodar Matija je z vajetmi in z ljubkovalnimi besedami glasno krotil obe kobili. Liško in Čilo, posebej še, ko so sani drsele skozi naselje. Ni bilo hiše, da ne bi kdo od domačinov v vasi škilil izza ogla ali skozi napol priprta vrata. Matija je to dobro vedel. »Poglej Čilo.

Stara kobila, ampak glavo nosi kot kakšna mlada prvesnica,« se je oče obrnil k sinu Simonu in si sam pri sebi zaželel, da bi bila tako bistra tudi bodočo snaha Agica.

V murskopolskih ljudeh je bilo ukoreninjeno, da so človeške lastnosti primerjali z lastnostmi teh priljubljenih domačih živali.

Končno so se pripeljali na Bratuhovo dvorišče v Borcih. Tukaj je bilo že vse pripravljeno. Domači sin Jurek in hlapec Lovrek sta poskrbela za kobili. Odvedla sta ju v hlev in prepoteni živali najprej odrgnila s slamnatimi sučki, nato pa pokrila z lanenimi plahtami. Gospodar in gospodinja sta goste odpeljala v veliko sobo. Po nekaj besedah o vremenu, o letini ter o živini v hlevih so si najprej nazdravili, nato je domačin povabil gosta na ogled živine. Bog ne daj, da bi gost sam odšel v hlev. To bi bila žalitev za domačijo. Moral je počakati na gospodarjevo povabilo. Gospodinja je ženina povabila v sosednji štibelj, od koder je bilo že ves čas slišati pritajeno hihitanje. Tega so po majhni sobici trosile snahine sestre Nežka, Katica in Urška. Le bodoči snahi ni bilo za smeh. Simon je sedel ob Agici in se nehoti zagledal v tista štiri majhna okna, dvakrat prepolarjena z železnimi križi. Ure in ure je včasih ponoči stal zunaj ob oknu in čutil Agičin dih. Ta hip si ni vedel razložiti, kako bi bilo, če Agica v poletnih mesecih ne bi hodila k ovdovelemu stricu v Gornjo vas pomagat sušit seno, žet ... Tako sta se s Simonom pogosto videvala. Ko je Agica nekajkrat bolj pozno zvečer prišla od strica, se je materi Ani do kraja posvetilo. Hčerka je potem materi povedala, da ji hodi Simon že več kot leto dni trkat na okno v štibeljcu, da jo ima rad, da ji

je na sejmu kupil majhno lectovo srce pa da ima tudi ona njega rada ... Mater je ta hčerčina odkritost rčnost toliko prevzela, da je tisti hip sklenila vzeti zadevo v svoje roke, čeprav se je bala, da z možem Jurijem ne bo lahko. Agica je nato prinesla peharček slastnih *prhkic* in kmalu je postalo v štibeljcu še bolj živo, čeprav sta se nevesta in ženin obnašala nekoliko bolj zadržano.

Starejša Agičina sestra Nežka, tista, ki ni bila sojena Župančevemu Blažu, ko se je k njemu priselila in z njim poročila tista Macka iz daljnje Šlezije, se je veselila Agičine poroke. Vse bolj je namreč čutila, da bo ostala pri hiši za teto. Kolikor manj nas bo, toliko bolje, je razmišljala Nežka in pri tem pomislila še na preostali dve najmlajši sestri, Katico in Urško, ki pa še nista bili godni za ženitev. Ko pa hosta, ju oče Bratuh ne bo dal kar prvemu potepuhu. Na Bratuhovini je že od pamtiveka veljal zakon, ki se mu je reklo zemlja. Za najmlajšo, Urško, ki je dopolnila šele 17 let, se je rad oziral Japce, sin mlinarja Arnija, ki je srečno prestal vojaščino. Temu je oče Bratuh grozil z najhujšim, če Urške ne bo pustil pri miru. Arni, ki bi sicer srčno rad imel Urško za snaho, je našel posrednika. Ta naj bi založil svojo besedo pri Uršikinem očetu. To je bil stari Jagrinec, imovit veržeski tržan in lastnik dveh mlinov na Muri. Dolgo let je bil Arni glavni mlinar pri Jagrinu. Kljub odločitvi, da bo dal Japecu delo v enem od mlinov, se stari Bratuh ni omehčal.

»Kako bo živel, ko pa nima zemlje,« je zarlenčal na Jagrinca. In še res je, da so mlinarji pokvarjeni babjeki,« je dodal, ne da bi pomislil, kako je bil tudi Jagrinec v mladih letih mlinar in nič več.

Bogznaj po kom od prednikov je Urška podelovala mehak značaj, prav nič bratuhovskega. Morda po materi Ani. Japeca je imela rada. To je nekaj vrgla tudi očetu v obraz. Starega je to toliko raztogotilo, da je v družini naredil pravi pekcl. In nekega dne, ko sta bila stara Bratuh in vinogradu, je s sestrama Nežko in Katico pospravila svoje reči, jih zavila v platneno rjuho in brat Jurek jo je z vozom odpeljal v Grlo vas v Arnijevo in Japčevo bajto.

Moral je to storiti, kajti že nekaj časa je čutila, da se v njej poraja novo življenje ... Kljub temu da do poroke ni prišlo, je oče Jagrinec držal besedo. Japec je postal mlinar v mlinu, ki ni bil prav nič manj ugleden kot njegov lastnik Jagrinec.

Bratuhova Nežka je Blaža spoznala le slabo leto pred njegovim odhodom k vojakom. In zaobljubila se je, ko je odhajal, da ga bo čakala dolgih sedem let, če bo treha. Oče Bratuh je imel Nežko še prav posebej rad. Morda zato, ker mu je bila po obnašanju zelo podobna. Jurijev odnos do najstarejše hčerke je kazal, da v njem ni zgolj zadržanost, trmoglavost in celo oholost, tudi nekaj vsakdanje človečnosti je bilo v njem.

*

Po vaseh ob Muri in Ščavnici, Turji in Bukovnici je iz dneva v dan cingljalo. Pozavčini, ki so ljudi vabili na gostije so deželo spremenili v norčavost in dobro voljo. Bilo je smeha in zbadljivk, ko sta se pojavila znanilca gostije.

(SE NADALJUJE)

TV SLOVENIJA 1

8.00 Odmevi
8.30 Duhovni utrip
8.50 Oddaja za otroke
9.10 Risanke
9.50 Afriške pravljice
10.00 Enajsta šola, oddaja za radovedneže
10.30 Neukrojeni planet, ameriška serija
11.25 Slovenski magazin
11.55 Charlott in Charlotte, danska drama
13.00 Poročila, šport, vreme
14.35 Osmi dan
15.05 Vsakdanji in praznik
16.00 Mostovi
16.30 Poročila, šport, vreme
16.45 Rdeči gralji
17.45 Modro
18.20 Dosežki
18.45 Risanke
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, šport, vreme
20.50 Dediča, francoska nadaljevalka, 2/3
21.40 Deteljica
21.50 Polž v solati, tv-kabaret
22.25 Odmevi, šport, vreme
23.20 Polnočni klub
0.30 Brane Rončel iz za odra

TV SLOVENIJA 2

10.55 Leteči cirkus Montyja Pythona
11.20 Paul Merton predstavlja, serija
13.05 Gore in ljudje: Stena I
13.50 Zaupanje za zaupanje, francoski film
15.40 Zlomljeni um, angleški film (čb)
17.30 Po Sloveniji
18.00 Šport
19.05 Videospolnice
20.05 Fiesta, francoski film
21.50 J.A.G., ameriška nadaljevalka
22.35 Skrb za Jajjo, angleška nadaljevalka
23.25 Taksi, danska nanizanka

TV SLOVENIJA 1

8.00 Odmevi
8.30 Oddaja za otroke
8.55 Zgodbe iz školjke
9.25 Radovedni Taček: Tekoč
9.40 Oddaja za otroke
10.15 Mala Janssenova tolpa, švedski film
11.35 Srebrnogrivi konjič, risana nanizanka
12.00 Tednik
13.00 Poročila, šport, vreme
13.25 Nenavadna dogodivščina skrata Davida, risani film
14.35 Allons Enfants, francoski film
16.30 Poročila, šport, vreme
16.45 Otroška nadaljevalka
17.10 Filip in Lopaka, risana nanizanka
17.50 Na vrhu
18.20 Letališče, angleška serija
18.50 Risanke
19.05 Utrip
19.30 Dnevnik, šport, vreme
20.05 Športni kviz
21.35 Potovanje predaleč, dok. serija
22.35 Poročila, šport, vreme
23.10 V New Orleansu, ameriška nanizanka
23.55 Vran, kanadska nanizanka
0.35 Bright Hair, angleški film

TV SLOVENIJA 2

9.40 Videospolnice
10.15 V letovalnici, nadaljevalka
10.40 Svetnik, angleška nanizanka
11.30 Oddaja za mlade
13.00 Športi
19.30 Videospolnice
20.05 Comme Eke Respire, francoski film
21.45 Z Zemlje na Luno, ameriška nanizanka
22.40 Svetnik, angleška nanizanka
23.30 Sobotna noč
1.30 Videospolnice

POP TV

9.30 Tri ženske, nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.30 Ne pozabi me nikdar, nad. - 12.30 Raztresena Alty, nan. - 14.00 Domače kraljestvo, nan. - 14.30 Življenje teče dalje, nan. - 15.30 Zakon v Los Angelesu, nan. - 16.25 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Ne pozabi me nikdar, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Prvi udarec, film - 21.40 Teksaski mož postave, nan. - 22.30 Zlobni dvojček, nan. - 23.20 24 ur

KANAL A

8.15 Dogodivščine Rokca in Binča, risanka - 9.15 Angela, nad. - 10.10 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah Show, ponovitev - 12.00 Atlantis - 13.30 Princ z Bel Aira, nan. - 14.00 Matlock, nan. - 15.00 Ricki Lake, pogovorna oddaja - 15.55 Oprah Show: Kako poceni urediti slavnost - 16.50 Angela, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.00 Vsi županovi možje, nan. - 19.30 Dvojčici, nan. - 20.00 Mladoporočenci - 20.30 Zmenkarije - 21.00 Simpatije, nad. - 22.00 Zaljubljen do ušes, ameriški film - 0.00 Plen, nan. - 1.00 Dannyjeve zvezde, ponovitev

TV IDEA - GAJBA TV

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - Kulturno - razvedrilno - Navigator - Intervju: Milan Koren - NK Mura - NK Dravograd, reportaža - Anketa - Praznik občine Moravske Toplice - Aktualno - 16.00 Dvojčici, nan. - 16.30 Pasji policisti, nan. - 17.00 Dogodivščine Robina Hooda, nan. - 18.00 Sinbadove pustolovščine, nan. - 19.00 Aktualno - 19.15 Ljubica, otroci so se skrčili, nan. - 20.10 Pokličite za umor, nan. - 21.00 Pokličite za umor, nan. - 22.00 Živa, regionalni program - Tedenski komentar - Napoved športnih dogodkov - Iz soboške tržnice - 22.15 O odpravi posledic suše, pogovor z ministrom Ciniom Smrkotjem - Aktualno - 23.00 Zvezdne steze, nan. - 23.50 Družina za umrli, nan. - 0.20 Pri Addamsovih, nan. - 1.00 Pop bazar

TV AS - KANAL 54

09.30 - Gnes, informativna oddaja. 10.00 - Viva turistica, turistična oddaja. 10.40 - NK Mura - NK Dravograd, posnetek. 12.30 - Videostrani. 15.30 - Gnes, informativna oddaja. 15.55 - Viva turistica, turistična oddaja. 16.40 - NK Mura - NK Dravograd, posnetek. 18.30 - Gnes, informativna oddaja. 19.00 - Iz našega arhiva. 20.00 - Glasbeni spot. 20.05 - Gnes, informativna oddaja. 20.30 - Na domači grudi, kmetijska oddaja. 21.30 - Moto sport, športna oddaja. 21.55 - Kako biti zdrav in zmagovati, oddaja Rudja Klančič. 22.20 - Glasbeni spoti. 22.30 - Gnes, informativna oddaja. 23.00 - SQ JAM, glasbena oddaja. 23.50 - Erotika. 01.10 - Videostrani

TV HRVAŠKA 1

8.00 Dobro jutro - 9.55 Poročila - 10.00 Izobraževalni program - 11.25 Otroška oddaja - 12.00 Dnevnik - 12.35 Vedno te bom ljubil, nad. - 13.20 Raziskovalec, serija - 14.15 Poročila - 14.20 Lippelove sanje, nemški film - 16.00 Otroška serija - 16.25 Brijantina - 17.00 Novi Avstranci, dok. serija - 17.30 Hrvatska danes - 17.55 Zagrebška panorama - 18.20 Kolo sreče - 19.30 Ljubezen v dobi cesarstva, nad. - 21.10 Zabavni program - 22.45 Dnevnik - 23.05 Nočni filmski maraton

POP TV

8.30 Panda Jin Jin, risanka - 9.00 Hroščeborgi, nan. - 9.30 Knjižni molj Wishbone, nan. - 10.00 Naš dedek, nan. - 10.30 Košarkarji, nan. - 11.00 Ameriška gimnazija, nan. - 11.30 Sabrina, mlada čarovnica, nan. - 12.00 Mladi Herkul, nan. - 12.30 Sto najpomembnejših ljudi revije Time - 13.00 Formula 1, trenin - 14.00 Sto najpomembnejših ljudi revije Time - 14.15 Ladja zaljubljenih, nan. - 15.05 Nevarna srca, nan. - 16.15 Pop'n'roll - 17.15 Izganjalna vampirjev, nan. - 18.10 Jack in Jill, nan. - 19.15 24 ur - 20.00 Pravi pogum, ameriški film - 22.05 Ana Karenina, ameriški film - 0.00 24 ur

KANAL A

8.00 Zajček Dolgouhec in prijatelji, risanke - 9.30 Može v črnem, risanka - 10.00 Nora hiša, nan. - 10.30 Korak za korakom, nan. - 11.00 Katie Joplin, nan. - 11.30 Mladoporočenci - 12.00 Oče Dowling, nan. - 13.00 Kung Fu, nan. - 14.00 Elvis in lepota, ameriški film - 15.45 Sever in jug, nad. - 16.45 Življenjska priložnost za 10 milijonov dolarjev, kviz, ponovitev - 17.45 Divje živali, serija - 18.40 Divji svet, serija - 19.30 Glavca, nan. - 20.00 Peklenska opojnost, ameriški film - 21.40 Podjarmnik, ameriški film - 23.20 Policijska kamera, serija - 0.20 Cestni bojevniki, nan.

TV IDEA - GAJBA TV

10.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - Tedenski komentar - Napoved športnih dogodkov - Iz soboške tržnice - 10.15 O odpravi posledic suše, pogovor z ministrom Ciniom Smrkotjem - 10.45 Aktualno - 11.00 Pregled dogodkov tedna - 16.00 Boj za zlato, ameriški film - 18.00 Višave, nan. - 19.00 Pica, ti in jaz, nan. - 19.30 Jesse, nan. - 20.00 Posebna enota C-16, nan. - 21.00 Dosejji X, nan. - 22.00 Vsak dobi, ameriški film - 1.00 Pop bazar

TV AS - KANAL 54

09.30 - Gnes, informativna oddaja. 10.00 - Glasbena skrinja, glasbena oddaja. 10.45 - Predolimpijska dogajanja v Sydneyu. 6. del, produkcija VTV. 11.00 - SQ JAM, glasbena oddaja. 12.00 - Videostrani. 15.30 - Gnes, informativna oddaja. 16.00 - Glasbena skrinja, glasbena oddaja. 16.45 - Predolimpijska dogajanja v Sydneyu. 6. del, produkcija VTV. 17.00 - SQ JAM, glasbena oddaja. 18.00 - Oddaja o slovenskih in svetovnih motoriziranih športih. Športna oddaja. 18.30 - Gnes, informativna oddaja. 19.00 - Iz našega arhiva. 20.00 - Glasbeni spot. 20.05 - Gnes, informativna oddaja. 20.30 - Predolimpijska dogajanja v Sydneyu. 6. del, produkcija VTV. 22.30 - Glasbeni spoti. 22.30 - Gnes, informativna oddaja. 23.00 - Videostrani.

TV HRVAŠKA 1

8.30 Poročila - 9.35 Raziskovalec, serija - 9.25 Mednarodni otroški festival - 10.25 Zvezdne steze, nan. - 12.00 Dnevnik - 12.35 Spremljevalec pošne kočije, ameriški film - 13.50 Zabavni program - 14.50 Poročila - 15.00 Srečajva se v St. Luisu, ameriški film - 17.00 Beverly Hills - 17.45 Risanke - 18.05 Melrose Place

TV HRVAŠKA 2

14.20 Osamljen glas, nad. - 15.50 Omerta, nad. - 16.35 Bolnišnična upanja, nan. - 17.20 Guldenburgovi, nad. - 18.05 Stolejte narodov, serija - 19.00 Hugo - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.25 Velikani 20. stoletja, serija - 21.25 Smrtonosni šepet, ameriški film - 22.55 Čas je za jazz - 23.55 Umetnine svetovnih muzejev

TV HRVAŠKA 3

17.55 Trgovina za vogalom, ameriški film - 19.30 Glasbeni program - 20.10 Rokomet: Hrvatska - Norveška, prenos prijateljske tekme iz Rovinja - 21.30 Pot v Sydney - 22.00 Olimpijske vesti - 22.05 Olimpijski leksikon - 22.10 Animazija - 22.40 Nenadoma Susan - 23.00 2.4 otroka - 23.30 Damon - 23.50 Tajni dnevnik Desmonda Pfeifferja - 0.15 Antologija hrvatskega kratkega filma - Mato Kukuljica in Ernest Gregl: Rdeča kapica

TV MADŽARSKA 1

8.30 Prelomnica tisočletja - 8.35 Ničvrednež, nan. - 9.00 Zabavno dopoldne - 12.00 Zvon, dnevnik - 13.00 Regionalni magazini - 13.30 Poročila - 14.00 Kapitan Cook - 14.55 Potovanje po divjini - 15.30 Evropski parlament - 15.56 Poročila - 16.00 Koncert Komornega orkestra Ferenc Liszt in Budapest Klezmer Band - 16.30 Koktajl ekstremov - 16.40 Konjska sila - 17.05 Regionalni dnevnik - 17.20 Telešport - 19.30 Dnevnik, šport - 20.00 Črni pirat - 22.05 Dnevnik, aktualno - 22.50 72 ur, kulturna ponudba - 23.20 Človek ston

TV MADŽARSKA 2

9.00 Madžarski salon - 9.30 Madžari ob prelomu stoletja - 10.20 Jezik književnosti - 10.30 Kino Dore Prokopp - 11.00 Smer Sydney - 11.30 Naj zapeje violina - 12.00 Naša družinica - 13.00 Dnevnik - 14.00 Najlepše poletje naše najstniške dobe - 14.30 Šik, moda - 15.00 Ni pravnočno, show - 15.30 Madžarska hiša - 16.00 Šolska ulica - 17.35 72 ur, kulturna ponudba - 18.05 Takoj! - 19.00 Aeromagažini - 19.30 Tv-teleovadba - 19.35 Pravljica - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Naše stolejte - 21.00 Madžarska leta 2000 - 21.30 Take-shijevi filmi: Poletje, letina, morje - 23.10 Zaključek - 0.10 Nočni program

TV AVSTRILIJA 1

6.10 Otroški program - 10.10 Alarm za Kobra 11 - 11.00 Na jug - 11.45 Konfeti - 12.10 Risanke - 12.45 Formula 1, trenin - 14.55 Nebeška družina - 15.40 Obkna straža - 16.25 Urgenca - 17.10 Princ iz Bel Aira - 17.35 Nogomet: Tirol - Rapid - 20.15 Mlajinski šov - 21.10 Večno mlad, film - 22.50 Bodeča žica, film

AVSTRILIJA 2

9.30 Bogali in lepi - 9.50 Zlata dekleta - 10.15 Umrj v oblakih - 12.00 Poročila - 12.05 Vera - 13.00 Čas v sliki - 13.15 Sveže kuhano je napol pridobljeno - 13.40 Policijska inspekcija 1 - 14.05 Srečna družina - 14.50 Gorski zdravnik - 15.35 Bogali in lepi - 16.00 Šov Barbare Karlich - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Stari - 21.20 Človeške podobe - 22.10 Poročila - 22.35 Moderni časi - 23.10 Komisarka - 0.00 Čas v sliki

- 16.55 Grimmove pravljice - 19.30 Dnevnik - 20.10 Elhno Ambient - Salona 2000 - 21.10 Film - 23.05 Dnevnik - 23.25 Nismo sami, nad. - 0.55 Nočni filmski maraton

TV HRVAŠKA 2

12.00 Vedno te bom ljubil, nad. - 15.30 Potovanja: Škotska - 16.30 Črno-belo v barvah - 19.30 Dnevnik - 20.10 Zlata krita, nan. - 21.00 Damon, nan. - 21.25 Svet zabave - 22.00 Pravi čas - 23.30 Umetnine svetovnih muzejev

TV HRVAŠKA 3

11.55 Panorame turističnih središč Hrvatske - 15.55 Hišni ljubljenci - 16.40 Koraki - 17.40 Antologija hrvatskega kratkega filma - 18.10 Rokomet: Hrvatska - Norveška, posnetek - 19.30 Glasbeni program - 20.10 Pot v Sydney - 20.40 Olimpijske vesti - 20.45 Olimpijski leksikon - 22.50 Šport danes

TV MADŽARSKA 1

5.45 Vaška TV - 6.00 Zlati dim, magazin - 8.00 Za metodiste - 8.10 Zanzibar - 9.30 Otroški šport - 10.00 Sobotni mozaik - 12.00 Zvon, poročila - 12.05 Bravo TV - 12.55 Formula 1, trenin - 14.10 Naj zapeje violina, 2 umetniki 100-članskega ciganskega orkestra - 15.15 Delta - 15.45 Naše stolejte - 16.15 Mreža - 16.45 Telešport, nogometno prvenstvo, prenos - 19.00 Lotoshow - 19.30 Dnevnik, šport - 20.05 Bruhaha, kabaret - 21.10 Svet čudežev - 22.05 Frances, amer. film

TV MADŽARSKA 2

7.25 Vaška TV - 7.40 Družina z jasnege - 8.30 Manjšinski program - 12.00 Druga možnost, amer. film (čb) - 13.30 eMeRton, koncert ob podelitvi nagrad - 14.25 Filmski muzej: Goltulija, film (čb) - 15.50 Evropska galerija - 16.20 Letalska družba Modro nebo - 17.05 Tri želje - 17.35 Koktajl ekstremov - 17.45 Prej ali slej, show - 18.40 Allonzo - to še ni nič! - 19.35 Pravljica - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Nepazljivi lovci na glave, film - 22.00 Najstniški žur - 22.30 Srečali se bomo v Sydneyju - 23.25 Nočni program

TV AVSTRILIJA 1

6.20 Otroški program - 12.00 Šaljivec Carey - 12.20 Življenje in jaz - 12.45 Formula 1, prenos kvalifikacij - 14.15 Sabrina - 14.40 O 3 Avstria Top 40 - 15.25 Dawsonov polok - 16.10 Mekose Place - 16.55 Jesse - 17.15 Srček - 18.05 Varuška - 18.30 Formula 1 2000 - 18.55 OMV rallye - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Iz džungle v džunglo, filmska komedija - 22.00 Vročina, kriminalka - 0.40 Moč pištol, akcijski film

AVSTRILIJA 2

9.00 Poročila - 9.05 Sveže kuhano je napol pridobljeno - 9.30 Poštar Müller, filmska komedija - 11.00 Rusi prihajajo, filmska komedija - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Zadnja ljubez gospoda Josefa, film - 14.35 Bavarka v haremu, filmska komedija - 15.55 V Avstriji - 16.25 Dežela in ljudje - 16.55 Religije sveta - 17.5 Pogled v deželo - 17.35 Živalski magazin - 17.55 Bingo - 18.25 Konflikti - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Mlajinski šov - 21.05 Odštevanje - 22.45 Kmečki šah, TV-kriminalka - 0.10 Štiri ženske in en umor, kriminalka

TV SLOVENIJA 1

9.00 Risanke
9.10 Pod klobukom
10.00 Zgodbe iz školjke
10.35 Junaki divjine, angleška serija
11.25 Naravni parki Slovenije
11.55 Naokoli po Nemčiji
13.00 Poročila, šport, vreme
14.05 Družinske vezi
14.55 Zoom
16.30 Poročila, šport, vreme
18.45 Na liniji, oddaja za mlade
17.20 Robin in Rozi, risanka
17.45 Raziskovalec, ameriška serija
18.45 Risanke
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, šport, vreme
20.05 Tednik
21.05 Turistična oddaja
21.25 Osmi dan
22.00 Odmevi, šport, vreme
22.55 Gibljive slike
23.25 Vlak smrti, angleška oddaja

TV SLOVENIJA 2

8.35 Iz dobrega gnezda, nemška nad.
9.55 Prostost, francoska nadaljevanke
10.45 Grace na udaru, ameriška nanizanka
11.10 Murphy Brown, ameriška nanizanka
13.20 Svet poročja
13.50 Šport
15.50 Kot pes teče, francoski film
17.30 Po Sloveniji
18.00 Družinski zdravnik, španska nad.
19.10 Nenadoma Susan, ameriška nanizanka
19.30 Videospotnice
20.05 25 let Univerze v Mariboru, prenos
21.05 Grace na udaru, ameriška nanizanka
21.25 Med valovi
21.55 Jasonova lirika, angleški film
23.50 Družinska razmerja, angleška nadaljevanke
0.35 Wycliffe, škotska nanizanka
1.25 Videospotnice

POP TV

9.30 Tri ženske, nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.30 Ne pozabi me nikdar, nad. - 12.30 Newyorška policija, nan. - 14.00 Domače kraljestvo, nan. - 14.30 Življenje teče dalje, nan. - 15.30 Zakon v Los Angelesu, nan. - 16.25 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Ne pozabi me nikdar, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Raztresena Ally, nan. - 20.55 Nikita, nan. - 21.50 Prijatelj, nan. - 22.20 Dharma in Greg, nan. - 22.50 Stražar, nan. - 23.40 M.A.S.H., nan. - 0.10 Taksij, nan. - 0.40 24 ur

KANAL A

8.15 Dogodivščine Rokca in Binča - 9.15 Angela, nad. - 10.10 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah Show, ponovitev - 12.00 Adrenalina, ponovitev - 13.30 Princ z Bel Aira - 14.00 Matlock, nan. - 15.00 Ricki Lake, pogovorna oddaja - 15.55 Oprah Show: Nevamosti se skrivajo doma - 16.50 Angela, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.00 Vsi županovi možje, nan. - 19.30 Ovojčici, nan. - 20.00 Lepi časi, nad. - 20.50 Ljubzen je večna, ameriški film - 22.40 Seinfeld, nan. - 23.15 Roka prave, nan. - 0.10 Dannyjeve zvezde, ponovitev - 1.00 Odkop, ponovitev

TV IDEA - GAJBA TV

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - Murinih 75 let - Lendavska trgateg - Aktualno - 16.00 Ovojčici, nan. - 16.30 Pasji policist, nan. - 17.00 Dogodivščine Robina Hooda, nan. - 18.00 Sinbadove pustolovščine, nan. - 19.00 Aktualno - 19.15 Kmetijski sejmen Gornja Radgona - 20.10 Rdeče sledi, ameriški film - 22.00 Živa, regionalni program - Navigator (film, kultura, prosti čas) - Portret: Gabika Cigut - 22.25 Arheološka izkopavanja, reportaža - Aktualno - 23.00 Zvezdne steze, nan. - 23.50 Družina za umret, nan. - 0.20 Pri Addamsovih, nan. - 0.50 Pop bazar

TV AS - KANAL 54

09.30 - Gnes, informativna oddaja. 10.00 - Zakaj pa nej, mladinska oddaja. 10.45 - Glasbena skrinja, glasbena oddaja. 11.25 - Iz produkcije ZLTV, VTV Velenje. 11.55 - Risanke. 12.00 - Videostрани. 13.30 - Gnes, informativna oddaja. 16.00 - Zakaj pa nej, mladinska oddaja. 16.45 - Glasbena skrinja, glasbena oddaja. 17.25 - Iz produkcije ZLTV, VTV Velenje. 17.55 - Risanke. 18.30 - Gnes, informativna oddaja. 19.00 - Iz naše arhive. 20.00 - Glasbeni spot. 20.05 - Gnes, informativna oddaja. 20.30 - Viva turisti- ca, turistična oddaja v živo. 21.20 - Dan Velebitovine Potrošnik, reportaža. 21.50 - Kako bi bil zdrav in zmagovali, oddaja Rudija Klariča. 22.20 - Glasbeni spot. 22.30 - Gnes, informativna oddaja. 23.00 - Videostрани.

TV HRVAŠKA 1

7.05 Vedno te bom ljubil, nad. - 8.00 Dobro jutro - 9.55 Poročila - 10.00 Izobraževalni program - 11.20 Za otroke - 12.00 Dnevnik - 12.35 Vedno te bom ljubil, nad. - 13.20 Velikani 20. stoletja - 14.15 Poročila - 14.20 Veliki otok, ameriški film - 16.05 Za otroke - 17.00 Alpe - Donava - Jadran - 17.30 Hrvška danes - 17.55 Zagrebška panorama - 18.20 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.10 Narodni parki: Plitvička jezera - 20.45 Kviz - 21.15 Usode, dok. oddaja - 22.00 Nenadoma Susan, nan. - 22.30 Dnevnik - 22.50 Rock po Hrvški - 0.15 Poročila - 0.20 Nočni filmski maraton

TV HRVAŠKA 2

13.55 Črna kronika, nad. - 15.35 Newyorška policija, nan. - 18.20 Ljubzen v dobi cesarstva, nad. - 17.20 Guldenburgovi, nad. - 18.05 Dok. film - 19.00 Hugo - 19.30

Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.25 Vojna žensk, nad. - 21.20 Bolnišnica upanja, nan. - 22.10 Film - 23.40 Umetnine svetovnih muzejev

TV HRVAŠKA 3

13.50 Panorame turističnih središč Hrvške - 17.45 Montparnasse 19, film - 19.30 Glasbeni program - 20.10 Olimpijske igre 2000 - 21.10 Nogomet: Brøndby - Osijek, Celta - Rijeka in Slovan - Dinamo, posnetki - 23.00 Oddelek za umore

TV MADŽARSKA 1

6.00 Ažurno - 8.30 Prelomnica tisočletja - 8.35 Ničvednež, nan. - 9.00 Formula 1, nan. - 9.55 Vse za ljubezen, nan. - 10.30 Sydney 2000 - 13.05 Slovenski utrinki - 13.58 Poročila - 14.00 Musica Historica - 14.20 Kaviar in leča, film - 15.58 Poročila - 16.00 Za otroke - 16.30 Konferenca madžarskih reformatorjev - 17.00 Tangenta - 18.00 Dnevnik - 18.35 Moja olimpiada, Atlanta - 19.30 Dnevnik, šport - 20.05 Ima planeta: Zemlja - 20.45 Egerszegi, portret - 21.40 Gospodarstvo v zagonu - 22.05 Dnevnik - 23.00 Panorama - 23.30 Vrtijak, nan. - 23.55 72 ur, kulturna ponudba ob koncu tedna

TV MADŽARSKA 2

6.00 Ažurno - 8.30 112, kriminalistični magazin - 9.00 Kronika 2000 - 9.30 Smer Sydney - 10.00 Gaia - 10.30 Sydney 2000, nogomet - 13.05 Europa Musicale - 14.00 Glavni trg - 15.30 V dvoje - 16.05 Šolska ulica - 17.30 Opera brez junaka - 18.00 Telesport - 19.40 Tv-veljavda - 19.45 Pravljica - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Zasebna Madžarska - 21.50 Izra opednega zidu, film - 22.50 Zaključek - 23.50 Nočni program

TV AVSTRIJA 1

6.10 Otroški program - 10.20 Watusi, pustolovski film - 11.45 Konfeti - 12.10 Risanke - 14.55 Nebeška družina - 15.40 Obalna straža - 16.25 Urgenca - 17.10 Princ iz Bel Aira - 17.35 Vsi pod eno streho - 18.05 Glej, kdo tam razbija - 18.30 Varuška - 19.00 Cybil - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Komisar Rex - 21.05 Alarm za Kobra 11 - 21.55 Pravi Dunajčan ne propade - 22.50 Oddaja - 23.35 Mrtev, vesten

AVSTRIJA 2

9.50 Zlata dekleta - 10.15 Štiri ženske in en umor, kriminalka - 12.05 Milijonsko kolo - 12.30 Dežela in ljudje - 13.00 Čas v sliki - 13.15 Sveže kuhano je napol pridobijeno - 13.40 Policijska inspekcija 1 - 14.05 Srečna družina - 14.50 Gorski zdravnik - 15.35 Bogati in lepi - 16.00 Sov Barbare Karlič - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Univerzum - 21.05 Vera - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Evro Avstrija - 23.00 Primer za dva



O NAS ZA NAS

tv kanal 54

Vsak dan ob 18³⁰ in 20⁰⁰: GNES - inform. oddaja

RADIO MURSKI VAL

UKV 94,6 MHz (DOPOLDAN TUDI SV 648 KHZ)

PETEK: 05.00 Vedro v dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 11.30 Mali oglasi - 11.20 Zamurjen- ci - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Od petka do petka - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 13.30 Predstavljamo vam - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.30 Rmskih 60 - 15.30 Dogo- dki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Ob- vestila - 18.00 MV-dur - 19.00 Poročila - 19.15 Mladi val - 20.00 Sipli mi - 21.00 Poročila - 21.10 Sipli mi - 23.00 Glasba vaših želja - 24.00 Želimo vam lahko noč

SOBOTA: 06.00 - Jutro na Murskem valu: Prebujate se z nami - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 1. oseba ednine - 14.00 Po- poldne na Murskem valu - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.45 Evropa v enem tednu - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 17.30 Kulturni koledar - 17.35 Radijski knjižni sejem - 18.15 Mali oglasi - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 19.45 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 21.00 Poročila - 21.10 Ugasni TV! - 24.00 Želimo vam lahko noč

NEDELJA: 05.00 Vedro v dobro jutro - 07.00 Panonski odmevi - 08.00 Misel in čas - 8.40 Zamurjen- ci - 09.00 Izbor pesmi tedna - 09.30 Srečanje na Murskem valu - 10.25 Obvestila - 10.30 Nedeljska kuhinja - 12.30 Poročila - 12.35 Obvestila - 13.00 Minute za kmetovalce - 13.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (vmes javljanja s športnih igrišč) - 19.00 Poročila - 19.15 Oddaja tedna - 20.00 Gnezdo Murske- ga vala - 21.00 Poročila - 21.10 Gnezdo Murskega vala - 23.00 Glasba vaših želja - 24.00 Želimo vam lahko noč

PONEDELJEK: 05.00 Vedro v dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.30 Za zdravje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Ob- vestila - 18.00 Šport - 19.00 Poročila - 19.15 Krpanke - 20.00 Kak je inda fajn bilou - 21.00 Poročila - 21.10 Kak je inda fajn bilou - 23.00 Glasba vaših želja - 24.00 Želimo vam lahko noč

TOREK: 05.00 Vedro v dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 11.00 Poročila - 11.30 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 Poročila - 13.15 1. ose- ba ednine - 14.00 Poročila Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 18.00 Srebrne niti - 19.00 Poročila! - 19.15 Na narodni farmi - 20.00 Jukebox - 21.00 Poročila - 21.10 Jukebox - 23.00 Glasba vaših želja - 24.00 Želimo vam lahko noč

SREDA: 05.00 Vedro dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.15 Trn v peti - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Anketa - 13.00 Poročila - 13.15 1. ose- ba ednine - 13.30 NSTSNMV - 14.00 - 14.00 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 18.00 Glasba našega srca - 19.00 Poročila - 19.15 Intervju - 20.00 Mursko-morski val - 21.00 Poročila - 21.05 Mursko-morski val - 23.00 Glasba vaših želja - 24.00 Želimo vam lahko noč

ČETRTEK: 05.00 Vedro dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečaji agencij - 10.30 Reportaža - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 Poročila - 13.10 1. oseba ednine - 13.30 Sedem veličastnih - 14.00 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 18.00 Mali radio - 19.00 Poročila - 19.10 Bilo je nekoč! -

TV SPOROD

Nedelja, 10. 9. 2000

TV SLOVENIJA 1

8.50 Risanke
9.35 Pleme, nanizanka
10.05 Dian v dlani
10.55 Svet divjih živali, japonska serija
11.30 Obzorja duha
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila, šport, vreme
13.35 Turistična oddaja
13.55 4 x 4, oddaja o ljudeh in živalih
14.25 Polž v solati, tv-kabaret
14.45 Športni kviz
16.05 Prvi in drugi
16.50 Vsakdanjik in praznik
17.45 Alpe - Donava - Jadran
18.15 Naravni parki: Skočjanske jame
18.45 Risanke
18.55 Žrebanje lota
19.05 Zrcalo tedna
19.30 Dnevnik, šport, vreme
20.05 Zoom
21.40 Družinske vezi
22.35 Poročila, šport, vreme
22.55 Orfej in Evridika, opera
0.40 Naravni parki Slovenije

TV SLOVENIJA 2

9.00 Noro zaljubljenka, ameriška nanizanka
9.20 Iz dobrega gnezda, nemška nad.
10.10 Minty, avstralska nanizanka
10.35 Sorodne duše, angleška nanizanka
11.05 Parada plesa
11.35 Policijska na naši strani
12.05 Euro glasba '99
13.00 Šport
19.30 Videospotnice
20.05 Pustolovščine N. Hulota, serija
21.00 Murphy Brown, ameriška nanizanka
21.30 Trend, oddaja o modi
22.00 Šport v nedeljo
23.00 Streets of Gold, ameriški film
0.30 Videospotnice

TV SPOROD

Ponedeljek, 11. 9. 2000

TV SLOVENIJA 1

8.40 4 x 4, oddaja o ljudeh in živalih
9.10 Otroška oddaja
9.40 Rdeči grafit: Jadranje
10.05 Klapa zahodnega dela, nadaljevanka
10.30 Modro
11.05 Dosežki
11.25 Na vrtu
11.50 Letališče, angleška serija
12.20 Prvi in drugi
13.25 Ljudje in zemlja
14.15 Polnočni klub
15.25 (Ne)znani oder
16.00 Dober dan, Koroška
16.30 Poročila, šport, vreme
16.45 Nace Simončič, portret
17.45 Volja najde pot
18.35 Žrebanje 3 x 3 plus 6
18.45 Risanke
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, šport, vreme
20.05 Hotel ob Vrškem jezeru, nanizanka
21.00 Dokumentarec meseca
22.00 Odmevi, šport, vreme
23.55 Volja najde pot

TV SLOVENIJA 2

9.00 J.A.G., ameriška nadaljevanka
14.00 Trend, oddaja o modi
14.35 Sobotna noč
16.30 Policijska na naši strani
17.00 Po sledih ritma, angleška serija
17.30 Po Sloveniji
18.05 Snežna reka, avstralska nadaljevanka
19.00 Lingo
19.30 Videospotnice
20.05 Jasno in glasno, konakalna oddaja
21.00 Studio City
22.30 South Park, ameriška nanizanka
22.55 Brane Rončel iz za odra

POP TV

7.20 24 ur, ponovitev - 8.30 Panda Jin Jin - 9.00 Hroščeborgi, nanizanka - 9.30 Knjižni molj Wishbone, nan. - 10.00 Naš dedek, nanizanka - 10.30 Košarkari, nanizanka - 11.00 Ameriška gimnazija, nanizanka - 11.30 Pop'n'roll - 12.30 Nevarna srca, nanizanka - 13.10 Otroci ne lažejo - 13.40 Formula 1 za VN Italije - 16.00 Sestri, nemški film - 17.30 Gospod Čudoviti, ameriški film - 19.15 24 ur - 20.00 Škratna plima, ameriški film - 22.00 Osemnajsti angel, ameriški film - 0.00 24 ur

KANAL A

8.00 Zajček Dolpuhec in prijatelji, risanke - 9.30 Može v črnem, risanka - 10.00 Nora hiša, nan. - 10.30 Korak za korakom, nan. - 11.00 Katie Joplin, nan. - 11.30 Zmenkarje - 12.00 Oče Dowling, nan. - 13.00 Kung Fu, nan. - 14.00 Grace Kelly, ameriški film - 15.45 Sever in jug, nad. - 16.45 Klik! - Kupid, nan. - Glas bojevnik, nan. - Ruby Wax: Pamela Anderson - 20.00 Mask, ameriški film - 21.45 Stilski izziv: Sprememba stila - 22.20 Dnevi slave, ameriški film

TV IDEA - GAJBA TV

10.00 Živa, regionalni program - Kegljaški klub Radenci - 10.20 Reportažni utrinek z božje službe ob jubileju - 10.35 Srečanje skupin za samopomoč v Pečarovcih - 10.55 O čebelarstvu - 10.35 Debatni večer o slovenski besedi in pogovoru o XII. Košičevih dnevih - 11.55 Intervju: Milan Koren - 12.10 Praznik občine Moravske Toplice - 12.20 Tedenski komentar - 12.25 Pregled dogodkov tedna - 16.00 Žabe, ameriški film - 18.00 Višave, nan. - 19.00 Pica, ti in jaz, nan. - 19.30 Jesse, nan. - 20.00 Posebna enota C-16, nan. - 21.00 Dosjeji X, nan. - 22.00 Mesečina, ameriški film - 1.00 Pop bazar

TV AS - KANAL 54

09.30 - Teden ob Muri, informativna oddaja. 11.00 - Na domači grudi, kmetijska oddaja. 12.00 - Kako biti zdrav in zmagovati, oddaja Rudija Klariča. 12.35 - Videostrani. 17.40 - Zakaj pa nej, mladinska oddaja. 18.30 - Gnes, informativna oddaja. 19.00 - Iz našega arhiva. 20.00 - Na domači grudi, kmetijska oddaja. 21.00 - Viva turistica, turistična oddaja. 21.50 - Videostrani.

TV HRVASKA 1

8.00 Poročila - 8.05 Otroški program - 11.00 Potovanja skozi čas in prostor, serija - 12.00 Dnevnik - 12.40 Kmetijska oddaja - 13.35 Mir in dobrotla - 14.05 Ko mineva čas - 15.05 Poročila - 15.15 Oprah Show - 16.00 Risanke - 16.20 Don Quijote, nad. - 17.05 Stolejete, serija - 18.00 Risanke - 18.30 Felicity, nan. - 19.30 Dnevnik - 20.10 Glembejavi, dramska serija - 20.55 Iskreno, noro, močno, britanski film - 22.45 Dnevnik - 23.10 Skrivni dnevnik, nan. - 23.35 Nočni program

TV HRVASKA 2

10.45 Portret cerkve in mesta - 11.00 Nedeljska maša - 12.05 Risanke - 12.35 Čarovnja, nadaljevanka - 16.10 Zlata krila, nanizanka - 17.00 Film - 18.30 Svet narave, serija - 19.30 Dnevnik - 20.10 Zabavni program - 21.15 Kapitan James

POP TV

9.30 Tri ženske, nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.30 Ne pozabi ne nikdar, nad. - 12.30 Ladja zaljubljenih, nan. - 14.00 Domače kraljestvo, nan. - 14.30 Življenje teče dalje, nan. - 15.30 Zakon v Los Angelesu, nan. - 16.25 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Ne pozabi me nikdar, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Trobentač, ameriški film - 22.20 Dharna in Greg, nan. - 22.50 Stražar, nan. - 23.40 M.A.S.H., nan. - 0.10 Taksli, nan. - 0.40 24 ur

KANAL A

8.15 Dogodivščine Rokca in Binča - 9.15 Angela, nad. - 10.10 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah Show, ponovitev - 12.00 Dannyjeve zvezde, vedeževanje - 13.30 Princ z Bel Aira - 14.00 Mallock, nan. - 15.00 Ricki Lake, pogovorna oddaja - 15.55 Oprah Show: Presenetite svojega angela - 16.50 Angela, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.00 Vsi županovi možje, nan. - 19.30 Dvojčici, nan. - 20.00 Hudičev odvetnik, ameriški film - 22.30 Roswell, nad. - 23.30 Roka pravice, nan. - 0.30 Dannyjeve zvezde, ponovitev - 1.20 Odskop, ponovitev

TV IDEA - GAJBA TV

16.00 Živa, regionalni program - 16.00 Dvojčici, nan. - 16.30 Pasji policist, nan. - 17.00 Dogodivščine Robina Hooda, nan. - 18.00 Sinbadove pustolovščine, nan. - 19.00 Aktualno, informativna oddaja - 19.15 Ljubica, otroci so se skrčili, nan. - 20.10 Ernest gre v kolonijo, ameriški film - 22.00 Živa, regionalni program - Kronika - Pregled športnih dogodkov - 22.10 Kasaške dirke, reportaža - 22.45 Aktualno - 23.00 Zvezdne steze, nan. - 23.50 Družina za umrel, nan. - 0.20 Pri Addamsovih, nan. - 0.50 Pop bazar

TV AS - KANAL 54

09.30 - Risanke. 10.00 - 100 letnica evangeličanske cerkve v Murski Soboti, posnetek, produkcija Studio Signal. 11.15 - Glasbeni spoti. 12.00 - Videostrani. 16.30 - Na domači grudi, kmetijska oddaja. 16.30 - Misijon, ameriški film. 18.30 - Gnes, informativna oddaja. 19.00 - Iz našega arhiva. 20.00 - Glasbeni spot. 20.05 - Gnes, informativna oddaja. 20.30 - NK Primorje - NK Mura, posnetek. 22.20 - Glasbeni spot. 22.30 - Gnes, informativna oddaja. 23.00 - Videostrani.

TV HRVASKA 1

6.15 Otroški program - 7.05 Vedno te bom ljubil, nad. - 8.00 Dobro jutro - 9.55 Poročila - 10.00 Izobraževalni program - 11.20 Za otroke - 12.00 Dnevnik - 12.35 Vedno te bom ljubil, nad. - 13.20 Svet narave - 14.10 Poročila - 14.15 Borec za svobodo, ameriški film - 16.00 Za otroke - 16.45 Dok. oddaja - 17.30 Hrvaska danes - 17.55 Zagrebška panorama - 18.20 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.10 Narodni parki: Kornati - 20.45 Nora je izginila, ameriški film - 22.20 Dnevnik - 22.40 Cesar, dok. film - 23.30 Poročila - 23.40 Nočni program

TV HRVASKA 2

13.45 Svet zabave - 14.15 Nismo sami, nad. - 15.45 Nadaljevanka - 17.20 Gulden-

Cook, nadaljevanka - 22.10 Koncert - 23.35 Umetnine svetovnih muzejev

TV HRVASKA 3

10.40 Panorame turističnih središč Hrvaške - 13.40 Formula 1, prenos dirke za VN Italije iz Monze - 15.50 Panorame turističnih središč Hrvaške - 17.05 Amerika - življenje narave - 17.35 Čas je za jazz - 18.35 Krapina '99 - nova generacija - 19.30 Glasbeni program - 20.10 Pot v Sydney - 20.40 Olimpijske vesti - 20.45 Olimpijski leksikon - 20.50 Formula 1, posnetek - 22.50 Šport danes

TV MADZARSKA 1

6.00 Vaška TV - 6.30 Ažurno - 7.20 Biblija - 7.30 Glavni trg - 9.00 Nedeljski otok - 10.30 Tri žele - 11.00 Grkokatoliško bogoslužje - 12.10 Poročila - 12.15 Madžarska prihodnosti - 12.45 Minute za srečo - 13.15 Tv-klinika - 13.50 Formula 1 za VN Italije, prenos - 16.10 Za evangeličane - 16.40 Najlepše poljetje naše najstniške dobe - 17.10 Konjeniški šport - 17.50 Kovček - 18.25 Telesreča - 19.00 Teden, vmes Dnevnik - 20.05 Šlageriteva - 21.05 Show iz leta 1978 - 22.00 Telesport, gol ... - 23.00 György Faludy, portret

TV MADZARSKA 2

7.25 Vaška TV - 7.50 Program za vernike - 10.00 Madžarska hiša - 10.30 Alpe - Donava - Jadran - 11.00 Evropska galerija - 11.30 Otroški šport - 12.20 Otroški program - 14.05 Francosko-madžarski zborovski nastop - 15.00 Sveta mesta tujcev v Sveti deželi - 15.20 Musica Historica - 15.35 Mreža - 16.10 Telesport - 17.05 Gospodarstvo v zagonu - 17.35 Bruhaha, kabaret - 18.30 Tri sestre, opera - 19.00 Madžarski festival v Angliji - 19.40 Beethoven: IX. simfonija - 21.00 Teden, vmes Dnevnik - 22.00 Strašen kralj, koproducijski film - 23.50 Nočni program

TV AVSTRIJA 1

6.00 Otroški program - 9.15 Formula 1, prenos ogrevanja - 10.00 Ursus nepremagljivi, pustolovski film - 11.30 Šport - 12.15 Liga prvakov, nogometni magazin - 12.45 Formula 1, prenos dirke za VN Italije iz Monze - 15.40 Iz džungle v džunglo, filmska komedija - 17.15 Mojstrske veščine - 18.00 Imeti srečo - 18.30 Šport v nedeljo - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Bean, filmska komedija - 21.40 Kolumbo - 23.10 Kraj dejanja

AVSTRIJA 2

9.00 Poročila - 9.05 Krížem kražem - 9.30 Katoliška maša, prenos iz Bregence - 10.15 Praznični večer - 10.30 Teden kulture - 11.00 Evropski studio - 12.00 Visoka hiša - 12.30 Orientacija - 13.05 Teknik - 13.30 Domovina, moja domovina - 14.00 Pogledi s strani - 14.30 Univerzum - 15.15 Kavarna Meinied - 15.40 Moje dekle je služabnica, film - 16.45 Los Glaciares - 17.05 Lepo življenje - 18.00 Milijonsko kolo - 18.25 Kristus v času - 18.30 Podoba Avstrije - 19.00 Dežela danes - 19.17 Loto - 19.30 Čas v sliki - 19.54 Pogledi s strani - 20.15 Narodno zabavna glasba - 21.55 K stvari - 22.50 Stališča - 23.40 Enostavno klasično

burgovi, nad. - 18.05 Stolejete narodov - 19.00 Hugo - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.25 Vojna žensk, nad. - 21.20 Puhaja dr. Beeching, nan. - 21.50 Črna kronika, nad. - 23.30 Umetnine svetovnih muzejev

TV HRVASKA 3

13.40 Panorame turističnih središč Hrvaške - 17.10 Hrvatski avtomobilistični magazin - 17.50 Otok Largo, ameriški film - 19.30 Glasbeni program - 20.10 Pot v Sydney - 20.40 Olimpijske vesti - 20.45 Olimpijski leksikon - 20.50 Mesečina - 21.35 Beverly Hills - 22.20 Pravica za vse - 23.05 Melrose Place

TV MADZARSKA 1

6.45 Vaška TV - 6.00 Ažurno - 8.30 Prelomnica tisočletja - 8.35 Ničvrednež, nan. - 9.00 Zabavno dopoldne - 12.00 Zvon, dnevnik - 13.00 Za manjšine - 13.58 Poročila - 14.00 Guldenburgovi - 14.50 Na mejah treh dežel - 15.58 Poročila - 16.00 Madžarska hiša - 16.30 Londonski center Sternberg - 16.45 Srečanje z Jezusom - 17.00 Pregled - 17.25 Spomeniki - 17.35 Sveta mesta tujcev v Sveti deželi - 18.00 Dnevnik - 18.35 Moja olimpiada, Los Angeles - 19.30 Dnevnik, šport - 20.00 Milenijske povesti - 20.30 112, kriminalistični magazin - 21.00 V dvojje - 21.40 Kratki film - 22.05 Dnevnik - 22.35 Ura sprejema - 23.25 Telesport, Liga prvakov, magazin

TV MADZARSKA 2

5.45 Vaška TV - 6.00 Ažurno - 8.30 Delta - 9.00 Na poti - 9.30 Madžari ob prelomu stoletja: Valeria Dienes - 10.00 Jezik književnosti - 10.30 Tv-klinika - 11.00 Madžarska prihodnosti - 11.30 Angleščina - 12.00 Naša družinica, nan. - 12.50 Bach - 13.00 Dnevnik - 14.00 Skupščinski dnevnik - 15.00 Igra pianist E. Hegedűs - 16.00 Šolska ulica - 17.30 Show Mari Torocsik - 18.00 Nogometni ponedeljek - 19.40 Tv-telovadba - 19.45 Pravljica - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Madžarska lira na prelomu tisočletja - 21.30 Johnnjev kilogram, čilski film - 23.00 Klub znanstvenikov - 0.05 Nočni program

TV AVSTRIJA 1

6.45 Otroški program - 10.25 Bean, filmska komedija - 11.45 Konleti - 12.10 Risanke - 14.55 Nebeška družina - 15.40 Obalna straža - 16.25 Urgenca - 17.10 Princ iz Bel Aira - 17.35 Vsi pod eno streho - 18.05 Glej, kdo tam razbija - 18.30 Varuška - 19.00 Cybill - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Ekspedicija Robinson - 21.10 Izven kontrole, akcijski film - 22.50 Udarec svobode, akcijski film - 0.20 Kondor, pustolovski film

AVSTRIJA 2

9.00 Poročila - 9.05 V Avstriji - 9.30 Bogati in lepi - 9.50 Zlata dekleta - 10.15 Zadržaj ljubezen gospoda Josefa, film - 12.05 Orientacija - 12.35 Podoba Avstrije - 13.00 Čas v sliki - 13.15 Sveže kuhano je napol pridobljeno - 13.40 Policijska inspekcija 1 - 14.05 Srečna družina - 14.50 Gorski zdravnik - 15.35 Bogati in lepi - 16.00 Sov Barbare Katlić - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Deželni zdravnik - 21.05 Tema - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Oddaja o kulturi - 0.00 Čas v sliki - 0.30 Jaz nisem Rappaport, filmska komedija

TV SPOROD

Torek,
12. 9. 2000

TV SLOVENIJA 1

8.00 Odmevi
8.30 Mostovi
9.10 Risanke
9.30 Stirišdeset zelenih slonov, nanizanka
9.50 Kevinov svet, nanizanka
10.20 Volja najde pot
11.10 Potovanje predaleč, dok. serija
12.00 Hotel ob Vrbskem jezeru, nanizanka
13.00 Poročila, šport, vreme
13.40 Alica, evropski kulturni magazin
14.05 Dokumentarec meseca
14.55 Test in atest
15.00 Prisluhnimo tišini
16.30 Poročila, šport, vreme
16.45 Oddaja za otroke
17.10 Moje mesto, kanadska nanizanka
17.45 Moč in sijaj starega Rima, serija
18.45 Risanke
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, šport, vreme
20.05 Na morje, avstralska nadaljevanke
21.00 Aktualne teme
22.00 Odmevi, šport, vreme
22.55 Charlot in Charlotte, danska drama, 1
23.45 Moč in sijaj starega Rima, serija

TV SLOVENIJA 2

8.30 Z Zemlje na Luno, ameriška nanizanka
9.55 Snežna reka, avstralska nadaljevanke
10.40 Jasno in glasno, kontaktna oddaja
13.15 Pustolovščine N. Holota, serija
14.00 Naprej, otroci!, francoski film
15.55 Studio City
17.30 Po Sloveniji
18.05 Sestre, ameriška nadaljevanke
19.05 Noro zaljubljeni, ameriška nanizanka
19.30 Videospotnice
20.05 V nekem kraju v Manči, španska oddaja
21.00 Svet poroč
21.30 Barbara, danski film
23.50 Darcey Bussell, balerina

TV SPOROD

Sreda,
13. 9. 2000

TV SLOVENIJA 1

7.55 Kultura
8.00 Odmevi
8.30 Dober dan, Koroška
9.00 Oddaja za otroke
9.25 Moje mesto, kanadska nanizanka
9.50 Risanke
10.35 Moč in sijaj starega Rima, serija
11.30 Obzorja duha
12.00 Na morje, avstralska nadaljevanke
13.00 Poročila, šport, vreme
13.45 Mala Jonssonova tolpa, švedski film
15.05 Aktualne teme
16.00 Mostovi
16.30 Poročila, šport, vreme
16.45 Pod klobukom
17.45 Junaki divjine, angleška serija
18.45 Risanke
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, šport, vreme
20.05 House of Yes, ameriški film
22.00 Odmevi, šport, vreme
23.00 V Bachovem letu z novicami in glasbo
0.00 Junaki divjine, angleška serija

TV SLOVENIJA 2

7.55 Videospotnice
8.30 Med zemljo in morjem, nadaljevanke
9.55 Sestre, ameriška nadaljevanke
10.40 Barbara, danski film
13.00 V nekem kraju v Manči, španska oddaja
15.50 Dediča, francoska nadaljevanke
17.30 Po Sloveniji
18.00 Proslava, francoska nadaljevanke
19.00 Kakšnega me hočeš?, nanizanka
19.30 Videospotnice
20.05 Liga prvakov v nogometu
22.45 Berlinske ulice, nemška nanizanka
0.15 Videospotnice

POP TV

9.30 Tri ženske, nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.30 Ne pozabi me nikdar, nad. - 12.30 Pop'n'roll - 14.00 Domače kraljestvo, nan. - 14.30 Življenje teče dalje, nan. - 15.30 Zakon v Los Angelesu, nan. - 16.25 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Ne pozabi me nikdar, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Zlorabljeni zaupanje, ameriški film - 21.45 Bolnišnica upanja, nan. - 22.40 Dharma in Greg, nan. - 23.10 Stražar, nan. - 23.50 M.A.S.H., nan. - 0.20 Taksi, nanizanka - 0.50 24 ur

KANAL A

8.15 Dogodivščine Rokca in Binča - 9.15 Angela, nad. - 10.10 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah Show, ponovitev - 12.00 Atlantis - 13.30 Princ z Bel Aira - 14.00 Matlock, nan. - 15.00 Ricki Lake, pogovorna oddaja - 15.55 Oprah Show: Sanjske poroke - 16.50 Angela, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.00 Vsi županovi možje, nan. - 19.30 Dvojčici, nan. - 20.00 Življenjska priložnost za 10 milijonov dolarjev, kviz - 20.30 Ameriški ninja 3, film - 22.10 Tretja izmena, nad. - 23.00 Seinfeld, nan. - 23.40 Roka pravice, nan. - 0.30 Danyjeve zvezde, ponovitev

TV IDEA - GAJBA TV

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - Kronika - Pregled športnih dogodkov - Kasaške dirke - Aktualno - 16.00 Dvojčici, nan. - 16.30 Pasji policist, nan. - 17.00 Dogodivščine Robina Hooda, nan. - 18.00 Sinbadove pustolovščine, nan. - 19.00 Aktualno - 19.15 Ljubica, otroci so se skrčili, nan. - 20.10 Mesto kriminala, ameriški film - 22.00 Živa, regionalni program - Triatlon Slovenske vojske v Murski Soboti - 22.30 Vestnikova Naj kmetija 2000, reportaža - 22.45 Aktualno - 23.00 Zvezde steze, nan. - 23.50 Družina za umret, nan. - 0.20 Pri Addamsovih, nan. - 0.50 Pop bazar

TV AS - KANAL 54

09.30 - Gnes, informativna oddaja. 10.00 - NK Primorje: NK Mura, posnetek. 11.50 - Risanke. 12.00 - Videostrani. 15.30 - Gnes, informativna oddaja. 16.00 - NK Primorje: NK Mura, posnetek. 17.50 - Risanke. 18.30 - Gnes, informativna oddaja. 19.00 - Iz našega arhiva. 20.00 - Glasbeni spot. 20.05 - Gnes, informativna oddaja. 20.30 - Otvoritev in blagoslovitev župnijskega doma Črenšovci, oddaja v živo. 21.00 - Teden ob Muri, informativna oddaja. 22.30 - Gnes, informativna oddaja. 23.00 - Videostrani.

TV HRVASKA 1

5.15 Otroški program - 7.05 Vedno te bom ljubil, nad. - 8.00 Dobro jutro - 9.55 Poročila - 10.00 Izobraževalni program - 11.15 Za otroke - 12.00 Dnevnik - 12.35 Vedno te bom ljubil, nad. - 13.20 Svet živali - 13.50 Risanke - 14.10 Vlada nereda, britanski film - 16.00 Za otroke - 16.30 Prizma - 17.30 Hrvaška danes - 17.55 Zagrebška panorama - 18.20 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.10 Narodni parki: Krka - 20.45 Ljubzenska afera, ameriški film - 22.35 Dnevnik - 22.55 Dok. serija - 23.45 Poročila - 23.55 Nočni program

POP TV

9.30 Tri ženske, nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.30 Ne pozabi me nikdar, nad. - 12.30 Bolnišnica upanja, nan. - 14.00 Domače kraljestvo, nan. - 14.30 Življenje teče dalje, nan. - 15.30 Zakon v Los Angelesu, nan. - 16.25 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Ne pozabi me nikdar, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Skrivnostni denar, ameriški film - 21.45 Newyorška policija, nan. - 22.40 Dharma in Greg, nan. - 23.10 Stražar, nan. - 23.50 M.A.S.H., nan. - 0.20 Taksi, nan. - 0.50 24 ur

KANAL A

8.15 Dogodivščine Rokca in Binča - 9.15 Angela, nad. - 10.10 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah Show, ponovitev - 12.00 Danyjeve zvezde, vedeževanje v živo - 13.30 Princ z Bel Aira - 14.00 Matlock, nan. - 15.00 Ricki Lake, pogovorna oddaja - 15.55 Oprah Show: Eddie Murphy in Janet Jackson - 16.50 Angela, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.00 Vsi županovi možje, nan. - 19.30 Dvojčici, nan. - 20.00 Življenjska priložnost za 10 milijonov dolarjev, kviz - 20.30 Komedijska zmešnjav - 21.00 Providence, nan. - 22.00 Družinsko pravo, nad. - 22.50 Seinfeld, nan. - 23.30 Roka pravice, nan. - 0.20 Danyjeve zvezde, ponovitev

TV IDEA - GAJBA TV

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - Triatlon Slovenske vojske, reportaža - Vestnikova Naj kmetija 2000, reportaža - Aktualno - 16.00 Dvojčici, nan. - 16.30 Pasji policist, nan. - 17.00 Dogodivščine Robina Hooda, nan. - 18.00 Sinbadove pustolovščine, nan. - 19.00 Aktualno - 19.15 Kmetijski sejem Gornja Radgona - 20.10 Dobili keglji, ameriški film - 22.00 Živa, regionalni program - Murinih 75 let - 22.20 Lendavska trgatav, reportaža - Aktualno - 23.00 Zvezde steze, nan. - 23.50 Družina za umret, nan. - 0.20 Pri Addamsovih, nan. - 0.50 Pop bazar

TV AS - KANAL 54

09.30 - Gnes, informativna oddaja. 10.00 - Otvoritev in blagoslovitev župnijskega doma Črenšovci, ponovitev. 10.30 - Teden ob Muri, informativna oddaja. 12.00 - Videostrani. 15.30 - Gnes, informativna oddaja. 16.00 - Otvoritev in blagoslovitev župnijskega doma Črenšovci, ponovitev. 16.30 - Teden ob Muri, informativna oddaja. 18.00 - Risanke. 18.15 - Predolimpijska dogajanja v Sydneyu, 6. del, produkcija VTV. 18.30 - Gnes, informativna oddaja. 19.00 - Iz našega arhiva. 20.00 - Glasbeni spot. 20.05 - Gnes, informativna oddaja. 20.30 - Zakaj pa nej, mladinska oddaja v živo. 21.15 - Glasbeni spot. 21.20 - Glasbena skrinja, glasbena oddaja v živo. 22.00 - Iz produkcije ZLTV, VTV Velenje. 22.30 - Gnes, inf. oddaja. 23.00 - Videostrani.

TV HRVASKA 1

6.15 Otroški program - 7.05 Vedno te bom ljubil, nad. - 8.00 Dobro jutro - 9.55 Poročila - 10.00 Izobraževalni program - 11.20 Za otroke - 12.00 Dnevnik - 12.35 Vedno te bom ljubil, nad. - 13.20 V krvi, dok. serija - 14.15 Veliki otrok, ameriški film - 16.15 Za otroke - 17.00 Glas domovine - 17.30 Hrvaška danes - 17.55 Zagrebška panorama - 18.20 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.10 Narodni parki: Briuni - 20.45 Čudovita brata Baker, ameriški film - 22.30 Dok. oddaja - 23.05 Dnevnik

TV HRVASKA 2

15.00 Kapitan James Cook, nad. - 15.50 Cape Canaveral, nad. - 17.20 Guldenburgovi, nad. - 18.05 Stoletje narodov - 19.00 Hugo - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.25 Vojna ženska, nad. - 21.20 Newyorška policija, nan. - 22.05 V krvi, dok. serija - 22.55 Velika pričakovanja, britanski film - 0.50 Umetnine svetovnih muzejev

TV HRVASKA 3

14.55 Panorame turističnih središč Hrvaške - 18.05 Počitnice gospoda Hulota, francoski film - 19.30 Glasbeni program - 20.10 Pot v Sydney - 20.40 Olimpijske vesti - 20.45 Olimpijski leksikon - 20.50 Felicity - 21.35 Brit Awards 2000, podelitev glasbenih nagrad - 23.15 Pravica za vse (opomba: mogoče prenos nogometne tekme pokala UEFA Slovan - Dinamo)

TV MADZARSKA 1

5.45 Vaška TV - 6.00 Ažurno - 8.30 Prelomnica tisočletja - 8.35 Ničvrednež, nan. - 9.00 Zabavno dopoldne - 12.00 Zvon, dnevnik - 13.00 Za manjšine - 13.58 Poročila - 14.00 Slavček naroda: Lujza Blaha - 15.10 Risanke - 15.25 7 krajcarjev, obvezno čtivo - 15.58 Poročila - 16.00 Za otroke - 16.35 Zelena pika - 17.00 Kronika 2000 - 17.30 Katoliška kronika - 18.00 Dnevnik - 18.35 Moja olimpiada, Seul - 19.30 Dnevnik, šport - 20.05 Ime planeta: Zemlja - 20.55 Železi ste - 21.25 Evropski portreti - 21.55 Dnevnik - 22.45 Telešport. Liga prvakov, magazin

TV MADZARSKA 2

5.45 Vaška TV - 6.00 Ažurno - 8.35 Iz tv-arhiva - 11.05 Kovček - 11.30 Telesreča - 12.00 Naša družinica, nan. - 13.00 Dnevnik - 14.00 Za upokojece - 14.30 Okno, magazin - 15.30 Mediamix - 16.00 Šolska ulica - 17.30 Ura sprejema - 18.00 Telešport - 19.40 Tv-velovadba - 19.45 Pravilica - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Varstvo mest - 21.35 Naprej, mladi, franc. film - 23.20 Zaključek - 0.20 Nočni program

TV AVSTRIJA 1

6.15 Otroški program - 10.25 Ursus nepremagljivi, pustolovski film - 11.45 Konfeti - 12.10 Risanke - 14.55 Nebeška družina - 15.40 Obalna straža - 16.25 Urgenca - 17.10 Princ iz Bel Aira - 17.35 Vsi pod eno streho - 18.05 Glej, kdo tam razbija - 18.30 Varuška - 19.00 Cybill - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Zenska, ki je ljubila morilca, film - 21.55 Sladkih šestnajst, schljivka - 23.30 Liga prvakov, posnetek

AVSTRIJA 2

9.00 Poročila - 9.05 Sveže kuhano je napol pridobljeno - 9.30 Bogati in lepi - 9.50 Zlata dekleta - 10.15 Bavarca v harem, filmska komedija - 12.05 Evro Avstrija - 12.35 Tednik - 13.00 Poročila - 13.15 Sveže kuhano je napol pridobljeno - 13.40 Policijska inspekcija 1 - 14.15 Srečna družina - 14.50 Gorski zdravnik - 15.35 Bogati in lepi - 16.00 Šov Barbare Karlich - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Univerzum - 21.10 Reportaža - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Ogled - 23.15 Nočna straža

- 23.25 Dubrovniški festival - 0.10 Poročila - 0.15 Nočni program

TV HRVASKA 2

14.25 Umetnost prodaje, dok. serija - 15.15 Kviz - 15.40 Kralji v travnatih dvorcih, nad. - 17.20 Guldenburgovi, nad. - 18.05 Stoletje narodov - 19.00 Hugo - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.25 Vojna ženska, nad. - 21.20 2, 4 otroka, nan. - 21.50 Omerta, nad. - 22.35 Ljubimec, francoski film - 0.10 Umetnine svetovnih muzejev

TV HRVASKA 3

14.20 Panorame turističnih središč Hrvaške - 18.00 Olimpijske igre 2000, oddaja iz studia - 19.30 Glasbeni program - 20.10 Nogomet: Barcelona - Leeds, prenos tekme Lige prvakov - 22.40 Pravica za vse

TV MADZARSKA 1

5.45 Vaška TV - 6.00 Ažurno - 8.30 Prelomnica tisočletja - 8.35 Ničvrednež, nan. - 9.05 Formula 1, nan. - 9.55 Vse za ljubezen, nan. - 10.30 Sydney 2000, Avstralijska Italija, nogomet - 13.00 Za manjšine - 13.58 Poročila - 14.00 Ambrosia elator - 14.25 Smrtoglavec, angl. film (čb) - 15.58 Poročila - 16.00 Angleščina - 16.30 Na poti - 17.00 Srečali se bomo v Sydneyju - 18.00 Dnevnik - 18.35 Moja olimpiada, Barcelona - 19.30 Dnevnik, šport - 20.00 Ni pravomočno, show - 20.30 Liga prvakov v nogometu, prenos - 22.45 Dnevnik, aktualno - 23.35 Kino Dore Prokopp - 0.00 Liga prvakov, reportaža

TV MADZARSKA 2

5.45 Vaška TV - 6.00 Ažurno - 8.30 Nekje in nekoč - 9.00 Iz tv-arhiva - 10.30 Sydney 2000, nogomet - 13.05 Europa Musicale - 14.00 Zlati dim, magazin - 15.40 Pop glasba - 16.00 Šolska ulica - 17.30 Sotrpini, rehabilitacijski magazin - 18.00 Telešport - 19.40 Tv-velovadba - 19.45 Pravilica - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Madžari ob prelomu stoletja - 21.25 Ime planeta: Zemlja - 22.10 Osupljivo območje, nan. - 23.00 Zaključek - 0.00 Nočni program

TV AVSTRIJA 1

6.10 Otroški program - 10.15 Kolumbo - 11.45 Konfeti - 12.10 Risanke - 14.55 Nebeška družina - 15.40 Obalna straža - 16.25 Urgenca - 17.10 Princ iz Bel Aira - 17.35 Vsi pod eno streho - 18.05 Glej, kdo tam razbija - 18.30 Varuška - 19.00 Cybill - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Liga prvakov - 0.30 Pištole za Cordoba, western

AVSTRIJA 2

9.00 Poročila - 9.05 Sveže kuhano je napol pridobljeno - 9.30 Bogati in lepi - 9.50 Zlata dekleta - 10.15 Moje dekle je služabnica, film - 12.05 Reportaža - 13.00 Čas v sliki - 13.15 Sveže kuhano je napol pridobljeno - 13.40 Policijska inspekcija 1 - 14.05 Srečna družina - 14.50 Gorski zdravnik - 15.35 Bogati in lepi - 16.00 Šov Barbare Karlich - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 18.45 Loto - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Help TV - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Zarišče - 0.00 Čas v sliki

VESTNIKOVA NAGRADNA KRIŽANKA

ZGODOVINARKA, LADO LESKOVAR, ARARA,
TOMAN, TA, EHO, MOČAN, JOŽE, ASTOR, SO,
MAKARONAR, INTEL, MORENO, ALSTON,
RAZUMNIK, ODIN, PATOS, SABA, ADRIAN,
ŠPICA, TOVOR, SAVA, VESNA, KOSITER, ON-
EILL, KLINA, OR, NOVAK, KLASA, EKA, KZ,
SNEG, ENAČBA, DAN, ST, IRA, TILLEN, SP-
LETKA, TOKOVNIK, ŠIREC, RANER, KIS, PRA-
TO, ETT, DEVIN, MAROGA, LENIN, SVITANICE,
ZNESEK, ALANI, KOSA, TRAK, AJDINA, KO, AK

1. NAGRADA V VREDNOSTI 10.000 SIT:
Mojca Jug, Stara ulica 8, 9000 Murska Sobota

2. NAGRADA V VREDNOSTI 5.000 SIT:
Jure Lajnsček, Križevci 20, 9206 Križevci v Pre

3. - 7. PRAKTIČNE NAGRADE:
Tadej Šeruga., Tomšičeva 4, 2310 Slovenska B
Marjanca Dunaj, Lukavci 34 c, 9242 Križevci p
Darinka Senica, Lipa 135 a, 9231 Beltinci
Etelka Milinkovič, Dobrovnik 111, 9223 Dobrov
Alojz Lah, Krapje 58, 9241 Veržej

**Nagrajencem čestitamo.
Potrdila za nagrade bodo
prejeli po pošti.**

1. nagrado v vrednosti 10.000 SIT, 2. nagrado v vrednosti 5.000 SIT in 3. - 7. nagrado praktična nagrada.

Pravilne rešitve pošljite na uredništvo Vestnika,
Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 M. Sobota,
s pripisom »nagradna križanka« **do petka 15. septembra 2000.**

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

motorna vozila

MERCEDES 230 E, registriran do 25. februarja 2001, prodajo ali menjajo za manjše vozilo. Tel.: 45 262. m4915

LADO SAMARO 1.3, letnik 1990, ugodno prodam. Tel.: 557 12 81, po 19. uri m4932

GOLF JGL, letnik 1981, registriran do marca 2001, prodam. Tel.: 031 347 757. m4935

OSEBNI AVTO v vrednosti od 200.000 do 400.000 tolarjev kupijo. Tel.: 031 305 557. m4944

JUGO 65, letnik 1990, ZASTAVO 128 SKALA, letnik 1990, ter OPEL KADETT, 1,3 S, letnik 1989, prodam. Rogošovci 6, GSM: 041 625 560. m4946

MOTORNO KOLO BMW R65, z opremo, odlično ohranjeno, prodam. Tel.: 031 544 356. m4959

KADETT 1,3, letnik 1986, prevoženih 133.000 km, prodam. Lendaške Gorice 207a, tel.: 575 13 77. m4965

TOVORNI AVTO ZASTAVO 650 AD, nosilnost 5 t, prodam. Tel.: 570 18 33 ali GSM 041 747 534. m4976

DAEWOO NEXIA, letnik 1995, na prodaj. Tel.: 041 505 182. m4943/8

živali

NESNICE, mlade jarčice, hixex, rjave, pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodaja Farma pri Mostu. Naročila sprejemajo: gostilna Tibija Horvata, Nemčavci, tel.: 069 28 190, gostilna Benčec, Bakovci, tel.: 069 439 170, Franc Movrin, Petanjci 98c, tel.: 069 46 505, gostilna Šarika Železen, Beznovci, tel.: 069 49 025, gostilna Čeh, Nedelica, tel.: 069 72 146, gostilna Rajser, Grad, tel.: 069 55 31 148. m4867

TELICO, brejo 8 mesecev, kontrola A, prodam. Noršinci 35, tel.: 48 593. m4939

KRAVO, staro devet let, brejo 9 mesecev, prodam. Tel.: 551 12 86. m4970

PUJSKE, težke od 25 do 30 kg, prodam. Tel.: 548 10 12. m4980

KRAVO, privesnico, s teletom, kontrola A, in škotska ovčarja, rodovniških staršev, prodam. Tel.: 68 519. m4988

MLADO KRAVO, brejo 7 mesecev, prodam. Gančani, tel.: 421 443. m4989

BREJO TELICO, A-kontrola, prodam. Tel.: 528 14 69. m4994/7

posesti

BELMURA

'Nepremičnine
Nikolaj Kuhar, s. p.

nakup, prodaja, najem, oddaja stanovanj, hiš in drugih nepremičnin.

Trg zmage 8, 9000 M. Sobota
(hotel Zvezda), tel.: 02 514 18 66
GSM: 041 77 32 90, 041 773 290

Dvo, dvoipol- ali trisobno stanovanje v Murski Soboti vzamejo v najem ali kupijo stanovanjsko hišo v okolici Murske Sobote. Tel.: 041 364 357. m4935

GOZD, MEŠANI, 57 arov, v Domažincih, gozd, 30 arov, v Škakovcih, prodam. Olga Kodla, Prešernova 63, 9000 M. Sobota. m4945

NJIVE V OKOLICI RAKIČANA vzajem v najem. Tel.: 031 566 881. m4949

DVE ŠTUDENTKI sprejem v centralno ogrevano sobo v centru mesta v bližini ekonomske in pravne fakultete v Mariboru. Tel.: 062 212 229, zvečer. m4952

STAREJŠO HIŠO in nekaj vinograde prodam. Tel.: 069 68 559. m4961

GOSTILNO V OBRATOVANJU, staro 5 let, z gradbenim dovoljenjem za prijetel poslovo-stanovanjskega objekta, ugodno prodam. Tel.: 548 15 33. m4966

TRGOVSKI LOKAL IN SKLADIŠČE, 89 m², v središču Beltincev, dam v najem. Tel.: 22 079. m4968

PARCELO, skoraj v središču mesta, v zelo mirni okolici, prodam. Naslov v upravljalni listi. m4972

MANJŠE OPREMLJENO STANOVANJE v Murski Soboti, Slave Klavore 18, prodamo. Tel.: 528 10 65. m4982

POSLOVNO-STANOVANJSKI OBJEKT v obratovanju, cca 400 m², prodam ali dam v najem. Tel.: 21 107. m4983

35-LETNA ŽENSKA v okolici Maribora ponuja poštenemu dekletu brezplačno stanovanje in hrano v zameno za pomoč pri manjših hišnih oz. go spodnjih opravilih. Tel.: 041 538 446. m4985

ZARADI TRAGIČNEGA DOGODKA PRODAMO KOMPLETNO PROIZVODNJO za izdelavo nerjavečih cevi za dimnike. Mogoč tudi širši spekter uporabe. GSM: 041 627 105. m4993/13

kmetijska mehanizacija

TRAKTOR ZETOR UNIVERZAL, TORPEDO, FIAT, ŠTORE, IMT ALI URSUS in enoredni obiralci koruze kupim. Tel.: 041 293 074. m4887

TRANSPORTER - tekoči trak za spravilo koruznih storžev, dolg od 5 do 6 m, z elektromotorjem, enofaznim, ter 2 toni mešanega grozolja z brajd kupijo. Tel.: 041 261 676. m4916

ŽITNO SEJALNICO prodam. GSM: 041 904 767. m4922

PRIKOLICE, 5-, 6-IN 7-TONSKE, v enosni, dvoosni in tandem izvedbi ugodno prodam. Tel.: 031 328 554. m4925

KOMPLETNO KMETIJSKO MECHANIZACIJO PRODAJO. Tel.: 40 269. m4930

SILAŽNI KOMBajn VIHAR 80, malo rabljen, ugodno prodajo. Vanča vas 26, tel.: 46 569. m4933

TROSILEC HLEVSKEGA GNOJA prodam. Tel.: 555 10 76. m4962

VOZ Z GUMJASTIMI KOLESI, PRIMEREN ZA PRIKOLICO, prodam. Tel.: 40 412. m4963/8

kmetijski pridelki

JABOLKA različnih sort prodamo. Puconci 108, tel.: 545 14 81. m4821

GROZDJE Z BRAJD (jurko, klinton) prodam. Gizela Kerčmar, Majtinci 3, tel.: 48 297. m4918

GROZDJE, RIZLING, PRODAJ PO 80 SIT/kg. Tel.: 75 668, GSM 041 443 545. m4936

VINO, laški rizling, prodam. Tel.: 74 873, GSM 031 617 671. m4938

KORUZO z njive za siliranje prodam. Kurbus, Mele 22, tel. 62394. m4941

BELO VINO, renski rizling in chardonnay, prodam. Tel.: 21 818. m4950

ODKUPUJEMO BUČNO SEME. Plačamo v gotovini. Po večjo količino pridemo tudi sami. Tel.: 062 726 040. m4967

KORUZO ZA SILIRANJE, 60 arov, prodam. Črenšovci, tel.: 71 155. m4974

OVES, večje količine, prodam. Tel.: 555 10 67, po 19. uri. m4984/9

razno

POHIŠTVO ZA SPALNICO (francosko posteljo in petdelno omaro), cena 30.000 tolarjev, prodam. Tel.: 530 44 60. m4917

PREKLICUJEM veljavnost spričevala o zaključnem izpitu, izdanega 31. 8. 1978 na Šolskem avtomehaniškem in kovinarskem centru v Mariboru na ime Milan Gerenčer, Bratanci. m4920

ODKUPUJEMO DELNICE NA DOMU. Tel.: 02 527 13 21 ali 031 548 848. m4955

TERMOAKUMULACIJSKO IN PLINSKO PEČ ugodno prodam. Kroška 30a, tel.: 530 05 03. m4956

LADIJSKI POD, suh, smrekov, 1. kvalitete, 12 ali 20 mm debeline, prodam z dostavo. Tel.: 063 451 082. m4990/5

delo

REDNO ZAPOSLEMO NATAKARICO v Gostišču Kuzmič pri Svetem Jurju 10, p. Rogošovci. Tel.: 557 10 87 ali 041 669 473.

NATAKARICO za delo v kavabaru iščejo. Tel.: 421 680. m4951

NATAKARICO, lahko pripravnico, v gostilni Gaj v M. Soboti zaposlimo. Tel.: 22 466 ali 31 800. m4969

IŠČEMO UČITELJICE ali vzgojiteljice za kreativno delo in dodatni zaslužek. Informacije pošljite pisno na naslov Pivnik, d. o. o., Trg Borisa Kidriča 2, 2000 Maribor, do 14. 9. 2000, ali po telefonu 02 250 28 03 ali 250 28 04. m4977

NATAKARICO ali dekle z veseljem do dela v strežbi zaposlimo. GSM: 041 929 076. m4981/5

storitve

GRETJE IN VODOMONTAŽA TER MONTAŽA OLJNIH GORILNIKOV IVAN ŠARKEŽI, s. p. Ogled in predračun brezplačno. Tel.: 02 576 13 76 ali 031 582 865. m4705

MONTAŽA ANTEN: satelitske 33.900, zemeljske 28.000 SIT. Taf, tel.: 02/570 1021 ali 041/515094. m4986-2

SREDNJA POKLICNA IN TEHNIŠKA ŠOLA MURSKA SOBOTA, Šolsko naselje 12,

razpisuje za šolsko leto 2000/2001 v oddelkih za odrasle naslednje programe:

1. Programi poklicnega tehniškega izobraževanja (PTI):	
ELEKTROTEHNIK	elektrotehnik elektronik 20 dijakov
STROJNI TEHNIK	strojni tehnik 20 dijakov
TEKSTILNI TEHNIK	konfekcijski tehnik 20 dijakov
GRADBENI TEHNIK	gradbeni tehnik 20 dijakov

Trajanje izobraževanja: dve šolski leti

Vpisni pogoji:

zaključno spričevalo o uspešno končanem programu triletnega izobraževanja: elektricar, strojništvo, tekstilec, zidar, tesar

obrazec DZS 1,20 oddaje v tajništvo šole do petka, 29. 9. 2000

Šolnina: cena bo določena pozneje glede na število prijavljenih kandidatov

Za brezposelne, ki so prijavljeni na Zavodu RS za zaposlovanje, obstaja možnost, da jim šolnino plača zavod.

2. Programi srednjega poklicnega izobraževanja: strojništvo, elektricar, tekstilec, zidar, tesar

Programi za dokvalifikacijo so namenjeni vsem tistim dijakinjam in dijakom, ki so iz različnih razlogov predčasno prenehali izobraževanje in si sedaj želijo pridobiti ustrezno izobrazbo.

Programi za prekvalifikacijo so namenjeni vsem tistim občanom, ki si želijo ob obstoječem poklicu pridobiti še drug poklic, ki jim bo omogočil boljše delo, lažjo zaposlitev ali ustanavljanje lastne firme.

Prijave za vpis: obrazec DZS 1,20 oddajte v tajništvo šole do petka, 29. 9. 2000

Šolnina: cena bo določena pozneje glede na število prijavljenih kandidatov

Za brezposelne, ki so prijavljeni na Zavodu RS za zaposlovanje, obstaja možnost, da jim šolnino plača zavod.

3. Programi usposabljanja z delom

- ZIDAR ZA ZIDANJE IN OMETAVANJE

- TESAR OPAŽEV

Vpisni pogoji:

končana osnovnošolska obveznost in zdravniško potrdilo

Prijave za vpis: obrazec DZS 1,20 oddajte v tajništvo šole do petka, 29. 9. 2000

Trajanje izobraževanja: tri mesece

Šolnina: cena bo določena pozneje glede na število prijavljenih kandidatov

Za brezposelne, ki so prijavljeni na Zavodu RS za zaposlovanje, obstaja možnost, da jim šolnino plača zavod.

4. Tečaji

- ZAČETNI 80-URNI TEČAJ VARJENJA zajema naslednje postopke:

- MAG-varjenje CO₂

- elektroobložno varjenje,

- plamensko varjenje

Cena tečaja: 120.000 SIT.

- PRIPRAVA IN IZVEDBA ATESTOV ZA VSE POSTOPKE VARJENJA

Cena tečaja: 60.000 SIT.

Vsa natančnejša pojasnila dobite na šoli od 7. do 14. ure ali po telefonu 348 913.

STROJNI OMETI IN TERMO FASADE

kakovostno in ugodno. Imamo še nekaj prostih terminov. Tel.: 041 35 50 80. m-4996



ZAHVALA

V 73. letu je je po kratkotrajni težki bolezni preminil

Ladislav Laci Zavec

iz Murske Sobote
Razlagova 30

V imenu sina Bojana z družino v daljni Avstraliji in vnukinje Martine iz Kroga se vsi bližnji in daljni sorodniki, sosed, znanci in sodelavci zavarovalnice Triglav zahvalujemo vsem zdravstvenim delavcem bolnišnice in zdravstvenega doma v Murski Soboti, ki so mu pomagali in lajšali bolečine. Zahvalujemo se vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti na soboškem pokopališču.

Posebno zahvalo namenjamo duhovniku evangeličanske cerkve g. Leonu Novaku, govorniku v imenu KS g. Merklinu in govorniku v imenu sodelavcev zavarovalnice Triglav g. Kosu. Zahvalo izrekamo tudi podjetju za pogrebne storitve Banfi iz Veščice in Komunalnemu podjetju iz Murske Sobote. Hvala pevcem, rogistu za občuteno odigrano tišino ter vsem sorodnikom, sodelavcem, znancem in vsem, ki so pokojnika pospremili na zadnji poti.

Vsi njegovi



KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRST NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 25 KM. PLAČILO TUDI NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI.

DAMIR BANFI VEŠČICA 17,

TEL.: (069) 348 060, FAX: (069) 251 170, 9000 MURSKA SOBOTA



*Ni smrti tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družijo nas,
so vezi močnejše,
brez pomena zanje so razdalje,
kraj in čas.*
(Mila Katič)

ZAHVALA

V 77. letu nas je zapustila draga sestra, teta, botra in sosed

Marta Kramar

roj. Žižek

iz Male Polane 89

Iskrena hvala vsem, ki ste ji v težkih trenutkih stali ob strani, ji pomagali in jo obiskovali.

Hvala gospodu župniku za lep pogrebni obred, pevcem za zapete pesmi, govorniku in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše.

Vsi njeni



*Prezgodaj čas prišel je za oddih,
dom je prazen, dom je tih,
ker tebe, dragi mož in oče, ni,
da bi skupaj še bili.*

ZAHVALA

V 47. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož in skrben oče

Stanislav Raduha

iz Odranec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, znancem in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče, za sv. maše, nam pa izrekli sožalje. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici za ganljive besede ob odprtem grobu, kolektivoma Beltinke, Atrija in njegovim sodelavcem. Posebej hvala gospe zdravnici Ani Gomboc ter medicinskemu osebju iz Beltincev, pogrebništvu Ferenčak in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi prerani zadnji poti. Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Odranci, 28. 8. 2000

Žalujoci vsi, ki smo ga imeli radi



*Ni več trpljenja, ne bolečin,
ostali so le sledovi in spomin.*

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustil dragi mož, oče, dedek in pradedek

Janez Žilavec

iz Martjanec 85

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti ter darovali sveče, vence in v dobrodelne namene.

Lepa hvala duhovniku g. Ivanu Kranjcu, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi, Vsem skupaj - lepa hvala!

Žalujoci: žena Ana, hčerka Anica in sin Janez z družinama ter drugo sorodstvo



*Kako boli, ker tebe ni,
vemo le mi ...*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega brata in strica

Janeza Bojneca

iz Dobrovnika

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali, izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, sveče, za svete maše in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. župniku Francu Režonji in g. kaplanu Dejanu Horvatu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, kolektiv Pomurke Mesne industrije, d. d., NK Dobrovnik in NK Žitkovci ter Cestnemu podjetju Murska Sobota. Hvala govornikom KS Dobrovnik in Pomurke Mesne industrije za izrečene besede slovesa ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoca družina



*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo
tvojih pridnih rok ostaja.*

ZAHVALA

V 40. letu nas je zapustila naša
najdražja žena, hčerka, sestra in snaha

Brigita Car

iz Dobrovnika 202

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v dneh
žalosti in bolečine priskočili na pomoč, jo pospremili na njeni
zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče, v dobre namene, nam
pa izrekli besede sožalja in tolažbe. Lepa hvala osebju
zdravstvenega doma iz Dobrovnika za požrtvovalno pomoč,
kirurškega oddelka soboške bolnišnice in Kliničnega centra iz
Ljubljane. Lepa hvala g. župniku Francu Režonji za ganljivo
slovo, pevcem za odpete pesmi, sindikatu delavcev Mure in 416.
brigadi ženskih plašcev ter vsem, ki ste se prišli posloviti od nje.
Vsem skupaj še enkrat - lepa hvala!

*V žalosti - mož Janez, mama, oče, brat Jože in tašča
ter drugo sorodstvo*



*Odhajamo
in drug za drugim se poslavljamo,
v veliki naglici najbližjim le
grede roko v slovo podajamo.
Odhajamo,
ko pride čas in klic iz večnosti,
ki ne trpi nobenega odlaganja.
Se dvigneš, greš in s tabo inventar vesti.
Odhajamo
ker moramo. Gospod, na tvoj ukaz!
Poglej okrog in išči zase nov obraz,
kot si iskal in našel nekdanj nas!
(Pavel Berden)*

ZAHVALA

V 83. letu nas je zapustila draga mama

Marija Horvat

roj. Berden

iz Kobilja 40

Z žalostjo in bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom, sovaščanom, botrini, znancem ter vsem, ki ste
sočustvovali z nami.

Posebna zahvala je namenjena g. škofu Smeju, župnikoma g.
Halasu in g. Zveru za pogrebni obred in sveto mašo.

Hvala pevcem za odpete pesmi.

Zahvaljujemo se osebju Doma starejših občanov Lendava za
vso skrb in nego.

Hvala vsem za darovane svete maše, cvetje in sveče ter vsem, ki
ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči sinovi:

Janez, Feri, Pavel, Jože, Ciril z družinami



*Dober boj sem dobojeval,
Tek dokončal,
Vero ohranil*

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi
naše drage žene, mame in babice

Rozalije Omar

iz Rankovec 37

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in
sovaščanom, ki ste nam stali ob strani v najtežjih trenutkih.

Hvala vsem, ki ste se ji v tako velikem številu poklonili na
domačem pokopališču, in hvala vsem, ki ste jo v tako velikem
številu pospremili na njeni zadnji poti v večnost.

Hvala za darovane svete maše, za cvetje, darove za dobrodelne
namene, za izrečena ustna in pisna sožalja.

Hvala duhovnikom g. Rogaču, g. Kranjcu, g. Smodišu za
verski obred in opravljene svete maše.

Hvala govornikom ob odprtem grobu, g. Majcanu in gospe
Tinki Omar, pevcem za odpete žalostinke, domačim možem, ki
so jo pospremili na njeni zadnji poti. Društvu upokojencev
Tišina, pogrebništvu Banfi za prevoz iz Ljubljane in za vse
pogrebne storitve.

Hvala kolektivu kirurškega oddelka bolnišnice v Murski Soboti,
urološkemu-oddelku v Slovenj Gradcu in urološkemu oddelku
na Kliničnem centru v Ljubljani za pomoč, nego in prijaznost,
ker so ji pomagali lažje prenašati bolezen.

Vsem in vsakemu posebej - iskreni Bog plačaj!

Žalujoči:

Vsi tvoji, ki smo te imeli radi

V SPOMIN

10. 9. bo minilo eno leto od takrat, odkar nas je zapustil dragi
mož, oče, dedek in pradedek

Franc Lazar

iz Bakovec

Hvala vsem, ki se ga spomnite in z lepo mislijo postojite ob
njegovem grobu.

Vsi njegovi



*Na grobu,
kjer svečka zate gori
in cvetje, ki zate cveti,
je bolečina, ki jo poznamo le mi.*

V SPOMIN

8. septembra mineva leto žalosti od
takrat, ko nas je zapustil dragi mož, oče,
sin, brat in zet

Štefan Kumin

iz Kuštanovec

Iskrena hvala vsem za lepo misel, ko postojite ob njegovem
preranem grobu, za prižgano svečo in podarjen cvet.

Vsi njegovi

*V tihem grobu mirno spiš,
a v srcih naših še živiš ...*

V SPOMIN

6. septembra je minilo žalostno leto od takrat, ko nas je
zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Srečko Kocen

Hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem grobu in
prižigate sveče ter darujete za sv. maše.

Žena Danica in hčerka Mojca z družino



*Življenje naše polno je iskanja,
neskončna pot zablod in hrepenenja,
nihče ne ve, kje tok njegov se jenja
in kje bo našel to, o čemer sanja.*

V SPOMIN

Janku Skledarju

iz Večeslavec

8. 9. 1999-8. 9. 2000

Hvala vsem, ki se ga še spominjate.

Žalujoča:

hčerka Menči z drugimi domačimi



*Prazen dom je in dvorišče,
zaman oko te naše išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo
tvojih pridnih rok ostaja.*

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 72. letu
starosti zapustila naša draga mama,
tašča, stara mama in sestra

Nežika Titan

iz Kroga

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom in prijateljem, ki ste jo pospremili na zadnji poti,
darovali vence, sveče, za svete maše in v dobrodelne namene,
nam pa izrekli sožalje.

Posebej hvala sosedam Slavici, Zinki, Tereziji, Teri in Mariji,
ki so nam v najtežjih trenutkih stale ob strani.

Hvala g. maestru za pogrebni obred, pevcem za odpete
žalostinke, govornici za ganljive besede slovesa, godbeniku za
odigrano Tišino in pogrebništvu Komunala.

Žalujoči:

Vsi, ki smo te imeli radi



*Solze se osušijo,
a bolečina ostane.*

V SPOMIN

V mesecu septembru mineva žalostno
leto od takrat, ko nas je zapustil naš
dragi in dobri mož, ata in dedi

Peter Kolmanič

iz Murske Sobotne

Še enkrat hvala vsem,
ki mu poklanjate sveče in rože v njegov spomin.

*Vsi
njegovi*



SPOMIN

Kolikó lažje in lepše bi bilo naše
življenje,
če bi bila še med nami,
naša draga

Marija Kuhar - Micka

iz Veržaja

Težko dojamemo, da je minilo že pet let, odkar si odšla od nas.
Hvala za vsako svečo, ki je včasih prižgana, a je nismo
prižgali mi.

*Tvoji: mož Jože, hčerke Alenka, Bernarda, Marjana, sin Ivan in
teta Marika
Veržej, 11. septembra 2000*



*Ne morem iz zemlje kot dobra semena,
da znova bi segli si v tople dlani.
Ne morem!
Med nami je krsta lesena in grob je
med nami ... tišina prsti,
le sveča ljubezni visoko gori.*

V SPOMIN

10. septembra bosta minili dve leti
žalosti od takrat, ko si za vedno odšel
od nas, dragi

Janez Kološa

iz Andrejec 48

Hvala vsem, ki se ga spominjate s cvetjem svečko ali postojite
ob njegovem grobu.

Tvoji najdražji



*Vse do zadnjega si upal
in se boril,
da bolezen s trdno voljo
boš ugnal.
Pa pošle so moči
in zatisnil trudne si oči.*

V SPOMIN

Boleč je spomin na 11. september, ko
nas je pred enim letom zapustil naš
najdražji mož, oče, dedek in pradedek

Anton Branšperger

iz Korovec

Hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem grobu ter
ga počastite s svečami in cvetjem.

Žalujoči vsi, ki smo te imeli radi

Zapustil nas je
naš upokojeni sodelavec

Ignac Kouter

upokojeni blagajnik

pošte 9231 Beltinci

Od vestnega in dobrega sodelavca
smo se poslovili v soboto,
dne 2. 9. 2000,
na pokopališču v Beltincih.

*Delavci Pošte Slovenije, d. o. o.,
PE Murska Sobota*

DA MRZLO NI
KOŠEŠKEGA 43, MR
KURILKO
nagradno žrebanje
3 x 500 litrov olja
za VAS POSKRBI
Murska Sobota:
(02) 54 59 280
KURILNO OLJE
najugodnejše, najhitreje
najkvalitetnejše, najprijaznejše

FISA
FISA nepremičnine, d. o. o., Lendavska 8
Informacije na telefon: 536 18 20
Prodamo dvosobno stanovanje veliko
63,00 m² v M. Soboti v Lendavski ul.
Prodamo štirisobno medetažno stano-
vanje v centru Murske Sobotke velikosti
95,00 m².
VESTNIK NA INTERNETU:
WWW.P-INF.SI

"VRATKO" Ul. Mikloša Kuzniča 13
9000 M. Sobotla
• garažna vrata
• dvoriščne vrata
• daljinski pogoni
• ograje
• kovane ograje
• zapornice
• PVC okna
• PVC vrata
• zlmaki vrtov
• police
• rolete
• žaluzije
tel.: 069 35 130 gsm: 041 699 499 www.vratko.com

RA d.o.o. M. Sobotla VSI DODATNI ELEMENTI ZA STREHE
TRGOVINA RA DOM-OBRT OPREMA ZA STROJNE OMETE
9000 M. Sobotla, Gregorčičeva 9
Tel.: (069) 30 40 44
GSM: 041 504 999
E-mail: rbdoo@iol.net
IN GRADBENIKE
OPEKA POROTHERM
VSE ZA STREHO

Gradbene izolacije HACK
Dobrovnik 244, tel.: 57 99 166, GSM: 041 636 489
HITRO IN KAKOVOSTNO
NAREDIMO HIDROIZOLACIJE
OPEČNIH, KAMNITIH IN BETONSKIH
ZIDOV, RAVNIH STREH, TERAS,
KLETI, KI JIH ZALIVA VODA
REZANJE IN VRTANJE BETONA!
ZA VSA DELA DAJEMO 10-LETNO GARANCIJO!

KLIMA NAPRAVE
za poslovne prostore, stanovanja,
hlajenje kletl in vina, ...
J. Baukarta 16, 9240 Ljutomer **PEGAS** d.o.o.
tel.: 02/584 80 50 GSM: 041/623-728
www.pegas.si, e-mail: pegas.ljutomer@iol.net

ekološko
kurilno
olje
premog
Horizont
vedno dovolj toplo
Horizont d.o.o., Vodovodna 30c MB
(069) 55 21 210
www.horizont.si
ekološko
kurilno
olje
premog

Brezobrestni kredit
Nubira
Oblikovana z mislijo na vas.
DAEWOO
V višini 10.000 DEM* (D+0%) do 3 let
ali popust v višini 100.000 SIT.
*10.000 DEM = 36 x 277,78 DEM, plačljivo v SIT po prodajnopodjetniškem načrtu SML.
RAZPRODAJA VOZIL V ZALOGI
Zelo ugodne finančne rešitve.
Možnost menjave rabljeno za novo.

FAAM AUTO
Ob Dravi 3a, 2251 Ptuj,
tel.: (062) 783 82 81
DAEWOO
Ob Dravi 3a, tel.: 02 783 82 81

BETONARNA PETELIN
Trate 23, Gornja Radgona
Tel.: (02) 564 94 10; el. pošta:
betonarna.petelin@iol.net

Ponudba:
- proizvodnja betona,
- storitve (prevoz, črpanje beto-
na, delo z gradbenimi stroji),
- betonski izdelki (vinogradni in
vrtni stebri, robniki, škarpniki,
vrtni poti, kanalete, mulde,
požiralniki, korita za rože, ka-
nalizacijske cevi in jaški, te-
melji za drogeve, stojala za
senčnike in kolesa ipd).

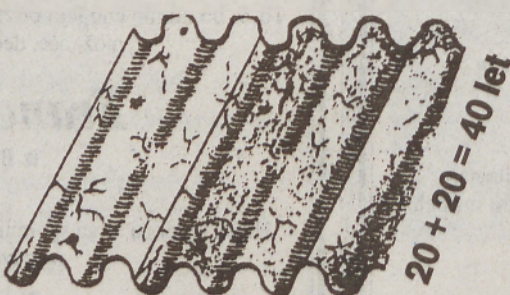
**Možnost izdelave po
naročilu ali želji kupca.**
NOVOST: izdelava zunanjih
škaturnih elementov.
UGODNO: Prodaja robnikov II
kvalitete od 200,00 SIT/kos.

TUROPOLJE d.o.o.
ul. Zorana Velnarja 13, 9000 M. Sobotla, tel.: 36 580

STIHL®

KURILNO OLJE, PREMOG
Ugodne cene in možnosti plačila!
KURIVO - PREVOZ, Bojan Jakšič, tel.: 788 200

OBNOVA SALONITNIH STREH



IZ STARE NOVA SALONITNA STREHA

VZDRŽEAVNJE OBJEKTOV, ing. Edvard Pilko s. p., Pohorska 2, 3000 Celje, tel.: 041/727 243

Ugodno: zaščita starih salonitnih
streh - s premazom akrilne smole,
da azbestna vlakna zakrkejo in dajo
trdoto salonitni plošči. Barvanje v
sivem ali opečnato rdečem odtenku.
Čiščenje in pritrditev vijakov strehe.
Garancija 10 let za material in delo.

HOVI d.o.o.
ŽAGANJE, REZANJE IN VRTANJE BETONA
TEN HIDROIZOLACIJA ZIDOV.
Franc Horvat
9226 Moravske Toplice, Brezje 6,
tel. & faks: (069) 48 426,
GSM: 041 772 426, 041 733 948

MALE OGLASE ZA VESTNIK IN MURSKI VAL lahko naročite
po telefonu št. 531 19 98 vsak delavnik od 8. do 14. ure.

PLESNA ŠOLA DEVŽEJ

obvešča ljubitelje plesa, ki jim je gibanje ob glasbi
zabava, učenje in rekreacija, da smo pričeli z vpi-
som v tečaje za otroke in mladino. Vpisujemo tudi
v začetne in nadaljevalne tečaje družabnih plesov
za odrasle. Pokličite nas na tel.: 041 389 199, kjer
se lahko vpišete in dobite vse potrebne informacije
o plesnih tečajih.
Vabljeni!

**Več kot 140 izdelkov
po vročih cenah.**

Zagreti za akcijo!

Električni radiator, ELECTROLUX, ER 2011
Priključna moč 2.000 W, 11 reber, ena stopnja greja,
stikalo za vklop in izklop, brezstopenjski
termostat, bele barve.
17.512 SIT
VROČA CENA
13.990 SIT

Električni radiator, ELECTROLUX, ER 2009
Priključna moč 2.000 W, 9 reber, ena stopnja greja,
stikalo za vklop in izklop, brezstopenjski
termostat, bele barve.
15.369 SIT
VROČA CENA
12.990 SIT

najnižje pri nas ta hip
MERKURJEVE VROČE CENE

**Več kot 140 izdelkov po vročih cenah
v novem katalogu Jesen 2000:**
ogrevala, sadjarski program, orodje in pohištvo za delavnico,
stavbno obojje, elektromaterial, keramične ploščice,
sanitarna keramika, kopalnice pohištvo in dodatki, armature ...
Ponudba velja od **4. do 23. septembra 2000**
za izdelke v zalogi. Oglejte si jo tudi na www.merkur.si

Kam po vroče cene...
V MERKURJEVO PRODAJALNO
MURSKA SOBOTA: TG MERKUR, 41 02 530 10 50
IN V MERKURJEVE FRANŠIZNE PRODAJALNE

NA KUPI!
vsak dan

kulturni koledar

KONCERT
MURSKA SOBOTA
– V petek, 8. septembra, zvečer bodo na grajskem dvorišču nastopile **primorske skupine Elvis Jackson, Rodoljubac in Zaklonske prepeva**, ki prihajajo izpod okrilja glasbenega promotorja **Rock Vibe**.
– V petek, 8. septembra, ob 15. uri bo v **kinodvorani dobrodelna kulturna prireditev**, kjer bodo nastopile **romske folklorne in glasbene skupine Langa in Warios ter violinist Mario Horvat - Palko**. Celoten izkupiček bo šel za porodnišnico v Rakičanu.
– V sredo, 13. septembra, bo nastopila v **matinejskem programu v katoliški župnijski cerkvi** organistka **Angela Tomanič** v okviru **Bachovega orgelskega ciklusa**.
BELTINCI
– V nedeljo, 10. septembra, ob 19. uri bo v **župnijski cerkvi** nastopil organist **Milko Bizjak** v okviru **Bachovega orgelskega ciklusa**.
PREDAVANJE
LEDAVA
– V sredo, 13. septembra, ob 20. uri bo v knjižnici predstavitev knjige **Igy kezddödt (Tako se je začelo)** avtorja **Szomija Pala**.
BALET
MURSKA SOBOTA
– V petek, 8. septembra, bo med 16. in 18. uro v učilnici št. 1 na **glasbeni šoli** dodatni vpis v **klasični balet** za otroke od 6 do 9 let.
DOGODEK
BOGOJINA
Program prireditev ob XII. Košičevem tednu kulture
– Nedelja, 10. septembra: maša z blagoslovitvijo podobe sv. Huberta, zavetnika lovcev
ČRENŠOVCI
Program prireditev ob tednu duhovnosti in kulture
– Četrtek, 7. septembra: ob 16.00 srečanje molitvev z rojakom Tonetom Žerdinom, župnikom župnije Sveto rešnje leto v Mariboru, ob 17.30 molitev, ob 18.00 sveta maša z nagovorom in Jutranji zvon, ob 19.00 predavanje dr. Metke Klevišar Kako upati v boleznin in umiranju
– Petek, 8. septembra: ob 7.00 sveta maša z nagovorom Jožeta Geriča, župnika župnije Kebel, in Jutranji zvon, ob 8.30 sveta maša z nagovorom Jožeta Geriča na Gornji Bistrici in nastopom cerkvenega mešanega pevskega zbora iz Gornje Bistrice, ob 10.00 sveta maša z nagovorom Jožeta Geriča v Črenšovcih in nastop starejšega cerkvenega mešanega pevskega zbora, ob 17.30 molitev, ob 18.00 sveta maša z nagovorom patra Karla Gržana in ljudsko petje, ob 18.00 sveti križev pot v naravi in ljudsko petje, ob 20.00 srečanje za mlade
– Sobota, 9. septembra: ob 10.00 zbiranje bolnikov in ostarelih, ob 11.00 sveta maša z nagovorom Franca Halasa, župnika župnije Kobilje, in ljudsko petje, ob 12.00 skupno romanje v župnijsko cerkev in blagoslov, ob 17.30 molitev, ob 18.00 sveta maša z nagovorom prof. dr. Karla Bederjaka in nastop mlajšega cerkvenega mešanega pevskega zbora, ob 19.00 glasbeni večer, posvečen rojaku dr. Francetu Ciganu z gostoma večera dr. Jankom Zerzerjem in Nužejem Tolmaierjem iz Krščanske kulturne zveze iz Celovca ter nastopom cerkvenega mešanega pevskega zbora Franceta Cigana z orglarko Katjo Kolenko
– Nedelja, 10. septembra: ob 8.00 sveta maša z nagovorom kaplana Ivana Krajnc na Gornji Bistrici in nastop cerkvenega mešanega pevskega zbora iz Gornje Bistrice, ob 10.00 sveta maša z nagovorom domačega župnika Franca Tementa in nastop starejšega cerkvenega mešanega pevskega zbora, ob 14.00 glasbeni uvod v slavje ter pihalni orkester premogovnika Velenje in domače glasbene skupine, ob 14.45 duhovni uvod v slavje, ob 15.00 slovesna blagoslovitev novega župnijskega doma Svete družine in obnovejenega Plejevega križa, ki jo bo vodil mariborski škof – ordinarij dr. Franc Kramberger, nastopili bodo še združeni cerkveni pevski zbori, skupina Dobri pastir ter pihalni orkester premogovnika Velenje, ob 15.30 sveta maša in somaševanje dr. Franca Krambergerja ter nastop združenih pevskih zborov župnije Črenšovci, po maši bo prijateljsko druženje.
LEDAVA
Program prireditve Lendavska trgatev
– Sobota, 9. septembra: ob 7.00 budnica – pihalni orkester Sarvar, ob 8.30 promenadni koncert v parku, ob 10.00 sprejod, ob 11.00 narodni plesi in pesmi, ob 12.30 Halicanum se predstavi, ob 13.00 uradna otvoritev trgatev in podelitev nagrad – sprejod, ob 13.30 Halicanum, ob 14.00 glasba po željah obiskovalcev, ob 15.00 mladi talenti občine Lendava, ob 16.30 Halicanum in Robi Horvat, ob 18.00 moderni plesni program – Ljubljana, ob 18.35 Halicanum, ob 19.00 Shirie Roden – London, ob 20.00 Halicanum in Robi Horvat, ob 21.00 Davor Radolfi & Ritmo Loco, ob 1.00 Halicanum

MURSKA SOBOTA
– V soboto, 9. septembra, bo v mestu regionalno vojaško prvenstvo v triatlonu, prvenstvo slovenske vojske v triatlonu in ETU-Prestige Race. Slovesna otvoritev bo že v petek, 8. septembra, ob 19. uri pred poslopjem Ljubljanske banke na Trgu zmage, zaključek s podelitvijo nagrad pa bo v soboto ob 19. uri na istem mestu.
RAZSTAVE
MURSKA SOBOTA
– V soboškem gradu si lahko ogledate Stalno razstavo Pokrajinskega muzeja. Poleg stalne postavitve je na ogled tudi stalna likovna razstava Od poznega srednjega veka do modernizma.
– V Galeriji so na ogled dela akademskega slikarja Igorja Banfija iz Murske Sobote in skulpture Nace Rojnik.
– V kavarni Jelša je na ogled razstava fotografij Jožeta Denka.
– V predvorju grajske dvorane je na ogled razstava del članov fotoklubov iz Đurdevca. Ingolstadta in Murske Sobote.
– V prostorih stanovanjske hiše avtorja Ernesta Bransbergerja je na ogled likovna zbirka Lepote stare Sobote. Za obisk se najavite po tel.: 21 433.
– V prostorih MIKK-a je na ogled razstava fotografij Lov za izgubljenim zakladom avtorja Tomaža Ebenšpangerja iz Murske Sobote.
LJUTOMER
– V prostorih Mestne hiše si lahko ogledate muzejsko zbirko Taborsko gibanje na Slovenskem ter splošno muzejsko zbirko. V muzeju se lahko naročite tudi za ogled mesta.
– V malem razstavnem prostoru Mestne hiše je na ogled razstava likovnih del ljutomerskega slikarja Antona Čeha (1882–1930).
– V knjižničnem oddelku za otroke in mladino je na ogled razstava Malo o počitnicah.
– V galeriji Anteja Trstenjaka so na ogled izbrana dela iz stalne zbirke.
BELTINCI
– V prostorih zdravstvenega doma so razstavljena dela Izidorja Horvata - Izaka.
KOROVC
– V galeriji Ernesta Bransbergerja so na ogled dela s IV. slikarske kolonije Fuks graba
LEDAVA
– V Galeriji – Muzeju sta na ogled razstava Srednjeveško orožje iz obdobja turških napadov in Gradovi na Madžarskem od 12. do 19. stoletja.

Republiški zavod za zaposlovanje, Območna enota Murska Sobota
PROSTA DELOVNA MESTA

s pogoji za zasedbo

NATAKARSKI POMOČNIK

DEKLE ZA STREŽBO (NATAKARICA-ŽENSKI SPOL); nedoločen čas; Samsko stanovanje; ostali pogoji: POSKUSNO DELO 2 MESECA; do 23. 09. 00; MACUN SLAVKO, S. P. BAR MACUN, STROČJA VAS 20, LJUTOMER

KLJUČAVNIČAR

KLJUČAVNIČAR-ŠOFER; določen čas 3 mes.; vozniški izpit kategorije: B, C; ostali pogoji: STAROST DO 35 LET; do 08. 09. 00; P. T. S. POLISERVIS D. O. O. GORNJA RADGONA, JAMNA 11A, VIDEM OB ŠČAVNICI

STROJNIK GRADBENE MEHANIZACIJE

STROJNIK TEŽKE GRADBENE MEHANIZACIJE; določen čas 3 mes.; 6 mes. delovnih izkušenj; vozniški izpit kategorije: C, E; do 12. 09. 00; SINKEC DRAGO S. P. AVTOPREVOZNIŠTVO, M. TOPLICE, LEVSTIKOVA 20, MARTJANCI

STROJNIK GRADBENE MEHANIZACIJE ZA ZEMELJSKA DELA

STROJNIK TEŽKE GRADBENE MEHANIZACIJE (DELO Z GRADBENIMI STROJI); določen čas 6 mes.; 2 l. delovnih izkušenj; vozniški izpit kategorije: C; do 13. 09. 00; MEŠIČ KAREL S. P. TEŽKA GRADBENA MEHANIZACIJA, PARTIZANSKA ULICA 42, MURSKA SOBOTA

VOZNIK AVTOMEHANIK

VOZNIK C IN E KATEGORIJE ZA MADŽARSKO; nedoločen čas; 1 l. delovnih izkušenj; jeziki: nemški jezik - govorno; vozniški izpit kategorije: C, E; do 12. 09. 00; POMURJETRANS D. O. O., ODRANCI, RAVENSKA 37, ČRENŠOVCI

VOZNIK TOVORNJAKA V MEDNARODNEM CESTNEM PROMETU; nedoločen čas; jeziki: nemški jezik - govorno; vozniški izpit kategorije: C; do 30. 09. 00; RENT TOUR D. O. O., LUKAVCI 69A, KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

ŠOFER-VOZNIK TOVORNIH VOZIL; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; jeziki: madžarski jezik - govorno; vozniški izpit kategorije: C, E; do 12. 09. 00; HOZJAN JOŽEF-AVTOPREVOZNIK, GABERJE 138, LEDAVA - LEDVA

PROMETNO TRANSPORTNI ODPRVNIK

PREMIKAČ ZA POST. HODOŠPENJANJE IN ODPENJ. DELOVODJA ZA VIŠOKE GRADNJE, VODJA GRADBIŠČ; določen čas 24 mes.; 4 l. delovnih izkušenj; vozniški izpit

K I N O

Murska Sobota

Četrtek, 7. septembra: ob 20.00 ameriška drama **28 dni**

Petek, 8. septembra: ob 18.00 in 20.00 **28 dni**

Sobota, 9. septembra: Ni predstav!

Nedelja, 10. septembra: ob 18.00 in 20.00 **28 dni**

K I N O

BORZA ZNANJA

je informacijsko središče, v katerem brezplačno zbiramo in posredujemo podatke med ljudmi, ki znanje iščejo, in tistimi, ki znanje ponujajo. Kdaj in na kakšen način boste znanja izmenjali, je prepuščeno vam samim!

In katera znanja se trenutno iščejo in ponujajo?

- Ponujajo se instrukcije za WORD in EXCEL.
- Iščejo se instrukcije iz geografije.
- Ponujajo se instrukcije iz matematike.

Informacije: BORZA ZNANJA M. SOBOTA, pri Ljudski univerzi Murska Sobota, Slomškova 33, telefon 36 566, vsak delavnik od 10.00 do 18.00.

SKUPAJ PROTI KRI MI NALU



080-1200
POKLIČITE !
OSTALI BOSTE ANONIMNI

Delimo vstopnice za kino

V naših kinih se vrtili drugi del filma Misija nemogoče, to je med mnogimi vedela tudi naša nagrajenka Nataša Kurbos, Okoslavci 12, 9244 Sv. Jurij ob Ščavnici. Čestitamo! Naše naslednje nagradno vprašanje se glasi:

Ali je Tom Cruise pravo rojstno ime in priimek ameriškega filmskega igralca ali ne?

Odgovor:

Kupon št. 36

Odgovore pošijite do 12. septembra na naš naslov: Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU: N S T S N M V

1. BEAUTIFUL THAT WAY - Noa
2. TEMPERA - Cubismo & Gibroni
3. SEI TU - Nek
4. ROME WASN'T BUILT IN A DAY - Morcheeba
5. NO ME DEJES DE QUERER - Gloria Estefan
6. ROCK DJ - Robbie Williams
7. NI ZADNJI NI PRVI - Crvena jabuka

PREDLOGI:

DANCE & SHOUT - Shaggy
I'LL NEVER STOP - N'SYNC
I'M OUTTA LOVE - Anastacia

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE: 7 VELIČASTNIH

1. MESEČINA - Tanja Ribič
2. ČRTA - Slavko Ivančič
3. NE KLIČI ME - Nusa Derenda
4. RDEČE OČI - Posodi mi jurja
5. NA KARIBE - Sunny Orchestra
6. KRALJICA POROČNEGA POTOVANJA - California
7. ŽENSKO, KI PIJEJO PIVO - Andrej Šifrer

PREDLOGI:

LJUBIM TE - Tomaž M
NE MUČI ME - Classic
NE, NE, NE - Malibu

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE: GLASBA NAŠEGA SRCA

1. SKUPAJ ZA VEDNO - Ans. bratov Poljanšek
2. LJUBEZEN NA RECEPT - Ans. Marjana Kočevarja
3. SUPER DAMA - Drago Jošar
4. HVALA ZA KRUH - Mladi Dolenjci
5. TAPRAVA POLKA - Srednjesekstet
6. KAJ SPRAŠUJEŠ - Vesele Šlagerke
7. ME VSAK DAN RAJŠ IMA - Mi trije in Šiški kvartet

PREDLOGI:

ZAKLAD NARAVE - Viharnik
SLAVČKI VEČ NE POJO - Prerod
NA GORENJSKO - Alpski kvintet

Izpolnjene kupone pošljite do četrтка, 14. septembra 2000, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 36 - GLASUJEM ZA SKLADBO

NSTSNMV:

7 VELIČASTNIH:

GLASBA
NAŠEGA SRCA:

Ime in priimek ter naslov:

kategorije: B; ostali pogoji: DELOVNE IZKUŠNJE; do 09. 09. 00; PETELIN IGOR S. P. BETONARNA PETELIN, TRATE 23, GORNJA RADGONA

GRAFIČNI OBLIKOVALEC

TISKAR-OBLIKOVALEC ZA PE V G. RADGONA, LACKOVA 15; določen čas 12 mes.; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; znanje programskih orodij; ; vozniški izpit kategorije: B; do 20. 09. 00; ŠMID RIKI, S. P. RIKI, VRATJA VAS 7/A, APAČE

INŽENIR GRADBENIŠTVA

GRADBENI INŽENIR ZA VIŠOKE GRADNJE; določen čas 24 mes.; 4 l. delovnih izkušenj; vozniški izpit kategorije: B; ostali pogoji: VODJA GRADBIŠČ VISOKIH GRADENJ Z OBVEZNO PRAKSO OZ. DELOVNE IZKUŠNJE; do 09. 09. 00; PETELIN IGOR S. P. BETONARNA PETELIN, TRATE 23, GORNJA RADGONA; (*)

PROFESOR BIOLOGIJE

PROFESOR BIOLOGIJE-KEMIJE; nedoločen čas; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; do 12. 09. 00; OSNOVNA ŠOLA KRIŽEVCI, KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU 16, KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

PROFESOR PEDAGOGIKE

SVETOVALNI DELAVEC 85% IN 15% DELO Z UČENCI S POSEBNIMI POTREBAMI; določen čas 4 mes.; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; do 12. 09. 00; OSNOVNA ŠOLA KRIŽEVCI, KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU 16, KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

**DRUŠTVO
ZA BOJ PROTI RAKU
POMURJA**

M. Sobota, Arh. Novaka 2b

• zbira prostovoljne prispevke
občanov in organizacij na
ŽIRO RAČUN:
51900-678-48545

**ZA DAROVANA SREDSTVA
SE ZAHVALJUJEMO!**

Menjalniški tečaj

Pomurske banke 5. 9. 2000

Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 5. 9. 2000 od 00. ure dalje.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	1	15,1164	15,1084	15,2297
Nemčija	1	106,3520	106,2955	107,1493
Francija	1	31,4130	31,6935	31,9481
ZDA	1	231,0412	230,4557	233,2379
Švica	1	133,9384	133,5990	135,2119
Italija	100	10,7426	10,7369	10,8232

OBREŠTNE MERE

od 1. septembra 2000 dalje

Temeljna obrestna mera – TOM – za september znaša 0,7% mesečno oz. 8,88 % letno.

V septembru vam med drugimi ponujamo tudi naslednje možnosti varčevanja:

Kratkoročna vezava tolarških sredstev

Rok vezave	Obrestna mera	Skup. letna obr. mera
Od 31 do 90 dni	od TOM + 0,8% do TOM + 1%	9,75 % do 9,97 %
Od 91 do 180 dni	od TOM + 1,85% do TOM + 2,25%	10,90 % do 11,33%
Od 181 do 365 dni	od TOM + 2,9% do TOM + 3,25%	12,04 % do 12,42 %

Dolgoročni depozit z valutno klavzulo (Va = DEM, EUR)

Rok vezave	Znesek	Skupna letna obrestna mera
Nad 12 mesecev	od 500 DEM, od 250 EUR	val. kl. + 3,81 %
Nad 24 do nad 60 mes.	od 500 DEM, od 250 EUR	val. kl. + 4,33% do val. kl. + 5,55%

Rok vezave	Obrestna mera	Skup. letna obr. mera
Nad 24 mesecev	TOM + 4,33 % do TOM + 4,50%	13,60 % do 13,78%
Nad 36 mesecev	TOM + 4,85 do TOM + 5%	14,16% do 14,33%
Nad 60 mesecev	TOM 5,55% do TOM 5,70%	14,93% do 15,09%

Ponujamo vam tudi standardni izbor možnosti kratkoročne vezave tolarških sredstev. Za podrobnejše informacije nas obiščite v najbližji enoti. Z veseljem vam bomo svetovali.



pomurska banka

Pomurska banka d.d., Murska Sobota,
bankna skupina Nove Ljubljanske banke

V dvoje je lepše

Valerija Srša in Janez Petek sta se spoznala v domačem podjetju Moj dom. Valerija je trgovka pri mami Mariji, Janez pa je mizar, zaposlen pri mojstru Stanku Srši, kjer polaga pode. Pred letom in pol sta se zaljubila v trgovini, kjer sta se srečevala skoraj vsak dan. Zaročila sta se na Valerijin rojstni dan 30. januarja 2000, ko je dopolnila 20 let. Sklenila sta, da se bosta poročila 8. julija. In res: ta dan je bilo pri Srševih resnično veliko slavlje. Beltinski fantje so Janezu postavili šrango in zahtevali za nevesto precejšnjo vsoto. Potem je mladoženec, oblečen v temno obleko, poiskal

nevesto, ki je bila oblečena v dolgo belo obleko z vlečko. Civilna poroka je bila na matičnem uradu v Beltincih, v obredu pa sta sodelovala župan Jože Kavaš in matičarka Milka Peterka. Valerija je prevzela možev priimek. Cerkevna poroka je bila v okviru maše. Zakrament sv. zakona jima je podelil župnik Jože Hozjan. Valerijina priča je bila birmanska botra Jožica Senjur iz Ljutomera. Janezova priča pa je bil Franc Tratnjek iz Izakovec. Pri izhodu iz cerkve so ju zasuli z več kilogrami riža – za srečo v zakonu in naraščaj. Ta se obeta v decembru. Gostija v Bogodanovem gostišču v Odrancih je trajala kar dva dni: prvi dan je bilo 190, drug dan pa 150 gostov. Ob polnočnem plesu so sezuli nevesti šoljin in zanj zahtevali visoko plačilo. Nekaj posebnega je bil šopek na dolgem peclju, ki so ga izdelali v Jurčičevem cvetličarstvu v Beltincih. Sreča ga je vrgla med mlade in ujela ga je njena sestra Ksenija. Po polnočnem plesu se je nevesta preoblekla v dolgo modno obleko.

Valerija se je poslovila od očeta, matere in dveh sestr, kajti z možem živita na Melincih. Seršenovi imajo v Beltincih na dvorišču kapelico s kipom lurske Marije, zato je fotograf Dušan Legen naredil precej posnetkov mladega para prav pred tem sakralnim znamenjem. Posnel je tudi triurno videokaseto. – M. M. M.



Člani soboške zadruga so bili izredno navdušeni, ko so izvedeli, da je zadržno vodstvo mimo sklepov organov upravljanja posodobilo vozni park za vodilne. Vozni park se uporablja za osebne potrebe preobremenjenih vodilnih delavcev. Nakup so opravili z zaslužkom oziroma izrednimi prihodki od prodaje zemljišča. Zemljišče so namreč kupili za nekaj več kot 60 milijonov, potem pa so prodali mestni oblasti za 40 milijonov.

Te dni se mudijo v »žuti kuči« specialisti za dvigalno tehniko. Kot nam je uspelo izvedeti, so začeli z demontažo dvigala. To dvigalo z visoko zanesljivostjo in ustreznim komfortom bodo namreč preselili v novo poslovno zgradbo Pomgrada in Inter inga v Bakovski ulici. V »žuti kuči« bodo namesto dvigala montirali zvon.

Janez Erjavec – Nadzorni je te dni začel proučevati zgodovino vzpona in padca ljubljanskega vinskega sejma. Če bo šel še leto ali dve po letošnji poti, bo namreč lahko spravljal svoj velespecializirani sejem pod streho lokalnih tradicionalnih sejmov. Tako bo lahko razlekel sejmsko dogajanje od Petra in Pavla vse tja do Miklavža.

Lendavski Arboretum že išče sponzorja, ki bi pripravljen pokriti dohodnino, ki je ni plačal od izrednega prihodka v naravi – klimatske naprave. V volilno tekmo namreč želi iti čist. Morda pa mu bo stanje uspelo sanirati s kakšnim piknikom za davčnega inšpektorja, kot mu je s piknikom uspelo legalizirati kopanje gramoza na črno v Petišovcih.

Po koncu radgonskega sejma je zaradi padca temperature nehal z dnevnim džogingom tudi radgonski župan Miha Vođenik.

Goričanci protestirajo zaradi ozkih podhodov pod železniško progo. Vodilni z železnice so jim priporočili, da opravijo potrebna A-testiranja podhodov predstavniki Cestnega podjetja iz Murske Sobotice in Zavoda za ekonomiko in urbanizem. Marjan Pucko in Janez Eöry sta že na trasi.

Železničarji so presenečeni nad tako velikim nezaupanjem Prekmurcev v ZEU, ko pa je ta institucija strokovno opravičila traso avtoceste čez Trojane.

Odpuščene delavke Kartonaže sedaj iščejo poti, kako bi prišle v zapore. Kartonaža je dobila toliko dela, da jim ga kar nekaj opravi v zaporniških delavnicah.

Že kar nekaj časa je, ko je bil ustanovljen klub podjetnikov pri soboškem Zavodu za zaposlovanje. Kot se je neuradno izvedelo, ga vodi direktor Agromexa Emil Zelko, ki na zavodu čaka na pokojnino.

BESEDNI KONJ

VESTNIKOV KOLEDAR

7. september, četrtek,	REGINA
8. september, petek,	ADO
9. september, sobota,	PETER
10. september, nedelja,	LUKA
11. september, ponedeljek,	ERNA
12. september, torek,	VID
13. september, sredo,	JANEZ

Lunine mene: 11. septembra bo sonce vzhlo ob 6. uri in 35 minut, zašlo pa ob 19. uri in 21 minut. Dan bo tako že krajši od 13 ur. 13. septembra ob 21. uri in 39 minut bo na nebu nastopil ščip.

Knjižnico bo gradil Gradis

Čeprav so predvidevali začetek gradnje Pokrajinske in študijske knjižnice v Murski Soboti že julija, so izvajalca del izbrali ta mesec. Strokovna sodelavka za kulturo pri mestni občini Murska Sobota Brigita Perhavec je povedala, da bo soboško knjižnico gradilo ljubljansko podjetje Gradis Inženiring, d. d. Pri tem naj dodamo, da bosta pri gradnji sodelovali tudi pomursko podjetje SGP Pomgrad in ptujsko podjetje Gradis - gradbeno podjetje Gradnje, d. d., ki sta z ljubljanskim Gradisom podpisali sporazum o tako imenovanem enotnem nastopu.

Celotna predračunska vrednost gradnje znaša 1.064.000.000 tolarjev, razpisana vrednost gradbenih obrtniških del pa je bila 880 milijonov tolarjev. Preostali del sredstev od skupne vsote bo namenjen tudi notranji opremlitvi. Polovico celotnega zneska bo po zakonu o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe RS v kulturi poravnalo ministrstvo za kulturo, preostalo polovico pa pomurske občine, od tega polovico Mestna občina Murska Sobota. Knjižnično-informacijski center bo stal med Kociljevo in Zvezdno ulico ob objektu Galerije. Prilike bo namenjeno informacijskemu centru in izposoji na otroškem in mladinskem oddelku, v nadaljevanju vhojne avle bo tudi dvorana s šestdesetimi sedeži, ki jo bo mogoče združiti z avlo.

Prvo nadstropje bo tako kot pritličje oblikovano kot enoten odprt prostor s posameznimi oddelki, tukaj bosta tudi oddelki za izposajo odraslim ter polzaprti oddelki za domoznastvo in audio-vizualnega centra. Prostor drugega nadstropja bodo za interno rabo, kjer bo tudi centralni arhiv knjižnice. Čitalniški prostori v pritličju in prvem nadstropju bodo obrnjeni proti parkovnemu zelenju, ki ustvarja prijetno okolje in potreben mir za študij.

DEJAN FUJS ■

Polijska uprava Murska Sobota

Kadrovske spremembe



Včeraj je bila v sejni sobi na Policijski upravi v M. Soboti tiskovna konferenca, kjer je direktor uprave Aleksander Jevšek predstavil kadrovske spremembe v njenem vodstvu. Na konferenci so bili predstavljeni tudi nekateri operativni podatki o delu murskosoboške policijske uprave v letošnjem letu.

Prva kadrovska novost je, da bo dosedanji načelnik urada uniformirane policije Milan Horvat zapustil to delovno mesto in bo odslej pomočnik direktorja uprave uniformirane policije g. Venigerja. Tukaj vidi Jevšek priložnost, da bo imela murskosoboška uprava sogovornika na republiški ravni, ki bo dobro razumel težave pomurskih policistov. Na izpraznjeno delovno

mesto bo generalni direktor policije na predlog direktorja Policijske uprave v M. Soboti imenoval Branka Vukana, dosedanji komandirja Policijske postaje G. Radgona. Do zamenjave bo prišlo tudi v vodstvu urada kriminalistične policije na murskosoboški upravi, kjer bo Marjana Fariča zamenjal Drago Ribaš, dosedanji načelnik Operativno-komunikacijskega centra. Pre-

dstavili so tudi novega predstavnika za stike z javnostjo Zorana Kosija, dosedanji analitika v uradu direktorja soboške policijske uprave.

Ob koncu konference so bili predstavljeni podatki o delu policije v sedmih mesecih letošnjega leta. V tem obdobju so med drugim obravnavali 1502 kaznivi dejanji in 1173 prometnih nesreč. Kot aktualno nalogo so navedli tudi akcijo Varna pot v šolo, kjer je varovalo otroke na cestah v Pomurju v prvih dveh dneh pouka več kot sto policistov in starešin.

C. KOSEDNAR ■

VESTNIK znova preseneča in nagraduje

NAROČAM VESTNIK (najmanj za eno leto)

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Kraj: _____

Pošta: _____

Podpis: _____

Datum naročila: _____



VESTNIK podarja
vsakemu novemu
naročniku zlati obesek!



**SKLEPNA PRIREDITEV AKCIJE
BO V NEDELJO, 10.
septembra 2000, ob 14. uri
pri naj... obnovljeni hiši pri
Hanžekovičevih v Markovcih
na Goričkem 25
(občina Šalovci).
Slavnostni govornik bo
ERVIN KUCHAR, direktor
Kmetijsko-gozdarske
zbornice Slovenije.**

Hej, vi, oblast!

Naj... obnovljena hiša 2000



družina Hanžekovič,
Markovci na Goričkem 25

Naj... kmetija 2000



družina
Černel iz
Slaptinec



Fotografije: Jurij Zauneker

Poredušov Janoš
(Evgen Car, PZ 1998)

ČE JE KMET REVEŽ, JE VSA DRŽAVA REVNA. (Poljski)



Komisija je odločila

Deset let prej je prispelo na Vestnikov javni razpis 25 predlogov za kmetije in obnovljene domačije, ki bi si po mnenju predlagateljev zaslužile naziv naj... kmetija 2000 ali eno od nagrad oziroma priznanj akcije.

Strokovna komisija v sestavi Melita Varga Lemut, predsednica komisije, in člani Zita Flisar Novak, Damjan Jerič, vsi univ. dipl. inž. kmet., Goran Dominko, univ. dipl. arhitekt, ter Nataša Konestabo in Boštjan Rous, univ. dipl. etnologa, je vse prijavljene kmetije in obnovljene domačije obiskala in jih po pravilniku točkovala ter na koncu odločila.

NAJ... KMETIJA 2000

Kmetija Černelovih v Slaptincih 18
(občina Sv. Jurij ob Ščavnici)

NAGRAJENI KMETIJI

Za kmetijstvo:

Kmetija Perševih v Gerlincih 28 (občina Cankova)

Za ohranjanje tradicije:

Kmetija Sedonjevih v Sodiščincih 35 (občina Tišina)

KMETIJE, KI PREJMEJO PRIZNANJA:

Kmetija Andrejčevih v Sodiščincih 8
(občina Tišina)

Kmetija Frasovih v Lešanah 24 pri Apačah
(občina Gornja Radgona)

Kmetija Vitezovih v Tešanovcih 12
(občina Moravske Toplice)

Kmetija Jakobovih v Lipovcih 103
(občina Beltinci)

NAJ... OBNOVLJENA DOMAČIJA 2000

Domačija Hanžekovičevih iz Veržaja v Markovcih 25 na Goričkem (občina Šalovci)

Kot tretjo kategorijo je komisija razpisala iskanje naj... recepta domačih dobrot. Na to žal ni bilo odziva, zato v tej razpisani kategoriji komisija ni mogla podeliti nagrade.

Kar veliko nas je, ki smo akcijo Naj... kmetija vseh deset let temeljito spremljali in prebirali novice o poteku akcije in končno nestrpno pričakovali september, ko je bila razglasitev naj... kmetije. Vsi mi tudi vemo, da je kmetije ocenjevala strokovna komisija, ki je bila prvič formirana leta 1991. Skozi leta se je spreminjala, zadnja štiri leta pa je ostala nespremenjena.

S strani Vestnika je bila glavna novinarka Bernarda Balažič

Peček, začetnica te akcije in potem tudi glavna nosilka, ki nas je 'priganjala', vodila po terenu, zbirala članke. Člani komisije smo zunanji strokovni sodelavci, ki smo dopoldan v službi pri svojih nalogah, kar nekaj popoldnevo smo si rezervirali za ogled prijavljenih kmetij, zbiranje točk in končno za izbor, podelitev nagrad, pisanje strokovnih člankov.

V letu 1991 so bili v vlogi ocenjevalne komisije naslednji člani: Jana Kovač, ZEU, Angelca Dokl Mir, Projektivni biro,

isti sestavi, le da so imele arhitekto pomoč, in sicer se jim je pridružila Simona Novak.

V letu 1995 se je komisija temeljiteje prenovila in v taki sestavi, razen manjše spremembe pri arhitektu, smo potem ostali do letošnje naj... kmetije, to je do leta 2000. Kmetijstvo sta ocenjevala Damjan Jerič in Zita Flisar Novak, ŽVZ Murska Sobota, življenje na kmetiji je pregledovala Nataša Konestabo, Pokrajinski muzej, okolica je bila pod mojim drobnogledom, Melita Varga

Lemut, Vrtnarstvo M. Sobota, arhitekturne elemente je ocenjevala Vesna Ivanek Nemet.

Leta 1996 se nam je kot arhitekt pridružil Goran Dominko in v taki sestavi smo potem delali naslednja štiri leta. Kot pomočnika sta nekaj časa sodelovala še Darja Matjašec za urejenost okolice in Boštjan Rous kot etnolog. S strani Vestnika je bil potem v zadnjih letih vodilni novinar Štefan Sobočan in na koncu je dve leti na tem področju aktivno delovala Nana Ritupe Rodež.

Člani ocenjevalne komisije v desetih letih



Komisija je svoje delo vestno opravljala in tako je akcija doživela izbor desete naj... kmetije, ki je zelo lepa in dokaj visoka številka za tako delo. Poleg strokovnega dela, natrpanih poslovnih dnevov smo na terenu na kmetijah doživeli marsikaj lepega, se naučili veliko novega, včasih smo kje tudi dlje časa posedeli, poklepetali, popili kakšno kavo, »špricer«, kaj dobrega pojedli, skratka preživeli smo veliko prijetnih trenutkov, ki nam bodo ostali dolgo v spominu in ki se jih bomo radi spominjali. Vsem kmetijam želim še veliko poslovnih, da ne rečem kmetijskih uspehov in se jim hkrati zahvaljujem, da so bili tako strpni, prijazni in so nas bili v vsakem trenutku pripravljeni popeljati skozi svoje kraljestvo.

Melita Varga Lemut

VESTNIK

VESTNIK

NAJ KMETIJA 2000

v nedeljo, 10. septembra 2000, ob 14. uri

V Markovcih 25 na Goričkem

na NAJ OBNOVLJENI HIŠI

družine HANŽEKOVIČ

PODELITEV PRIZNANJ

KULTURNI PROGRAM TREH OBČIN

- Šalovci
- Sv. Jurij ob Ščavnici
- Veržej

• Zamurjenci
• ansambel Igor
in Zlati zvoki

domače specialitete

degustacija vina
društva Goričko

degustacija šunke

aktiv kmečkih žena

SLOVENICA
zavod za razvoj hiše d.o.o. Ljubljana

pomurska banka
Pomurska banka d.d. Murska Sobota,
krajina slovenske hiše (Ljubljana)

BRAMAC

Stanka Dešnik, ZEU, Ivanka Donko, ŽVZ, Janko Slavič, vodja kmetijskosvetovalne službe, dr. Aleksander Šiftar, Vrtnarstvo M. Sobota, Anton Slana, Štefan Dravec in Štefan Smej.

Naslednje leto se komisija ni bistveno spremenila, le da sem se tej ekipi pridružila Melita Varga Lemut kot zamenjava za dr. Šiftarja in kot arhitekt se nam je v tem letu pridružil še Štefan Baler. Preden gremo naprej, še nekaj besed o strokovnosti članov. V sestavi so bili arhitekt(-ka), ki je ocenjeval(-a) arhitekturo kmetije, kmetijskosvetovalna služba za kmetovanje, obseg proizvodnje, ekonomijo kmetovanja, skratka samo kmetovanje, krajinska arhitektka - agronom(-ka) za urejenost okolice hiše, dvorišča, zelenjavnega in sadnega vrta, etnolog za ocenjevanje življenja na kmetiji, ohranjanje običajev in tradicije.

Tako sta minili že dve leti in že smo pri izboru tretje naj... kmetije v letu 1993, ko se nam je pridružil Štefan Skledar, etnolog, na lenarškem območju pa sta nam pomagala veterinar Franc Breznik in Janez Erjavec. V letu '94 je ostala komisija v



NAJ KMETIJA 2000
VESTNIK

PETELIN
NAJLEPŠE
ZAPOJE
NA DOMAČEM
GNOJU
(Slovenski)



Stanko Černel rad zahaja v družinski vinograd v Sovjaku. Ni le dober vinogradnik, ampak tudi kletar.

Klepet pri Černelovih v Slaptincih

Odločitve sprejemajo demokratično



Posestvo sta prevzela najmlajši sin in snaha

Leta 1996 je prejela kmetija Stanislava Černele iz Slaptinec v naši ocenjevalni akciji nagrado za ekološko in ekonomsko uravnovešeno kmetovanje. V takratni Vestnikovi prilogi Naj... kmetija smo zapisali, da redijo v povprečju 50 plemenskih svinj in letno prodajo 100 bregih mladice, 200 prašičev pitancev in 700 pujskov ter imajo 16 hektarjev njiv, 0,7 ha vinograda in šest hektarjev gozda. Povrh pa imajo šest hektarjev najetih površin. Na njivah imajo ozek kolobar: 14 hektarjev korenin, dva hektarja ječmena in šest hektarjev pšenice. Svojo ekološko zavest in kakovost so pokazali z usmeritvijo v živalim prijazno rejo prašičev.

Zgodilo se je, kar so napovedovali

V letu 1996 pa smo tudi objavili: Malo je manjkalo in Černelovo kmetijo bi razglasili za naj... kmetijo. Občutek imamo, da jim moralna priznanja za delo sicer godijo, vendar na njihovi kmetiji ne more biti slovesnosti, na katero bi prišlo veliko ljudi. Reja plemenskih svinj, odojkov in tako naprej je resna stvar, zato si je treba nenehno prizadevati, da ne bi prišlo do kakih okužb. No, zapornice seveda na kmetiji ni ...

Že pred štirimi leti smo nakazali, da – četudi bi kmetijo kdaj razglasili za naj... – pri njih iz objektivnih razlogov ne more biti razglasitvene slovesnosti. Prav smo slutili: Černelova kmetija je letos naj..., slavje pa bo na drugem koncu Pomurja. Zakaj pa ne? Černelove namreč poznajo že mnogi pa tudi zdaj individualno sprejmejo obiskovalca, ki se zanima za njihovo delo. Kaj pa je novega v Markovcih, kjer je

prleški podjetnik obnovil kmetijo, pa seveda ne vemo in koristno bo pogledati ter se morda tam tudi malo poveseleti.

Sedaj pa le preberite, o čem smo tokrat kramljali pri Černelovih! Pri njih smo bili sicer že večkrat, nazadnje ravno danes teden. Ta dan so mesarili (kolone), zato je bil pri hiši mali praznik. Letno sicer večkrat koljejo težje prašiče, vmes pa tudi kakega prašička (do 40 kilogramov).

pozni jeseni njenega življenja na kmetiji dogajalo toliko vsega: hčerka Alojzija in zet Stanko Černel, ki sta prevzela posestvo, sta dala sezidati novo stanovanjsko hišo in preurediti goveji hlev, v katerem se je potem kar hitro »znašlo« 25 glav govedi, od tega 15 molznic. Kupila sta seveda tudi traktor, s katerim je Stanko obdeloval ne le svoja, ampak tudi tuja polja in tudi s temi in drugimi strojnimi storitvami ne-



Pri Černelovih sem že štiri leta, uvozili pa so me s Švedskega. Sem merjasec jorkširske pasme. Imam še dva kolega, a nam dela ne manjka, saj dajejo na kmetiji prednost klasičnemu in manj umetnemu osemenjevanju.

Zasluzni: prvi, drugi in tretji rod

Černelovi omenjajo kot zaslužne za razvoj kmetije tri rodove. Začela sta zakonca Antonija in Karel Grabar, ki sta imela pet hektarjev zemlje in štiri hektarje gozda ter – štiri otroke. Leta 1957 se je domov poročila hčerka Alojzija in k hiši je prišel postaven mladenič Stanko Černel iz Vučje vasi. Domačija je sicer imela nekaj več zemlje kot druge, toda hiša je bila bolj »uboga«: pokrita s slamo. Starša oziroma tast in tašča seveda nista ovirala hčerke in zeta pri njunih stremljenjih, da bi posestvo hitreje napredovalo, ampak sta, kolikor se je le dalo, pomagala. Karel Grabar je žal šest let po hčerini poroki (1963. leta) umrl, vdova Antonija pa je delala tja do 1977. leta, ko je tudi ona omagala. Tudi zaradi dela, saj se je v

kaj zaslužil. Postopoma sta dokupovala tudi zemljo. Kmetija se je lepo razvijala in imela za tisti čas visoke prihodke in tudi dohodke.

Prelomnica v 1976. letu

Leto 1976 pa je bilo za Černelovo kmetijo prelomno, kajti v dveh letih so prodali vseh 30 glav goveda, kolikor so jih imeli takrat, in se preusmerili v prašičerejo. Štartali so s 25 plemenskimi svinjami. Postopoma so stalež osnovne črede povečevali in zdaj imajo 60 presečnic. Ves ta čas so tudi veliko zidali in preurejali, saj so postavili novo čakališče s 40 stojšči (vanje dajo breje svinje deset dni pred prasiatvijo), zgradili so prasilišče z 18 boksi (v njem so matere s prašički), pozidali so vzrejališče, sezidali garaže, zgradili silose in tako dalje in tako naprej.

Pri mnogih od naštetih del pa sta bila udeležena že člana tretje generacije: Stankov in Alojzijin sin Slavko ter snaha Erika, ki se je primožila k Černelovim (in vzela seveda Slavka) iz

Logarovec. Ta veseli dogodek je bil pred 13 leti. Oba mlada zakonca sta kmetijska tehnika in zato jima dejavnost seveda ni tuja. Zanimivo: Slavko, zdaj star 36 let, je najmlajši od sicer treh otrok, ki so se rodili Alojziji in Stanku Černelu. Najbrž pa ni ostal doma samo zato (ali pa sploh ne), ker je možki, kajti hčerki sta šli študirat. Tako je Vida postala bančna uslužbenka in si je ustvarila družino na Blagušu, Irena pa je postala vzgojiteljica in si je ustvarila družino v Veržaju. »Stara« Černelova sta prav ponosna na sina in snaho, zato se sploh nista obotavljala, na koga prepisati posestvo: vsak je dobil polovico. Pa hčerki? Sicer nista dobili dediščine v naravi, ampak v drugih oblikah, zato seveda nista prav nič nevoščljivi bratu in njegovi ženi, ki sta herbala. Je pa tudi res, da Slavko že leta nekako vodi kmetijo, saj sta oče Stanko in mati Alojzija že lep čas formalno upokojenca. Delata pa še vedno. Pa tudi pri odločanju sodelujeta, kajti odločitve sprejemajo skupaj (demokratično).

Pri delu se ne prepirajo

Delo. Glede na preusmeritev ga je morda manj, kot če bi se ukvarjali z veliko dejavnostmi. Morda lažje diha tudi zato, ker so si opravila nekako razdelili. Oče Stanko opravlja pri hiši, vsekakor pa v vinogradu, ročna dela, v veselje pa mu je tudi kletarstvo. Vinograd imajo v Sovjaku. Mati Alojzija ima nekako na skrbi prasilišče, poklada hrano svinjam in skrbi za vrt. Mladi gospodar Slavko z dvema traktorjema (110 in 55 KS) skoraj sam obdela vsa zemljišča, skrbi za razne nakupe in svinje v čakališču ter je odgovor-



Černelovi imajo samo dva traktorja. Strojna dela opravlja predvsem mladi gospodar Stanko.

ren za pripuste. Na kmetiji imajo sicer tri lastne merjasece, osemnjujejo pa tudi umetno. Kar nekaj časa pa porabi Slavko za vodenje raznih evidenc. Zanimivo: delo to peš (s svinčnikom), kmalu pa bo predsedal na računalnik. Kaj pa mlada gospodinja, sicer 33 let stara Erika? Skrbi za vzrejo pujskov (od odstavitve do teže 25 kilogramov), dela v gospodinjstvu, skrbi za rože.

Pri Černelovih pa se čedalje bolj uveljavlja tudi četrta generacija. To sta Erikina in Slavkova otroka: 12-letni Simon in devet

stje in sorodniki. Na 15 hektarjih njiv pridelujejo krompir, na šestih pšenico, na štirih hektarjih sladkorno peso, hektar pa je travnika. Leta 1996, ko smo prvič obiskali Černelove, so nam povedali, da so prodali 28 ton pšenice sorte Žitarka in da so imeli tisto leto odlične pridelke: 5.500 kilogramov na hektar. Še kar dobra je bila tudi letošnja pšenična pridelava, toda tokrat pšenice niso prodali, ampak jo bodo porabili kar doma na kmetiji. Prireja v hlevih pač zahteva hrano in doma pridelana je zagotovo cenejša, kot če bi pokladali prašičem tujo (dražjo) krmo. Nekaj dohodkov imajo sicer tudi od prodaje sladkorne pese, večina dohodkov pa prihaja iz prašičjih hlevov. Letno namreč prodajo okrog 100 plemenskih mladice (60 dni breje) in 150 bekonov. Obe vrsti (pri)reje sta seveda od osnovne črede domačih presečnic, ki letno skotijo 1.100 pujskov. Del ženskih mladicev namenijo za remont (pomladitev osnovne črede), kakih 300 preostalih ženskih in moških mladicev pa dajo v lastno pitališče (bekoni), druge pa prodajo.

Pa načrti? Obseg proizvodnje nameravajo širiti, saj je v zadnjih štirih letih bistveno povečali. Uresničitev pa je precej odvisna, ali bodo uspeli pridobiti (nakup ali najem) še kaj zemlje.

Da, zemlja, to je tisto, kar gor drži tri Grabarjeve oziroma Černelove generacije in bo zagotovo tudi četrto.

Besedilo: ŠTEFAN SOBOČAN
Fotografije: J. ZAUNEKER

Jürjevška zdravica

*Jurjevški griči, rosne doline,
Ščavnica draga, k Muri hitiš,
polja bogata, cvetne ravnine,
Jurjevški kmet, saj v raju živiš!*

*Zdrave, ve naše zlate gorice,
Živele, naše polne pivnice!
Stari in mladi se veselimo,
v Jurjevški farti živeti želimo.*

*Rožički Vrh in Sovjak in Ženik,
zlato naj grozdje v soncu zori,
mnogo je žlahtne kapljice žejnih,
vtince jim srca naj vzradosti!*

*Zdrave, ve ...
... zapeti želimo.*

*Bodo lasje nekoč osiveli,
žuljava roka tresla se bo,
bodo kozarček prsti prijeli
misli hitele bodo v nebo.*

Zdrave, ve ...

(Jakob Šešerko)



V letošnjem vročem poletju je bilo z rozami težko. No, pri Černelovih.

Pšenica je ostala doma

Černelovi iz Slaptinec obdelujejo zdaj 27 hektarjev zemlje, od tega enajst hektarjev najete. Imajo pa tudi omenjenih šest hektarjev gozda in 0,7 hektarja vinograda, zasajenega z laškim rizlingom, šiponom, belim burgundcem in rumenim muškatom. Nekaj vina sicer prodajo, veliko (kar 2.500 litrov) pa ga porabijo doma. Sami ga seveda ne spijejo toliko, ampak ga kar



**KO SE PŠENICA
SKLONI,
SE KMET
ZRAVNA.**

(italijanski)

Kmetija je bila in bo ostala najpomembnejši element kulturne krajine. Polja, travniki, sadovnjaki in vinogradi dajejo naši pokrajini prepoznavnost in značilni krajinski videz. Tam, kjer prevladuje kulturna krajina, zemlja bogato rodi in daje ugodne možnosti za življenje, delo, zaposlitev in sprostitve. Vsak dan številna kmečka gospodarstva skrbijo za naš »vsakdanji kruh« ... ne gujejo in obdelujejo pretežni del površin našega območja, kot so polja, travniki, trajni nasadi in gozdovi. Kmetije zagotovijo z vsakega hektarja obdelovalne zemlje življenjsko pomembne hranilne snovi zase in druge ljudi. Kmetijstvo v pokrajini ob Muri daje zaposlitev tretjini prebivalstva, dvema tretjinama pa je dopolnilna dejavnost. Kmetije so podoba naše domače grude in marsikateri si zaslužijo priznanje. Skozi desetletje se jih je nemalo zvrstilo v akciji Naj... kmetija, kriterije ocenjevanja smo predstavili vsako leto, pa jih dajmo še za konec.

Kakšna naj bi bila naj... kmetija v luči sodobnega kmetijstva. Na kratko bi lahko rekli evropska, ekološka, ekonomsko trdna, lepa, urejena in skladna z okoljem. To so bili tudi najpogostejši vzroki, ki so prijatelje, znanke in sosedje navdihnili, da so prijavili kmetije za naj... kmetijo. Pri Vestniku zbrane prijave je dobila v roke ocenjevalna komisija in šli smo na pot, kar tako nenajavljeno. Ocenjevali smo samo tiste kmetije, za katere je bila poslana prijavnica.

Kriteriji ocenjevanja kmetijstva za »naj... kmetijo«

Komisija za naj... kmetijo, ki je sestavljena iz agronomov, etnologov in arhitekta, ocenjuje kmetijo kot celoto z njeno funkcijo v tem času, kraju in prostoru. Ker je Naj... kmetija dokaj odmevna akcija, razni opazovalci nemalokrat svetujejo komisiji, na kaj naj bi bila pozorna, večina jih meni, da sta najpomembnejša obseg proizvodnje in velikost kmetije. To sta vsekakor dva od osnovnih elementov, vendar ne edina. In kmetijstvo v proizvodnem smislu je samo eden od elementov ocenjevanja – kmetija je namreč celota. Pri ocenjevanju kmetijstva smo pozorni na elemente, ki dajejo kmetiji trdnost, ekonomsko moč in socialnost.



v kmetijstvu), ali pa se bodo prilagajale strukturnim spremembam in se usmerjale v naravi prijazno proizvodnjo, tj. integrirano ali ekološko.

Usmeritev razvoja kmetijstva in trdnost kmetij bosta odvisni od pripravljenosti in sposobnosti ljudi, ki se bodo dolgoročno ukvarjali s kmetijstvom. Ne bo lahko, vendar smo prepričani, da bodo prav te kmetije, ki sodelujejo v akciji Naj... kmetija, prve potegnile voz naprej.

Primernost gospodarjenja glede na naravne danosti

V prvi vrsti ocenjujemo, ali ima kmetija naravnim danostim prilagojeno pridelavo, kajti vsak umetni poseg lahko dolgoročno pripelje do upadanja rodovitnosti tal in s tem do zmanjšane donosnosti in ekonomičnosti proizvodnje. Pomembno je, da kmetija upošteva pedoklimatske danosti, ki so osnova za usmeritev proizvodnje. Absolutne trav-

Varčna, trajnostna in okolju prijazna tehnologija

Pri tehnoloških postopkih pridelave gledamo na to, da so čim bolj energijsko varčni in temeljijo na obnovljivih virih energije. Kmetijstvo je postalo v zadnjih desetletjih energijsko potratno, porabi veliko obnovljivih virov energije, predvsem naftnih derivatov v obliki pogonskega goriva, mineralnih gnojil, za katere se potroši več energije, kot je pridelamo. V zadnjem času so svetovni trendi iste tehnologije biološke proizvodnje, ki temeljijo na zmanjšanih vlaganjih in povečanih izkoristkih snovi in energije. Pozitivne točke dobijo tiste poljedelske kmetije, ki uvajajo konzervirajočo obdelavo tal ter združujejo stroje in delovne operacije tako, da opravijo v enem hodu več opravil, kot je na primer priprava tal, setev, gnojenje in varstvo posevka.

Zelo energetska in snovno potratna je živinoreja, ki temelji

velikokrat predpisano, da mora imeti žival tudi možnost gibanja na prostem – paša, izpusti. Če ima kmetija rejo na odplakovanje, mora imeti dovolj velike skladiščne kapacitete za gnojevko, in to vsaj za 6 mesecev, da lahko uporablja gnojevko kot gnojilo izključno v obdobju vegetacije.

Gospodarnost pridelave in trženje

V tržnem ekonomskem sistemu je za naše velikokrat premajhne kmetije samo osnovna pridelava hrane premalo. Da dosežejo večjo stopnjo zaposlenosti in večji dohodek na kmetiji, so potrebni tudi dodelava in predelava proizvodov in v končni fazi trženje proizvodov. Naj... kmetija mora imeti organizirano tržno pridelavo za znanega kupca. Med naj... kmetije so se uvrstile le tiste kmetije, ki imajo urejeno prodajo kmetijskih pridelkov in izdelkov ter ustrezno količino in kakovost proizvodov ter visoko kakovost ponudbe.

Izobraževanje in druge aktivnosti

Kmet opravlja pri gospodarjenju na svojem posestvu več poklicev hkrati, ponavadi mora biti direktor, tehnolog, biolog, ekolog, poslovnež, strojnik, veterinar, gozdar in še marsikaj v eni osebi. Od sodobnega kmeta se zahteva, da mora biti vsestransko izobražen, zato je pomembno, da ima kmetijsko izobrazbo in se neprestano izobražuje, obiskuje razne tečaje, seminarje, spremlja strokovno literaturo in išče pomoč pri strokovnjakih. Pozitivne točke pri ocenjevanju

Ocenjujemo po izdelanem pravlniku in kriterijih.

Evropsko - ekološko - ekonomsko

Ne moremo mimo tega, da ne bi ocenjevali, kako so naše kmetije pripravljene na razmere, ki veljajo znotraj EU, tj. na konkurenco, cenovna razmerja, sistem subvencij, varovanje okolja, zakonodajo ..., kako so ljudje pripravljeni spremeniti doseženo mišelnost in se prilagajati konceptom strukturnih sprememb in kako se pripravljajo na podporo in neposredna plačila, ki so predvidena z reformo kmetijske politike. Druga pomembna vprašanja so način prodaje proizvodov, organiziranost pridelave in prodaje, povezovanje v društva in združenja, trženje pod blagovno znamko.

Pomembna sta obseg in kakovost proizvodnje, če je kmetija samo surovinska baza za žita, mleko, meso. Na koncu je neizogibno tudi to, da ima gospodar kmetijsko izobrazbo in se neprestano izobražuje in da ima kmetija naslednika.

Na splošno gledamo pri ocenjevanju naj... kmetije, kako stabilen je socialni in materialni položaj kmetije in kako se bodo povečale konkurenčna sposobnost, velikost kmetije in intenzivnost v mejah naravnega ravnavesja, ki so med bistvenimi ukrepi zniževanja stroškov proizvodnje in s tem tudi doseganja primerne dohodka. Zanima nas, kaj bo s kmetijami, ki nimajo možnosti povečanja konkurenčne sposobnosti v obstoječi proizvodnji, ali se bodo lotevale različnih dopolnilnih dejavnosti (dodelava, predelava, direktna prodaja, turizem, razne storitve

nike je nesmiselno spreminjati v slabe njive, tam, kjer je trava, naj bo trava, ne pa monokultura koruze za prašiče. Enako pomembna je izbira rastišča tudi za trajne nasade. V vinogradih in sadovnjakih je manj problemov s pozebo in drugimi nevarnostmi. Pozitivno za ocenjevanje kmetije je, da imajo nasade na legah, ki so primerne za trajne nasade, kajti tam je tudi kakovost pridelka boljša in v končni fazi je večja tudi ekonomičnost pridelave.

Pozitivno ocenjujemo kmetije, ki vrsto proizvodnje prilagajajo rastišču in lastnostim tal. Najpomembnejši element gospodarjenja s tlemi je vsekakor kolobar, to je vrstenje poljščin. Monokulture v agroekosistemu niso zaželeno, ker kvarno vplivajo na rodovitnost tal. Pri pridelavi poljščin v monokulturi ali v ozkem kolobarju se začnejo prej ali slej pojavljati problemi, kot so pojav odpornih plevelov, bolezni in škodljivcev, kvarjenje strukture tal, enostransko črpanje hranil. Pozitivne točke si pridobijo kmetije, ki gospodarijo po načelih dobre kmetijske prakse. Po osnovnih bioloških zakonitostih naj bi si v kolobarju sledile oziroma se izmenjevale naslednje poljščine: strnine (plivinke, neugodnice) - okopavine (sredinke, ugodnice) - košenine (globinke, meliorativke). Ozka specializacija pridelave in enostransko intenzivno izkoriščanje zemlje peljeta dolgoročno v propad, naj... kmetije pa si česa takega ne bi smele privoščiti.

Vsaka v živinorejo usmerjena kmetija mora imeti toliko zemljišč, da lahko pridelava osnovno energijsko krmo in del beljakovinske krme za stalez živali, ki ga redi. Gnojila živalskega izvora pa naj so kot rastlinska hranila in ne odpad. Snovi na kmetiji



na dokupljeni osnovni krmi, še posebno če je le-ta uvožena. Za živinorejske kmetije je med drugim pomembno tudi to, da ne presega predpisane obremenitve reje živali na enoto površine. V skladu z Uredbo o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla je dovoljena največja obremenitev 3 GVŽ/ha goveje živine in 2 GVŽ/ha prašičev ali perutnine. Velike koncentracije živali na enem mestu so lahko škodljive za okolje in zdravje živali. Ekološko uravnotežena živinoreja je osnova ekološko uravnoteženemu kmetovanju.

Živalim prijazna reja

Pri živinoreji postaja vedno bolj pomemben način reje, ki ugodno vpliva na počutje živali. V hlevih ocenjujemo predvsem velikost bivalnega prostora, klimo ter upoštevanje življenjskih navad in potreb posameznih kategorij živali. Zaželeno je in v

dobijo tisti, ki imajo kmetijsko izobrazbo in se še neprestano izobražujejo ter so v tesnem stiku s strokovnjaki in poslovneži. Priznanje si zaslužijo predvsem kmetje in kmetice, ki so aktivni v svoji domači in širši okolici, predvsem kot aktivni člani društev in združenj, najsib strokovnih ali poslovnih. In navsezadnje dobra in trdna kmetijska redkokdaj nastane v eni generaciji, zato je pomembno, da ima tudi naslednika. Zita FLISAR NOVAK, univ. dipl. ing. agr.



**ČE ZEMLJA
NI SITA, TUDI
ČLOVEK NE BO.**



Kmetovalci - poslovni partnerji banke

Če se ukvarjate s kmetijsko dejavnostjo, ki vam pomeni pomemben vir pridobivanja dohodka ali opravljate dejavnost na kmetiji kot glavno dejavnost, vam priporočamo, da obiščete katerokoli enoto Pomurske banke d.d. in se posvetujete z našimi sodelavci o odprtju enega ali več različnih računov in v okviru možnosti oplemenite svoj s trudom zaslužen denar z namenskim ali nenamenskim varčevanjem.

Kot poslovnemu partnerju pa vam lahko v okviru kreditnega poslovanja pomagamo pri rastlinski in živalorejski proizvodnji ali pri širitvi proizvodnih zmogljivosti.

KAKO POSTATI PARTNER BANKE

V skladu z vašimi potrebami se lahko odločite za odprtje žiro računa, tekočega računa, hranilne knjižice, devizne hranilne knjižice ali kateregakoli drugega računa.

Poslovanje z različnimi računi pri Pomurski banki d.d. je imenitna podlaga za poslovno sodelovanje v kolikor planirate razvoj proizvodnje ali posodobitev vaše kmetije vsaj delno financirati s pomočjo kredita.

KREDITNA PONUDBA

Glede na rok vračila kredita lahko pridobite pri banki:

• kratkoročni kredit

z rokom vračila do enega leta po obrestni meri **TOM + 6 % letno**

• dolgoročni kredit

z rokom vračila do pet let po obrestni meri **TOM + 7 % letno**

Obrestne mere so spremenljive. TOM je temeljna obrestna mera in predstavlja mesečno stopnjo revalorizacije ter se izračunava kot aritmetično povprečje mesečnih stopenj rasti cen življenjskih potrebščin v preteklih dvanajstih mesecih.

Glede na namen uporabe kredita so predvideni:

KREDITI ZA TEKOČO KMETIJSKO PROIZVODNJO

Namenjeni so za:

rastlinsko proizvodnjo,

ki zajema pridelavo pšenice, koruze, krompirja, sladkorne pese, sadja, grozdja, vina in drugih kultur;

živalorejsko proizvodnjo,

ki zajema paitanje govedi, prašičev in druge intenzivne reje.

Višina kredita

se določa na osnovi velikosti obdelovalnih površin ali števila glav v paitanju.

Obrestovanje

je TOM + 6 % letno. Plačilo obresti je mesečno.

Doba vračanja

Kredit se vračajo v skladu s proizvodnimi cikli za rastlinsko proizvodnjo, za paitanje prašičev znaša 6 mesecev, za paitanje govedi pa do 12 mesecev.

Zavarovanje kreditov

Kredit lahko zavarujete:

- s plačilom zavarovalne premije,
- z drugimi jamstvi.

Potrebna dokumentacija

Za najetje kredita morate predložiti:

- pisno vlogo,

- dokazilo o opravljanju kmetijske dejavnosti,

- dokazilo o premoženju in lastništvu.

INVESTICIJSKI KREDITI

Za širitev proizvodnih zmogljivosti in povečanje intenzivnosti kmetijske proizvodnje:

gradnja hlevov, rastlinjakov in plastenjakov, nakup mehanizacije, zemlje ali osnovne črede ter ureditev dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Višina kredita

Določa se glede na namene in velikost naložbe.

Obrestovanje

TOM + 7 % letno. Temeljne obresti se plačujejo v sorazmernem deležu ob zapadlosti obrokov, realne obresti pa mesečno.

Doba vračanja

Kredit se vračajo po dogovoru od enega do pet let.

Zavarovanje kreditov

Kredit lahko zavarujete:

- s plačilom zavarovalne premije,
- z zastavo nepremičnin ali premičnin,
- z drugimi jamstvi.

Potrebna dokumentacija

Za najetje kredita morate predložiti:

- pisno vlogo,
- dokazilo o opravljanju kmetijske dejavnosti,
- dokazilo o premoženju in lastništvu,
- za gradnjo pa še gradbeno ali priglasitveno dovoljenje in
- dokumentacijo za namensko porabo.

Prepričani smo, da je možnosti dobrega poslovnega sodelovanja veliko, zato vas vabimo, da se oglasite v eni od naših enot Sektorja za drobno gospodarstvo, kjer vam bodo strokovni sodelavci dali podrobnejše informacije o ponudbi in vam z veseljem svetovali.

Pomurska banka d.d., Murska Sobota, bančna skupina Nove Ljubljanske banke, Poslovalnica za drobno gospodarstvo Štefana Kovača 12, M. Sobota telefon 51 54 200, telefaks 51 54 380 in oddelki za drobno gospodarstvo v Gornji Radgoni, Ljutomeru in Lendavi



pomurska banka

Pomurska banka d.d., Murska Sobota, bančna skupina Nove Ljubljanske banke

Naj... kmetija 2000 v očeh strokovnjaka

Vzrejno središče v zasebni prašičereji

Prašičerejska tradicija na kmetiji Černelovih iz Slaptinec se je začela z letom 1976, ko so zgradili moderen hlev za 25 plemenskih svinj. V letu 1987 so začeli s selekcijskim in razmnoževalnim delom in tako so dobili leta 1989 med prvimi tremi kmetijami v Sloveniji status vzrejnega središča v zasebni prašičereji.

Kakovostna krma je pomemben dejavnik pri reji prašičev. Krme mešanice pripravljajo sami, posebej za posamezne kategorije živali. Koruzo spravljajo kot suho zrno in kot konzervirano koruzno zrno s pomočjo CO₂. V ta namen so si uredili lastno mešalnico. Vsako leto analizirajo vso krmo, pridelano na kmetiji, tako da so krmne mešanice sestavljene kakovostno in pravilno.

Posebno skrb namenjajo počutju živali. Porodnišnica je v posebnem samostojnem hlevu z 18 porodnimi boksi na nastilj in urejenimi kotci za pujske. Čakališče je individualno na rešetkah, trenutno je prostora za štirideset živali. Posebna pozornost velja boksom za merjasce, ki so prilagojeni evropskim normativom, poleg tega imajo merjasci vsak dan možnost gibanja po čakališču - po hodnikih za odkrivanje estrusov pri plemenskih svinjah in mladnicah.

Boksi za vzrejo pujskov so na rešetkah, vendar bodo ta objekt v prihodnje prenovili, kajti rejec se zaveda, da je to eno od najbolj zahtevnih proizvodnih obdobj, za katero je pomembno,



Erika Černel je mlada gospodinja, ki skrbi za rože in (v okviru delitve dela na kmetiji) ji je določeno tudi delo v hlevu.

kakšni so tehnologija, prehrana in bivanje živali. Za vzrejo plemenskega materiala so urejeni skupinski boksi z izpusti, tako da se živali lahko gibljejo, to pa zelo dobro vpliva na pravilno stoji in hojo živali. Na kmetiji še posebno pozorno skrbijo za higieno in ugodno klimo v objektih za prašiče. Sproti izvajajo vse zdravstveno-sanitarne ukrepe, kot so zatiranje zunanjih in notranjih zajedalcev pri živalih, zatiranje glodalcev in muh v hlevih. Prav tako je poskrbljeno za varen vstop nezaposlenih oseb na kmetijo prek razkuževalnih ovir ter z uporabo plaščev in vrečk. Rejec se zaveda, da je čedalje pomembnejše, da se ti ukrepi izvajajo pravilno in strokovno, kajti vnos nevarnih bolezni v hlev je lahko poguben za kmetijo.

Iz rezultatov gospodarnosti je razvidno, da na kmetiji zelo do-

bro gospodarijo. Število prasitev je stalno, s tem da v zadnjih letih narašča, ker se povečuje tudi število plemenskih živali v osnovni čredi. V glavnem so plemenske svinje pasme švedska landras, veliki jorkšir, okrog 20 odstotkov živali je pasme linija 12.

Skrb za izobraževanje je pri Černelovih gonilo napredka. Udeležujejo se vseh predavanj in seminarjev, naročeni so na vso strokovno literaturo in vzorno sodelujejo s strokovnimi službami. V prihodnje bodo skušali urediti dodatni prostor za vzrejo plemenskih živali in zgraditi dodatno pitališče za živali, ki jih izločijo iz nadaljnje reje. Trudili se bodo za boljše proizvodne rezultate - rezerve so predvsem pri dolžini laktacije, pravočasnem izločanju plemenskih mladit in redni obnovi plemenske črede. Zorica ABRAHAM PANIČ, univ. dip. inž. zoot.

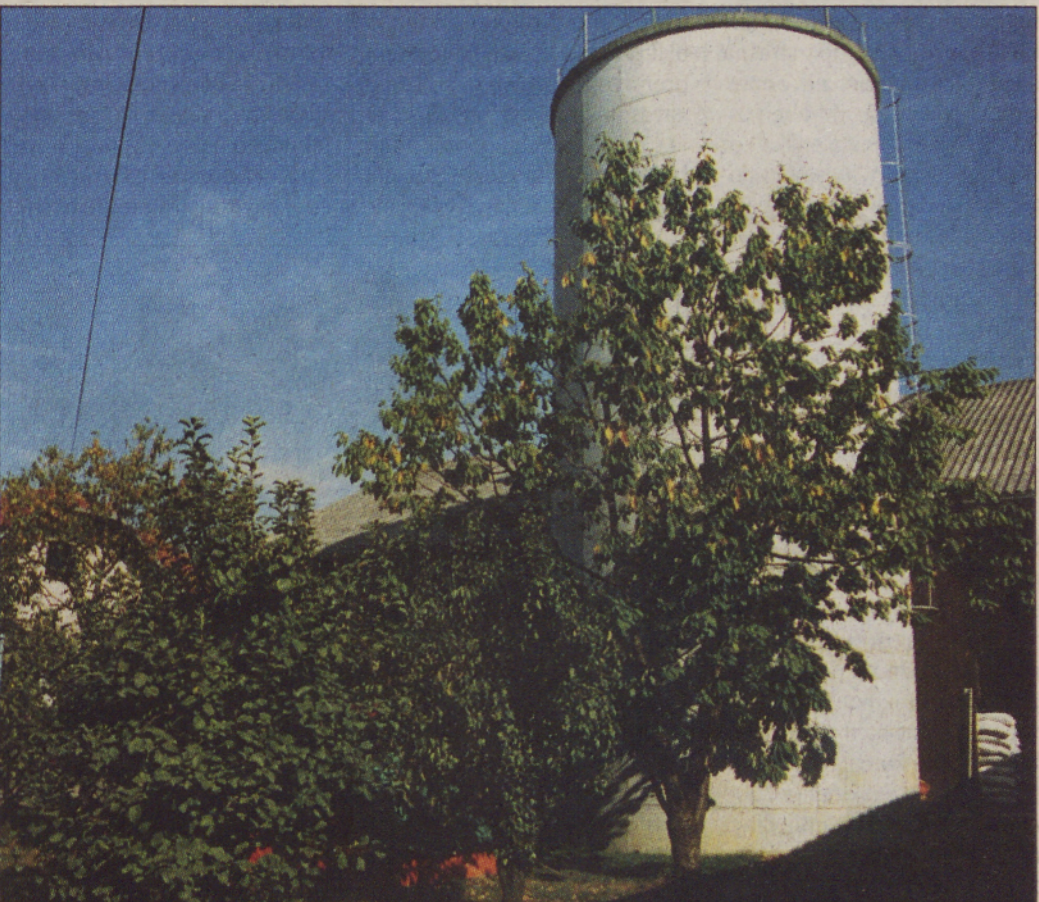
Rezultati plodnosti v letih 1989-1999

Mladice

Leto	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Št. prasitev	19	18	13	13	14	46	18	24	19	25	28
Star. ob pras.	394,74	392,56	377,23	371,77	372,64	365	348,8	347,1	345,9	340,4	374,0
Št. živ. puj.	9,16	10,22	8,46	9,92	10,29	9,4	9,28	9,04	8,53	8,36	9,82
KD/živ. puj.	-	-	-	-	-	16,1	15,4	19,3	17,2	16,3	16,5

Stare svinje

Št. prasitev	44	48	59	42	43	82	52	54	73	79	74
Št. živ. puj.	11,18	10,67	11,61	10,76	10,16	11,54	10,37	10,57	10,29	10,78	10,39
Laktacija	41,44	42,94	43,35	39,24	39,7	36,4	36	32,4	31,2	31,9	31,7
Št. gn./sv./leto	1,44	1,96	1,75	1,89	1,61	1,7	1,8	1,9	2,0	1,9	1,7
KD/živ. puj.	-	-	-	-	-	18,8	19,6	18,2	18	17,4	20,4





Terezija Lanjšček s Črninega Brega upa, da čas pri njih ne bo več stal, ampak da se bo začelo novo življenje.



Mirko Hanžekovič se je »zagledal« ...

Pred tremi leti je bila skoraj ruševina, sedaj pa

»Hvala bogu, da se je

Mesarija Hanžekovič načrtuje v Markovcih na Goričkem tudi proizvodni obrat

Črnkin Breg. Tako pravijo zaselku vasi Markovci, ki je »prevzel« veržejskega mesarja Mirka Hanžekoviča. Tam je kupil staro in zapuščeno domačijo in prinesel tjakaj novo življenje, nov razvojni korak.

Raslo bi trnje

Terezija Lanjšček, bližnja sosedka, nam je pripovedovala: »Deset in še več hiš je bilo nekoč tukaj polnih. Do danes pa se jih je več spraznilo. Eni so odšli v Ljubljano, nekateri v druga mesta in tujino, starejši so umrli ... Zdaj je življenje še v osmih domačijah. Kmetije smo, nekateri pa hodijo delat v Muro; tudi učiteljica živi tu. Z otroki pa je bolj slabo.

V Hanžekovičevi domačiji je nazadnje živel gospodar Svetec. Odšel je v dom starejših, hiša pa je propadala. Pred tremi leti je umrl. Hvala bogu, da se je našel nekdo, da je to kupil, da ni več vse tako zapuščeno. Če se to ne bi zgodilo, bi raslo trnje. Gozđ je že čisto poleg. Spodaj je že vse grmovje.

Mogoče bo tu tudi kakšen obrat. Tega ne vem. Bilo bi seveda zelo dobro. Kakšno zaposlitev bi lahko kdo dobil. Že sedaj pa lahko prodamo Hanžekoviču vso živino, svinje, krave in bike. Redno dobimo plačilo. Drugi pa ...

Medtem so razširili in utrdili cesto do naših hiš, tako da se lahko vsak pri-

pelje k nam. Slišala sem, da bodo to cesto tudi asfaltirali. To bi bilo še boljše.

Zanimiva pokrajina in dobri ljudje

– Zakaj ste se odločili, da boste tu, na skrajnem severu Goričkega, skoraj ob meji z Madžarsko, kupili staro hišo?

»Že okrog petindvajset let tu kupujem živino. Navdušila me je pokrajina in navdušili so me tukajšnji ljudje, ki so gostoljubni in zelo dobrega srca. Kamor koli si prišel, vedno so te pogostili, in to po navadi z njihovo domačo šunko, ki je res nekaj posebnega. Včasih mi je bilo kar težko, če se je zgodilo, da kje niso imeli več šunke ali pa ni bilo časa, da bi me povabili na prigrizek, ker so imeli kakšno nujno delo. V gostilni pa takšne šunke nisi mogel dobiti. Zato je v meni vedno bolj rasla želja, da bi tudi sam lahko pripravljal takšno šunko v okviru naše mesarske dejavnosti, in to v neposrednem okolju, po naravnem postopku, kot ga poznajo ljudje na Goričkem. Najprej sem

nameraval kupiti opuščeno karavlo v Čepincih. Nato sem se srečal z županom šalovske občine Aleksandrom Abrahamom, ki mi je ponudil v odkup nekaj domačij, katerih lastnik je postala občina, in sicer po smrti starejših ljudi, potem ko je poskrbela za njihovo vzdrževanje – plačevanje oskrbnine v domu za ostarele.

– Kdaj ste postali lastnik in v kakšnem stanju je bila ta domačija?

Leta 1997 sem potem res odkupil domačijo v Markovcih. Ko smo prišli z delavci čistit in urejat okolico, sem slišal, da je nekdo rekel: »Šefu se je zmešalo.« Niso namreč mogli verjeti, zakaj sem kupil nekaj, kar je bilo videti v tako slabem stanju. Res nas je čakalo dosti dela in tudi precej sredstev je bilo treba vložiti v obnovo. Prav gotovo bi bilo ceneje vse skupaj porušiti in zgraditi na novo, vendar potem ne bi bilo več pristno. No, zdaj pa je videti vse drugače in zadovoljen sem.

– Kaj pa notranjost?

»V glavnem je vse ostalo tako, kot je bilo prej, tudi leseni stropi ali prosnice. Prav tako smo pustili staro pohištvo, ki smo ga restavriral, in slike na stenah, ki so tudi nekaj posebnega, avtentičnega. Ohranili smo seveda tudi poseben bunker v steni za pijačo, ki je namesto hladilnika. Poskrbeli pa smo za nove pode, ker so bili prejšnji res preveč slabi. Ponekod jih niti ni bilo, ampak je bila samo zbita ilovica.

Prenova objekta – vlaganje ali breme

Investiranje v prenovo objektov je že dolgo časa dilema, s katero se srečuje vsak lastnik objekta, ne glede na dejstvo, ali ga je zgradil sam v preteklosti ali ga je dedoval po svojih prednikih.

Odločitev je vsekakor odvisna od vrste dejavnikov, od katerih pa izstopa finančna zmožnost investiranja v prenovo. Seveda je tako mogoče sklepati, da bo nivo prenove tak, kakršna je debelost mošnjička, tako pa lahko predvidimo, da je način prenove veliko več, kot se nam zdi ob razmišljanju o začetku prenove. Vsekakor je pravilen pristop snovanje tako imenovane projektne naloge, ki upošteva vrsto že prej omenjenih dejavnikov, da bi lahko s pomočjo nje prišli do pravilne odločitve, kako, kje in na kakšen način se lotiti prenove objekta.

Na začetku je treba ločiti načine posegov v obstoječe objekte, ki se razlikujejo po načinu in pristopu: adaptacija objekta je predvsem zamenjava dotrajanih gradbenih in stavbnih materialov, rekonstrukcija pa zamenjava nekaterih konstruktivnih delov objekta (npr. strešna konstrukcija, nosilni zid, popravilo temeljev itd.). Pri obeh ostane vsebina objekta enaka kot prej, torej stanovanjska in gospodarska oz. javnega značaja. Pri revitalizaciji objekta pa gre predvsem poleg zamenjave starih in dotrajanih materialov tudi za vnos nove vsebine oz. zamenjavo obstoječe vsebine z novo. Tako lahko na primer nekatere prostore v objektih, ki so do danes lastnikom rabili kot gospodarski prostori (za živino, hrambo pridelkov ...), spremenimo v sodobne stanovanjske prostore, ki lahko zadovoljujejo nove potrebe življenja na kmetiji. Tak trend je opaziti tudi drugod, kjer so se možnosti pri izvajanju kmečkega turizma zavedali že poprej, pri nas pa ti načini izvajanja turizma komaj nastajajo.

Pri akciji Naj... kmetija 2000 smo pri kriterijih ocenjevanja kakovosti prenove izhajali predvsem iz načina prenove v okviru zamenjave materialov: to ne

vajo predvsem na percepcijo in kakovost okolja tako v stavbnem kot urbanem smislu, to pa po domače pomeni, da dela investitor ob pravilnem in doslednem prenavljanju objekta tudi v korist sosedov in okolice. Menim, da naša prirojena nečimrnost sosedov nima pri tem nič opraviti, saj je merilo kvalitete urbanega okolja na višji ravni.

Na vsak način je prenova Hanžekovičevih ruralnih objektov tipičen primer, ki kaže, da se da ob doslednem in vztrajnem pristopu k sanaciji objektov doseči vse poprej opisane cilje. Predvsem cilje, ki si jih investitor v današnjem času preprosto mora zadati, da bi njegova investicija sploh imela smisel. Dokaz, da to preprosto deluje, je prav Hanžekovičeva domačija. Poznamo jo že v okviru lanskoletne akcije,



kjer je investitor prejel priznanje komisije za prenovo objekta in okolice, po letu dni pa je prenova tudi temeljiteje končal. Da so smernice, ki jih je izbral pri investiranju, pravilne, je bilo jasno že lani. Letošnje stanje pa je prepričljiv kazalec za vse tiste, ki so zahtevni pri vsakem opravilu in ki so mnenja, da je vsako dobro zadevo mogoče izvesti še bolje.

Pri doslednem upoštevanju klasičnih stavbnih materialov, ki krasijo sicer v preteklosti že uveljavljeno stavbno maso, je prenova zelo tradicionalna. To sicer kaže na določeno konzervativnost investitorja, ki pa je odločno pripomogla k temu, da je lahko sanacija objektov šolski primer in vzor vsem drugim potencialnim investitorjem. Ti bodo ob ogledu

dobili potrebno voljo in zagon, ki sta v takih situacijah velikokrat ključnega pomena. Navdušujeta tudi skrb in dovezetnost pri prenovi detajlov in stavbnih ornamentov, pa naj so ti aktivnega ali pasivnega značaja. Arhitekturna izpoved celote bo dala marsikomu povod za razmislek o upravičenosti naravnih arhitekturnih muzejev tipa skansen, ki ponekod opravičujejo investicijo predvsem v okviru vzgoje mladih in seveda tistih, ki jih tovrstne investicije navdušujejo že zaradi lastnega življenjskega nazora in lakote po duhovnih vrednotah. Posebno skrb pa je opaziti pri prenovi notranjosti, ta pa kaže na doslednost investicije, torej ne gre samo za eksterierno, ampak tudi interiorno potrebo o ohranjanju znanja in tradicije.

reprezentančne potrebe investitorjeve uspešne podjetniške kariere, jim ne zmanjšuje pomena tudi spoznanje, da je mogoče v takih objektih normalno prebivati tudi v sodobnem in stresnem tempu življenja, saj zadovoljujejo vse osnovne in življenjske potrebe in imajo stanovanjski karakter.

Ob izvedenem in oglednem lahko zapišem ter vsem bralcem in drugim toplem priporočim, da si je prenovo vredno ogledati in zaužiti nekaj takih občutkov, ki se vam bodo ob tem porajali. Občutili jih boste ob obisku in ogledu, sklepna prireditev letošnje Naj... kmetije pa je več kot prava priložnost za to! Pred takimi investitorji, kot je gospod Hanžekovič, kapo dol ...



naj... obnovljena domačija nekdo našel!«



Obnovljena spalnica, v kateri so ostale na steni tudi vse slike, staro pohištvo pa so restavriral. Novi gospodar pravi, da se tukaj dobro spi.

– Ali že kdaj tudi prespite v tej hiši?

»Dvakrat ali trikrat sem tukaj res že prespal. Moram reči, da sem zelo dobro spal, ker je bilo zunaj vse tiho, ni mi bilo vroče ... in tukaj je še precej čist zrak. Zdi se mi, da je dosti pozitivne energije.«

– In kako je sedaj s šunko?

»Zdaj je ime te šunke tudi zaščiteno, in sicer kot prekmurska šunka. Jaz sem se sicer bolj zavzemal za to, da bi bila zaščitna znamka gorička šunka. Mi je še ne pripravljamo, ker nam ni uspelo dobiti uporabnega dovoljenja. Poskusili pa smo, a nam je inšpekcija meso zasegla. Raziskali smo tudi tržišče in ugotovili, da z desetimi tonami, kolikor bi jih lahko posušili v sedanjih prostorih, niti ne bi imeli kaj iskati na tržišču. O tem sem se prepričal tudi v Splitu, kjer so bili navdušeni nad goričko šunko. Zdelo se jim je nekaj podobnega kot prhut ali še boljše, ker je dimljena, česar v primorskih krajih ne poznajo. Tudi iz Nizozemske so nas spraševali, ali imamo v svoji ponudbi kakšen lokalni izdelek, ki je zaščiten, ki bi ga lahko tamkaj prodajali. Zato razmišljam o zgraditvi novega proizvodnega obrata. V ta na-



Občina Šalovci je poskrbela za posodobitev makadamske ceste. Nameravajo jo tudi asfaltirati.

men sem že kupil bližnje zemljišče.«

– Vam Prleki morebiti ne bodo zamerili, ker ste se tako zelo »zagledali« v prekmursko šunko?

»Ne, nimam takšnega občutka. Sicer pa zase lahko rečem, da sem po prepričanju v prvi vrsti Pomurjec. In če bi bilo v moji moči, bi ustanovil regijo Pomurje, ki bi se lahko imenovala tudi Prekmurje in Prlekija. Poimenovanje ni tako pomembno. Če bomo želeli napredovati, bomo namreč morali biti složni.«

– Markovci so v občini Šalovci. Imate kakšno oporo tudi tam?

»Da, zadovoljen sem s sodelovanjem tukajšnje občine, ki je med drugim poskrbela tudi za posodobitev cestnega odseka, ki vodi do naše domačije. Z županom res dobro sodelujeva in mi pomaga, kolikor more. Mi pa bomo med drugim poskušali zagotoviti nekaj delovnih mest za domačine v manjšem obratu, ki ga načrtujemo.«

JG, foto: JZ

Zanesljiva. Varna. Ki prisluhne.



SLOVENICA

zavarovalniška hiša d.d.

VSE VRSTE ZAVAROVANJ IN UGODNA PAKETNA ZAVAROVANJA

• KMETIJSKI PAKET

posevki in plodovi, živali, objekti, stroji in oprema, motorna vozila, nezgodno zavarovanje članov gospodinjstva

• POSLOVNI PREMOŽENJSKI PAKET

odgovornost pri izvrševanju dejavnosti, stroji in oprema, finance, zgradbe, potres, vozila in plovila

• OSEBNA ZAVAROVANJA

življenjski sklad, življenjsko zavarovanje, nezgodno zavarovanje

• MOTORNA VOZILA

zavarovanje avtomobilske odgovornosti, zavarovanje avtomobilskega kaska

• TURISTIČNI PAKET ZAVAROVANJ

tatvina, rop, uničenje prtljage; odgovornost, prekinitev potovanja



**NA VASI
SKUBEJO
GOSKE, V MESTU
PA KMETE.**

(Nemški)

Šalovska

(Ljudska)

*Gda smo pšenici šli orat,
te smo jo posejali,
gda smo jo posejali,
te je ona rasla.*

*Gda se je dozorila,
te smo jo pokusili,
v snopje smo jo spravili,
v križe smo jo sklali.*

*Domou smo jo pripelali,
te smo jo pa zmlatili,
v žakle smo jo djali,
k mlini odpelali.*

*Domou smo jo pripelali,
gor smo jo omejsili,
gor smo jo omejsili,
mali dar smo spekli.*

SLOVENICA, zavarovalniška hiša, d. d., Ljubljana, Celovška 206, Ljubljana

Tel.: (01) 58 24 500, faks: (01) 58 24 509; informacije na brezplačni tel. številki: 080 30 30

MIRKO HORVAT, direktor KG Rakičan,

... o reji
ustreznih svinj
za prekmursko
šunko:



Menim, da je končni izdelek, torej prekmurska šunka, kljub zapletenemu tehnološkemu procesu, ki lahko zelo spremeni lastnosti mesa, toliko dober, kot je osnovna surovina, torej meso sveže zaklane svinje. Pomembna je seveda genetska ustreznost svinje. Le takšna svinja lahko zagotavlja ustrezno kakovost šunke, ki ne sme biti premastna ali presuha.

Veseli me, da so se nekateri mesarji, predvsem Hanžekovič iz Veržaja, lotili izdelave domače prekmurske šunke, ki bi predstavljala pojem kakovosti in ne bi zaostajala za kraškimi pršutom.

Za pravo prekmursko šunko je najbolj ustrezna 110 kg težka svinja, iz nje pa dobimo lepo šunko, težko 13-15 kg. Nikjer ni problem vzrediti prašiča, ki bo dal ustrezno šunko. Mislim pa, da mora biti razmerje med masnim in mišičnim tkivom večje v korist mišičnega tkiva, torej mesa. Res je sicer, da je za večje, torej 15-20 kg težke šunke to razmerje ustrežnejše, za manjša šunke, ki bi bile primernejše, pa ne. Pomembno je, da je meso ustrezno marmorirano. Torej ne sme biti znotraj čisto suha in zgoraj obrobljena s špehom in pokrita s kožo. Genetsko in prehransko mora biti naravnana tako, da je prehransko lažja in da ni merilo samo špeh, ampak ustreznost marmoriranosti po vsem prerezu.

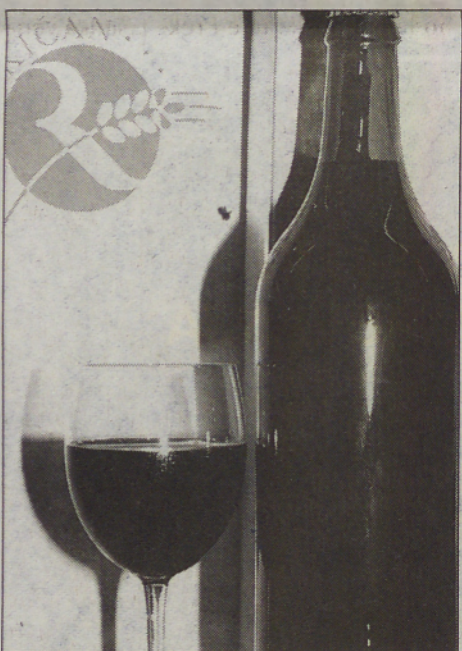
Narediti dobro šunko iz dobrega mesa ni problem. Pomembnejša je naslednja faza, to je prodor na tržišče. Najbolje je sicer, da se domača prekmurska šunka proda doma, še bolje pa je, če bi uspeli tudi zunaj Prekmurja ali celo preko meja. In koliko poznam te proizvajalce in njihovo voljo, mislim, da jim bo to tudi uspelo.

... o modri frankinji:

Modra frankinja je bila nekdanja značilna za Goričko. Potem so prišla v modo bela vina in preplavila tržišče. Vinogradniki na Goriškem so začeli krčiti sadovnjake, tudi pri nas nismo veliko vlagali v obnovo vinogradov. Potem pa je prišlo na tržišče do obrata. Rdeča vina so začela postajati cenjena. Zasluga gre delno Primorcem, ki so s svojim teranom, refoškom in drugimi znamkami uspeli zagotoviti kakovostno ponudbo.

Poglejte samo sosednjo Gradiščansko v Avstriji. Večina njihovih proizvodnje temelji na rdečem vinu, podobnem modri frankinji ali celo samo tej sorti. Večino medalj na vinskih sejmihi dobivajo rdeča vina, ki imajo zato seveda tudi svojo ceno. V projektu prekmurska šunka je po moji oceni sopotnica tudi modra frankinja, saj gre za ustrezno vino, ki sodi k tako pripravljenemu mesu. Če Primorci ob pršutu ponujajo svoj kraški teran ali refošk, potem bomo Prekmurci ponudili modro frankinjo. Okusa sušene in rahlo prekajene šunke in rdeče modre frankinje se zelo skladata.

Še pred petimi leti smo prišli na skoraj najnižjo točko naše proizvodnje, potem pa se je zanimanje za našo modro frankinjo začelo povečevati in za letos lahko rečem, da smo že sedaj prodali skoraj vso zalogo. Začeli smo tudi razmišljati o obnovi vinogradov, širitvi proizvodnje, tako da bi v prihodnje lahko zagotovili zadostne količine. Če pa bo projekt prekmurska šunka uspel - in mi si seveda želimo, da bi, in bomo pri tem pomagali -, potem bo v njem vsekakor sopotnica naša modra frankinja.



**POGOSTO
V KMEČKI KOČI
NAJDEMO
TISTO, ČESAR
NE MOREMO
V KRALJEVSKI
PALAČI.**

Zgodba o

Prekmurska šunka je tradicionalni suhomesni izdelek, ki je dobro znan vsem prebivalcem pokrajine ob Muri. Našim prednikom je s postopki konzerviranja uspelo obvladati naravne podnebne razmere in ustvariti izdelek, ki se po svojih gastronomskih lastnostih uvršča ob bok znanim pršutom. Postopki soljenja, prekajevanja, sušenja in zorenja združeni oblikujejo enotno in prepoznavno tehnologijo. Senzorične in jedilne lastnosti izdelka so rezultat posebnih tehnoloških postopkov, kot so kombinirano suho in mokro razsoljevanje, prekajevanje z vročim dimom in sušenje v povsem naravnih razmerah.



Zaščiteno poreklo – priložnost za tržno pridelavo

Prekmursko šunko lahko uvrščamo med etnografske posebnosti tega območja. To je z gastronomskega vidika zelo zanimiv izdelek tako za gostinsko-turistično ponudbo kot prodajo nasploh. Šunka se izdeluje na območju, ki ima tradicijo v prašičereji, zato je povsem umestno, da se obseg izdelave organizirano poveča do tržno zanimivih količin, ki lahko pomenijo dodaten vir dohodka. Povečevanje tržne predelave prekmurske šunke je izziv za celotno prašičerejo v Prekmurju.

Zaradi prepoznavne kulinarčne posebnosti smo se v regiji odločili, da bomo prekmursko šunko zaščitili z oznako porekla blaga. Prva prizadevanja so se začela pri Mesarstvu Kodila, ki je videlo svojo poslovno priložnost v ponudbi tradicionalnih mesnih izdelkih. Že pred petimi leti so začeli pripravljati prekmursko šunko po tradicionalnem receptu. Začetek priprav za zaščito oznake porekla blaga pa sega v leto 1997. Mesarstvo Kodila, sodelavci kmetijskosvetovalne službe in dr. Stanko Renečel smo najprej izvedli anketo po kmetijah. S pomočjo te smo naredili posnetek stanja o izdelavi (krojenje šunke, soljenje, dimljenje, zorenje) in uživanju prekmurske šunke. V juniju 1998 je bilo organizirano prvo ocenjevanje prekmurskih šunk. Pri tem smo izbrali najbolj tipične prekmurske šunke. Na podlagi rezultatov ankete, pregledanih šunk na ocenjevanju in strokovnih osnov smo določili tipične lastnosti prekmurske šunke (videz, oblika, senzorične lastnosti). V začetku leta 1998 smo izvedli poskus, v katerem smo v Mesarstvu Kodila preverili tehnološke osnove izdelave. V okviru poskusa smo primerjali različne načine soljenja in dimljenja. V juniju leta 1999 smo izvedli drugo, junija leta 2000 pa tretje ocenjevanje prekmurskih

nih in ocenjenih 15 oziroma 13 šunk. V začetku leta 1999 je bilo organizirano Društvo za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot, ki je prevzelo dejavnosti za zaščito geografskega porekla prekmurske šunke. Na podlagi vseh pridobljenih podatkov in analiz smo izdelali pravilnik in elaborat za pripravo prekmurske šunke z osnovnimi pravili za proizvodnjo, kontrolo in promocijo. Na podlagi vseh pridobljenih podatkov je dobilo društvo septembra 1999 odločbo o zaščiti oznake porekla blaga »prekmurska šunka«.

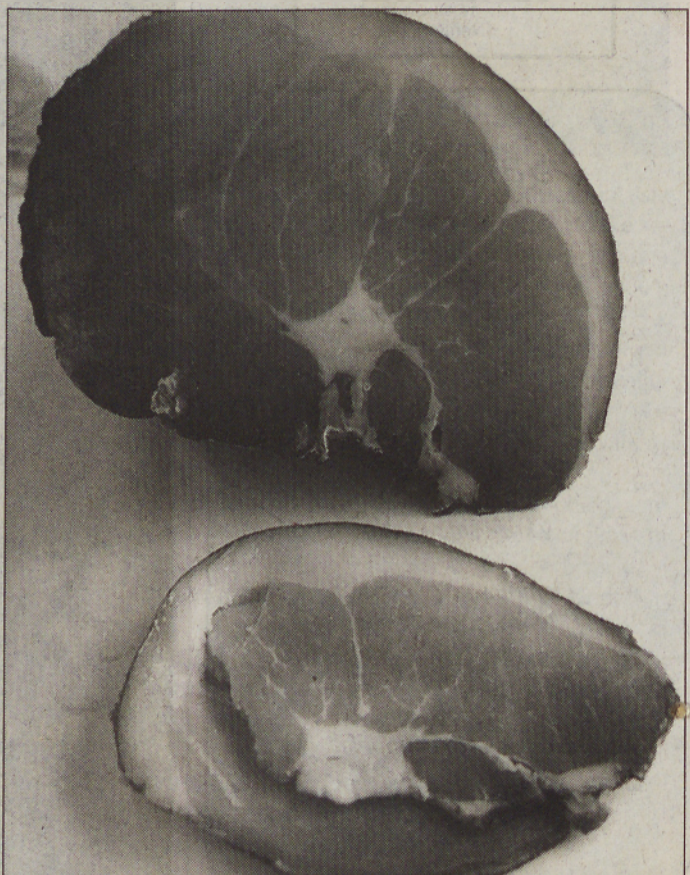
Zaščitna oznaka porekla blaga je pri izdelkih tesno povezana z območjem, katerega ime nosi. Tako morata potekati proizvodnja in predelava surovin do faze končnega izdelka na določenem geografskem območju (Prekmurje). Z zaščito oznake porekla prekmurske šunke je bil narejen prvi korak k uspešni proizvodnji in prodaji. Veliko dela pa nas čaka še pri proizvodnji, kontroli in promociji. Treba je definirati rejske zahteve (pasme oz. kombinacije križanja, način reje, način krmljenja, sestavo krmnih mešanic, klavno težo), predklavne postopke in kakovost predhodne surovine.

Drugo zelo pomembno področje, ki ga je treba še dodelati, je vzpostavitev sistema kontrole nad izvajanjem pravilnika o oznaki porekla blaga prekmurska šunka. V kontrolo bodo zajete vse faze od reje prašičev, postopka zakola do tehnologije priprave in zorenja prekmurske šunke. Po opravljeni kontroli in senzorični oceni bodo podelili značko, ki bo dokazovala kakovost in poreklo prekmurske šunke. Hkrati s predelavo bo potekala tudi promocija. Ker so končni izdelki prekmurske šunke še v omejenih količinah, mora biti sorazmerna tudi promocija. Več končnih izdelkov pa bo zahtevalo obsežnejšo in prodornejšo promocijo. V letošnjem letu

za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot novo kolektivno blagovno znamko prekmurskih dobrot »Diši po Prekmurju«. Leta je namenjena promociji in trženju kakovostnih kulinarčnih izdelkov in Prekmurja. Tako je prekmurska šunka poleg drugih dobrot iz naše pokrajine stalni spremljevalec promocije krovne blagovne znamke »Diši po Prekmurju«.

Zaenkrat izdelujejo prekmursko šunko v dveh obrtniških obratih v Mesarstvu Kodila in Mesarstvu Hanžekovič. Druga tržna predelava pa je vezana na gostinske obrate, turistične kmetije in vinotoče. Veliko zmogljivosti je na kmetijah, saj skoraj na vsaki izdelujejo prekmursko šunko, vendar zaenkrat predvsem za lastno porabo. S širjenjem promocije so nekateri kmetje začeli razmišljati o večjem obsegu tržne proizvodnje. Tako lahko pričakujemo, da se bo ta v nekaj letih močno povečala. Pri po-

večevanju predelave je velik problem neurejenost obratov za predelavo in zorenje glede na zakonske zahteve. Na povečevanje obsega proizvodnje na kmetijah pa ima velik vpliv problem prodaje preostalih delov prašiča. Povečevanje tržne predelave prekmurske šunke je izziv za celotno prašičerejo v Prekmurju. Proizvodnja šunke je visoka stopnja ovrednotenja prašičjih stegen, ki omogočajo povečanje dohodka na kmetijah in tudi v večjih mesnopredelovalnih obratih. Vzpostavili bi tesnejšo povezavo med proizvodnimi in predelovalnimi obrati, to pa bi imelo velike prednosti za rejce prašičev in tudi mesnopredelovalne obrate. Prekmurska šunka pomeni tudi kakovostno obogatitev kulinarčne ponudbe v delika tesnih trgovinah, razvejanem zdraviliškem turizmu, v dobri gostinski ponudbi in na turističnih kmetijah. Damjan Jerič, univ. dipl. inž. kmet.



prekmurski šunki

Edinstven okus jo loči od pršuta

Blagovna znamka Prekmurska šunka je zaščitena kot regijska blagovna znamka, torej gre za zaščito geografskega porekla. Gre za najvišjo stopnjo zaščite. Primerjamo jo lahko z blagovno znamko šampanjca, ki štiti izdelke z geografskim poreklom z območja Champagne (znameniti šampanjec - peneča se vina, ki nastajajo na drugih območjih, se morajo imenovati drugače, in če so izdelana po enaki metodi, vsebovati tudi to informacijo).

Pri prekmurski šunki gre za geografsko območje Prekmurja: severna in zahodna meja sta določeni, južna meja pa je reka Mura. Geografsko območje pomeni, da se na tem območju mora opraviti bistveni del tehnološkega postopka: sušenje - ki vpliva na kakovost izdelka, ki oblikuje aromo, tako da dobi izdelek tiste parametre, ki so določeni kot kakovostni.

Ti parametri pa so: ustreznost senzorične ocene (izraziti okus po zorjenem mesu, značilen za severovzhodni del Slovenije).

Če primerjamo s kraškim pršutom, je osnovna razlika med obema šunkama, da je prekmurska blago prekajen izdelek, sušen v drugih geografskih razmerah, torej v začetnih fazah pri nižjih temperaturah, kot jih dosegajo Primorci, zaradi tega je okus edinstven in samosvoj, in to jo loči od pršuta. Okus zorjene prekmurske šunke je nekoliko kiselkast, okus zorjenega mesa pršuta pa sladok. To je bistvena razlika.

Tehnološki postopek nastajanja prave prekmurske šunke je zapleten in dolgotrajen, zato je najbolje, da nam o njem spregovorijo strokovnjaki. Glavni tehnolog pri Mesariji Hanžekovič je Milan Dominko, ki je obenem tudi član Društva za blagovno znamko Prekmurska šunka.

Kje začne nastajati prekmurska šunka?

V prvi fazi je najpomembnejša izbira živali. Trenutno ni pomembna toliko prehrana živali, pomembno za mesarsko dejavnost pa je, da gre za izbiro zrelih živali.

To so živali žive teže od 150 do 180 kg. To je pomembno zato, ker je pri teh živalih meso zrelo, vsebuje manj vode in ma idealno razmerje med maščobnim in mišičnim tkivom - 2 : 3 (v korist mišičnega tkiva). Maščobno tkivo mora biti viskozno, sicer izdelek ne doseže optimalnih lastnosti. Posebno pozornost je treba nameniti zakolu. Zaklane morajo biti zdrave, veterinarsko-sanirano pregledane živali, ki izpolnjujejo vse pogoje, da so primerne za tržišče.

Dobili smo določen kos

stala prekmurska šunka. Kako naprej?

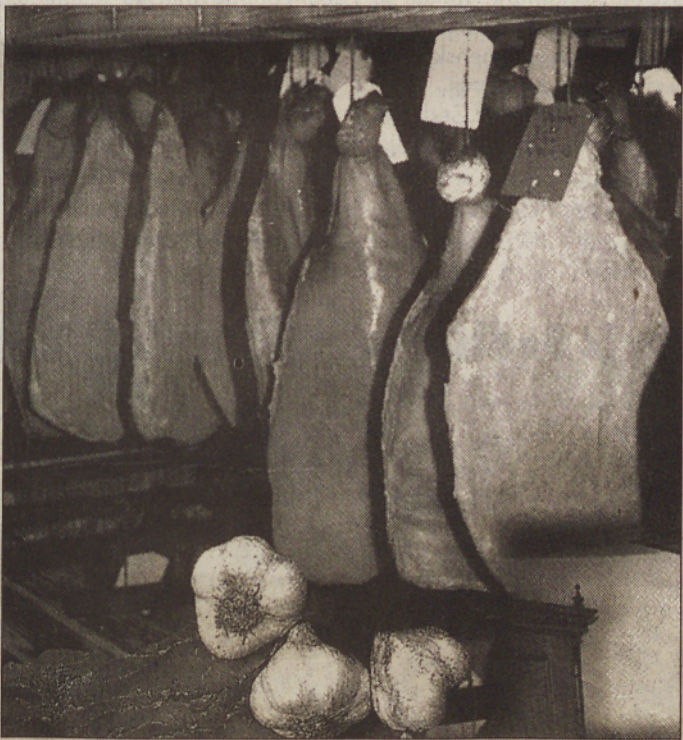
Druga faza, ki je tehnološko pomembna, je hlajenje in doseganje kakovosti mesa. Meso ne sme biti temno čvrsto ali celo BMV, ampak gre za tisto kakovost, kjer je pH pod 5,6. To je osnovno mesarsko izhodišče, temperatura pa mora biti pod 7 stopinj Celzija. Če so izpolnjeni ti pogoji, lahko govorimo o normalni kakovosti mesa, s primerno barvo. Hlajenje sveže zaklanega mesa mora iti opravljeno najkasneje v prvih 24 urah. Mi pa stremimo za tem, da je temperatura čim bližje 4 stopinjam Celzija.

Če se ne motim, je treba ta kos mesa tudi ustrezno oblikovati.

Tako je. V nadaljevanju gre za fazo konfekcioniranja. Tudi ta del je pomemben, ker prekmurska šunka mora imeti samosvoj videz - torej krog, po katerem je razpoznavna in se loči od preostalih posebnosti v Sloveniji. Gre torej za zunanji del

najboljši postopek. Izkušnje pa to potrjujejo, tako glede kakovosti kot enakomernosti presoljevanja. Pri nas solimo izključno z grobo morsko nejodirano soljo. Sol prodira v izdelek, voda se umika v obronke šunke, poteka avtomatsko kaliranje. Mi dosežemo pri manjših tehnoloških tudi do 12 odstotkov kala že v prvih fazah, torej pri temperaturah 0 stopinj Celzija, in to nam zagotavlja, da lahko gremo z izdelkom v naslednjo fazo, to je prekajevanje. Tam dosežemo višje temperature, in čeprav so višje, je v tej fazi to še vedno meso, torej ni končen sušen izdelek, kljub temu pa je mikrobiološko stabilen, to pa pomeni, da bo stabilen tudi končni izdelek.

Faza soljenja traja minimalno 21 dni, lahko pa traja tudi do 45 dni. Ta dolžina je potrebna, da bi dosegli čim večji kalo vode in enakomerno soljenost tega izdelka. Zato pa je potrebna blaga, ne pa pospešena difuzija soli.



stegna brez kosti s pripadajočim mišičnim, maščobnim in kožnim tkivom, z značilno kolensko grčo (torej značilno kostjo v tej šunki) in z delom notranjega stegna (šal). Teža tega kroja je med 4 in 6 kg.

S katero fazo se nadaljuje postopek nastajanja prekmurske šunke?

Naslednja faza je soljenje mesa. Jakost soljenja je določena, saj pravilnik določa, da končna vsebnost soli naj ne bi presegala več kot 6 odstotkov. Seveda pa je odvisno od vsakega posameznika, kako bo to soljenje opravil, saj gre za suho soljenje, ki se razlikuje od tradicionalnega soljenja pri nas (tradicionalno gre za kombiniran tip soljenja - najprej suho soljenje in nato dolivanje razsolnice in nato še mokro soljenje). Tehnološko zagovarjamo suho soljenje. Ni namreč smiselno, da enkrat vodo vnašamo v izdelek, nato pa s sušenjem odstranimo to isto vodo. Meni-

Omenili ste prekajevanje. Gre za pomemben postopek?

Res je, faza prekajevanja je pomemben in zahteven postopek. Gre za kombiniran postopek, za prekajevanje in sušenje hkrati. Pri prekajevanju je pomembno, da ne dosežemo prevelike obrobne in notranje temperature. Mi prakticiramo okoli 23 stopinj Celzija v okolici, prizadevamo pa si, da pri tej temperaturi v izdelku ne bi presegli 16 stopinj Celzija. Če bi bila v notranjosti izdelka temperatura višja, bi prišlo do denaturacije beljakovin in delnega razbarvanja (barvanje na sivo), ker tu ne gre za dodajanje konzervansov kot pri klasičnih izdelkih, ki jih ljudje poznajo kot prekajene. Če bi to šunko termično obdelali po klasični metodi z višjimi temperaturami, bi bila siva.

Pri prekajevanju je pomembna tudi izbira goriva. Uporabljamo v glavnem dva iz tre-

vseh tehnoloških skrivnosti - in tu jih je nekaj - pa ne smem izdati.

Za druga območja (Primorska, Koroška) je značilno, da pri prekajevanju in sušenju uporabljajo tudi les iglavcev - okus je drugačen, saj gre za okuse po smolji, ki obenem povzročajo temnenje mesa.

Šunka s tem še ni taka, da bi jo poslali kupcu?

Nikakor ne, saj se začne šele prva faza sušenja. Gre za izkoriščanje naravnih danosti, ki jih Prekmurje ponuja. V prvi fazi (november-januar), ko so temperature relativno nizke, je treba doseči okoli 22-odstotni kalo, ki zagotovi, da šunka lahko preide v fazo zorenja, ki poteka pri višjih temperaturah: med 15 do največ 22 stopinj Celzija. To obdobje traja tudi do 8 mesecev (zaželeno je seveda čim daljše) in v tem času se najbolj izoblikuje tipičen okus. Po tem pa pride zadnja faza, to je zorenje. Ko je šunka zrela - kalo v izdelku doseže prek 32 odstotkov - je izdelek ustrezen za tržišče. Res je sicer, da imajo potrošniki različen okus. Nekateri imajo raje bolj, drugi manj zorene šunke. Ne glede na to pa je šunka zrela, ko gre skozi vse zgoraj opisane postopke in ko doseže tiste minimalne parametre, ki so določeni.

Ali lahko v tej fazi tudi sami določate, ali bo šunka nekoliko manj oz. bolj zrela, in to na njej ustrezno označite?

Nedvomno. To je mogoče ločiti. S pravilnikom so določeni samo minimalni in maksimalni parametri (recimo glede vode), vse drugo pa je prepuščeno izdelovalcu. Vse našteje postopke lahko opravimo na dva načina: na naravni in umetni. Vsi pogoji se namreč lahko ustvarijo umetno v sušilnicah, v hladilnih in prekajevalnih komorah ter podobno.

Vzemiva šampanjec. Tudi to pijačo lahko danes, ob tehnološki, ki je na razpolago, izdelamo tudi kje drugje. Na drugem območju, v umetni ustvarjenih razmerah in v primerjavi s tistimi, ki so v pokrajini Champagne.

Tudi pri prekmurski šunki gre za podoben princip. Regija je namreč tista, ki zagotavlja naravne možnosti, zato jih moramo kar najbolj izkoristiti, zato tudi regijska zaščita, s katero bomo vse te naravne danosti in pogoje tudi kar najbolj zavarovali. Je pa ponarejanje oz. potvarjanje tega izdelka mogoče in normalno v umetni ustvarjenih razmerah tudi drugje, zato bo društvo podeljevalo licence le tistim, ki bodo izpolnjevali pogoje, ki pa so geografsko omejeni.

Torej - prekmursko šunko bo mogoče narediti le na



kem območju in samo tista šunka bo lahko nosila ime Prekmurska šunka.

Kdaj in kje se bo licenciralo?

Ocenjevanje opravimo najmanj enkrat letno. Licenc še ne podeljujemo, ker je blagovna znamka šele v razvoju, zato je to ocenjevanje trenutno le kot pomoč proizvajalcem, da jih opozorimo na napake in jim tako pomagamo, da se po kakovosti čim bolj približajo izdelku, ki mu pravimo prekmurska šunka.

In ta izdelek bomo nato brez sramu in s ponosom lahko ponudili vsem, ki nas bodo prišli obiskat in bodo naši gostje. Tak izdelek pa bomo v končni fazi lahko kakovostno tržili tudi drugod.

Kako pa bo s tem v prihodnje?

Mislim, da bo postopek naslednji: vsak, ki bo želel imeti licenco, bo moral poslati izdelek v ocenjevanje. Ko bo licenco pridobil, bo odbor ali kak drug organ tržno preverjal proizvajalca, včasih tudi z naključnimi pregledi kakovosti.

Pri vinih je recimo serija polnjenja količinsko omejena. Kako pa je to s šunko?

Pri prekmurski šunki načrtujemo, da bo društvo tisto, ki bo podeljevalo število oznak glede na proizvajalca, ki bo prijavil količino.

Po pridobitvi mnenja strokovnega odbora društva, da je kakovost izdelka ustrežna, bo proizvajalec dobil ustrezno število oznak za proizvodnjo. Seveda to ne pomeni, da se včasih ne bo pojavil izdelek, ki odstopa od parametrov. To se dogaja tudi drugod, vendar so to bolj izjeme kot pravila. Ne moremo pa narediti le na

Res pa je tudi, da bo vsaka šunka verjetno v odtenkih odstopala od druge, vendar ne tako, da bi to preseglo okvirje kakovosti.

Kakšna pa je uporabnost končnega izdelka? Bo to samo šunka, ki jo narežemo na rezine in ponudimo, ali je ta šunka uporabna za druge jedi, retimo šunka, pečena v testu, in podobno?

Uporabnost te šunke nikoli ni bila določena. Ko so razvijali pršut, verjetno nihče ni predvideval, da se bo pojavil tudi na picah.

Tudi mi kot društvo ne moremo omejevati uporabne vrednosti te šunke. Pomembno je, da gre za šunko z geografskim poreklom, in v društvu želimo, da bi se prekmurska šunka predstavljala kot neka posebnost, ki je kakovostna, način uporabe te šunke pa prepuščamo uporabnikom.

Znano je namreč, da se je šunka ponujala le ob posebnih priložnostih in posebnim gostom. Radi bi, da bi ta tradicija ostala in da bi bilo takšnih priložnosti čim več.

Dušan Loparnik



**VOZLA,
KI GA
KMET ZAVEŽE,
STO MEŠČANOV
NE MORE
RAZVEZATI.**

Nagrada za kmetijstvo: kmetija Antona Perša iz Gerlinec

Evropska kmetija krav molznic

Za dobro in uspešno kmetovanje na Goričkem je treba veliko več vztrajnosti in trdega dela kot na ravnici.

V današnjih gospodarskih razmerah lahko tradicionalno kmetovanje na gričevnatem svetu nadaljuje le najbolj vztrajna, podjetna in prilagodljiva kmetija. In taka je prav gotovo kmetija Perševih iz Gerlinec, družinska kmetija s tradicijo in jasno začrtano prihodnostjo velike evropske kmetije. Mogočna kmetija, ki je ni bilo mogoče spregledati pri zbiranju prijav za naj... kmetijo.

30 kosov mlado pitane goveda, ostanek črede pa štejejo teleta in mlada živina. Redijo tudi dve plemenski svinji, predvsem za domače potrebe. Za tako veliko čredo živali pridelajo osnovno krmo pretežno sami, do-

redkih kmetij, ki ima živali na paši. V okolici hleva imajo urejen pašnik na površini dveh hektarjev. Letos je bila zaradi dolgotrajne suše prirast trave slabša, čez poletje so morali pašo prekiniti, vendar so živalim omogočili izpuste iz hleva, čeprav tudi v hlevu niso privezane, ampak so v prosti reji. Perševi imajo sicer sodoben hlev, vendar razmišljajo o novi investiciji in povečanju hleva za krave molznice na 50 in več, to pa je že prava osnova za ekonomsko trdno in v evropskih razmerah



Obiskali smo jih v vročem junijskem popoldnevu. Nismo se najavili, kar pripeljali smo se na dvorišče in povedali, da so jih prijavi, za naj... kmetijo seveda. Bili so presenečeni, sprva so nas sprejeli z malce nelagodnosti, potem pa so pokazali pravo gostoljubnost, ki je še doma v naših krajih. Sicer pa so Perševi navajeni obiskov in strokovnih ogledov. Njihovo kmetijo si je ogledalo že kar nekaj kmetov iz raznih krajev Slovenije in tudi

prejšnji predsednik vlade dr. Janez Drnovšek je že bil pri njih na obisku. Kmetija je bila predstavljena tudi na slovenski televiziji in v drugih medijih, pa jo predstavimo še mi.

Perševi so specializirana govedorejska kmetija, usmerjeni v rejo krav molznic, telic in mladih pitanih govedi. V lanskem letu so prodali 130.000 litrov mleka. Skupno redijo 110 kosov goveje živine, od tega 33 krav molznic, 10 plemenskih telic,

kupijo le beljakovinsko-vitaminske dodatke. Pretežni del njivskih površin imajo posejanih s koruzo za zrno in silažo. V tem letu imajo posejanih 22 ha koruze, 5 ha pšenice in ječmena, 2 ha ovsa.

Travnikov je 5 ha, saj brez kakovostnega sena in dobre travne silaže ni dobrega mleka. Najpomembnejša za govejo živino pa sta vsekakor sočna paša in gibanje živali na soncu in svežem zraku. Perševi so ena



konkurenčno kmetijo. Dobro sodelujejo s kmetijskosvetovalno službo in selekcijsko službo pri Živinorejsko-veterinarskem zavodu za Pomurje. Kmalu se bodo usmerili v rejo bikovskih mater, se pravi plemensko rejo na višji strokovni stopnji.

Perševa kmetija v Gerlineh ima vizijo in možnosti razvoja, saj je že sedaj trdna, velika, sodobna, specializirana in dobro mehanizirana. Po zdajšnjih kriterijih gospodarnosti mogoče ce-

lo preveč mehanizirana, saj imajo kar pet traktorjev, dva žitna kombajna z adapterjem za koruzo, silažni kombajn, žitno sejalnico, pnevmatsko sejalnico za koruzo in drugo potrebno mehanizacijo za delo na poljih in spravilo krme.

Vendar znajo stroje kar se da pravilno izkoristiti, saj opravljajo strojne storitve prek strojnega krožka in prav tako koristijo storitve, kot je baliranje krme in slame.

Perševi so aktivni tudi v svoji okolici, gospodar Anton je predsednik vaškega odbora, član gasilskega društva in strojnega krožka. Poslovno so povezani z mlekarsko in splošno zadrugo ter strokovno z društvom rejcev lisastega goveda. Gospodar Anton je tudi predsednik nadzornega odbora splošne kmetijske zadruge Ledavski dol Cankova. Trženje kmetijskih proizvodov imajo urejeno preko zadruge. Novosti v tehnologiji in trženju iščejo v strokovni literaturi in na predavanjih.

Naročene imajo strokovno revijo Kmetovalec, časopisa Kmečki glas in Vestnik, to pa je več kot dovolj, da so na tekočem s trendi in dogajanji pri nas in v svetu. Sicer pa je najpomembnejše, da ima kmetija naslednika, sina s končano srednjo kmetijsko šolo in voljo do kmetovanja. Temelji so trdni, želimo, da je tudi nadaljnja gradnja kmetije uspešna.

Zita FLISAR NOVAK,
univ. dipl. inž. agr.

Nagrada za ohranjanje tradicije za kmetijo Sedonja iz Sodišinec

Diši po domačem

Sedonjevi v Sodišincih so mlada kmetija, ki se gradi od leta 1980.

Začeli so s 30 ari zemlje, danes obdelujejo nad 40 hektarjev, 8 hektarjev imajo lastne zemlje ostalo v najemu. Kmetija je specializirana v prašičerejo. Najprej so zgradili hlev za dvajset plemenskih svinj, danes jih imajo petdeset, poleg tega pa še zgrajene hleve za prirejo 180 pujskov v turnusu do teže 25 kg in hleve na tlačni gnoj za 150 stojšč prašičev pitancev. Prašički veselo skakljajo po slami, hlevi so visoki, zračni in odprti, tipičnega vonja po prašičih pa se skoraj ne zazna. Tako v hlevih kot na dvorišču in v kuhinji je vse urejeno, snažno in čuti se kako se sodobnost prepleta s tradicionalnimi elementi kmetijstva in to daje občutek prijetnosti.

Delo na kmetiji so kar se da posodobili in mehanizirali. Na dvorišču imajo sodoben 256 m³ velik silos v katerem je koruza konzervirana s CO₂, tako, da je celo leto kot sveža. Koruzo pridelujejo na dvajsetih hek-



cijo za osnovno obdelavo, setev, kultiviranje in škropljenje ter tri traktorje. Delo s stroji je posebno veselje lastniku Štefanu in sinu Simonu, delata na svoji zemlji in še strojne usluge vršita. Simon se udeležuje tekmovanja oračev, je aktivni član društva oračev Pomurja. Poleg tega sta še člana strojnega krožka, gasilskega društva in vključeni so v združenje pridelovalcev sladkorne pese. Pesa pridelujejo na desetih hektarjih svojih površin, deset hektarjev pa imajo pod

Že vrsto let imajo sortne poskuse s koruzo in vsako jesen pripravijo dan koruze, to je ogled poskusnega polja s kome-



tari in nato sledi pogostitev udeležencev. Tu pa se izkaže gospodinja Marija - Mimica. Od-

lično zna pripraviti razne dobrote iz slatne svinjine od suho mesnatih izdelkov do domačih kolin ter domače potice in pecivo za povrh.

Ne samo doma tudi druge se zna postaviti saj je gonilna sila aktivna kmečkih žena. Dobrote naše dežele pripravi in predstavi vsako leto na prireditvi Dobrote Slovenskih kmetij na Ptuj, na raznih srečanjih in sejminh v Ljubljani in drugod po Sloveniji, kjer je potrebno predstaviti našo kulinariko. Prekmurska šunka in prekmurska gibaniča ter druge domače dobrote, ki jih pripravi Mimica imajo prav

kateri je zapisan v našem spominu tam neke iz otroštva, prepoznaven, naš, domači.



**DAN BREZ
KRUHA JE
NAJDALJŠI
V LETU.**

Priznanje za kmetijo Andrejč iz Sodišinec

Tu so doma beli zakladi narave

Andrejčevi iz Sodišinec so že od nekdaj naj ekološka kmetija. Sonaravni način kmetovanja so začeli razvijati še preden je bil s strategijo razvoja slovenskega kmetijstva sprejet ekološki model razvoja kmetijstva. Kmetujejo po načelih ekološkega kmetijstva, kar pomeni, da porabijo čim manj energije v tehnološkem procesu in kar se da malo obremenjujejo okolje z nevarnimi snovmi.

Brata Viktor in Ernest sta dobra gospodarja zemlje in tudi na kmetijsko tehniko se dobro razumeta. Med prvimi sta začela z agregiranjem – združevanjem kmetijskih strojev in orodij tako, da se lahko opravi več delovnih operacij v enem obhodu. Integrirano obdelavo tal imajo Andrejčevi vpeljano v prakso že desetletje. Delo pluga dopolnjujejo plitvi grebači in težki podrahljač po potrebi. Za konzervirajočo obdelavo uporabljajo rotacijske in oscilirajoče brane, katere so uporabne tudi za pripravo tal za setev. Na se-



jalnico za koruzo imajo nameščeno tudi škroplilnico, da lahko setev in škropljenje opravijo v enem prehodu. Vendar ne škroplijo po celi površini ampak samo v pasove ob vrsti, tako prihranijo polovico do dve tretjini potrebnih herbicidov in zmanjšajo obremenjevanje tal. Plevela med vrsto odstranijo s sodobnimi orodji za okopavanje in zračenje tal, na katere prav tako namestijo škroplilnico in opravijo po potrebi škropljenje s her-

bicidom pod list ali listno gnojenje. Imajo tudi najsodobnejšo mehanizacijo za spravilo krme. Andrejčevi so člani strojnega krožka in opravljajo strojne usluge tudi za druge. Sami obdelujejo 15 hektarjev njiv in 12 hektarjev travnikov. V njivski kolobar vključujejo setev travno-dateljnih mešanec za ohranjanje in izboljšanje rodovitnosti tal.

Andrejčevi so dovedetni za nove smeri razvoja kmetijstva in

zmeraj med prvimi pri uvajanju okolju prijaznih tehnologij in živalim prijazne reje. Hlev na prosto rejo so zgradili v letu 1984, ko so ostali še na veliko gradili hleve na priveze. Poleg etologije – živalim prijazne reje imajo tudi visoko tehnologijo priraje. Čreda tridesetih krav molznic je pustila za sabo veliko dobrih plemenskih živali, med katerimi je tudi elitni bik na osemstajnem centru na ZVZ za Pomurje.

Zadnjih šest let dosegajo najboljšo kvaliteto mleka v Pomurskih mlekarnah. Poleg krav molznic, ki so tudi bikovske matere redijo še plemenske telice in 35 pitanih govedi. Za pašo žal nimajo prostora, živalim pa omogočajo izpuste.

Andrejčevi so tudi mentor-ska kmetija, k njej prihajajo na prakso študentje iz Kmetijske fakultete v Mariboru. So odprti, dovedetni in aktivni doma ter v širšem okolju, predvsem v govedorejskem društvu za svetlo lisasto pasmo, v mlekarski zadrugi, v strojnem krožku in v gasilskem društvu.

Dobro sodelujejo s strokovnimi službami, izobražujejo se preko predavanj in strokovne literature, Kmetovalec, Kmečki glas in pomurski Vestnik so jim stalni svetovalci.



**POLJEDELEC
OBOGATI
ZMERAJ ŠELE
NASLEDNJE
LETO.**
(Latinski)

Priznanje za kmetijo Vitez iz Tešanovec

Urejena domačija in vzorno polje

Lepo urejena, padgrajena in obnovljena kmetija Vitezovih v Tešanovcih se razvija v sodobno poljedelsko kmetijo. Še pred leti so bili usmerjeni v prirejo mleka. V letu 1984 so dobili priznanje za največjo tržno proizvodnjo v kmetijski zadrugi Panonka TZO Martjanci. Danes redijo goveje pitance, po 20 v turnusu.



Večje veselje mlademu gospodarju Francu je poljedelstvo, kar je tudi študiral na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. V največjem obsegu prideluje sladkorno peso – kraljico poljščin na 14 hektarjih, prav toliko površin ima zasejanih z žiti in še nekaj s koruzo. Njihove njive niso samo pridelovalne površine ampak vsako leto bolj poskusna polja. Poleg sortnih poskusov s pšenico in koruzo ima še poskuse, kjer preverja delovanje fungicidov. Zelo dobro sodelujejo s kmetijsko svetovalno službo in z drugimi strokovnjaki s področja poljedelstva in varstva rastlin. Mlada gospodinja Darja ima prav tako končano srednjo kmetijsko šolo in je zaposlena v Kmetijski zadrugi, medtem, ko je Franc promotor za firmo Novartis, to pomeni da prenaša novosti preko svojih izkušenj na druge pridelovalce. Vitezovi so trdno povezani z zemljo, oče je že nekdaj oralnik s konji daleč naprej, no-

zadrugi, nakar je šel na svojo zemljo, katero sedaj v vedno večjem obsegu obdeluje sin Franc. Kmetija je dobro opremljena s kmetijsko mehanizacijo, od sejalnice za koruzo in sladkorno peso do strojev za osnovno in dopolnilno obdelavo tal pa vse do kombajnov za pšenico, koruzo in sladkorno peso. Tako je delo lažje in gre hitreje od rok. Pretežno delo s stroji opravi Franc in še mu ostane čas za mnogotere aktivnosti: vaški predsednik, član gasilskega društva, član strojnega krožka, član Kmetijske zadruge Martjanci, član nadzornega odbora v kmetijski zadrugi in član nadzornega odbora v cerkveni občini. Pa tudi razna tekmovanja, kot je tekmovanje oračev ter kviz mladi in kmetijstvo mu niso ušla. Redno prebirajo strokovne revije ter časopise in seveda domači Vestnik. Mama skrbi za dom, otroke in kuhinjo in tako neopazno vzdržuje toploto domačega ognjišča. nostreže z do-

be. Vitezovi se zelo trudijo za urejenost okolice, dvorišča in okenskih polic, predvsem snah Darja. Oče Jože pa vsak dan zapisuje kaj so delali in kakšno je bilo vreme. Komisija za Naj kmetijo je bila pri Vitezovih nenajavljeno na obisku 4. Julija, bilo je vroče prihajajoče sušno obdobje.

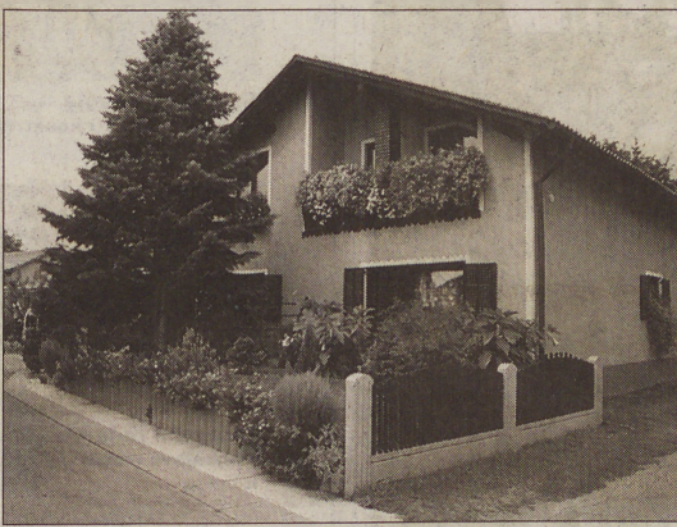
Po Vitezovih zapiskih smo preverili vreme za dve leti nazaj. Takole piše: 4.7.1998, sobota, oblačno + 16 °C zjutraj, popoldan par kapljic dežja in vmes severni veter in temperatura do + 28 °C. Lani 4.7. 1999 pa je bilo zjutraj jasno + 17 °C, nato soparno, vroče, suho do 32 °C.

Priznanje za kmetijo Jakob iz Lipovec

Zelenjava za turistični Portorož

V Lipovcih je med strnjanim naseljem vedno več stanovanjskih hiš bolj težko najti mogočno kmetijo, vsaj na prvi pogled. Pa vendar ni tako, med kmetijami v akciji Naj kmetija 2000 si zasluži priznanje kmetija Jakobovih, katero bi lahko med prijavljenimi imenovali Naj vrtnarska kmetija z dobro urejenim direktnim trženjem.

Pri Jakobovih srečamo zelo veliko pestrost kmetijske proizvodnje, prav tako kot so imele naše kmetije nekoč, pa še nekaj malo več. Poleg 2 hektarja gozda in 800 trsov vinske trte v Strehovcih se razprostira njihova posest na 20 hektarjih njivskih površin. Njivski kolobar je zelo pester in ohranja tipično sliko naše pokrajine. Nekako enako po obsegu pridelave so zastopane naslednje poljščine: pšenica, ječmen, oves, tritikale, krompir, koruza, sladkorna pesa in vrtnine. Med vrtninami prevladuje zgodnji krompir, zgodnje zelje, paprika in pozno zelje in vsaka od teh vrst je posajena na najmanj pol hektarja. Setev in sajenje se pri-



spomladi, zgodnji krompir sadijo konec februarja, če to dopuščajo vremenske razmere in potem ga v maju že dajo na trg. Za vzgojo sadij v hladnih pomladanskih mesecih imajo postavljene plastenjak, v katerih čez poletje gojijo sočne paradižnike. Pridelovanje vrtnin je delavno in kapitalno intenzivna dejavnost. Za pridelavo zelenjave imajo Jakobovi specialno vrtnarsko mehanizacijo, prav tako za krompir celotno linijo strojev od sajenja do spravila pa še žitni kombajn z

Priznanje za kmetijo Fras iz Lešan

Kmetovanje edini vir preživljanja

Frasovi so mogočna in trdna kmetija že od nekdaj, s ponosom in z veliko ljubeznijo do zemlje in kmetovanja. Na kmetiji živi devet članov gospodinjstva, štiri generacije. Frasovi so prava družinska kmetija, na kateri se znanje, izkušnje in kapital prenašajo iz generacije v generacijo. Kmetijstvo je za njih edini vir dohodka, plačujejo vse potrebne dajatve, tudi pokojninsko zavarovanje za pet članov družine. Dokazujejo, da kmetijstvo lahko preživlja tako veliko družino.



Kmetija je kombinirana, kar je v danih pridelovalnih razmerah najbolje. Vsak košček zemlje obdelajo tako, kot narakuje narava rastišča. Največ imajo njivskih površin, lastnih 14 hektarjev in 24 v najemu, poleg tega še travnike, gozd in vinograd. So torej poljedelsko - govedorejska - prašičerejska - vinogradniška kmetija. Živinoreja je osnovna dejavnost, hleve dograjujejo s povečevanjem črede. Goveji hlev je zgrajen za 25 glav živine. V zadnjem obdobju pa dograjujejo hleve za prašiče. V enem hlevu redijo 250 prašičev na slami, v drugem 45 plemenskih svinj, v gradnji pa je še vzrejalnica za pujske in čakališče za 30 plemenskih svinj. Z visoko tehnologijo in s pedantnostjo so dobili v lanskem letu status vzrejne središča. Do sedaj so prodali 30 brejih plemenskih mladic, poleg tega letno prodajo še 600 - 700 mesnatih prašičev, nekaj telet in mladih govejih pitancev ter 25.000 litrov mleka. Iz poljedelske pridelave prodajo letno okrog 90 ton pšenice in 200 ton sladkorne pese.

Gospodar Martin je bil že od nekdaj napreden gospodar in njegovo nasledstvo prevzema sin Martin, prav tako zelo deloven in aktiven na vseh področjih. S pomočjo številne najsodobnejše mehanizacije so njihova polja vzorno obdelana, usluge pa opravljajo še drugim preko strojnega krožka.

kmetijah, katere v današnjih ekonomskih razmerah s klasičnim kmetovanjem ne bodo konkurenčne. Jakobovi se odločajo torej gospodarno in še ekološko. Glede na naravne danosti in obseg poljedelske pridelave imajo prašičerejo kot dopolnilno dejavnost rastlinski pridelavi, tako ostanki iz rastlinske pridelave niso odpad ampak koristna krma in gnojila koristna hranila za tla in rastline, tako je krogotok sklenjen. Znano pa tudi dobro oceniti tržne niše, poleg prašičev redijo še race in gosi, katere so v času martinovanja več kot iskane. Torej nimajo masovne proizvodnje, imajo pa pestro ponudbo kmetijskih pridelkov, za kar je direktno trženje oziroma neposredna prodaja več kot primerna in ekonomična. Sicer pa hčerka študira ekonomijo, sin pa hodi v kmetijsko šolo. Dragotova žena je zaposlena izven kmetijstva, prašičereja in zelenjadarstvo na kmetiji je dopolnilna dejavnost. Pri Jakobovih vsi radi delajo na kmetiji, to jim je veselje in izziv in cilj turistična kmetija.

Zita FLISAR NOVAK,

Okrasni vrt kot funkcionalni, bivalni podaljšek hiše

Mogoče vse tiste, ki imamo košček vrta oz. zelenega dela okrog hiše, bega beseda okrasni vrt, ker jo pomenko vzamemo preveč resno. Marsikdo zato misli, da mora biti obhišni vrt samo v okras. Poskušajmo se otresti besede okrasni in jo spremeniti v bivalni vrt. Kaj nam zadaj to pomeni? Odgovor je preprost. Okrasni vrt ni namenjen garanju, ampak temu, da lahko v miru popijemo »špricer«, kavo, preberemo časopis, poslušamo žgolenje ptičkov, počivamo, se odpočijemo, poklepetamo ...

Povezana celota

Obhišni prostor povežimo z bivalnim prostorom, dvoriščem, gospodarskim poslopjem in ga poskušajmo urediti v povezano celoto. Začnemo pri vhodu na dvorišče, v hišo in končamo na koncu ob gospodarskem posloppu oz. na koncu sadovnjaka. Ta prostor poskušajmo obdržati odprt proti dvorišču oz. glavnemu delu našega bivalnega vrta in ga zapirajmo tam, kjer je največ motečih dejavnikov (nezaželeni pogledi, hrup, smrad ...). Dvorišče naj bo funkcionalno, če je mogoče, si uredimo krožni tok oz. drugačen funkcionalni dovoz do dvorišča in gospodarskega poslopja, odvisno seveda od razporeditve objekta in velikosti. Ne pozabimo na drevo, ki bo ustvarjalo prijetno senco za vroče poletne dni in tudi za parkiranje jeklenih konjičkov. Najbolj vozni del utrdimo z gramozom, tlakovci, asfaltom, betonom, samo v velikosti ne pretiravajmo in pustimo čim več zelenega oz. naredimo vmesne zelene pasove. Na dvorišču, ki ima senco in vmes zeleno površino, je gotovo veliko bolj prijetno kot na takem, kjer je vse zabetonirano oz. prekrito z asfaltom. Dvorišče in gospodarsko poslopje naj bi bilo pospravljeno, čisto, urejeno. To ne pomeni, da bi moralo biti vsak dan vse na svojem mestu, da ne bi našli nikjer nobene slame, vsekakor pa je občasno treba tudi pospraviti razpadajoče stroje, stare nefunkcionalne podirajoče se objekte in vzpostaviti nekakšen 'zdrav' red in čistočo. Če želimo pri vhodu ali terasi kakšen del poudariti oz. zapreti, poskušajmo to narediti drugače. Ni nujno, da uporabimo betonsko korito, poskušajmo biti domiselni in naredimo po svoje, uporabimo svoje ideje in zamisli. Velikokrat pozabljamo na les, lesena korita, glinene lonce, staro pocinkano vedro, stare lične posode ... Lahko pa si omislimo prav poseben lonec ali uporabimo v ta namen stari gumijasti škorenj, ga napolnimo z zemljo, zasadimo in uporabimo kot okrasek v našem vrtu. Seveda čim večja je številka škornja, tem večja bo lahko rastlina v njem.

Včasih se je vsako kmečko dvorišče pohvalilo z brajdami, kjer je raslo grozdje za vino in zobanje, hkrati je bil to še idealen senčni prostor za počitek v poletni vročini. Danes so brajde marsikje nadomestile tako imenovane senčne ute, pergole ... Te lahko prav tako zasadiamo z grozdom ali se odločimo za okrasne vzpenjalke, ki nam dajejo prijetno senco, vino in grozdje za zobanje pa si potem pač kupimo ali ga dobimo pri sosedih. Stare brajde obnovimo, z nekoliko domišljije preuredimo v prijeten bivalni poletni kotiček. Zraven vsekakor sodi prijetna lična miza s stoli, vrtna garnitura. Če nam niso pri srcu tople lesene linije, lahko uporabimo naravni kamen, lito železo v kombinaciji z lesom ... Starim sedežnim garnituram dodamo z majhnimi dodatki, poslikavami, bolj svežimi barvami nov navdih, novo podobo. Po počitku v prijetni senci sledi zopet delo v zelenjavnem vrtu.

omogoča rastlinam boljšo rast, manj škodljivcev, bolezni in ustvari se prijetna klima za boljšo rast naših vrtnin.

Nekje vmes med zelenjavnim in sadnim vrtom je prostor za bivalni vrt. Ta del vrta – kakšen bo, čemu bo namenjen – je predvsem odvisno od nas samih. Poskušajmo ga izkoristiti, ne imejmo ga za breme, za del, kjer bomo samo garali. Omejimo ga s skupinami grmovnic, drevjem, ki ga zasadimo na rob, tako da lahko večji del travne površine izkoristimo za igro, tekanje, posedanje, poletni žar, vodni motiv



... Pri skupinski zasaditvi je vzdrževanje lažje in okrasne rastline pridejo bolj do izraza, ker je pred njimi travna površina, ki potem razraste posameznih rastlin še bolj poudari. Na koncu nam ostane še sadni vrt. Včasih smo vse sadje pridelali doma. Manj sadja se porabi tudi zaradi večje, širšemu krogu vedno bolj dostopne ponudbe južnega in raznega eksotičnega sadja. Velikost sadnega vrta prilagodimo našim potrebam. Če je le mogoče, ga pomaknimo v ogrado, v ozadje, da ni pred hišo in da imamo okrog hiše dovolj prostora za gibanje, dihanje. Izbiro sadnih vrst prilagodimo našemu prostoru, velikosti, legi, potrebam in okusu. Pazimo na primerno razdaljo sajenja in razvrstitev posameznih sadnih vrst.

Vključevanje kmetije v širšo okolico

Poskušajmo se zgledovati po naravi, po širši okolici naše hiše, kmetije. Ni vseeno, ali je hiša, kmetija na osamljenem gričevnatem območju ali v strnjem ravninskem delu. Zakone narave je treba upoštevati in se jim tudi podrežati. Prehod poskušajmo čim bolj prilagoditi naravnemu okolju in ga narediti čim bolj neznatnega, v skladu s širšim okoljem.

Melita Varga Lemut

Kdo vam lahko ponudi več?

Nova streha daje hiši novo vrednost

Zamenjava strešne kritine naj bi lastniku hiše dolgoročno prihranila stroške zaradi nenehnih in dragih popravil. Zato je pri izbiri materiala za pokrivanje strehe najpomembnejša kakovost. Bramac daje pisno 30-letno jamstvo za trajnost in odpornost proti zmrzali za svoje strešnike, ki se hitro polagajo in so zelo gospodarni. S strešniki BRAMAC je mogoče brez težav sanirati streho. Spremenljiva višina prekrivanja pri profiliranih strešnikih pogosto dopušča prekrivanje brez zamenjave strešnih letov, če je ostrejšje nepoškodovano. Poleg trajnosti in ugodnega razmerja med ceno in lastnostmi so odločilni pri izbiri materiala za pokrivanje strehe še videz, barva in oblika, kajti streha mora ustrezati slogu hiše in se hkrati skladno vključiti v okolico. Pri tem so pomembne tudi krajevne posebnosti.

Raznovrstnost oblik in barv strešnikov BRAMAC dopušča prilagajanje nove strehe slogu, v katerem je zgrajena hiša, in okolici.

Koliko stane nova streha

Stroški za sanacijo strehe so odvisni od obsega del. Pomembno je predvsem, ali so letve nepoškodovane ali jih je treba deloma ali v celoti obnoviti.

Pomembno je še, ali se lastnik hiše odloči, da bo hkrati s sanacijo strehe dal urediti tudi podstrešje ali opravi priprave za to. Če je treba namestiti nove strešne letve, je priporočljivo, da se sočasno vgradi spodnja napenjalna folija ali spodnja streha s kontraletvami. To jo varuje pred vdorom snega in prahu in jo priporočamo (v zahodnoevropskih državah je predpisana) za urejena podstrešja.

S posojilom do lažjega plačila

Ponujamo vam možnost potrošniškega posojila za dobo od pol leta do petih let. Za dobo enega leta je obrestna mera TOM + 0 %.

BRAMAC



Statična presoja
ocena nosilnosti konstrukcije



Namestitev solarnih sistemov
svetovanje in vgraditev sprejemnikov sončne energije poljubnih dimenzij ...



Krovska dela
odstranitev stare kritine, namestitev nove kritine BRAMAC



Tesarska dela
zamenjava slabih špirovcev, leg, letov ...



Montaža strelovodov
namestitev vseh elementov za strelovode iz Cu, Alu, Fe in Zn, meritev strelovodnih napeljav, svetovanje ...



Kleparska dela
popravilo slabih žlebov, namestitev novih



Namestitev toplotne izolacije
ki je različna pri izdelanem podstrešju in neizdelanem podstrešju



Izdelava podstrešja
s ploščami je najcenejša možnost, da ustvarimo nov bivalni prostor.



Vgraditev strešnih oken
izbira strešnih oken ponuja rešitev za vse namene



Povejmo še nekaj besed o ureditvi te-tega. V novejšem času je v vrtovih preveč betona, ki prav gotovo neugodno vpliva na mikroklimo v vrtu. Poti so lahko obdelane z opeko, lesom ali poraščene s travo. Če se le da, se izognimo visokim betonskim robnikom, ker zaradi njih ne bomo imeli s pletjem prav nič manj dela. Rob lahko naredimo iz majhnih kock, opeke, lesa ali si omislimo nizko živico. Naši vrtovi so včasih tudi preveč čisti, urejeni tip-top. Pozabljamo na mešane posevke, kolobarjenje, zelišča. Vse to je zelo pomembno, da naredimo pravilne sosedске združbe, kajti rastline so kot ljudje. Sosedstvo je neposredno, kot pogovor med ljudmi, lahko je omejeno, distancirano, lahko je hladno, vsiljivo, odklonilno ali pa harmonično. Pri upo-

Naj... kmetija 1991

Začelo se je pri Seršenovih

Še naprej redijo kasače

Nedelja, 13. oktobra 1991. Zjutraj se je napovedoval meglen, mogoče celo deževen jesenski dan. V preteče oblake pa se niso zaskrbljeno ozirali le vinogradniki, saj je konec tedna mineval v znamenju trgatve, ampak so bili zaskrbljeni tudi organizatorji sklepne prireditve akcije Naj... kmetija Pomurja '91 v Veržeu. Konec dober, vse dobro! Dopoldanske oblake je pregnalo prijetno jesensko sonce in gostje so se začeli zbirati, zapisala v uvodu fotoreportaže s prve naj... kmetije naša novinarka Bernarda B. Peček, ki se je tudi domislila akcije in jo pet let vodila.

Prva naj... kmetija je bila mogočna kmetija Jožeta Seršena iz Veržea v ulici Frana Kovačica 17. Ocenjevalci so se zanjo odločili zaradi kmetijske pridelave, reje konj, molznic ter mlade pitane govede in plemenskih svinj. Navdušeni pa so bili tudi nad stanovanjsko hišo, zgrajeno pred sto leti, »vendar je prijetno urejena in obnovljena. Pred hišo je lesena ograja, na strehi na dvoriščni strani pa zbiralnik sončne energije. Cvetlične grede okrog hiše gospodinja pridno urejajo, vidimo pa tudi vodnjak



**KRAVA SE
PRI GOBCU
MOLZE.**
(Slovenski)

in koruznjak ... V sadovnjaku lahko najdemo tudi stare sorte sadnega drevja. Čeprav je kmetija sredi vasi, se dobro vključuje v širše okolje,« beremo v kratki predstavitvi izpred devetih let.

Zdaj, v letu 2000, so Seršeni še vedno šestčlanska družina. Najstarejša sta zakonca Jože in Alojzija. On je star 80 let, ona pa 71. Medtem sta se oba upokojila, a kljub temu še delata, kolikor pač zmoreta. Na kmetiji pa sta dobro poprijela mlada zakonca: Milan Seršen, inženir agronomije, in njegova žena Irena, ki je vzgojiteljica, vendar je delala v tem poklicu le krajši čas, potem

veda prodajo. Redijo od 25 do 27 glav goveda (krave, plemenske telice in pitance), nadaljujejo pa tudi s tradicijo: rejo konjev kasačev. Ta čas jih imajo deset. Žal je trenirane kasače v zadnjih letih nekoliko težje prodati, zato prodajajo predvsem žrebeta. S treniranimi kasači pa seveda tekmujejo na dirkah. Pred devetimi leti smo zapisali: »Čeprav je staremu očcu že 70 let, je še vedno vitalen in delaven možakar. S svojo kobilo tekmuje na kasaških dirkah in zadnje čase je celo uspešnejši od sina, ki prav tako tekmuje.« No, leta so prinesla svoje: Jože ne tekmuje več, zelo dobra



Jože in Alojzija Seršen sta predala vodenje posestva sinu Milanu in snahi Ireni, saj si mlada zelo prizadevata za uspešno kmetovanje in rejo konj.

pa se je – že pred 1991. letom – posvetila delu in življenju na kmetih. Za kmetijstvo se je očitno navdušil tudi njen sin Sašo, ki je letos končal srednjo kmetijsko šolo v Rakičanu, oktobra pa začel študij na fakulteti za kmetijstvo. Študentka pa je tudi hčerka Ksenija, ki so jo vpisali v tretji letnik na pedagoški fakulteti v Mariboru.

Seršeni obdelujejo 11 hektarjev svoje in devet hektarjev najete zemlje. Pridelano koruzo porabijo za pokladanje živalim, pšenico in sladkorno peso pa se-

pa sta njegov sin Milan in vnuk Sašo. Na dosedanjih tekmovanjih je bila Fidelija trikrat druga, Fista pa enkrat prva.

Mladi rod Seršenovih uspešno gospodari na temeljih, ki sta jih postavila oče Jože in mati Alojzija. Opazen je napredek na več področjih. Pred kratkim so obnovili tudi stanovanjski del domačije. Na strehi so še vedno kolektorji, ki smo jih sicer opazili že pred devetimi leti, in v poletnem času dajo dovolj sanitarne (vroče) vode. Torej znajo Seršeni tudi z energijo.

Naj... kmetija 1992



Pod naslovom *Kmetija na začetku* vasi smo 1992. leta predstavili tedanjo naj... kmetijo Milana Petovarja iz Bunčan, kjer tedaj sicer niso več redili konj kot pred leti, a je kmetija nastala 1908. leta prav zaradi dolgoletne konjereje. Svoječas so imeli osem konjev in jih uporabljali tudi za obdelovanje 25-hektarskega posestva.

»Brat in sestra živita v Kanadi, sestra Lujzika v Veržeu, sestra Jelica v Ormožu in brat Franček v Turjancih,« nam je 1992. leta pripovedoval gospodar Milan. Seveda ni pozabil tudi svoje žene Marije, ki se je primožila v Bunčane iz Vučje vasi. Zapisali smo tudi, da obdelujejo osem hektarjev zemlje in da je kmetija usmerjena v pridelovanje mleka in mesa ter da bo vajeti čez čas prevzel sin Anton, poročen z Zvonko, vnuk Tonček in vnučinja Damjana pa se bosta odločila, kako in kaj.

Danes, osem let pozneje, je

pri Petovarjevih nekoliko drugače, saj je dolgoletni gospodar Milan predlanskega januarja umrl zaradi kapi, kar je bil (in je) velik šok za svojce. Pravimo pa, da življenje mora iti naprej, in tako je tudi njih. Imam občutek, da ima kar precejšnjo besedo vdova Marija. Pa tudi delavna je.

Poleg mnogih drugih hišnih opravil še naprej redno peče kruh v domači krušni peči na drva. Prav na dan našega obiska je spekla sedem kolačev in prav prijetno je dišalo. Vroč peč je izrabila tudi za peko prleške kvasenice in postržjače. Nekaj od tega je bilo treba pokusiti, sicer bi mi zamerila. Odločil sem se za kvasenico.

Sedanji gospodar je 44 sin Anton, poročen z Zvonko, ki je zaposlena v Pomurski banki v Murski Soboti. Imata hčerko Damjano, ki obiskuje ekonomsko poslovno šolo, in sina Tončka, ki hodi v osmi razred osnovne šole. Petovarjevi imajo



Petovarjeva vdova Marija se ni izneverila tradiciji: skoraj vsak teden spece več kolačev rženega kruha, povrh pa kvasenice in (od ostankov krušnega testa) postržjače.

zdaj 7,24 hektarja površin, od tega pet hektarjev njiv in 2,24 hektarja travnikov. Dejansko pa obdelujejo štiri hektarje več (skupaj torej 11,24 hektarja), ki jih imajo v najemu. Pričakujejo, da jim bo država čez čas vrnila v posest (in ne samo v last) zemljišča, ki so jim bila odvzeta po uvedbi povojnega zemljiškega maksimuma. Dobili bodo tudi vinogradniške površine. Sedaj pridelujejo na njivah koruzo, pšenico, peso in ječmen.

Na Petovarjevi kmetiji v Bunčani redijo zdaj 23 glav goveda, od tega osem molznic, drugo pa so pitanci. V svinjskem hlevu pa imajo osem presečnih oziroma plemenskih svinj. Prodajajo torej mleko, govedo, odojke ..., pomemben prispevek v družinski proračun pa je tudi Zvonkin osební dohodek.

Ob našem obisku pred osmi leti pripovedovala o običajih: o krašenju dvoriščne ograje na jurjevo in o opletanju krav s črenso, ko so jih na jurjevo gnali na pašo, pa o izdelovanju »premecev« za telovo. V sedanji čas se je ohranil le zadnji od nanizanih običajev, še vedno pa je tudi odprtina na steni ob vodu v klet, v katero jih zatikajo.

Pa konji? Ni jih. So pa kmetijski stroji, ki imajo toliko in toliko konjskih sil. Tehnika je izpodrinila delovne živali.

Naj... kmetija 1993

Počitnice na kmetih

Po požaru počasi okrevajo

Ta mlada sta iznajdljiva in delavna,« sta dejala 1993. leta oče Anton in mati Terezija Firbas iz Cogetinec. Misli sta seveda na sina Alojza in snaho Marjano, ki sta pridno poprijela na domačem gruntu.

Našla sta se dva, ki imata rada podeželje, kmetijo, živali in ki želita dokazati, da se tudi kmetijo lahko prijetno uredi. Oba sta bila najprej zaposlena. Marjana, rojena sicer pri Plojevih v Brengovi, je zapustila službo v banki pri Lenartu, Alojz pa službo kmetijskega tehnika v Cekvenjaku. In potem sta se odločila, da se bosta povsem posvetila kmetovanju. Začela sta tudi s turistično dejavnostjo na kmetih. Natančno sta vedela, kaj hočeta.

»Trudili smo se, da bi pri gradnji posnemali staro hišo. Želeli smo, da je vse naravno in da se ujema z okoljem,« nam je povedal Alojz pred sedmimi leti. In prav res: le težko boste opazili, kje se neha stari in začne novi del hiše, saj je vse povezano in z enako fasado. V veliko pomoč jim je bil mizar Miran Roj iz Cerkvenjaka, ki je izdelal med drugim tudi okna.

Tako smo pisali o Firbasovih 1993. leta in tudi navedli, da je kmetijstvo »mešanov«, torej nekaj glav živine (20 glav govede in 15 prašičev), nekaj sadjarstva (tudi hruške viljamovke) in vinogradništva.

Kako pa zdaj – v 2000. letu? Oče Anton, star



Druga in tretja generacija Firbasov: sedanja gospodarja in njuna sinova. Pa prva generacija: oče je bolan, mati pa živahna, zato se je »izgubila« nekje pri delu.

81 let, je bolan, mati Terezija, stara 77 let, pa je po izjavi sina in snahe – živahna. Seveda pa kmetijo, ki ima vzdevek tujiščična, »gor držita« zakonca: 39-letni Alojz in 34-letna Marjana. Prezreti pa ne gre tudi prispevka njunih sinov: 13-letnega Bojana in 11-letnega Dejana, ki sta sicer osnovnošolca, a pridno pomagata, vsekakor pa pri vodenju konjev. Imajo jih šest, gostom pa so na voljo za ježo in vožnjo s kolesjem.

Firbasovi imajo poleg konjev v hlevu tudi 15

govejih pitancev, ki jih prodajajo; redijo pa tudi okrog 60 bekonov, od katerih jih nekaj prodajo, druge pa dajo zaklati in porabijo na turistični kmetiji. Kmetija ima tudi 70-arski vinograd. Gostje pa kar prihajajo, tako izletniki kot stacionarni turisti. Za slednje imajo šest sob oziroma 20 postelji. Prenočitvene zmogljivosti bodo še povečali.

Lani je Firbasovo turistično kmetijo prizadel hud požar, ki je naredil zlasti veliko škodo na gospodarskem posloplju. Zdaj je podoba že povsem

drugačna: poslopje so obnovili, tako da ni več motečega pogorišča.

Ta mlada sta iznajdljiva in delavna, je dejal pred leti oče Anton. To lahko brez vsakršnih zadržkov ponovim tudi podpisani, kajti zares sta podjetna.

»Na naši kmetiji ponujamo domačo hrano, domače sadne sokove, domače vino ter vrsto rekreacijskih aktivnosti: jahanje konj, igranje namiznega tenisa, izposojajo koles ... Omogočimo pa tudi, da prespite noč na seniku ...« povzemam iz Firbasovega prospekta.

Ni kaj.
Eni pa
znajo!
Toda za
vsem tem
se »skriva«
garanje.
Že
pred
sedmimi
leti je oče
Anton
dejal,
da sta
mlada
delavna.

In
delovne
navade
povzema-
ta tudi
najmlajša
člana šest-
članske
družine.



Naj... kmetija 1994

Preusmeritev v vinogradništvo

Franci in Tinika sta se poslovila

Vestnikova komisija je 1994. leta razglasila za naj... kmetijo Kupljenovo iz Okoslavca. Kmetijo je tedaj predstavila v Vestniku kar domača hči Irena.

»Za mnoge smo še vedno Ajlecovi, čeprav je priimek Kupljen na naši kmetiji že 45 let; od takrat, ko se je dedek Franc poročil z babico Kristino. Začela sta ustvarjati na temeljih babičinih staršev. Že oni so postavili lepo kmečko hišo in se ukvarjali s kmetijstvom in vinogradništvom,« je zapisala Irena, ki je zdaj absolventka ekonomske fakultete v Ljubljani.

»Dedek in babica sta pridno delala ter povečevala število hektarjev obdelovalne zemlje. Kmetija je bila poljedelsko-živilnarska. Po letu 1950 je dedek obnovil hektar vinograda ... S pridnimi rokami in vztrajnostjo sta zgradila nove hleve ter dogradila in obnovila hišo ...«

Ireninega dedka in babice pa žal ni več: Franc je umrl 6. junija 1996. leta v starosti 73 let, Tinika pa 18. avgusta 1997. leta, ko je bila stara 74 let. Mnogo prezgodaj sta odšla. Taka je bila najbrž njuna usoda. Sta pa dala življenje sinovoma Franciju in Vladu. Prvi si ni ustvaril družine, drugi pa se je poročil s trgovsko

poslovodkinjo Marijo in imata dva otroka: že omenjeno Ireno in sina Iztoka, ki je končal srednjo kmetijsko šolo v Mariboru, a je postal že pravi vinar kot oče, ki je sicer končal znano vinarško šolo v Svečini pri Mariboru.

Leta 1994 so imeli Kupljenovi pet hektarjev vinogradov ali skupno 16.000 trsov. Tedaj so se Kupljenovi (še) ukvarjali tudi z živinorejo (redili so 19 glav goveda, o tega pet krav) in poljedelstvom. Pa danes? Obdelujejo kar 16 hektarjev vinogradov. Od trsnih sort imajo največ traminca, laškega rizlinga, šipona in renskega rizlinga. Vino stekleničijo že deset let, nekaj pa ga tudi prodajo »odprtega«. Za svoja vina so prejeli na ducate odličij. Pred petimi leti so opustili poljedelstvo in živinorejo ter sile in znanje usmerili v vinogradništvo. Pridno delajo prav vsi štirje, povrh pa stric Franci, ki je prav tako član te vinogradniške družine. Marija, ki ji domači v šali pravijo, da je »finančna ministrica«, je povedala, da so s trto zasadili vse domače površine, primer-



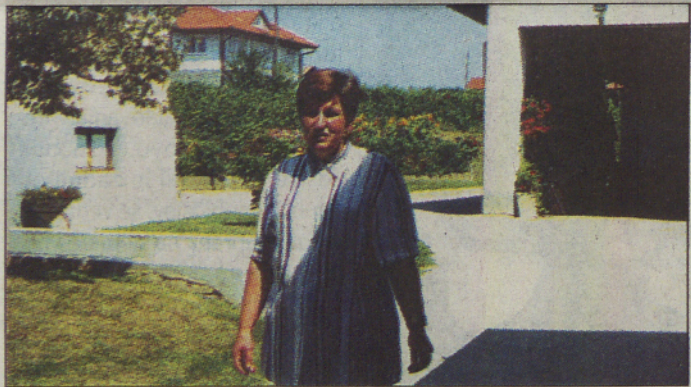
Vsi Kupljenovi so podjetni in komunikativni. Tokrat smo se pogovarjali predvsem z Marijo, saj so bili vsi drugi zdoma. Ona pa ni le »ministrica«, ampak tudi velika ljubiteljica cvetja.

ne za vinograd, in da iščejo nova pobočja za nove nasade, a jih je v bližini težko dobiti. Tudi na turizem so pomislili. Za zdaj prihajajo gostje le na degustacijo vin in seveda ne odhajajo, ne da bi jih (buteljke) tudi kupili. Že kmalu pa bodo štartali z vinotočem, ki bo ob hiši strica Francija.

Slovesna razglasitev Kupljenove kmetije je bila 4. septembra 1994. leta. Od tedaj se je zvrstilo pri njih veliko veselih dogodkov in na žalost tudi dva žalostna: smrt očeta Franca in matere Tinike. Škoda. Pa tako bi ju potrebovali in močno ju pogrešajo!

Vnukinja Irena je 1994. leta o babici zapisala: »Daleč naokrog se nobene gibanice in kvasenice ne morejo pomeriti s tistimi, ki jih speče ona. Je res odlična in pridna kuharica, saj je ni jedi, ki je ne bi znala pripraviti. Odličen je tudi njen kruh iz krušne peči pa meso iz tünke ...«

Marija Kupljen in njena hči Irena skušata taščo in babico posnemati pri pripravi domačih dobrot in dobro jima gre.



Naj... kmetija 1996

Prvič v Prekmurju

Naraščaj pri Omarjevih

Kmetija Omarjevih je že vrsto let znana kot zelo uspešna. Obdelujejo deset hektarjev zemlje, redijo govejo živino in plemenske svinje. Oče Alojz in mati Rozika sta sicer že nekaj let kmečka upokojenca, vendar to ne pomeni, da zdaj počivata. Alojz je še vedno »glavni« pri goveji živini. Veliko dela tudi pri plemenskih svinjah, katerih mladiče prodajajo ali jih kar sami spitajo. Pri vsem tem mu pomaga mlajša gospodinja (snaha) Marija. Žena oziroma starejša gospodinja Rozika pa dela predvsem v gospodinjstvu: kuha, čisti itd. Tonček, ki je zaposlen na Veterinarskem zavodu, pa po službi poprime povsod, kjer je tisti hip najbolj potreben.

To je odlomek iz reportaže o naj... kmetiji Omarjevih iz Rankovca pri M. Soboti. Razglasili smo jo 1996. leta in je bila prva prekmurska naj... kmetija. Tedaj sta živela na kmetiji – poleg že omenjene četverice starejših – tudi tedaj devetletni Patricij in sedemletna Doroteja – sin in hči Marije in Tončka oziroma vnuk in vnukinja Alojza in Rozike. Tistikrat sem tudi zapisal: »Po domačem kruhu diši pri Omarjevih. Dvakrat tedensko (v torek in petek) spečejo ne le toliko kruha, kolikor ga sami porabijo, ampak veliko več: tudi za mnoge druge ljubitelje rženega kruha. Kupiti ga je mogoče v trgovini Pri babici v M. Soboti.

Omarjev kruh je bil res dober. Čez nekaj časa pa se je razvedelo, da ga ne pečejo več. Pa ne zato, ker bi se naveličali dela, ampak ker sta Marija in Tonček pričakovala naraščaj. In pred tremi leti se

je rodila Timoteja. Oh, kako velika je že in kako rada ima brata in sestro pa očka in mamico pa dedka in babico.

Da, babica! Hudo je bila bolna, morala je na več operacij, prejšnji teden pa ni več zmoгла. Za vedno je odšla. Nič niso pomagale prošnje in želje vseh domačih po okrevanju. Tako zelo je potrebna pri hiši in kar ne morejo verjeti, da je ne bo več. Verjamejo, da bodo spomin nanjo negovali tudi tako, da bodo z babičino zagnanostjo in ljubeznijo živeli s kmetijo in da bo pri Omarjevih spet dišalo



1996. leta sta bila pri Omarjevih le bratec in sestra, kmalu potem pa sta dobila še sestrico Timotejo, ki jo vsi tako radi razvajajo.

Naj... kmetija 1995

Brez kasačev ne gre

Kmetijo je prevzel sin Branko

Za kmetijo Jožeta Slane iz Bolehnečic smo dobili 1995. leta na uredništvo Vestnika formalno prijavo, ob njej pa še utemeljitev sosede Brede Ž., ki je napisala, da je okolica hiše vedno urejena, vsak kotiček primerno zasajen z rožami, dvorišče je gramozno, po njem pa se pogosto podi dvanajst konj. Še to je naznanila dopisovalka, da je gostoljubnost Slanovih znana daleč naokoli in da je vsak gost postrežen. Domača šunka, dobrote iz krušne peči ..., specialiteta domačije pa so prece (preste), kvasenice, gibanice in dober domač kruh. »Klub veliki kmetiji so naši sosede vedno pripravljeni priskočiti na pomoč ...« je še dodala Breda.

Za to, da smo tedaj Slanovo kmetijo razglasili za naj... kmetijo, pa so bile odločilne točke, ki ji jih je dodelila strokovna komisija: od 100 možnih jih je dobila 81 – največ v tistem letu ocenjevanja. Te dni sem kramljal z Brankom Slano, ki je prevzel poslastvo od 72-letnega očeta in matere Majde, ki imata štiri otroke: Jožeta, ki je dipl. inženir in živi v Ljubljani; Antona, ki je inženir kmetijstva in si je ustvaril družino v rojstni vasi; Rada, ki je magister psihologije, stanuje (in tudi pridno dela) pa na rojstnem gruntu; in Branka, ki sta mu starša prepisala kmetijo, saj se je izkazal kot dober gospodar. Pridna je seveda tudi snaha Marjeta, medicinska sestra, zaposlena v Mariboru. Dedek Jože in babica Majda pa sta ponosna tudi na domače tri vnuke: 13-letnega Mateja, 11-letno Jasmino in šestletnega Marka. Slanova kmetija ostaja torej nedeljiva in tradicija se nadaljuje.

Slanovi imajo zdaj 22 hektarjev svoje zemlje in šest hektarjev najetih površin. V hlevu

imajo 40 glav goveda, od tega 15 molznic, preostalo pa so pitanci in breje plemenske telice. V posebnem hlevu pa imajo 12 konjev – ameriških kasačev, od tega jih je nekaj že (s)trahiranih, drugo pa so žrebeta. Imajo pa tudi dva plemenska žrebca, od katerih so enega uvozili neposredno iz Amerike. Potomci obeh so odlični, zato vozijo konjereji svoje kobilice na pripust tudi iz oddaljenih krajev Slovenije.

Začetek konjereje pri Slanovih sega v daljno 1886. leto. Konje so imeli tja do 1960. leta, ko so prodali zadnjo kobilo. »Branko je bil tedaj star tri leta in je neotolažljivo jokaj. Starejši brat Rado ga je tolažil: »Nič ne jokaj, saj ko bo oče umrl, bomo spet

kupili konja. Pa je atek Jože raje kupil novega konja in s Fanto je začel trenirati prav najmlajši Branko. 1981. leta je prvič zmagal na tekmovanju v Ljubljani,« je zapisala 1995. leta novinarska kolegica Bernarda.

»Naši tekmovalni konji so dosegli doslej 35 zmag. Konj Fabian je dosegel s časom 1,16. najboljši čas v Sloveniji,« je s ponosom povedal Branko. K temu naj dodam pojasnilo, da je to čas, ki ga je pretekel konj na razdalji enega kilometra, vprežen pa je bil v tekmovalni enoosni voziček, imenovan *suiki*. Seveda je bil na njem tekmovalec. Po letu 1995, ko je bila pri Slanovih razglasitev naj... kmetije, so naredili k mogočni stari kmečki hiši stanovanjski prizidek, ki se bo potem, ko bo ometan, kar lepo vključil v prvotno arhitekturo.



Nekoč, ko so Slanovi ostali brez konj, je Branko jokaj in stokal. Tega pa ni treba njegovim otrokom, saj je pri hiši ducat konj, in četudi so kačaci, sprejmejo tudi jahače.

po kruhu... Omarjevi so ohranili kmetijsko pridelavo in prirejo v hlevih (20 glav goveda, od tega osem molznic, devet plemenskih svinj), šli pa so tudi v večjo naložbo, saj so uvozili iz Italije naprave za peko domačega kruha. Nova tehnologija se razlikuje od prejšnje peči le po tem, da šamotnih tal ni treba ogrevati »od zgoraj« (kurjenje), ampak jih ogreva pretakajoča se vroča voda v ceveh »od spodaj«. Poskusno so kruh že pekli in je enako dober kot pri prejšnji peki. Če bi bilo z Roziko vse v redu, bi mlada gospodinja Marija začela s peko v oktobru.

»Prednost Omarjeve kmetije je v kombinaciji klasične govedoreje in prašičereje ter dodatne dejavnosti. Ob razmišljanju, da mora biti kmetija konkurenčna tudi ob vstopu v EU, je taka kombinacija proizvodnje ravno praviša. Redki so uspeli doseči na kmetiji zadovoljiv dohodek iz osnovne proizvodnje, zato so morali iskati dodatni dohodek,« je zapisal član naše strokovne komisije dipl. inženir kmetijstva Damjan Jerič. Potem bo že držalo.



**TUDI KUHINJA
JE NJIVA, KI JO
JE TREBA DOBRO
OBDELOVATI.**

(Ruski)

Naj... kmetija 1997

Alenka je ostala doma

Lani oddali 38.000 litrov mleka



Slavičevi so še naprej šestčlanska družina. Prijetno sta nas presenetila tudi otroka: pred tremi leti sta bila še čisto majhna, zdaj pa je Lavra stara že pet let, Danilo pa šest. Še malo, pa jo bosta mahnila v šolo.

V letu 1997 se je strokovna komisija odločila, da bo kmetija Slavičević iz Stanetinec pri Hrastju - Moti naj... kmetija. Najprej nas je navdušila hiša, zgrajena 1908. leta, potem pa seveda še dejavnost kmetije in odlični medsebojni odnosi.

»Slavičevi imajo 15,5 hektarja obdelovalne zemlje. Na njivah se v dvopolju izmenjujejo pšenica in koruza. Preostali svet je travnat in ga skrbno kosijo, lani pa so uredili tudi pašnike. Redijo osem krav in plemenske telice za obnovo črede ter 22 govejih pitancev. Imajo dve plemenski svinji in pogodbeno redijo prašiče pitance za farmo v Podgradu ...« smo zapisali med drugim v strokovni predstavitvi kmetije. Navedli smo tudi, da letno namožejo 30.000 litrov mleka in da dosegajo glede na naravne danosti primerno visoke pridelke poljščin in imajo dovolj dober obseg proizvodnje.

»Njihova proizvodna usmeritev omogoča optimalno izkoriščanje naravnih danosti in tovr-

stna usmeritev je obenem tudi pogoj za okolju primerno negovanje kulture krajine,« sta sklenila zapis člana strokovne komisije.

Kako pa je zdaj pri Slavičevih? Še vedno so šestčlanska družina, le da so (in tudi mi) tri leta starejši, ampak še dovolj mladi in zdravi, da lahko uspešno gospodarijo. No, da, 69-letni Franc Slavič in njegova 66-letna žena Monika sta *penzionista*, toda delata še naprej. Zelo zagnana sta mlada zakonca: 38-letni Srečko in njegova žena 33-letna Alenka. Pred tremi leti, ko smo jih prvič obiskali (in razglasili za naj... kmetijo), je še delala v radgorskem obratu Mure, a je potem čez nekaj časa pustila delo v tovarni in poprijela doma. Obseg pridelave in prireje namreč povečujejo. Zdaj imajo 17 hektarjev zemlje, v hlevu je 30 glav goveda, od tega deset molznic, in lani so oddali več kot 38.000 litrov mleka. Še naprej pitajo prašiče za farmo v Podgradu. V eni izmeni krmljenja jih imajo 120!

Ob našem prvem obisku pri Slavičevih smo postali pozorni

na urejenost ne le stanovanjskega, ampak tudi gospodarskega dela kmetije: vsi stroji so bili »na svojem mestu« in ne (kot je ponekod drugod) razmetani po dvorišču. Tudi ob tokratnem srečanju s Slavičevimi sem zaznal, da niso popustili. Opazil pa sem tudi nekaj novih pridobitev: novo traktorsko prikolico, roto brano in še kaj.

To pomeni, da kmetija ustvarja tudi novo vrednost, in ne dela samo zato, da bi pokrivala stroške. Seveda pa si je treba za ostanek dohodka prizadevati z dobrim delom in podjetnostjo. Tega pa pri Slavičevih ne manjka tudi v novem tisočletju.

Svojevrstna (pre)izkušnja pa je bil tudi direndaj, ki ga je imela kmetija s tem, ko je pristala na razglasitveno slovesnost. »Zelo naporno in odgovorno je bilo,« je povedal Franc Slavič. Verjame!

Toliko vsega so pripravili in bili so - podobno kot drugod na naj... kmetijah - odlični gostitelji. Tudi ob zadnjem obisku sem moral prisesti k mizi.

Naj... kmetija 1998

Dobili smo dobro snejo

Tudi zdaj so jo pohvalili

Dobili smo dobro snejo. Tako je zapisala novinarska kolegica Aleksandra Nana Rituper 1998. leta v naslovu reportaže z obiska pri Kuharjevih v prekmurskih Košarovcih. Povzela je izjavo tašče in tasta. Zanimivo: tudi te dni, ko sem obiskal Kuharjeve, mi je tast zašepehal: Odlično *snejo* imamo!

Pri Kuharjevih živi pet ljudi: starejša zakonca Vlado in Olga, sin Štefan, poročen z Vido (to je tista *sneja*, ki jo tako hvalijo!), in Sandra, ki obiskuje šesti razred osnovne šole.

»Kmetija je usmerjena v živinorejo. V posesti imajo 20 hektarjev njivskih površin, pet hektarjev travnikov in dva hektarja pašnika. Na teh površinah pridelajo osnovno krmo za govedo in prašiče. Največ sejejo koruze za zrno in siliranje - 12,5 hektarja -, sedem hektarjev pa namenijo setvi pšenice in na pol hektarja sadijo krompir. Za ohranjanje in izboljšanje rodovitnosti tal vključujejo v kolobar še oljno redkev za podor kot dosevek po pšenici ... Za sestavo krmnih obrokov skrbi ob pomoči kmetijskih svetovalcev, specialistov za prehrano, gospodar Štefan, inženir agronomije, ki je bil pred leti tudi sam kmetijski svetovalac. Redijo devet krav molznic in letno prodajo več kot 50.000 litrov mleka. Hlev z 18 stojišči je grajen na nastilj. Poleg krav redijo še šest plemenskih telic in teleta. Imajo pa že načrte za gradnjo novega hleva, kjer bo 40 stojišč za krave molznice s sistemom reje na natlačeni gnoj. Tudi hlev za prašiče pitance z 200 stojišči je grajen na globoki nastilj, medtem ko je 150 stojišč za pra-

šiče pitance urejenih na odplakovanje. Letno prodajo 800 prašičev pitancev,« je v članku *Ekonomsko učinkovito in ekološko kmetovanje* predlani zapisala članica ocenjevalne komisije dipl. inž. agr. Zita Flisar - Novak.

Škoda, ker je nekdo, ki je Kuharjeve 1998. leta prijavil za naj... kmetijo, pohitel in ni počakal, da bi uredili že načrtovani goveji hlev. Tega so zgradili v lanskem letu in meri 32 krat 22 metrov oziroma 700 kvadratnih metrov. V njem je prostora za 50 molznic, zaenkrat pa jih imajo 40. V novi hlev so uhlevili 30 brejih plemenskih telic pasme rdeči holštajn, ki so jih uvozili iz Nemčije, in deset krav

domače svetlo lisaste pasme. »Nemške« telice so že skotile. Teličke bodo namenili za »remont« osnovne črede, bikce pa bodo spitali in prodali kot mlado pitano govedo. Obojih je 13. Kuharjevi pa imajo tudi 19 pitancev, težkih od 200 do 400 kilogramov. So pa letos opustili rejo svinj (bekonov), kajti reja »iz vreče« (kupljena hrana) se ne splača, lastne pa letos hudo primanjkuje, ker je velika suša. Zdaj obdelujejo 25 hektarjev zemlje, od tega osem hektarjev najete. Novost na kmetiji je (počeg že omenjenega hleva) tudi računalniško vodeno molzišče. Sodobna tehnologija pa uravnava tudi obroke hrane za posamezne krave molznice.

Vse te novosti je težko opisati, treba jih je videti! Kuharjevi radi povedo in razkažejo, kako stvar deluje. Obiskovalec seveda ne bo spregledal tudi ogromne količine baliranega sena. Kmetija premore od pred kratkim balirko za okrogle bale in ovijalko.



Na Kuharjevi kmetiji v Košarovcih so ponosni na 700 kvadratnih metrov obsegajoč hlev na tako imenovani natlačen gnoj. V njem je veliko avtomatike, strop in streha pa sta iz lesa.

Naj... kmetija 1999

Še naprej vzrejno središče

Irma je pripravljala začimbe

Razglasitev Bertalaničeve kmetije iz Sodišinec je bila lani 5. septembra, zato se mnogi še spominjate vsebine Vestnikove priložbe, v kateri smo na široko predstavili to vzorno kmetijo. Mnogi ste tudi prišli na razglasitev in si ogledali delo in življenje na tej prekmurski kmetiji.

»Na vsaki kmetiji odigrajo pomembno vlogo ženske in pri njih je prav tako. Obe (mati Irma in hči Gabriela, op. p.) čez leto vlagata zelenjavo, pripravljata marmelado, kompote in sokove. Veliko marmelade porabijo, saj veliko tudi pečejo in po dobri kuhinji slovijo daleč naokoli. Irma rada peče pecivo iz kvasenega testa, »posolanke«, »kifline«, kakšno suho pecivo, predvsem pa rada odpre svojo staro madžarsko kuharico. Gabika pa še raje pripravi kaj bolj »zapletenega«, kot so šarlote, tiramisu, kremne rezine in podobno. Babica Irma (da, babica, saj ima doma vnuka Franja, op.) vsak dan tudi skuha in skrbi, da družina ni lačna. Vse kuhajo, pečejo tudi pice, za katere sami pripravljajo mezgo ...« je lani zapisala naša novinarka ANNR, ki je tudi sama odlična kuharica.

In kakšno naključje! Proti koncu prejšnjega



Lani je bila razglašena za naj... kmetijo Obal - Bertalaničeva kmetija iz Sodišinec. Dotlej smo razglasili šest naj... kmetij z desnega in tri kmetije z levega brega Mure. No, letos pa smo spel prestopili na desni breg.

meseca, ko sem se zapeljal k Bertalaničevim (mnogim jim pravijo Obalovi), sem »nalletel« na Irmo Obal, ki se je ravno vračala z vrta, kjer je nabirala začimbe za - pico. Očitno je ta italijanska pogruntavščina kar pogosto na mizi tudi pri Obal - Bertalaničevih, če že sami pripravljajo začimbe zanje. Še najrajši jo ima 16-letni Franjo, ki je začel zdaj obiskovati drugi letnik srednje kmetijske šole v Rakičanu.

Za tri družinske člane ste že zvedeli. Zdaj pa

še nekaj besed o zetu Francu Bertalaniču, ki se je priženil k Obalovim iz sosednje vasi, in tako je domačija spet dobila moškega, saj je prejšnji gospodar (Irmin mož) umrl. Dobro je poprijel pri delu v hlevih.

Od lanskega leta se na Bertalaničevi kmetiji ni zgodilo nič pretresljivega. Mislim seveda na naložbe. Lani, tik pred razglasitvijo naj... kmetije, so končali veliko naložbo (gradnjo hleva). Še vedno pa ostajajo eno od vzrejskih središč.

Kmetija se ukvarja izključno z vzrejo plemenskega materiala. S tem, ko so se pred več kot desetimi leti odločili za ta korak, so, kot je zapisala dipl. inženirka Zorica Abraham Panič, veliko tvegali. V teh desetih letih so bila boljša in slabša obdobja, vendar so na kmetiji vedno gledali v prihodnost, povečevali osnovno čredo (zdaj imajo 37 plemenskih svinj, op. p.) in dvigovali intenzivnost s kakovostnim in natančnim delom ... Na kmetiji so posamezne faze proizvodnje ločene. Osnova je sodobno urejena porodnišnica, ločena vzreja pujskov s prilagojenimi zoohigien-skimi normativi, čakališče z dovolj prostora za gibanje živali in ločena vzreja plemenskega materiala z urejenimi izpusti. Tudi drugi parametri nakazujejo, da je kmetija prav na vrhu slovenske in širše prašičereje.

Lani, na razglasitvi kmetije, so si mnogi ogledali hleve in živali na Bertalaničevi kmetiji. Gostitelji so pač tvegali in upali, da množica ljudi le ne bo povzročila stresa pri živalih. Vse se je srečno končalo.

Vse dosedanje Naj... kmetije je obiskal Štefan Sobočan



POLJE JE GOSTITELJ, ČLOVEK GOST.

(Kitajski)

Izobilje vonjev in okusov v prehranski kulturi pokrajine ob Muri

V pokrajinskih kulinaričnih tradicijah je kodiran najstarejši kolektivni spomin tega prostora

Preden smo želeli definirati v okviru Pharovega projekta Vključevanje pomurske regije v uveljavitev skupne blagovne znamke za trženje živil na območju TRI-D potencialne kmetijske proizvode in kulinarične izdelke, smo morali popisati vse tiste kulinarične značilnosti, ki združujejo in razdvajajo prehransko kulturo tega prostora.

S pomočjo ankete smo popisali vrste kulinaričnih izdelkov, načine shranjevanja in konzerviranja, uporabljene surovine, prostorske in časovne koordinate priprave in kulinarične priložnosti, tradicionalne in sodobne obrede postrežbe ter kulinarične invencije in inovacije na obeh bregovih Mure. Ekskluzivnost prehranske kulture tega prostora izhaja iz skromne izbire možnosti za preživetje, saj se v pestrosti in domiselnosti receptov, ki oblikujejo tradicionalno družinsko prehranjevalno in kulinarično prakso, zrcali prav dovzetnost za kulinarične inovacije. Njeni prebivalci so si udomačili in privzeli bučno olje, ajdo, mak, krompir in koruzo v svoje pridelovalne, predelovalne in prehranjevalne tradicije.

V Pomurju se je bučno olje uveljavilo kot žlahtna začimba in izjemno živilo, ki je prispevalo k oplemenitenju arome in prepoznavnosti okusa tradicionalne kulinarične in gastronomske prakse. Raznovrstnost poljedelskih kultur in nadevov rastlinskega izvora (jabolka, repa, zelje, mak, ajda, proso) ter velike količine porabljene kisle smetane in skute so omogočile takšno pestrost juh in pogač, kot je drugje v slovenskem prostoru ne najdemo. V prekmurski gibanici se je združila vsa pestrost poljedelskih kultur in domiselnost družinske kulinarične prakse. Domiselno so znali uporabiti raznotere sestavine, saj so sočne nadeve pripravljali celo z naribanim zeljem, repo ali bučami. Njeno pripravo, predvsem bogastvo, število in zaporedje nadevov, so izboljševali toliko časa, da so dosegli tako jedilno in gastronomsko mikavnost okusa, da jo uvrščamo med slovenske nacionalne kulinarične specialitete. Pri gospodinjah na Ravenskem in Goričkem je stopnjevanje nadevov tako raznovrstno, da bi težko določili njihovo pravilno zaporedje, čeprav ga praviloma dvakrat ponovijo v vrstnem redu od spodaj navzgor in končajo z jabolčnim nadevom, ki s svojim sokom, ki steče navzdol, osveži preostale, bolj suhe nadeve. Priljubljene so vse kombinacije nadevov mak - orehi - skuta - jabolka v osmih plasteh.

Bujta repa in bograč sta postala že tako imenitni in priljubljeni samostojni specialiteti, da so njun tradicionalni kontekst, čas in prostor priprave prenesli iz tradicionalnega zimskega časa, ko so ju pripravljali ob kolinah, na vse leto in celo iz pokrajine ob Muri. Med prekmurskimi študenti v Ljubljani si je bujta repa v jesenskem času pridobila celo svojo prireditev, ki jo organizirajo že dobro desetletje ob začetku akademskega

ganje nadomeščajo z lažjim svetlejšim, pa denimo gospodinje pri pripravi dödölov prisegajo na tradicionalne načine zabele, saj so prav dödöli najslastnejši, če jih zabelimo z živalsko maščobo, mastjo, zaseko ali ocvirki. V kulinarični praksi privzemajo poleg tradicionalno priljubljenih začimb čebule in mlete rdeče paprike nove, že pripravljene mešanice začimb (vegeta) in di-

najbolj cenjeno obliko družabnosti, iz njega izhajajoče gostoljubje pa v eno najvišjih kolektivnih vrednot. Pridani folklorni in pokrajinski kolorit smo izoblikovali v kolektivnem intimnem zanosu nad mikavnimi dražljaji pokrajinskih kulinaričnih tradicij, ki omogočajo v pokrajinski izraznosti prepoznavanje drugačnosti.

Nataša Konestabo



leta. Na bogračadi, pomladni prireditvi v središču Murske Sobotice, pa se v pripravi bograča pomerjajo priljubljene slovenske medijske osebnosti.

Meso iz tunke je med jedilno in gastronomsko najbolj imenitnimi kulinaričnimi specialitetami, ki je priljubljeno toliko bolj, ker je vedno pri roki. Mikavnost njegovega okusa, tehnološko dovršen proces konzervacije in atraktivnost njegove postrežbe so prispevali k njegovi priljubljenosti tudi v Prekmurju, kjer ga poznajo pod imenom meso iz čebra. Čeprav sledi družinska kulinarična praksa načelom zdrave prehrane, tako temno prež-

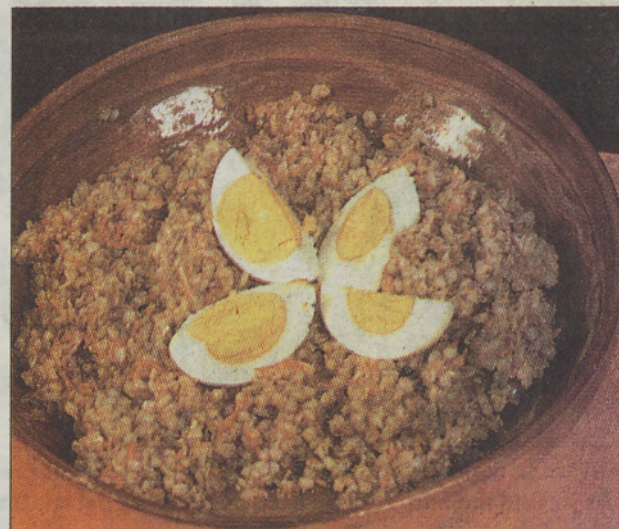
šavnic (rum, vanilin sladkor, cimet) in nove načine priprave nadevov, skutne nadeve na primer močno sladkajo.

Uravnoteženost prehranjevalnih navad v preteklem času moremo pripisati logiki sezonskega prehranjevanja, ki ga določamo s ciklusom letnih sezon in z njimi določenim ritmom poljedelskih del, in ritmu zapovedi cerkvenega leta.

Skromne strategije preživetja so oblikovale izjemne kulinarične priložnosti v kulturni praksi tradicionalnih praznovanj kolesarskega in življenjskega kroga. Obredno sprejemanje gostov za pogrnjeno mizo so razvili v

AJDOVA SOLATA

240 g ajdove kaše, 120 g korenja, 50 g zelene, 2 jajci, 5 cl bučnega olja, 5 cl kisa, sol, poper. Ajdovo kašo v hladni vodi operemo in damo kuhat v slano vodo. Kuhano odcedimo in ohladimo. Korenje in zeleno naribamo, jajce skuhamo in sesekljamo. Vse skupaj damo v skledo, solimo, popramo, prelijemo z razredčenim kisom in bučnim oljem. Rahlo premešamo, preden ponudimo, naj bo eno uro na hladnem.



DÖDÖLI

500 g krompirja, 60 cl vode, 300 g moke, 80 g masti, 20 cl kisle smetane, 110 g čebule, sol. Olupljen krompir zrežemo na lističe in damo kuhat v slano vodo. Ko je kuhan, dodamo presejano moko. V sredini naredimo s kuhalično luknjo in kuhamo približno 15 minut, nato dobro premešamo, da dobimo gladko maso. Posebej pripravimo preliv: na masti prepražimo narezano čebulo, zalijemo s kislom smetano in solimo. Prevremo in prelijemo po dödölih, ki smo jih nadrobili s kuhalično in vilicami.



PRLEŠKA GIBANICA

Vlečeno testo: 320 g moke, 2 cl olja, 20 cl mlačne vode, sol. Nadev: 1000 g skute, 50 g rozin, 100 g sladkorja, 2 jajci, 250 g masla, 40 cl smetane, 2 jajci.

Moko presejemo, v sredini naredimo jamico, vanjo vlijemo olje, mlačno vodo in solimo. Vse skupaj znetemo v gladko testo. Iz testa oblikujemo hlebčke, ki jih premažemo z oljem in pustimo počivati. Spočito testo razvlečemo na pomokanem prtu in razrežemo na krpe, nato vzamemo okrogel lončen pekač, ga namastimo z maslom in nanj položimo krpo testa, ki jo pokapljamo z maslom in smetano, v kateri smo razžvrkljali jajce. Pokrijemo z drugo plastjo testa, ki ga nadevamo s skuto, ki ji primešamo jajce, sladkor in rozine. Pokapljamo z maslom in pokrijemo z novo plastjo testa. Ponovimo od začetka, na vrhu mora biti plast testa, ki jo premažemo s smetano in žvrkljanim jajcem. Pečemo 60 minut pri 170 stopinjah Celzija.



Kuharski mojster Branko Časar, Boug žegnaj, Podjetje za informiranje, 2000



**KRUHA
NE
NAPRAVI
MOKA,
TEMVEČ
ROKA.**
(Slovenski)